

BETÆNKNING OM TV-OVERVÅGNING

BETÆNKNING NR. 1483 | KØBENHAVN 2006

JUSTITSMINISTERIET

BETÆNKNING OM TV-OVERVÅGNING
BETÆNKNING NR. 1483/2006

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)
eller hos
Schultz Distribution
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon: 43 22 73 00
Fax: 43 62 19 69
schultz@schultz.dk

ISBN: 87-91851-25-4
ISBN: 87-91851-26-2 (internet)
Tryk: Schultz Grafisk
Pris: Kr. 150 pr. bog incl. moms

Betænkning om tv-overvågning

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1. INDLEDNING	5
1.1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium	5
1.2. Udvalgets sammensætning m.v.	14
1.3. Sammenfatning af udvalgets overvejelser	16
1.3.1. Tv-overvågningsloven	17
1.3.2. Persondataloven	18
1.3.3. Kommuners adgang til udvidet tv-overvågning	20
KAPITEL 2. GÆLDENDE RET	21
1. Tv-overvågningsloven	21
1.1. Gældende ret	21
1.1.1. Begrebet "tv-overvågning"	21
1.1.2. Forbud mod privates tv-overvågning	23
1.1.3. Undtagelser fra forbuddet	25
1.1.4. Skiltningsskrav m.v.	27
1.1.5. Straf	29
1.2. Baggrund	31
1.3. Ændringer til loven	33
1.3.1. Lov nr. 1016 af 23. december 1998 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.)	33
1.3.2. Lov nr. 939 af 20. december 1999 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning m.v. (Offentlige myndigheders tv-overvågning)	35
1.3.3. Lov nr. 257 af 8. maj 2002 om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (Tv-overvågning af pengeautomater, veksleautomater og pengetransportbiler)	36
1.3.4. Lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)	38
2. Persondataloven	40
2.1. Baggrund	40
2.1.1. Direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet)	40
2.1.2. Persondataloven	40
2.2. Anvendelsesområde	41
2.2.1. Direktiv 95/46/EF	41
2.2.2. Persondataloven	43
2.2.2.1. Oplysninger indeholdt i et register	44
2.2.2.2. Oplysninger ikke indeholdt i et register	45
2.2.3. Digital tv-overvågning	46
2.2.4. Analog tv-overvågning	47
2.3. Behandlingsregler	47
2.3.1. Grundlæggende principper	48
2.3.2. Materielle behandlingsregler	49
2.3.2.1. Behandling af almindelige ikke-følsomme personoplysninger, lovens § 6	51
2.3.2.2. Følsomme oplysninger om rent private forhold, lovens § 7	52
2.3.2.3. Andre følsomme oplysninger om rent private forhold, lovens § 8	53
2.3.3. Tv-overvågning	54
2.4. Registreredes rettigheder	59
2.4.1. Indhold	59
2.4.2. Tv-overvågning	61
2.5. Behandlingssikkerhed	64
2.5.1. Fortrolighed og datasikkerhed	64

2.5.2. Tv-overvågning	65
2.6. Anmeldelse	66
2.6.1. Indhold	66
2.6.2. Tv-overvågning	68
2.7. Tilsyn m.v.	70
2.7.1. Indhold	70
2.7.2. Tv-overvågning	71
2.8. Erstatning ved misbrug af oplysninger	71
3. Forvaltningsloven	74
3.1. Den offentlige forvaltning	74
3.2. Forvaltningslovens regler om videregivelse	75
3.2.1. Andre fortrolige oplysninger	76
3.2.2. Fortrolige oplysninger om en persons rent private forhold	76
3.3. Anvendelsesområde i forhold til persondatalovens regler om videregivelse	78
4. Straffeloven	79
4.1. Freds- og ærekrænkelser	79
4.1.1. Aflytning eller optagelse af lyd, § 263, stk. 1, nr. 3	79
4.1.2. Ubertøvet fotografering m.v., § 264 a	81
4.1.3. Ubertøvet videregivelse, § 264 d	83
4.2. Forbrydelser mod kønssædeligheden	84
4.2.1. Blufærdighedskrænkelser, § 232	84
4.3. Tv-overvågning	85

KAPITEL 3. SAMSPILLET MELLEM TV-OVERVÅGNINGSLOVEN MM. OG PERSONDATALOVEN

86

1. Indledning	86
2. Retsstillingen for de relevante aktører	87
2.1. Private	87
2.2. Offentlige myndigheder	89
3. Tilsyn	91

KAPITEL 4. FREMMED RET

92

1.1. Retstilstanden i Sverige	92
1.1.1. Begrebet "tv-overvågning"	92
1.1.2. Adgangen til tv-overvågning	93
1.1.3. Information om overvågning	94
1.1.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning	95
1.1.5. Tv-overvågning i anden lovgivning	95
1.1.6. Undersøgelser om holdningen til tv-overvågning	96
1.2. Retstilstanden i Norge	97
1.2.1. Begrebet "tv-overvågning"	97
1.2.2. Adgangen til tv-overvågning	98
1.2.3. Information om overvågning	99
1.2.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning	99
1.2.5. Tv-overvågning i anden lovgivning	100
1.2.6. Undersøgelser om holdningen til tv-overvågning	100
1.3. Retstilstanden i Finland	101
1.3.1. Begrebet "tv-overvågning"	101
1.3.2. Adgangen til tv-overvågning	102
1.3.3. Information om overvågning	104
1.3.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning	104

1.3.5. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning	105
1.4. Retstilstanden i Tyskland	105
1.4.1. Begrebet "tv-overvågning"	106
1.4.2. Adgangen til tv-overvågning	106
1.4.3. Information om overvågning	107
1.4.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning	107
1.4.5. Tv-overvågning i anden lovgivning	108
1.4.6. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning	109
1.5. Retstilstanden i Holland	110
1.5.1. Begrebet "tv-overvågning"	110
1.5.2. Adgangen til tv-overvågning	111
1.5.3. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning	112

KAPITEL 5. UDVALGETS GRUNDLAG OG OVERVEJELSER 113

1. Udvalgets grundlag og indledende overvejelser	113
1.1. Problemstillinger i kommissoriet	113
1.2. Den grundlæggende interesseafvejning	113
1.3. Udvalgets grundlæggende syn på overvågning	118
1.4. Særligt om tv-overvågning til forebyggelse og opklaring af kriminalitet	120
2. Tv-overvågningsloven	122
2.1. Den gældende tv-overvågningslov	122
2.2. Ønsket om øget adgang til tv-overvågning	124
2.3. Tv-overvågning som kriminalitetsforebyggende middel	125
2.3.1. Om "tv-overvågning" i almindelighed	125
2.3.2. Den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning	127
2.3.3. Tryghed gennem tv-overvågning	129
2.3.4. Andre kriminalpræventive virkemidler	129
2.4. Befolkningens holdning til tv-overvågning	131
2.4.1. Indledning	131
2.4.2. Den generelle opfattelse af udviklingen	132
2.4.3. Holdningen til tv-overvågning konkrete steder	132
2.4.4. Årsager til at være negativt eller positivt indstillet over for tv-overvågning	133
2.4.5. Holdningen til lovgivningen vedrørende tv-overvågning	134
2.5. Udvalgets overvejelser vedrørende udvidet adgang til tv-overvågning	135
3. Persondataloven	142
3.1. Datatilsynets henvendelse til Justitsministeriet	142
3.2. Udvalgets overvejelser om samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven	145
3.2.1. Indledning	145
3.2.2. Udvalgets forslag	147
3.2.2.1. Lovens anvendelsesområde	147
3.2.2.2. Videregivelse og opbevaring	150
3.2.2.3. Oplysningspligt	151
3.2.2.4. Øvrige rettigheder	153
3.2.2.5. Anmeldelse og tilsyn	154
3.2.2.6. Bemyndigelse til fastsættelse af nærmere regler	158
3.3. Forholdet til direktiv 95/46/EF	158
4. Behov for information om nye regler	159

KAPITEL 6. KOMMUNAL TV-OVERVÅGNING AF FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER 160

1. Indledning	160
2. Gældende ret	161

<i>3. Lovskitse</i>	163
<i>4. Udgangspunktet for udvalgets vurdering</i>	164
<i>5. Synspunkter for lovskitsen</i>	165
<i>6. Synspunkter mod lovskitsen</i>	167
<i>7. KL's synspunkt</i>	170
KAPITEL 7. FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER OG OPHÆVELSE AF LOV OM FORBUD MOD TV-OVERVÅGNING M.V.	171
<i>1. Almindelige bemærkninger</i>	171
<i>2. Lovskitse</i>	173
KAPITEL 8. FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM FORBUD MOD TV-OVERVÅGNING M.V. OG LOV OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER	178
KAPITEL 9. BILAG	194
<i>1. Datatilsynets brev med bilag af 13. september 2004 til Justitsministeriet (s. 1 og s. 1-13)</i>	195
<i>2. Notat om "Litteratur om effekten af tv-overvågning m.v." fra Justitsministeriets Forskningsenhed, april 2006. (s. 1-46)</i>	209
<i>3. Notat af 23. august 2005 fra Finansforbundet og Finansrådet (s. 1 og s. 1-17)</i>	255
<i>4. Rapport fra ACNielsen AIM, Det Kriminalpræventive Råd (s. 1-30 og s. 1-106)</i>	275
<i>5. Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (s. 1-2)</i>	409
<i>6. Lov om behandling af personoplysninger (s. 1-29)</i>	411

KAPITEL 1

INDLEDNING

1.1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium

I oktober 2004 nedsatte Justitsministeriet et udvalg, der fik til opgave at overveje, om der i videre omfang bør gives adgang til at foretage tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, og givet fald hvilke rammer der bør gælde for en sådan udvidelse.

Det er ikke udvalgets opgave at vurdere alle de spørgsmål, der kan være forbundet med tv-overvågning. Udvalget skal i relation til tv-overvågning alene tage stilling til, hvor man i lyset af de seneste års samfundsmæssige og teknologiske udvikling inden for tv-overvågning bør drage grænsen mellem de sikkerhedsmæssige og kriminalpræventive hensyn og hensynet til beskyttelse af privatlivets fred.

Udvalget har tillige skulle vurdere samspillet mellem tv-overvågningsloven¹ og persondataloven² og forskellige øvrige spørgsmål, som Datatilsynet³ har peget på over for Justitsministeriet.

Udvalget fik følgende kommissorium:

"1. Efter lov om forbud mod tv-overvågning (tv-overvågningsloven) må private som hovedregel ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, jf. lovens § 1, stk. 1. Ved tv-overvågning forstås i loven vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat, jf. § 1, stk. 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 788 af 12. august 2005 om forbud mod tv-overvågning m.v., som ændret ved § 4 i lov nr. 542 af 8. juni 2006.

² Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som ændret ved § 7 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 6 i lov nr. 552 af 24. juni 2005.

³ Jf. nærmere kapitel 9, bilag 1, om Datatilsynets brev med bilag af 13. september 2004 til Justitsministeriet.

Der gælder visse undtagelser fra forbuddet mod privates tv-overvågning, jf. lovens § 2. Forbuddet gælder således ikke tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, hvor der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området. Endvidere er overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende tilladt, hvis overvågningen ikke er forbundet med (systematisk) optagelse af billeder på videobånd, film m.v. Ved en lovændring i 2002 blev der tilføjet en yderligere undtagelse for tv-overvågning af pengeautomater, vekselaautomater og pengetransportbiler, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet, og overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet.

Private, der i medfør af de nævnte undtagelser fra forbuddet foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde oplyse herom, jf. lovens § 3, stk. 1. Dette gælder dog ikke ved tv-overvågning af pengetransportbiler, eller hvis tv-overvågningen sker som led i overvågning af egne indgange eller facader, jf. lovens § 3, stk. 2.

Skiltmingskravet gælder også ved privates tv-overvågning af arbejdspladser.

Foretager offentlige myndigheder tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal der ligesom ved privates tv-overvågning gives oplysning om overvågningen ved skiltning eller på anden tydelig måde, jf. tv-overvågningslovens § 3 a, stk. 1. Skiltmingskravet gælder dog ikke for tv-overvågning, som foretages af politiet eller kriminalforsorgen, eller som foretages med henblik på beskyttelse af militære anlæg, jf. lovens § 3 a, stk. 2.

Offentlige myndigheder er ikke omfattet af tv-overvågningslovens generelle forbud, men offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning begrænses bl.a. af generelle forvaltningsretlige regler om myndighedsudøvelse m.v., f.eks. om god forvaltningsskik, proportionalitetsprincippet og pligten til alene at varetage saglige hensyn.

Tv-overvågning vil endvidere kunne være omfattet af visse af de generelle regler i persondataloven. Digital tv-overvågning kan være omfattet af denne lov, uanset om tv-overvågningen foretages af offentlige myndigheder eller af private. Analog tv-overvågning, hvor optagelserne opbevares systematisk, kan være omfattet af loven, hvis behandlingen udføres for private, jf. persondatalovens § 1, stk. 2. Persondatalovens regler bygger i vidt omfang på et EU-direktiv.

Efter persondataloven må indsamling af personoplysninger alene ske til udtrykkelige og saglige formål, og det kræves bl.a., at efterfølgende behandling af oplysningerne skal være i overensstemmelse med disse formål. I Datatilsynets praksis er det antaget, at indsamling af persondata via tv-overvågning opfylder kravet om et udtrykkeligt og sagligt formål, når indsamlingen sker med henblik på at forebygge kriminalitet og skabe tryghed.

Persondataloven indeholder herudover bl.a. bestemmelser om videregivelse af registrerede oplysninger, regler om registrerede personers rettigheder, regler om behandlingssikkerhed m.v. og regler om pligt til at anmelde behandlinger til Datatilsynet.

Andre begrænsninger i private og offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning kan følge af strafferetlige og ansættelsesretlige regler.

2. Loven om forbud mod tv-overvågning bygger på en afvejning af hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred over for hensynet til de sikkerhedsmæssige og kriminalpræventive fordele, der kan være forbundet med tv-overvågning.

Det generelle forbud mod privates tv-overvågning på steder, hvortil der er almindelig adgang, er i lovens forarbejder navnlig begrundet i, at en udbredt anvendelse af overvågningsapparatur vil kunne begrænse mulighederne for at kunne færdes på frit tilgængelige områder uden at være udsat for skjult iagttagelse eller fotografering. Det kan i sig selv virke krænkende for personer at blive fotograferet i situationer, hvor de ikke er forberedt på det, og det vil kunne skabe en almindelig fornemmelse af ufrihed, hvis udbredelsen af overvågningsudstyr fører til, at folk, når de

færdes på frit tilgængelige steder, til stadighed føler sig udsat for at blive overvåget af ikke tilstedeværende personer.

I forbindelse med den ovenfor nævnte lovændring i 2002 blev det overvejet at åbne mulighed for fast tv-overvågning med billedoptagelse uden for pengeinstitutters facader. I det pågældende lovforslags bemærkninger anførte Justitsministeriet herom, at man lagde vægt på, at pengeinstitutters tv-overvågning i sådanne tilfælde ville være en meget bred undtagelse fra det generelle forbud, idet man henviste til, at en sådan fotografering ville komme til at omfatte et stort antal tilfældigt forbipasserende personer, som slet ikke har noget ærinde i pengeinstituttet. Dette måtte også ses i sammenhæng med, at det næppe ville være velbegrundet at begrænse en sådan undtagelse til pengeinstitutter, men det måtte i givet fald overvejes at udvide undtagelsen til en række andre erhvervsdrivende, som erfaringsmæssigt også er særligt udsatte for røverier og anden berigelseskriminalitet - f.eks. døgnkiosker.

Tv-overvågningsudstyr er blevet lettere tilgængeligt i takt med, at der har været en betydelig teknologisk udvikling på området. Interessen for tv-overvågningsudstyr har været generelt stigende, og anvendelsen af forskellige former for tv-overvågning er i de senere år blevet forøget væsentligt inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Finansrådet og Finansforbundet har for nylig over for Justitsministeriet på ny fremsat ønske om, at der åbnes mulighed for at anvende tv-overvågning med billedoptagelse af pengeinstitutters facadearealer. Organisationerne har bl.a. anført, at tv-overvågning med billedoptagelse vil kunne medvirke til en større opklaringsprocent og have en forebyggende effekt i forhold til bankrøverier. Organisationerne har endvidere særligt fremhævet, at der nu er teknologisk mulighed for, at pengeinstitutter kan installere overvågningen på en måde, som sikrer, at de videooptagelser, der kan være relevante i forbindelse med efterforskning, alene kommer til politiets kendskab, og at alle andre optagelser slettes hurtigt og automatisk.

Datatilsynet har i september 2004 fremsendt en redegørelse til Justitsministeriet om samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven m.v. og om persondatalovens anvendelse på tv-overvågning. Datatilsynet peger på en række tvivlsspørgsmål bl.a. om det nærmere forhold mellem de gældende regelsæt, og tilsynet finder, at dette

sammenholdt med den generelt stigende interesse for at anvende tv-overvågningsudstyr øger behovet for en samlet gennemgang af og stillingtagen til reguleringen på dette område. Datatilsynets henvendelse er vedlagt som bilag til dette kommissorium.

3. På den anførte baggrund har Justitsministeriet besluttet at nedsætte et udvalg, der skal overveje spørgsmålet om en udvidelse af adgangen til tv-overvågning, og i givet fald hvilke rammer der bør gælde for en sådan udvidelse. Udvalget bør i sine overvejelser tage udgangspunkt i de hensyn, som er baggrunden for de gældende regler på området, dvs. på den ene side hensynet til privatlivets fred og på den anden side kriminalpræventive og sikkerhedsmæssige hensyn. Udvalget bør i sine overvejelser inddrage betydningen af den samfundsmæssige og teknologiske udvikling siden tv-overvågningslovens ikrafttræden i 1982, herunder mulige ændringer i befolkningens almindelige holdning til anvendelsen af tv-overvågning samt de tekniske muligheder for bl.a. at begrænse og "målrette" omfanget og lagringen af billedoptagelser m.v., jf. ovenfor under pkt. 2. Ved vurderingen af grundlaget for eventuelle lovændringer bør udvalget endvidere overveje risikoen for og konsekvenserne af, at man ved en eventuel udvidelse af adgangen til tv-overvågning bevæger sig hen imod et "overvågningssamfund", hvor almindelige mennesker i praksis stort set ikke vil kunne færdes på frit tilgængelige steder uden at føle sig videoovervåget. Udvalget bør desuden så vidt muligt inddrage foreliggende viden om tv-overvågnings kriminalitetsforebyggende effekt, også i forhold til andre mulige kriminalpræventive tiltag.

Udvalget skal som sin anden hovedopgave overveje samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven og de øvrige spørgsmål, som Datatilsynet har peget på i sin henvendelse til Justitsministeriet, jf. pkt. 2 ovenfor.

Det forudsættes, at udvalget inddrager relevante oplysninger om retstilstanden og erfaringerne i andre lande, herunder i de øvrige nordiske lande.

I det omfang udvalget anbefaler lovændringer, anmodes udvalget om at udarbejde et lovudkast."

I november 2005 blev udvalgets opgave udvidet således, at udvalget herefter også skal overveje, om der bør tilvejebringes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggende øjemed.

Udvalget fik følgende tillægskommissorium:

"I. I august 2005 nedsatte regeringen en tværministeriel arbejdsgruppe med henblik på at foretage en samlet gennemgang af det danske samfunds beredskab og indsats mod terrorhandlinger. Formålet med gennemgangen var at afklare, hvilke yderligere initiativer der eventuelt måtte være behov for med henblik på i videst muligt omfang at modvirke terrorangreb i Danmark.

Arbejdsgruppen afsluttede sit arbejde i oktober 2005 med afgivelse af rapporten "Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror". Rapporten indeholder 49 anbefalinger til styrkelse af det danske samfunds beredskab og indsats mod terrorhandlinger.

2. Arbejdsgruppen har bl.a. behandlet spørgsmålet vedrørende tv-overvågning af centrale pladser, væsentlige trafikknudepunkter og andre steder, hvor der jævnligt færdes og samles større menneskemængder, jf. rapportens kapitel 3, afsnit 8.

Efter arbejdsgruppens opfattelse findes det som led i den generelt intensiverede indsats vedrørende forebyggelse og efterforskning af terrorisme – navnlig set i lyset af erfaringerne fra terrorangrebet i London i juli 2005 – nødvendigt at inddrage konkrete overvejelser om øget tv-overvågning af steder, hvor der jævnligt færdes eller samles større menneskemængder, og som derfor vurderes at kunne være udsat for en generelt forhøjet risiko for at blive genstand for en terrorhandling eller anden væsentlig forstyrrelse af den offentlige orden og sikkerhed.

På baggrund af politiets almindelige efterforskningsmæssige erfaringer, og herunder særligt de britiske myndigheders erfaringer fra efterforskningen af terrorangrebene i London, finder arbejdsgruppen det sandsynliggjort, at tv-overvågning generelt vil være et egnet og effektivt middel i bekæmpelsen af

terror. Mest tydeligt har dette vist sig i forbindelse med efterforskningen af konkrete terrorangreb, men arbejdsgruppen antager, at også en øget tv-overvågning af offentligt tilgængelige steder alt andet lige vil kunne øge samfundets generelle muligheder for at kunne forebygge terrorangreb eller andre trusler mod den offentlige orden og sikkerhed.

Som eksempler på steder, hvor en intensiveret tv-overvågning efter arbejdsgruppens opfattelse kan have betydning, er i rapporten nævnt større centrale pladser, væsentlige trafikknudepunkter, turistattraktioner, forlystelsesparker, koncertsteder, stadioner, indkøbscentre m.v.

Arbejdsgruppen har sammenfattet sine anbefalinger vedrørende spørgsmålet om tv-overvågning af steder, hvor der jævnligt færdes eller samles større menneskemængder, således:

”33. Arbejdsgruppen anbefaler, at der tilvejebringes mulighed for øget og forbedret tv-overvågning af centrale pladser, væsentlige trafikknudepunkter og andre steder, hvor der jævnligt færdes eller samles større menneskemængder:

(1) Arbejdsgruppen anbefaler, at der tilvejebringes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggendeøjemed.

(2) Endvidere anbefaler arbejdsgruppen, at politiet kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres muligheder for at foretage tv-overvågning. Det forudsættes, at sådanne henstillinger navnlig anvendes, hvor den pågældende tv-overvågning er af betydning for terrorbekæmpelsen.

(3) Endelig anbefaler arbejdsgruppen, at der skabes mulighed for, at politiet kan meddele offentlige myndigheder og private pålæg om, at en allerede etableret eller planlagt tv-overvågning skal overholde nogle nærmere angivne krav med hensyn til optagelsernes kvalitet, opbevaring m.v.”

3. Den 16. november 2005 offentliggjorde regeringen en handlingsplan for terrorbekæmpelse. Heri er nærmere redegjort for, hvordan der efter regeringens opfattelse bør arbejdes videre med en konkretisering af de anbefalinger, som den tværministerielle arbejdsgruppe er kommet med.

I handlingsplanen er det bl.a. anført, at regeringen vil arbejde videre med at konkretisere anbefalingerne om, at politiet kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres muligheder for at foretage tv-overvågning (nr. 2), og at der skabes mulighed for, at politiet kan meddele offentlige myndigheder og private pålæg om, at en allerede etableret eller planlagt tv-overvågning skal overholde nogle nærmere angivne krav med hensyn til optagelsernes kvalitet, opbevaring m.v. (nr. 3). Regeringen har i den forbindelse til hensigt at udarbejde lovforslag med dette sigte. Lovforslaget vil indgå i regeringens antiterrorlovpakke, der fremsættes foråret 2006.

Af handlingsplanen fremgår vedrørende anbefaling nr. 33 (1), at regeringen nærmere vil overveje denne anbefaling, idet man vil anmode udvalget om tv-overvågning om en udtalelse herom inden den 1. september 2006. Herefter vil regeringen tage politisk stilling.

4. Offentlige myndigheder – herunder kommunale – er som udgangspunkt ikke omfattet af lov om forbud mod tv-overvågning, jf. lovbekendtgørelse nr. 788 af 12. august 2005. Skiltningskravet med hensyn til steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, gælder dog ligeledes for offentlige myndigheder, jf. tv-overvågningslovens § 3 a, stk. 1. Undtaget fra skiltningskravet er bl.a. tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen.

Der er ikke i øvrigt fastsat lovregler, som generelt regulerer offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder, men offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning begrænses bl.a. af generelle forvaltningsretlige regler om saglig forvaltning og proportionalitet mellem mål og middel.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har over for Justitsministeriet oplyst, at det er tvivlsomt, om en kommune med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne vil kunne foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder alene med det formål at øge befolkningens tryghed, idet det som udgangspunkt må antages at være en politimæssig opgave.

5. Justitsministeriet skal på denne baggrund anmode udvalget om tv-overvågning om nærmere at overveje anbefaling nr. 33 (1) om, at der tilvejebringes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggende øjemed, herunder hvilke rammer der i givet fald bør gælde for en sådan kommunal tv-overvågning. Overvejelserne bør ske i sammenhæng med udvalgets igangværende overvejelser om bl.a. udvidelse af privates adgang til at foretage tv-overvågning. Udvalget anmodes samtidig om at udarbejde lovudkast.

Justitsministeriet skal endvidere anmode om, at udvalgets samlede betænkning afgives inden den 1. september 2006.”

Fristen for afgivelse af udvalgets betænkning er efterfølgende forlænget til den 1. november 2006.

1.2. Udvalgets sammensætning m.v.

Udvalget har ved afgivelsen af denne betænkning haft følgende sammensætning:

Professor, dr. jur. Peter Blume, Københavns Universitet (formand)

Professor, dr. jur. Mads Bryde Andersen, Københavns Universitet

Næstformand Michael Budolfson (Finansrådet/Finansforbundet)

Chefjurist Peter Busch (HTSI Erhvervsorganisationen)

Direktør Janni Christoffersen (Datatilsynet)

Vicepolitidirektør Bitte Dyrberg (Politimesterforeningen)

Dommer Hans Esdahl (Dommerforeningen)

Advokat Jacob Goldschmidt (Advokatrådet)

Afdelingschef Lars Hjortnæs (Justitsministeriet)

Jurist Anette Høyrup (Forbrugerrådet)

Sekretariatschef Anna Karina Nickelsen (Det Kriminalpræventive Råd)

Juridisk konsulent Lisbeth Nørremark (HK)

Juridisk konsulent Christel Petersen (KL)

Advokat Illa Westrup (Dansk Handel og Service)

Tidligere landsdommer, nu højesteretsdommer, Henrik Waaben var formand for udvalget indtil april 2006, hvor han af arbejdsmæssige årsager blev afløst af professor, dr. jur. Peter Blume, der hidtil som repræsentant for Københavns Universitet havde deltaget som medlem af udvalget.

Ved udvalgets nedsættelse var fuldmægtig Marie Tullin (Justitsministeriet) sekretær for udvalget. Hun blev februar 2006 afløst af fuldmægtig Kira Gandrup (Justitsministeriet).

Til brug for udvalgets arbejde har justitsministerierne i Sverige, Norge, Finland, Holland og Tyskland bidraget med oplysninger om reglerne om tv-overvågning i disse lande.

Udvalget har i øvrigt bl.a. orienteret sig om de praktiske muligheder for tv-overvågning ved et oplæg om "Automatisk Videoovervågning, teknologiske muligheder og begrænsninger" ved seniorforsker Christian Birkemark (Forsvarets Forskningstjeneste) samt ved et oplæg fra SikkerhedsBranchen om "Den nye ISO 9001 certificeringsordning, det tekniske niveau i dag samt udviklingen i de kommende år" ved direktør Kasper Skov-Mikkelsen m.fl.

Udvalget har holdt 11 møder og afslutter sit arbejde med afgivelsen af denne betænkning.

København, den 31. oktober 2006.

Peter Blume (formand)	Mads Bryde Andersen	Michael Budolfson
-----------------------	---------------------	-------------------

Peter Busch	Janni Christoffersen	Bitte Dyrberg
-------------	----------------------	---------------

Hans Esdahl	Jacob Goldschmidt	Lars Hjortnæs
-------------	-------------------	---------------

Anette Høyrup	Anna Karina Nickelsen	Lisbeth Nørremark
---------------	-----------------------	-------------------

Christel Petersen	Illa Westrup	
-------------------	--------------	--

/Kira Gandrup (sekretær)

1.3. Sammenfatning af udvalgets overvejelser

Vurderingen, af i hvilken udstrækning det skal være muligt at foretage tv-overvågning, afhænger af en række svært sammenlignelige hensyn og indstillinger, der omfatter grundlæggende samfundsværdier og den enkelte borgers personlige indstilling til en sådan overvågning.

Ved stillingtagen til spørgsmålet om adgang til tv-overvågning på frit tilgængelige områder, har udvalget lagt vægt på, at der må ske en afvejning af hensynet til forebyggelse og opklaring af forbrydelser og hensynet til, at mange kan følge ubehag ved en sådan overvågning og se den som en indskrænkning i privatlivets fred.

Ved den nærmere vurdering af, om tv-overvågning bør finde sted, finder udvalget, at i hvert fald følgende momenter kan tillægges betydning:

- Hvem foretager overvågningen
- Hvor finder overvågningen sted
- Hvad sker der med optagelserne
- Hvordan gennemføres overvågningen
- Hvad er formålet med overvågningen
- Hvorledes kontrolleres overvågningen
- Hvilke konsekvenser kan misbrug indebære

Det er udvalgets opfattelse, at en vurdering af disse momenter sammenholdt med en generel afvejning af hensynet til privatlivets fred og hensynet til kriminalitetsbekæmpelse kan begrunde, at mulighederne for tv-overvågning udvides i forhold til gældende ret.

Reguleringen af tv-overvågning har nøje sammenhæng med reglerne om databeskyttelse i persondataloven, og udvalgets forslag om en udvidet adgang til tv-overvågning skal derfor ses i sammenhæng med udvalgets forslag til nye regler i persondataloven. Det er her udvalgets principielle

opfattelse, at den bedst koordinerede og overskuelige regulering opnås, hvis alle regler om tv-overvågning placeres i persondataloven, jf. kapitel 7. Udvalget har dog også anvist, hvorledes den foreslåede regulering kan indplaceres i den eksisterende lovstruktur, jf. kapitel 8.

1.3.1. Tv-overvågningsloven

Udvalget foreslår, at der i tv-overvågningsloven indsættes en ny bestemmelse, der udvider mulighederne for, at private kan foretage tv-overvågning. Ved udformningen af bestemmelsen har udvalget dels søgt at præcisere, hvilke områder der vil kunne tv-overvåges, dels hvem der vil kunne foretage denne form for overvågning.

Det foreslås på denne baggrund, at egne indgange og facader kan tv-overvåges med optagelse af billeder, og såfremt dette klart er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse, kan arealer i direkte tilknytning hertil ligeledes tv-overvåges. Sidstnævnte arealer kan f.eks. være fortove og andre gangarealer samt dele af parkeringspladser. Tv-overvågning af de tilstødende arealer forudsætter dog, at disse naturligt anvendes eller kan anvendes som adgangs- eller flugtvej, og som nævnt at overvågning af arealerne er klart nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse. Udvalget har ikke fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte absolutte grænser for arealernes afstand til egne indgange og facader, men det er eksempelvis hensigten at inddrage de områder, der erfaringsmæssigt anvendes til maskering/afmaskering ved røverier.

Det er udvalgets opfattelse, at en udvidet adgang til tv-overvågning bør begrænses til butikcentre og butikker, der driver detailsalg, samt til pengeinstitutvirksomheder og hotel- og restaurationsvirksomheder. Disse erhvervsdrivende anses således i praksis at have det største behov for at kunne tv-overvåge med kriminalitetsbekæmpelse for øje.

Udvalgets flertal foreslår, at der herudover indsættes en dispensationsregel i loven, således at politiet for en tidsbegrænset periode kan give tilladelse til, at der tv-overvåges med optagelse af billeder. Herudover bemærker udvalget, at politiet som led i beskyttelse af private adresser efter en konkret vurdering af det politimæssige behov vil kunne iværksætte tv-overvågning omfattende offentligt tilgængelige områder.

1.3.2. Persondataloven

Udvalget finder, at der på de områder, som Datatilsynet har påpeget, er behov for en afklaring af samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven samt for en løsning af de uafklarede spørgsmål, som behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning rejser.

De foreslåede nye regler i persondataloven har til formål at sikre, at de personoplysninger, der tilvejebringes gennem tv-overvågning, i videst muligt omfang behandles på en måde, der sikrer imod, at der sker misbrug.

Det er udvalgets opfattelse, at den nødvendige lovregulering mest hensigtsmæssigt kan ske ved fastsættelse af særregler om tv-overvågning i persondataloven.

Udvalget understreger, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning skal ske i overensstemmelse med persondataloven. Dette gælder uanset behandlingsformen, og uanset om tv-overvågningen foretages af private eller det offentlige.

Udvalget foreslår på denne baggrund, at persondatalovens anvendelsesområde (§ 1) ændres, således at det udtrykkeligt fastslås, at loven gælder for al behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Udvalget tillægger det tillige væsentlig betydning, at der i persondataloven sker en nærmere regulering af, hvornår oplysninger, der hidrører fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, kan videregives.

Udvalget finder endvidere, at det i loven udtrykkeligt bør præciseres, hvor længe den dataansvarlige kan opbevare optagelser fra tv-overvågning, og foreslår i den forbindelse, at optagelser skal slettes senest 30 dage efter optagelsen. I situationer, hvor optagelsen er nødvendig for behandling af en konkret tvist, finder udvalget, at der kan ske opbevaring for et længere tidsrum.

Udvalget finder i øvrigt, at tv-overvågningslovens gældende regler om skiltning m.v. og persondatalovens gældende regler om oplysningspligt bør opretholdes som to parallelle regelsæt, der ved tv-overvågning begge skal iagttages. Udvalget foreslår derfor, at det i persondataloven udtrykkeligt præciseres, at reglerne om oplysningspligt gælder ved behandling af personoplysninger ved tv-overvågning, uanset en eventuel skiltning m.v. i medfør af de særlige regler for tv-overvågning.

Udvalget lægger til grund, at den behandling af personoplysninger, som sker i forbindelse med tv-overvågning, i langt de fleste tilfælde ikke omfatter andet end almindelige oplysninger, og blot viser de personer, der færdes på stedet i sædvanlige dagligdags situationer.

Det er på denne baggrund udvalgsflertallets opfattelse, at der ikke skal stilles krav om anmeldelse til Datatilsynet af behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Udvalget finder i fortsættelse heraf, at der med hensyn til inspektionskompetence bør gælde ens regler i den private og den offentlige sektor og foreslår derfor, at Datatilsynet også skal have inspektionskompetence over for private dataansvarlige, der i forbindelse med tv-overvågning behandler personoplysninger.

1.3.3. Kommuners adgang til udvidet tv-overvågning

Udvalget bemærker indledningsvis, at kommuner i dag ikke er afskåret fra at foretage tv-overvågning, og således allerede nu kan gennemføre overvågning med henblik på at varetage kommunens interesser. Denne overvågning kan bl.a. forfølge et kriminalitetsforebyggende formål som f.eks. overvågning af kommunal ejendom placeret i det offentlige rum med henblik på at forebygge hærværk eller graffiti. Kommunal tv-overvågning kan dog i dag ikke iværksættes udelukkende med det formål generelt at forebygge forbrydelser, herunder forbrydelser af almen samfundsmæssig karakter, som der er tale om i forbindelse med forebyggelse af terror.

Udvalget bemærker, at det ikke finder at have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere effekten af bestemte virkemidler i forbindelse med terrorbekæmpelse. Udvalget finder derfor ikke at kunne tage endeligt stilling til, om det ud fra en afvejning af de modsatrettede hensyn, der gør sig gældende, vil være ønskeligt at gennemføre en regulering af denne karakter. Udvalget har dog i kapitel 6 redegjort for synspunkter for og imod en sådan regulering samt udarbejdet en skitse til et lovforslag, hvis den anbefaling, der er relateret til bekæmpelse af terror og andre trusler mod den offentlige sikkerhed og orden, ønskes gennemført.

KAPITEL 2

GÆLDENDE RET

1. Tv-overvågningsloven

1.1. Gældende ret

Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. trådte i kraft den 1. juli 1982 og er siden blevet ændret fire gange, senest i 2006⁴.

Loven indeholder dels en hovedregel om forbud mod privates tv-overvågning og en række nærmere angivne undtagelser hertil, dels et krav om, at såvel private som offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal oplyse herom.

1.1.1. Begrebet ”tv-overvågning”

Tv-overvågning er i lovens § 1, stk. 2, defineret som vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat.

Om begrebet anføres det i forarbejderne⁵ til bestemmelsen, at loven som udgangspunkt ikke blot omfatter tilfælde, hvor overvågningen er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, men også tilfælde, hvor sådan billedoptagelse ikke finder sted, og hvor overvågningen derfor alene har karakter af en umiddelbar iagttagelse på tv-skærm eller lignende.

⁴ Lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

⁵ Lovforslag nr. L 151, Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3832 og 3836.

Udtrykket ”vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning” indebærer, at iagttagelse eller optagelse sker for at føre kontrol med personer og deres adfærd. Kameraer, der opsættes for at føre kontrol med f.eks. en maskines funktion eller for at iagttage eller optage dyrs adfærd i naturen, falder således uden for loven. Personovervågning anses også at foreligge, hvor det kun under visse omstændigheder er muligt at genkende de personer, der optræder på en billedoptagelse,⁶ jf. således U.2005.2979V hvor tiltalte på sin ejendom havde opsat et web-kamera indstillet således, at det hvert minut foretog billedoptagelser af en del af et havneområde og en del af en offentlig vej, hvorefter billederne blev bragt på en hjemmeside, som blev opdateret med intervaller fra 5 til 30 minutter. Kameraet var installeret for at skabe et stemningsbillede af Læsø med henblik på markedsføring over for turister. Det var ud fra billederne muligt at genkende personer, som man kendte i forvejen, hvis de optrådte visse steder i billedfeltet.

Kravet om ”vedvarende eller regelmæssigt gentagen” overvågning medfører endvidere, at der skal være tale om optagelse eller iagttagelse af en vis varighed, som ikke er begrænset til bestemte begivenheder eller begivenhedsforløb. Kravet vil f.eks. være opfyldt ved anvendelse af kameraer, der kun træder i funktion med faste mellemrum eller på bestemte tider, eller når personer kommer ind i billedfeltet⁷, jf. f.eks. U.1998.1390V, hvor et videokamera blev aktiveret, når der blev ringet på dørklokken og var aktiveret ca. 5 sekunder. Omvendt vil anvendelse af kameraer i f.eks. banker, som kun optager, når nogen aktiverer en særlig alarmknap, ikke have den systematiske karakter, der er forudsætning for, at der tales om tv-overvågning.

⁶ Jf. Lovforslag nr. L 151, Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3835 ff.

⁷ Jf. Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3836.

Kameraet skal endelig være ”fjernbetjent eller automatisk virkende”, hvorfor anvendelse af kameraer, der manøvreres på stedet som f.eks. almindelige film- og fotooptagelser, falder uden for lovens område.⁸

Tv-overvågningsloven regulerer ikke aflytning og lydoptagelser.

1.1.2. Forbud mod private tv-overvågning

Efter lovens § 1, stk. 1, må private ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Begrebet ”private” omfatter ifølge bemærkningerne til loven såvel private enkeltpersoner som private juridiske personer, f.eks. aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende. Forbuddet omfatter derimod ikke tv-overvågning, der foretages af myndigheder, som er omfattet af den offentlige forvaltning. For sådan tv-overvågning gælder alene – ligesom for anden myndighedsudøvelse – de almindelige forvaltningsregler, herunder kravet om saglighed, proportionalitet m.v. Tilsvarende gælder for domstolene.

Den stedlige afgrænsning af forbuddet i § 1, stk. 1, svarer ifølge lovens forarbejder⁹ til definitionen af ”vej” i normalpolitivedtægtens § 2 (”enhver offentlig eller privat gade, plads, vej, bro, tunnel, passage, sti, trappe eller lignende areal, der benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter”). Praxis efter normalpolitivedtægtens¹⁰ § 2 er således vejledende for fortolkningen af den stedlige afgrænsning i forbudsreglen. I væsentlig grad kan der endvidere findes vejledning i praksis efter færdselslovens § 1 (”vej, som benyttes til almindelig færdsel af en eller

⁸ Jf. Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3836.

⁹ Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3835.

¹⁰ De hidtil udstedte politivedtægter er siden afløst af lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, jf. nærmere lovens § 26 samt den i medfør af § 23 udstedte bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger. Begrebet ”vej” er i bekendtgørelsens § 2, stk. 2, defineret som: ”offentlig eller privat vej, gade, cykelsti, fortov, plads, bro, tunnel, passage, sti eller lignende, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.”

flere færdselsarter”). Heraf følger, at tv-overvågning af steder eller lokaler, der ikke er frit tilgængelige, ikke er omfattet af lovens forbud. Loven er således ikke til hinder for, at f.eks. en arbejdsgiver på områder, som ikke benyttes til almindelig færdsel – under iagttagelse af kravet om skiltning m.v., jf. herom kapitel 2, afsnit 1.4, – kan foretage tv-overvågning af de ansatte. Det bemærkes dog, at tv-overvågning af sådanne arealer, der ikke er frit tilgængelige, herunder f.eks. enkeltmandskontorer, efter omstændighederne kan være forbudt efter straffelovens § 264 a om uberettiget fotografering af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt område, jf. herom kapitel 2, afsnit 4.1.2. Der må ligeledes tages hensyn til de arbejdsretlige regler.

Lovens stedlige afgrænsning medfører ifølge Justitsministeriets opfattelse¹¹, at tv-overvågning, der alene sker inde i offentlige transportmidler – f.eks. busser eller tog – ikke er omfattet af forbudet mod privates tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. For så vidt angår jernbaneperroner, må det bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en jernbaneperron er indrettet på en sådan måde, at den kan anses for omfattet af forbudet i § 1, stk. 1. Jernbaneperroner, der klart er adskilt fra det almindelige gade-/vejnet, falder efter ministeriets opfattelse uden for forbudet i § 1, stk. 1, mens jernbaneperroner med uhindret adgang for gående og kørende anses for omfattet af forbudet.

¹¹ Besvarelse af spørgsmål 214-215 af 16. januar 2003 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 558).

1.1.3. Undtagelser fra forbuddet

Forbuddet mod privates tv-overvågning er ikke absolut. Der angives således en række undtagelser i lovens § 2, hvorefter forbuddet ikke gælder for:

- Tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området (nr. 1).
- Tv-overvågning af pengeautomater, vekselaautomater og pengetransportbiler, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet, og overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet (nr. 2).
- Tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegning eller lignende (nr. 3).

Undtagelsen i nr. 1 ses af forarbejderne¹² til loven dels at være begrundet i, at man ikke fandt, at forbuddet i § 1 skulle omfatte tankstationer eller veje, som vel er beliggende på private fabriksområder, men dog benyttes til almindelig færdsel, idet der for disse områder fandtes at kunne være et klart behov for at kunne føre kontrol med området gennem tv-overvågning. For så vidt angår tv-overvågning af overdækkede butikcentre, fremgår det af Straffelovrådets udtalelse¹³, som der henvises til i lovforslagets bemærkninger, at man lagde vægt på sådanne butikscents høje grad af lighed med almindelige stormagasiner, hvor indendørs tv-overvågning ikke er forbudt efter lovens § 1. Gader m.v., som ligger i ikke overdækkede butikcentre, fandtes dog ikke at adskille

¹² Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3837 og 3853 f.

¹³ Straffelovrådets udtalelse af 4. februar 1982 om tv-overvågning er optaget som bilag til lovforslag nr. L 151, jf. Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3841 ff.

sig fra almindelige gågader, hvor butiksindehavere alene kan overvåge egne indgange m.v. efter undtagelsen i nr. 3.

Undtagelsen i nr. 2 blev indsat i maj 2002¹⁴ med det formål at forbedre mulighederne for at forebygge og opklare navnlig røverier og anden berigelseskriminalitet. Justitsministeriet lagde ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger¹⁵ vægt på, at der var tale om meget begrænsede undtagelser fra det generelle forbud, og at tv-overvågningen i alle de omhandlede tilfælde vil kunne indrettes således, at der kun optages billeder af personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af køretøjet henholdsvis penge- og vekslingsautomaterne.

For så vidt angår undtagelsen i nr. 3, er det i bemærkningerne¹⁶ til lovforslaget anført, at det i forbindelse med tv-overvågning af egne indgange, facader m.v. ikke eller kun med betydelige vanskeligheder kan undgås, at vejarealer m.v. kommer med på billedet, og at et forbud mod tv-overvågning af gader og veje næppe bør afskære virksomheder m.v. fra som led i overvågningen af indgange og lignende at lade vagtmandskab iagttage sådanne områder på tv-skærm. Dog følger det af U.1998.1390V, at optagelserne ikke må omfatte mere end de umiddelbare omgivelser. I den nævnte sag havde S indenfor i sin klub opstillet et videokamera, som blev aktiveret i 5 sekunder, når der blev ringet på klokken, og i øvrigt kunne aktiveres når som helst af S. Videokameraet muliggjorde overvågning af en gadestrækning på i hvert fald ca. 100 meter. Retten gav S medhold i, at iagttagelse af personer, der henvender sig til klubben og ringer på gadedøren, gennem et videokamera med monitor ville kunne være lovlig i medfør af lovens § 2, nr. 1 (nu § 2, nr. 3), men dette forudsætter, at kameraet alene optager den pågældende person og eventuelt dennes umiddelbare omgivelser. Da det opstillede kamera optog

¹⁴ Lov nr. 257 af 8. maj 2002 om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (Tv-overvågning af pengeautomater, vekselautomater og pengetransportbiler).

¹⁵ Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 3292.

¹⁶ Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3834, 3838 og 3855.

langt mere, kunne opstillingen ikke sidestilles med den i lovens § 2, nr. 1 (nu § 2, nr. 3), omhandlede tilladte tv-overvågning.

1.1.4. Skiltningskrav m.v.

Private, der i medfør af de nævnte undtagelser fra forbuddet foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde oplyse dette, jf. lovens § 3, stk. 1. Dette gælder dog efter § 3, stk. 2, ikke ved tv-overvågning af pengetransportbiler, eller hvis tv-overvågningen uden optagelse af billeder sker som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende.

Ligeledes skal offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom, jf. lovens § 3 a, stk. 1. Dette gælder dog ikke ved tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen, eller tv-overvågning som foretages med henblik på beskyttelse af militære anlæg, jf. § 3 a, stk. 2.

Efter forarbejderne¹⁷ til bestemmelsen svarer afgrænsningen af ”steder, hvortil der er almindelig adgang” i § 3, stk. 1, i alt væsentligt til den stedlige afgrænsning af reglen i normalpolitivedtægtens¹⁸ § 3. Ifølge normalpolitivedtægten omfatter begrebet f.eks. ”jernbane- og rutebilstationer, butikker og offentlige kontorer, forlystelsessteder, badeanstalter, nødtørftsanstalter og befordringsmidler, herunder hyrevogne.”

¹⁷ Folketingstidende 1981-82, tillæg A, s. 3838.

¹⁸ De hidtil udstedte politivedtægter er siden afløst af lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, jf. nærmere lovens § 26 og den i medfør af § 23 udstedte bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger. Efter den stedlige afgrænsning i bekendtgørelsens § 2, stk. 1, finder bekendtgørelsen ”f.eks. anvendelse på borgernes adfærd i offentligt tilgængelige parker, jernbane- og rutebilstationer, porte, offentlige toiletter, offentlige befordringsmidler, herunder taxier, forlystelsessteder samt i åbningstiden butikker, butikcentre og offentlige kontorer.”

Den stedlige afgrænsning af informationskravet går således videre (dvs. omfatter flere områder) end afgrænsningen af forbudsreglen i § 1. Justitsministeriet anfører på baggrund heraf, at tv-overvågning i transportmidler – f.eks. tog og busser – eller på jernbaneperroner m.v. er omfattet af kravet om skiltning m.v.¹⁹

Begrebet ”arbejdsplads” skal efter forarbejderne²⁰ forstås bredt og omfatter således alle steder, hvor en fysisk eller juridisk person (selskab m.v.) lader arbejde udføre med bistand af andres arbejdskraft, så som produktions- og servicevirksomheder, handelsvirksomheder, liberale erhverv og organisationer. Karakteren af tjenesteforholdet mellem det pågældende personale og arbejdsgiveren er ikke udslagsgivende. Tv-overvågning af områder, hvor der f.eks. alene færdes rengøringspersonale fra et antaget rengøringsfirma eller eksterne vikarer, er således også omfattet af kravet om skiltning m.v.

Justitsministeriet har anført, at der – i det omfang informationspligten opfyldes ved skiltning – mindst skal foretages skiltning ved indgangsdøren til hvert lokale, der tv-overvåges. Navnlig ved større lokaler kan det være påkrævet med et antal skilte placeret forskellige steder i lokalet. I informationskravet ligger dog hverken en pligt til at oplyse, hvilke dele af lokalet, der tv-overvåges, ligesom der ikke er nogen forpligtelse til at orientere om antallet af opsatte tv-kameraer. Endelig indebærer informationskravet heller ikke nogen pligt til at oplyse om, hvilket område eller hvilke personer et overvågningskamera er rettet imod. Beskyttelseshensynet over for de personer, der er udsat for tv-overvågning anses for behørigt varetaget ved en pligt til at informere om, at der finder tv-overvågning sted, men ikke hvordan overvågningen udføres. Hvorvidt de hensyn, der kan berettige anvendelsen af overvågningsudstyr, også kan begrunde, at et kamera f.eks. vedvarende er rettet imod en eller flere bestemte personer, må efter Justitsministeriets opfattelse i første række

¹⁹ Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål 215 af 16. januar 2003 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 558).

²⁰ Lovforslag nr. L 38. Fremsat den 8. oktober 1998. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 559.

bero på de nærmere omstændigheder, hvorunder overvågningen finder sted.²¹

Informationspligten kan ifølge bestemmelsen ud over skiltning opfyldes ved, at der ”på anden tydelig måde” gives oplysning om tv-overvågningen. Ved tv-overvågning af arbejdspladser²² kan dette efter forarbejderne²³ f.eks. ske ved skriftlig underretning af hver enkelt medarbejder om, i hvilke lokaler der foretages tv-overvågning. Dette gælder, selv om andre (f.eks. kunder) får adgang til et tv-overvåget lokale, hvortil der ikke er almindelig adgang. Informationspligten ved tv-overvågning af arbejdspladser er således begrundet i hensynet til medarbejderne.

Efter lovens § 4 kan justitsministeren fastsætte nærmere bestemmelser om skiltning m.v. efter § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1. Bemyndigelsen er ikke blevet udnyttet.

1.1.5. Straf

Overtrædelse af forbuddet i § 1 og af skiltningskravet i § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1, straffes efter lovens § 5 med bøde. Straf af bøde kan endvidere fastsættes i medfør af forskrifter udstedt i medfør af § 4, jf. således § 5, stk. 3. Ransagning i sager om overtrædelse af loven kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf, jf. § 5, stk. 5.

Fra retspraksis kan nævnes U.1986.203V, hvor der skete tv-overvågning med optagelse af trafikken på bl.a. fortov og vej foran en restaurant. Overvågningen fandtes i strid med tv-overvågningslovens § 5, jf. § 1, (og

²¹ Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål 331-333 af 19. april 2000 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 820).

²² Reglen om skiltning m.v. blev i relation til arbejdspladser indført ved lov nr. 1016 af 23. december 1998 (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.) Lovændringen indebar ikke nogen ændring af de materielle betingelser for iværksættelse af tv-overvågning efter de arbejdsretlige grundsætninger om arbejdsgiverens ledelsesret, jf. således Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 561.

²³ Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 560 ff.

straffelovens § 264 a), uanset at formålet med optagelsen alene var optagelse af biler med vareleverancer til den konfliktramte restaurant, da det måtte have stået de tiltalte klart, at det var overvejende sandsynligt, at optagelserne i betydeligt omfang ville omfatte personer. Straffen fastsat til henholdsvis 25 dagsbøder for T1 og 20 dagbøder for T2 og T3, idet dagsbødernes størrelse under hensyn til, at de tiltalte var på understøttelse, fastsattes til 75 kr.

I U.2005.2979V havde T på sin ejendom i Læsø opsat et web-kamera, der hvert minut optog en del af et havneområde og en offentlig vej. Billederne blev bragt på en hjemmeside, som blev opdateret med intervaller fra 5 til 30 minutter, og det var i hvert fald under visse omstændigheder muligt at genkende personer på de billeder, der blev bragt på hjemmesiden. Straffen fastsat til en bøde på 2.000 kr.

I Københavns Byrets dom af 31. oktober 2002 (omtalt i U.2005.1131Ø), skete der gennem 6 måneder overvågning af et kasseområde i en forretning, som følge af et konstateret svind. Overvågningen blev etableret efter underretning af tillidsrepræsentanten, ligesom der i forretningen var skiltning om tv-overvågning, og dette tillige fremgik af personalehåndbogen, som de ansatte fik udleveret ved ansættelsen og siden en gang årligt. Der fandtes under henvisning hertil ikke grundlag for at stille krav om, at T herudover burde have givet de ansatte yderligere underretning om overvågningen. T frifundet for overtrædelse af tv-overvågningsloven § 5, stk. 1, jf. § 3, stk. 1.

I Kriminalretten i Fredericias dom af 22. februar 2001 havde et kasino foretaget tv-overvågning af kasinoets hovedkassekontor. De ansatte var bekendt med, at der i henhold til lovgivningen vedrørende kasinoer var pligt til at have tv-overvågning af kasinoet med tilhørende kontorer. Det var anført på indgangsdøren til kasinoet, at dette var overvåget. Retten fandt, at der var tale om tv-overvågning af en arbejdsplads omfattet af

lovens § 3, og at kasinoet ikke havde givet tilstrækkelig information til de ansatte om overvågningen. Straffen fastsat til 15 dagbøder af 75 kr.

1.2. Baggrund

Forslag til lov om tv-overvågning²⁴ blev fremsat den 12. marts 1982 af justitsministeren.

Baggrunden var bl.a. en sag, hvor en gågadeforening i Hobro ønskede at lade gågaden overvåge af tv-kameraer til optagelse i nattetimerne, angiveligt for at kunne afsløre, hvilke personer der måtte have foretaget indbrud eller hærværk. Sagen førte til fremsættelse af et forslag²⁵ til ændring af straffeloven, som ikke omfatter fotografering eller iagttagelse af personer, der befinder sig på frit tilgængelige steder, så længe der ikke videregives billeder vedrørende deres private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden, jf. straffelovens § 264 a og § 264 d. Forslaget blev ikke færdigbehandlet, men førte til fremsættelse af ovennævnte forslag, om en særlig retlig regulering af adgangen til at foretage tv-overvågning.

I bemærkningerne²⁶ til tv-overvågningsloven anførtes det, at de hensyn, som kan begrunde en retlig regulering af tv-overvågning, er beslægtede med de synspunkter, som ligger bag den gældende bestemmelse i straffelovens § 264 a om fotografering og iagttagelse af personer på ikke frit tilgængeligt sted, nemlig at befolkningen skal beskyttes over for former for udspionering, som man ikke er indstillet på at tage sig i agt for.²⁷

²⁴ Forslag nr. L 151 om lov om tv-overvågning, Folketingstidende 1981-82, tillæg A, s. 3825 ff.

²⁵ Lovforslag nr. 94 om ændring af borgerlig straffelov. Forslaget blev fremsat den 27. november 1980, jf. Folketingstidende 1980-81, tillæg A, s. 2075 ff.

²⁶ Folketingstidende 1981-82, tillæg A, s. 3831.

²⁷ Jf. Straffelovrådets betænkning, nr. 601/1971 om privat livets fred, s. 52.

Justitsministeriet havde inden fremsættelsen indhentet en udtalelse²⁸ fra Straffelovrådet. Rådet fremhævede i dets udtalelse, at der i forbindelse med overvejelser om ny lovgivning måtte foretages en vurdering og afvejning af modstående hensyn; på den ene side hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred, på den anden side hensynet til de fordele i sikkerhedsmæssig og kriminalpræventiv henseende, der kan være forbundet med tv-overvågning. Det var Straffelovrådets konklusion²⁹, at det ikke kunne give anledning til betænkeligheder, at der gennemførtes en ordning, hvorefter der som udgangspunkt – begrænset af nærmere angivne undtagelser for de overvågningsformer, der tjener anerkendelsesværdige formål – gælder et forbud mod systematisk tv-overvågning af personer på alment tilgængelige færdselsområder. Den tv-overvågning, der herved ville blive forbudt, adskilte sig efter rådets opfattelse så meget fra den mere tilfældige og enkeltstående fotografering og iagttagelse, at den kunne begrunde en særlig strafferetlig regulering.

Justitsministeriets lovforslag blev udformet i overensstemmelse med Straffelovrådets udtalelse og bygger således på den nævnte afvejning af modstående hensyn. Det generelle forbud mod privates tv-overvågning, på steder hvortil der er almindelig adgang, er navnlig begrundet i, at det i sig selv vil kunne virke krænkende og skabe en almindelig fornemmelse af utryghed og ufrihed, hvis en udbredt anvendelse af overvågningsapparatet begrænser mulighederne for at kunne færdes på frit tilgængelige områder uden at være udsat for skjult iagttagelse eller fotografering. Heroverfor står, at der i en række tilfælde er legitime modhensyn, navnlig af kriminalpræventiv art, som kan begrunde, at tv-overvågning bør kunne finde sted.³⁰ På denne baggrund fandtes regulering således ikke at skulle udelukke tv-overvågning i butikker, udstillingslokaler m.v., hvor overvågningen har en rimelig kriminalpræventiv begrundelse, og hvor de ovennævnte synspunkter på tilstrækkelig måde kunne tilgodeses ved en

²⁸ Straffelovrådets udtalelse af 4. februar 1982 er optaget som bilag til lovforslag nr. L 151, jf. Folketingstidende 1981-82 (2. samling), s. 3841-3860.

²⁹ Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3849 f.

³⁰ Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3831.

regel, hvorefter der i almindelighed ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysning om anvendelsen af tv-overvågning.³¹

Loven omhandlede i modsætning til det oprindeligt fremsatte lovforslag (L 151 af 12. marts 1982) alene *privates* tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. Loven trådte i kraft den 1. juli 1982 (lov nr. 278 af 9. juni 1982 om forbud mod *privates* tv-overvågning m.v.).

1.3. Ændringer til loven

1.3.1. Lov nr. 1016 af 23. december 1998 om ændring af lov om forbud mod *privates* tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.)

Ved denne lovændring³² blev kravet i lovens § 3 om skiltning m.v. ved tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, udvidet, således at det også omfatter arbejdspladser. Lovændringen vedrørte udelukkende private arbejdspladser.

Før lovændringen kunne der uden skiltning herom ske tv-overvågning af butikslokaler uden for åbningstiden samt af lagerrum, personalekantine og frokoststue, fælleskontorer og andre fællesarealer. I butikslokaler i åbningstiden kunne der derimod alene foretages tv-overvågning af kunder og personale, hvis der ved skiltning m.v. oplystes herom.

Ved lovændringen blev også de dele af arbejdspladser, hvortil der ikke er almindelig adgang, omfattet af informationskravet. Formålet hermed var ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger³³ at sikre, at de ansatte får fornødent kendskab til en eventuel overvågning af arbejdspladsen, og derved kan indrette deres adfærd derefter. Fornemmelse af utryghed samt

³¹ Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, s. 3832.

³² Lovforslag nr. L 38. Fremsat den 8. oktober 1998, jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 549-564.

³³ Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 559.

det krænkende ved at være genstand for skjult tv-overvågning vil på denne måde kunne imødegås.

Lovændringen indebar alene en udvidelse af det gældende krav om skiltning m.v. til også at omfatte arbejdspladser, og dermed ikke noget forbud mod tv-overvågning på arbejdspladser, for så vidt der ikke er tale om gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, jf. § 1. For så vidt angår ikke frit tilgængelige steder på arbejdspladsen, kan forbud mod tv-overvågning dog følge af straffelovens § 264 a, jf. herom kapitel 2, afsnit 4.1.2. Begrænsninger i adgangen til at foretage tv-overvågning på arbejdspladser kan endvidere følge af ansættelsesretlige regler og principper om arbejdsgiveres ret til at indføre kontrolforanstaltninger. Der findes ikke specifik lovgivning om brug af tv-overvågning som kontrolforanstaltning på arbejdsmarkedet, men den generelle lovgivning, f.eks. persondataloven og tv-overvågningsloven, gælder fuldt ud på arbejdsmarkedet. En arbejdsgivers adgang til at kontrollere de ansatte udspringer i øvrigt af retten til at lede og fordele arbejdet (ledelsesretten³⁴). De vigtigste ansættelsesretlige begrænsninger i adgangen til at indføre kontrolforanstaltninger er herved, at der skal foreligge et driftsmæssigt formål, at det ikke må være krænkende for arbejdstageren, og at der skal søges opnået en aftale om overvågningen med arbejdstagerne. Ud over det krav om skiltning m.v., som findes i tv-overvågningsloven, må det i overensstemmelse med de generelle, ulovbestemte principper for iværksættelse af kontrolforanstaltninger således antages, at der skal være en særlig grund til at overvåge de ansatte. Det kan f.eks. være tyveri fra arbejdspladsen, mens arbejdsgiverens ønske om en uafbrudt effektiv arbejdsgang næppe i sig selv er tilstrækkelig begrundelse for at opstille videokameraer på arbejdspladsen.³⁵

³⁴ Jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 553, om arbejdsgiverens ledelsesret.

³⁵ Jf. Beskæftigelsesministeriets udtalelse til brug for Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 300 af 13. juli 2004 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 980).

Lovændringen indebar ikke nogen ændring i lovens generelle anvendelsesområde og vedrørte derfor som anført udelukkende private arbejdspladser. Spørgsmålet om offentlige myndigheders adgang til at fortage tv-overvågning og skiltning m.v. herom berørtes således ikke af lovændringen og måtte således fortsat afgøres efter andre regler, herunder ansættelsesretlige regler, de forvaltningsretlige principper og straffeloven, jf. kapitel 2, afsnit 3-4.

1.3.2. Lov nr. 939 af 20. december 1999 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning m.v. (Offentlige myndigheders tv-overvågning)

Tv-overvågningsloven regulerede indtil denne lovændring alene private. Ved lovændringen³⁶ blev offentlige myndigheder omfattet af dele af loven, hvorfor lovens titel samtidig blev ændret til ”lov om forbud mod tv-overvågning m.v.”

Ved indsættelsen af § 3 a indførtes et informationskrav ved offentlige myndigheders tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser.

Ved ”steder hvortil der er almindelig adgang” forstås ifølge lovforslagets bemærkninger³⁷ de lokaler eller arealer hos en offentlig myndighed, hvortil publikum har almindelig adgang f.eks. venteværelser, ekspeditionsområder og lignende steder, der befinder sig ”foran skranken”. Samme sted fremgår det, at begrebet ”arbejdsplads” i denne sammenhæng omfatter steder eller lokaler, hvor en person i offentlig tjeneste udfører sit arbejde, og hvortil der ikke er almindelig adgang for publikum, f.eks. fælleskontorer, frokoststuer, gangarealer og lignende områder, der befinder sig ”bag skranken”. Det bemærkes i øvrigt, at lovforslaget tilsigter at beskytte alle, som udfører arbejde på det sted, der

³⁶ Lovforslag nr. L 17. Fremsat den 6. oktober 1999, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 395-403.

³⁷ Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 400.

er genstand for tv-overvågningen, hvorfor karakteren af tjenesteforholdet mellem det pågældende personale og den offentlige myndighed ikke i sig selv vil være udslagsgivende. Således vil der også ved tv-overvågning af områder, hvor der f.eks. udelukkende færdes rengøringspersonale fra et antaget rengøringsfirma eller eksterne vikarer, være et krav om skiltning mv.

Undtaget fra informationskravet er dog efter § 3 a, stk. 2, tv-overvågning, som forestås af politiet og kriminalforsorgen, eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

Offentlige myndigheder blev ved lovændringen ikke omfattet af forbudet i lovens § 1 mod tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttet til almindelig færdsel. Lovændringen vedrørte således ikke spørgsmålet om, hvilke områder en offentlig arbejdsgiver lovligt kan tv-overvåge, men indførte alene for offentlige myndigheder et informationskrav, hvis udstrækning er parallelt med det krav om skiltning m.v., der gælder for private tv-overvågning, jf. lovens § 3, stk. 1. Spørgsmålet om, hvorvidt offentlige myndigheder kan foretage tv-overvågning må således fortsat afgøres efter andre regler, herunder persondataloven, ansættelsesretlige³⁸ regler, straffeloven og de forvaltningsretlige principper, jf. afsnit 2-4.

1.3.3. Lov nr. 257 af 8. maj 2002 om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (Tv-overvågning af pengeautomater, vekselautomater og pengetransportbiler)

Ved denne lovændring³⁹, som bl.a. er baseret på en henvendelse fra Finansrådet, blev et nyt nr. 2 indsat i lovens § 2. Der blev herved skabt mulighed for tv-overvågning af udendørs penge- og vekselautomater samt af pengetransportbiler, såfremt overvågningen foretages af den, der har

³⁸ De arbejdsretlige spørgsmål, som tv-overvågning på arbejdspladser kan give anledning til, er omtalt i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 38 af 8. oktober 1998, jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 553 f.

³⁹ Lovforslag nr. L 138. Fremsat den 27. februar 2002, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 3290-3295.

rådighed over automaten eller køretøjet, og såfremt tv-overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet. Tv-overvågning af pengetransportbiler blev endvidere undtaget fra lovens generelle krav om oplysning om tv-overvågning ved skiltning eller på anden tydelig måde, jf. § 3, stk. 2.

Udover den ovenfor nævnte ændring havde Finansrådet også foreslået en lovændring, som ville muliggøre pengeinstitutters tv-overvågning af gader m.v. som led i overvågning af pengeinstitutternes facader. Finansrådet pegede bl.a. på, at der – på trods af pengeinstitutsektorens betydelige investeringer for at sikre filialer og pengetransporter bedre – gennem de seneste 6-7 år havde været en stigende tendens i antallet af røverier og røveriforsøg rettet mod pengeinstitutter, og at der gennem de seneste år også havde været et stigende antal forsøg på svindel i forbindelse med ekspeditioner ved penge- og valutaudvekslingsautomater. Udvidelserne af adgangen til at foretage tv-overvågning ville efter Finansrådets opfattelse kunne styrke den kriminalpræventive indsats væsentligt.⁴⁰

Justitsministeriet fremsatte dog ikke forslag herom, uanset at ministeriet fandt, at også denne undtagelse havde en rimelig kriminalpræventiv begrundelse og ville kunne forventes at medføre en forbedring af politiets opklaringsmuligheder i mange tilfælde. Ministeriet lagde herved vægt på de hensyn, som ligger bag lovens hovedregel om forbud mod privates overvågning, og at pengeinstitutters tv-overvågning i disse tilfælde ville være en meget bred undtagelse fra det generelle forbud, da tv-overvågningen ville komme til at omfatte et stort antal tilfældigt forbipasserende personer, som slet ikke har noget ærinde i pengeinstituttet. Hertil kom, at det ifølge ministeriet næppe ville være velbegrundet at begrænse en sådan undtagelse til pengeinstitutter, men det måtte i givet fald overvejes at udvide undtagelsen til en række andre erhvervsdrivende, som erfaringsmæssigt også er særligt udsatte for røverier og anden

⁴⁰ Jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 3291.

berigelseskriminalitet, f.eks. døgnkiosker. Endelig pegede ministeriet på pengeinstitutternes mulighed for at foretage en række andre forebyggende foranstaltninger inde i filialernes ekspeditionslokaler, herunder røg- og farvepatroner, som ødelægger udbyttet ved røverier, samt installation af såkaldte tidsforsinkelseslåse, som medfører, at f.eks. et pengeskab først kan åbnes et stykke tid efter, at der er låst op. Endelig pegede ministeriet på facadeovervågning med videokameraer, som aktiveres med en overfaldsalarm, samt at der efter omstændighederne kan være mulighed for, at politiet kan iværksætte tv-overvågning uden for pengeinstitutter m.v., hvis der er en særlig mistanke om forestående røverier, hærværk m.v.⁴¹

1.3.4. Lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Ved denne lovændring⁴², der havde til formål at styrke indsatsen for at bekæmpe terrorisme, indførtes § 4 a og § 4 b i tv-overvågningsloven. Der blev herved skabt mulighed for, at politimesteren (politidirektøren) kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning, samt meddele de, der foretager eller planlægger at foretage tv-overvågning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af optagelserne.

Lovændringen indebærer ikke en udvidelse af adgangen til at foretage tv-overvågning. En henstilling herom kan alene gives inden for rammerne af gældende lovgivning, navnlig tv-overvågningsloven, persondataloven og retsplejeloven. Tilsvarende gælder for pålæg i relation til kvaliteten og opbevaringen af sådanne optagelser. Politimesteren kan således ikke ved

⁴¹ Jf. Folketingstidende 2001-02 (2 samling), tillæg A, s. 3292.

⁴² Lovforslag nr. L 217. Fremsat den 31. marts 2006, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, s. 7137 ff.

pålæg udvide området for, hvor eller hvordan der foretages tv-overvågning, eller hvor længe optagelserne må opbevares.

En henstilling om at foretage tv-overvågning forudsættes navnlig anvendt, hvor tv-overvågning vurderes at kunne være af betydning for politiets muligheder for at forebygge og efterforske eventuelle terrorangreb. Politiets henstilling om at foretage tv-overvågning vil ikke være bindende for modtageren, men det forudsættes i bemærkningerne, at offentlige myndigheder i almindelighed vil efterkomme henstillingen, medmindre der foreligger helt særlige forhold.

Politiets pålæg i relation til optagelserne kan for det første indeholde tekniske specifikationer, som optagelserne skal overholde med henblik på at sikre, at optagelserne er af en sådan kvalitet, at de vil kunne anvendes ved en senere efterforskning. Der kan derimod ikke meddeles pålæg om f.eks. at opsætte et ekstra kamera med henblik på at dække et bestemt område bedre.

Pålæg kan for det andet indeholde krav om opbevaringen af optagelserne. Der kan både være tale om krav til sikring af, at optagelserne bevarer deres kvalitet, og krav til opbevaringens længde.

Overtrædelse af pålæg meddelt efter § 4 b straffes med bøde, jf. § 5, stk. 2.

2. Persondataloven

2.1. Baggrund

2.1.1. Direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet)

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger blev vedtaget den 24. oktober 1995⁴³. Direktivet indeholder en detaljeret regulering af såvel offentlige myndigheders som private virksomheders elektroniske behandling af personoplysninger. Direktivets formål er at sikre beskyttelsen af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred, i forbindelse med behandling af personoplysninger samt at fjerne hindringerne for udveksling af personoplysninger inden for Fællesskabets område, jf. artikel 1. Direktivet er udarbejdet med hjemmel i artikel 100 A (nu artikel 95) i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EF-traktaten). Direktivet indeholder regler, som binder medlemsstaterne til at gennemføre en bestemt retstilstand, samt regler, der giver medlemsstaterne en videre adgang til at fastsætte regler til gennemførelse af direktivets intentioner.

2.1.2. Persondataloven

Folketinget har i tilknytning til direktivet gennemført lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven), som er baseret på Justitsministeriets⁴⁴ betænkning nr. 1345/1997 om behandling af personoplysninger. Loven trådte i kraft den 1. juli 2000.

⁴³ EF-Tidende nr. L 281 af 23. november 1995, s. 31 ff.

⁴⁴ Udvalget om registerlovgivningen.

Ved loven gennemførtes en generel lovgivning om behandling af personoplysninger, som dels implementerede direktivet, dels erstattede de tidligere registerlove⁴⁵. Lovens formål er at sikre et fortsat højt beskyttelsesniveau i forhold til den enkelte borger, samtidig med at loven skal skabe de retlige rammer for en hensigtsmæssig udnyttelse af mulighederne for at behandle personoplysninger elektronisk.

Som hovedregel gælder loven kun, hvis den dataansvarlige myndighed eller virksomhed m.v. er etableret i Danmark, og databehandlingen foregår inden for EU's område, jf. lovens § 4, stk. 1.

2.2. Anvendelsesområde

2.2.1. Direktiv 95/46/EF

En negativ afgrænsning af direktivets anvendelsesområde findes i artikel 3, stk. 2, hvorefter direktivet ikke gælder behandling af personoplysninger, som iværksættes med henblik på udøvelse af aktiviteter, der ikke er omfattet af fællesskabsretten. Undtaget er endvidere behandling, som vedrører den offentlige sikkerhed, forsvar, statens sikkerhed og statens aktiviteter på det strafferetlige område, samt behandling som foretages af en fysisk person med henblik på udøvelse af rent personlige eller familiemæssige aktiviteter.

Positivt afgrænses direktivets anvendelsesområde i artikel 3, stk. 1, hvorefter direktivet gælder for behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, samt på ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

⁴⁵ Lov om offentlige myndigheders registre, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 20. september 1991, som ændret senest ved § 27 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, og lov om private registre m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 2. oktober 1987, som ændret senest ved § 28 i lov nr. 433 af 31. maj 2000.

Direktivet er således baseret på en funktionel afgrænsning, dvs. en afgrænsning af anvendelsesområdet via de relevante behandlingsaktiviteter. Derimod indeholder direktivet ikke nogen organisatorisk afgrænsning, og anvendelsesområdet omfatter derfor al behandling, uanset for hvem behandlingen måtte blive foretaget, og dermed såvel den offentlige som den private sektor.

Til brug for nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet er bl.a. begreberne i artikel 3, stk. 1, defineret i direktivets artikel 2.

Ved ”behandling af personoplysninger” forstås enhver operation eller række af operationer – med eller uden brug af elektronisk databehandling – som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. registrering, opbevaring og videregivelse af oplysninger, men også indsamling, systematisering, tilpasning, ændring, udvælgelse, søgning, brug, formidling, sammenstilling, samkøring, elektronisk overførsel, samt blokering, sletning og tilintetgørelse m.v., jf. artikel 2, litra b.

Ved ”personoplysninger” forstås enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person, jf. nærmere artikel 2, litra a. Det er ikke et krav, at personen direkte kan identificeres. Også den, der indirekte kan identificeres ved et personnummer, en kode eller på anden måde, er omfattet af direktivet. Omfattet af begrebet personoplysninger er således også oplysninger, som kan henføres til en fysisk person, selv om dette forudsætter kendskab til et registreringsnummer, medlemsnummer, journalnummer eller lignende. Ved afgørelsen af, om en person er identificerbar, skal alle de hjælpemidler, der med rimelighed kan tænkes bragt i anvendelse for at identificere den pågældende enten af den dataansvarlige eller af enhver anden, tages i betragtning, jf. præambelens betragtning 26.

Ved ”register med personoplysninger” forstås enhver struktureret samling af personoplysninger, der er tilgængelige efter bestemte kriterier, hvad enten denne samling er placeret centralt, decentralt eller er fordelt på et funktionsbestemt eller geografisk grundlag, jf. artikel 2, litra c.

Det er udtrykkeligt fremhævet i direktivet, at behandlingen af de personoplysninger, der er indeholdt i lyd- og billeddata, er af en særlig art, og der henvises til disse flere steder i direktivet. For eksempel forudsættes det i direktivets præambel i betragtning 16, at billed- og lydoptagelser fra video-overvågning er omfattet af direktivets anvendelsesområde, medmindre tv-overvågningen iværksættes med henblik på den offentlige sikkerhed, forsvar, statens sikkerhed eller statens aktiviteter på det strafferetlige område eller andre aktiviteter, der ikke falder ind under fællesskabsretten. Med disse begrænsninger omfattes således tv-overvågning foretaget af private såvel som af offentlige myndigheder af direktivet.

2.2.2. Persondataloven

Loven gælder for både offentlige myndigheder og private, herunder virksomheder, foreninger m.v.

En negativ afgrænsning af lovens anvendelsesområde findes i lovens § 2. Herefter gælder loven bl.a. ikke, hvis databehandlingen er beskyttet af informations- og ytringsfriheden, eller hvis aktiviteterne er af rent privat karakter. Databehandling, der foretages for Folketinget og institutioner med tilknytning dertil eller for politiets eller forsvarets efterretningstjenester, er heller ikke omfattet af loven. På visse områder, herunder behandling foretaget af domstolene, politiet eller anklagemyndigheden inden for det strafferetlige område samt behandling af oplysninger som udelukkende finder sted i journalistisk øjemed, eller udelukkende sker med henblik på kunstnerisk eller litterær virksomhed, gælder kun visse af lovens regler.

Ligesom direktivet gælder persondataloven som udgangspunkt kun behandling af oplysninger om fysiske personer, herunder data om virksomheder ejet af enkeltpersoner. Dog gælder nogle af lovens regler også for behandling af oplysninger om private virksomheder m.v., jf. lovens § 1, stk. 3 og 4.

For så vidt angår forholdet til anden lovgivning, er det i lovens § 2, stk. 1, udtrykkeligt bestemt, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i lov om behandling af personoplysninger. I bemærkningerne⁴⁶ til lovforslaget gives der udtryk for, at bestemmelsen omvendt indebærer, at reglerne i lov om behandling af personoplysninger skal finde anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet, og i øvrigt ikke strider mod direktivet. Det forudsættes i øvrigt i bemærkningerne til lovforslaget, at Datatilsynet har kompetence til at vurdere, hvorvidt en bestemmelse i en særlov, der giver den registrerede en dårligere retsstilling, går forud for reglerne i lov om behandling af personoplysninger.

2.2.2.1. Oplysninger indeholdt i et register

Tilsvarende det i direktivets artikel 3 angivne anvendelsesområde, gælder persondataloven dels for enhver elektronisk behandling af personoplysninger, dels for manuel behandling i det omfang, oplysningerne er eller vil blive indeholdt i et register, jf. lovens § 1, stk. 1. Således er både offentlige myndigheders og privates manuelle behandling af personoplysninger omfattet af loven, hvis oplysningerne er eller vil blive indeholdt i et register, jf. § 1, stk. 1.

⁴⁶ Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4057.

Direktivets definition af register er gengivet i lovens § 3, nr. 3. Ifølge Datatilsynets praksis⁴⁷ skal materialet for at kunne betragtes som et register være struktureret efter bestemte kriterier, og formålet med struktureringen skal være at kunne finde frem til oplysninger om bestemte personer. Herefter vil f.eks. en samling af navne og fotos af pågrebne butikstyre med det formål at nægte disse adgang til en forretning eller at holde ekstra øje med disse personer være et register. Ligeledes vil en samling af oplysninger om personer, der er blevet pågrebet i overtrædelse af lovgivningen inden for et bestemt område, med henblik på at kunne holde øje med disse personer for at hindre/pågribe gentagelsestilfælde være et register. Fælles for disse to eksempler er, at formålet med den strukturerede samling af oplysninger netop er at kunne finde frem til oplysninger om bestemte personer.

2.2.2.2. Oplysninger ikke indeholdt i et register

I lovens § 1, stk. 2, angives for persondataloven et anvendelsesområde, som ikke følger af direktivet. Efter denne bestemmelse omfatter loven anden ikke-elektronisk systematisk behandling, som udføres for private, og som omfatter oplysninger om personers private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Dog finder reglerne om den dataansvarliges oplysningspligt og den registreredes indsigtsret (kapitel 8 og 9) ikke anvendelse i disse tilfælde.

Beskyttelsen gælder alene fysiske personer og finder kun anvendelse, hvis behandlingen udføres for – dvs. uanset hvem der konkret udfører den – en privat dataansvarlig.

Bestemmelsen viderefører i det væsentlige den tidligere § 1, stk. 1, i lov om private registre m.v.

⁴⁷ Datatilsynets "Værd at vide – Hvornår er et manuelt register omfattet af loven?" af 29. marts 2001.

Hvorvidt en behandling kan anses for systematisk må bero på den konkrete situation, men det antages⁴⁸, at der ikke skal meget til, førend oplysninger anses for systematiserede, når henses til det tidligere registertilsyns praksis samt hensigten med at videreføre den tidligere gældende retstilstand med bestemmelsen.

Beskyttelsen omfatter økonomiske forhold, herunder oplysninger om betalingsevne m.v. Herudover omfattes private forhold, dvs. oplysninger om interne familieforhold, sygdomme, seksualforbindelser m.v. Endelig omfattes personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. For så vidt angår de to sidstnævnte forhold, må der henses til, hvilken type oplysninger der anses for at være omfattet af straffelovens § 264 d vedrørende beskyttelse af privatlivets fred. Samlet set er lovens almindelige formål – beskyttelse af den personlige integritet og privatlivet – afgørende for den nærmere udfyldning af § 1, stk. 2. Omfattet af denne bestemmelse vil dermed bl.a. også være oplysninger om strafbare forhold og oplysninger om den pågældendes personnummer. Uden for bestemmelsens område falder oplysninger om navne, adresser og tilsvarende offentligt tilgængelige oplysningstyper.

2.2.3. Digital tv-overvågning

Tv-overvågning med digitalt udstyr er en elektronisk behandling af oplysninger. Såfremt der ved tv-overvågningen sker en behandling af personoplysninger om en identificeret eller identificerbar fysisk person, er såvel privates som offentlige myndigheders tv-overvågning med digitalt udstyr omfattet af loven, jf. § 1, stk. 1. I Datatilsynets praksis vedrørende tv-overvågning er billeder af både personale, kunder og andre tilstedeværende blevet anset for at være personoplysninger omfattet af

⁴⁸ Jf. "Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer" af Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, 2001, s. 59-61.

loven. Det er uden betydning, om tv-overvågningen er med eller uden optagelse.⁴⁹

2.2.4. Analog tv-overvågning

Datatilsynet har i praksis antaget, at analog tv-overvågning, dvs. hvor der udelukkende anvendes analogt og ikke digitalt udstyr, ikke kan anses for omfattet af lovens § 1, stk. 1. Dette betyder, at offentlige myndigheders tv-overvågning uden brug af digitalt udstyr falder uden for loven.

Derimod har Datatilsynet i sin praksis vurderet, at privates tv-overvågning med analogt udstyr, hvor optagelserne opbevares systematisk, kan være omfattet af lovens § 1, stk. 2⁵⁰. Det betyder, at lovens regler finder anvendelse på sådan tv-overvågning, dog ikke reglerne i kapitel 8 og 9 om den dataansvarliges oplysningspligt og den registreredes indsigtsret, jf. § 1, stk. 2, sidste pkt.

2.3. Behandlingsregler

Direktivet angiver i kapitel 2 betingelser for lovlig behandling af personoplysninger. Der er regler om, hvornår behandling kan finde sted (artikel 6-9), om den registreredes rettigheder (artikel 10-15), om behandlingernes fortrolige karakter og behandlingssikkerhed (artikel 16-17) og om anmeldelse af behandlinger samt disses offentlige tilgængelighed (artikel 18-21). Ifølge artikel 5 skal medlemsstaterne i henhold til disse bestemmelser præcisere, på hvilke betingelser behandling af personoplysninger er lovlig. Ligeledes fremgår det af præambelens betragtning 22, at medlemsstaterne i deres lovgivning skal fastsætte nærmere bestemmelser om, på hvilke generelle betingelser en behandling er lovlig, og at medlemsstaterne har mulighed for uafhængigt af de generelle regler at fastsætte særlige betingelser for databehandling på

⁴⁹ Jf. Datatilsynets udtalelse af 21. december 2001 vedrørende tv-overvågning af statsvejene.

⁵⁰ Jf. Datatilsynets udtalelse af 3. juni 2002 vedrørende tv-overvågning i Dansk Supermarked.

specifikke områder og med hensyn til de særlige kategorier af de oplysninger, der omhandles i artikel 8. I overensstemmelse med direktivets regler indeholder persondataloven i kapitel 4-7 regler for, under hvilke betingelser behandling af oplysninger må finde sted.

2.3.1. Grundlæggende principper

I § 5 er fastsat en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling af oplysninger, herunder regler om indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. Reglerne giver ikke et selvstændigt retligt grundlag for at foretage en bestemt behandling af oplysninger, idet hjemmel hertil skal søges i de øvrige behandlingsregler i §§ 6-13, kapitel 5-7 eller eventuelt i anden lovgivning. Reglerne i § 5 skal derimod altid iagttages, når der i medfør af de øvrige regler er hjemmel til at foretage behandlingen. Reglerne i § 5 følger af direktivet og kan derfor ikke fraviges for så vidt angår behandlinger, som er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

Det påhviler ifølge lovens § 5 den dataansvarlige at overholde følgende regler:

- Behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med ”god databehandlingsskik”. Heri ligger, at behandlingen skal være rimelig og lovlig, men i øvrigt er det overladt til Datatilsynet at udfylde den retlige standard ”god databehandlingsskik”.⁵¹
- Indsamlingen og registreringen af personoplysningerne skal efter § 5, stk. 2, ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål. Om et bestemt formål med en indsamling af personoplysninger er sagligt afhænger først og fremmest af, om indsamlingen sker til løsning af en opgave, som ligger inden for den pågældende myndigheds, virksomheds m.v. område at varetage.⁵² I kravet om udtrykkelighed ligger, at den dataansvarlige i forbindelse med indsamlingen skal angive et formål, som er tilstrækkeligt veldefineret og velafgrænset til at skabe åbenhed

⁵¹ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4064.

⁵² Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4064.

og klarhed omkring behandlingen, og formålet skal defineres med en vis præcision.⁵³

- Senere behandling må ikke være uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet. Indsamlede oplysninger kan efterfølgende principielt godt anvendes til et andet end det oprindelige formål, blot den senere anvendelse ikke er uforenelig med det formål, som oplysningerne oprindeligt blev indsamlet til, idet en sådan situation er at sidestille med en fornyet indsamling af de pågældende oplysninger.
- Der må ikke indsamles flere oplysninger, end formålet tilsiger (proportionalitetsprincippet).
- Oplysningerne skal undergives fornøden ajourføring og fornøden kontrol med henblik på at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller rettes. Endelig skal indsamlede oplysninger slettes eller anonymiseres, når det ikke længere er nødvendigt for den pågældende myndighed eller person at være i besiddelse af oplysningerne i en form, der gør det muligt at identificere enkeltpersoner. Reglen bidrager til at sikre mod en unødvendig ophobning af data, der principielt altid indebære en vis forøget risiko for krænkelse af den registrerede, idet oplysningerne kan komme uvedkommende i hænde.

2.3.2. Materielle behandlingsregler

Persondatalovens §§ 6-8 indeholder en række regler om, hvornår man f.eks. må indsamle, registrere og videregive personoplysninger. Hvilke regler, man skal følge i den enkelte situation, afhænger af oplysningernes karakter og formålet med databehandlingen.

⁵³ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4064.

Behandlingsreglerne i §§ 6-8 inddeler oplysningerne i tre typer:

- 1) Almindelige personoplysninger: En oplysning anses som ikke-fortrolig eller almindeligt fortrolig, hvis den ikke er af særligt følsom karakter. Som eksempler kan nævnes identifikationsoplysninger og almindelige oplysninger om en persons økonomiske forhold.
- 2) Følsomme oplysninger om personers rent private forhold, dvs. oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold.
- 3) Andre følsomme oplysninger om rent private forhold, dvs. oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og lignende følsomme privatlivsoplysninger.

I lovens § 6 angives betingelserne for behandling af almindelige personoplysninger. Disse betingelser svarer til de i direktivets artikel 7 angivne. Herudover er der i loven indført særlige betingelser for videregivelse af kundeoplysninger, jf. § 6, stk. 2-4.

Behandling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8, som sonder mellem to typer af oplysninger – dels oplysninger, som efter direktivet skal anses som oplysninger om rent private forhold (§ 7), dels nogle yderligere oplysninger, som ikke er omfattet af direktivet, men som efter loven skal anses for at vedrøre rent private forhold (§ 8).

Persondatalovens afgrænsning, af hvad der anses som oplysninger om rent private forhold, svarer således i realiteten til den, der gælder ved videregivelse efter forvaltningsloven, jf. herom kapitel 2, afsnit 3. Ligesom efter forvaltningsloven gælder, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold kun må behandles, herunder videregives, når visse skærpede betingelser er opfyldt.

Fælles for alle oplysningstyperne er, at behandling kan ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Samtykkebegrebet er i overensstemmelse med direktivet defineret i lovens § 3, nr. 8, som en frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede indvilger i, at oplysninger, der vedrører den pågældende selv, gøres til genstand for behandling. Samtykket kan til enhver tid tilbagekaldes, jf. § 38.

2.3.2.1. Behandling af almindelige ikke-følsomme personoplysninger, lovens § 6

Behandling af personoplysninger må kun ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, eller hvis behandlingen er nødvendig af visse grunde, herunder med henblik på at beskytte den registreredes vitale interesser, for at udføre en opgave i samfundets interesse eller for at varetage en berettiget interesse, som overstiger hensynet til den registreredes interesser. For så vidt angår offentlige myndigheder kan oplysninger endvidere behandles, når det er et nødvendigt led i myndighedsudøvelsen.

Det er den dataansvarlige, der skal vurdere, om en af betingelserne for at behandle oplysningerne er til stede, herunder om hensynet til de interesser, der skal begrunde behandlingen, konkret overstiger den berørte persons interesse i, at oplysningerne ikke behandles. Vurderingen vil bl.a. afhænge af oplysningernes karakter og formålet med behandlingen og vil altid kunne efterprøves af Datatilsynet.

2.3.2.2. Følsomme oplysninger om rent private forhold, lovens § 7

Direktivets artikel 8 fastslår, at behandling af de i bestemmelsen nævnte følsomme oplysninger som udgangspunkt er forbudt. Behandling kan dog ske under visse betingelser, som fremgår af bestemmelsens stk. 2-5. Således kan behandling bl.a. ske, hvis den registrerede udtrykkeligt har givet samtykke, hvis behandlingen vedrører oplysninger, som er offentliggjort af den registrerede selv, eller hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Persondatalovens § 7, stk. 1-5, indeholder regler svarende til direktivets artikel 8, stk. 1-3.

Herudover fremgår det af lovens § 7, stk. 6, at behandling også kan ske, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af opgaver på det strafferetlige område. Denne bestemmelse gælder ikke kun for politiet og anklagemyndigheden, men for alle myndigheder, der administrerer strafsanktioneret lovgivning. Bestemmelsen er ikke en konsekvens af direktivet, da direktivets bestemmelser ikke gælder for behandling, der vedrører statens aktiviteter på det strafferetlige område, jf. artikel 3, stk. 2.

Ifølge direktivets artikel 8, stk. 4, kan medlemsstater – med forbehold af, at der gives tilstrækkelige garantier – i øvrigt fastsætte undtagelser af grunde, som vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser. Denne bestemmelse er i lovens § 7, stk. 7, implementeret således, at tilsynsmyndigheden i konkrete tilfælde kan foretage en vurdering af, om behandling af oplysninger kan tillades af grunde, der vedrører et sådant hensyn, og om der bør fastsættes vilkår for behandlingen. Bestemmelsen,

der har karakter af en opsamlingsbestemmelse, forudsættes at have et snævert anvendelsesområde.⁵⁴

2.3.2.3. Andre følsomme oplysninger om rent private forhold, lovens § 8

Ud over de i § 7 nævnte oplysninger, anses efter § 8 også oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold for at være følsomme, således at de kun må behandles, når særlige betingelser er opfyldt.

Det fremgår af § 8, stk. 6, at de i § 8 nævnte oplysninger kan behandles, hvis betingelserne i § 7 er opfyldt. Dette gælder dog ikke videregivelse fra sociale myndigheder, idet der for disse gælder de særlige betingelser i § 8, stk. 3.

Ved siden af de i § 7 nævnte undtagelser fra forbuddet om behandling, følger det af § 8, stk. 1, at en offentlig forvaltningsmyndighed kan behandle disse andre følsomme oplysninger, hvis det er nødvendigt for at varetage den pågældende myndigheds opgaver.

Herudover er der i § 8, stk. 2, fastsat specifikke betingelser for adgangen til videregivelse fra offentlige forvaltningsmyndigheder. Videregivelse kan ud over de i § 7 nævnte tilfælde kun ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, hvis videregivelse sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, hvis videregivelse er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller hvis videregivelse er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

⁵⁴ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4075.

For så vidt angår private, fastslås det i stk. 4, at disse ud over de i § 7 nævnte tilfælde kun må behandle de i stk. 1 nævnte oplysninger, hvis den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke hertil, eller hvis behandling er nødvendig til varetagelse af en berettiget interesse, som klart overstiger hensynet til den registrerede. Ligeledes må videregivelse af disse oplysninger kun ske, hvis den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke hertil, eller hvis videregivelse sker til varetagelse af offentlige eller private interesser, herunder hensynet til den pågældende selv, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, jf. § 8, stk. 5.

2.3.3. Tv-overvågning

Som ovenfor nævnt finder loven anvendelse for både offentlige myndigheders og privates tv-overvågning med digitalt udstyr samt for privates tv-overvågning med analogt udstyr.

Datatilsynet har udtalt, at princippet om god databehandlingsskik i lovens § 5, stk. 1, medfører, at der i forbindelse med tv-overvågning i kontroløjemed på arbejdspladser som den absolutte hovedregel skal gives forudgående information til de ansatte.⁵⁵ Ved vurderingen af, om denne hovedregel kan fraviges, må de hensyn, der kan begrunde fravigelse af oplysningspligt, jf. § 30, jf. §§ 28-29, inddrages. Det vil sige, at der skal være afgørende hensyn til private eller offentlige interesser.

Endvidere har Datatilsynet udtalt, at indsamling af oplysninger via tv-overvågning, som foretages med henblik på at skabe tryghed og forebygge kriminalitet, har et udtrykkeligt angivet og sagligt formål, jf. lovens § 5, stk. 2.

⁵⁵ Datatilsynets afgørelse af 1. juli 2003 i en klagesag vedr. tv-overvågning i en forretning.

Herudover fører persondatalovens proportionalitetsprincip i lovens § 5, stk. 3, efter Datatilsynets opfattelse⁵⁶, til:

- at det i første omgang må overvejes, om det ønskede formål kan nås med mindre indgribende midler end tv-overvågning og registrering,
- at tv-overvågning kun bør finde sted, hvis der foreligger tungtvejende grunde for at iværksætte overvågning,
- at overvågning skal gennemføres på en sådan måde, at den virker mindst muligt integritetskrænkende for den almindelige borger,
- at tv-overvågning af områder, hvor der er adgang for almindelig færdsel, herunder eksempelvis vej- og parkeringsarealer, skal undlades (særlige forhold kan dog gøre sig gældende for politiet og kriminalforsorgen),
- at tv-optagelser skal slettes inden for en vis kortere periode (Datatilsynet har i sin praksis vedrørende både offentlige myndigheder og private virksomheder m.v. accepteret en opbevaringsperiode på som udgangspunkt 7 dage. I visse tilfælde har tilsynet dog accepteret en opbevaring på op til 30 dage), og
- særligt for så vidt angår optagelser, som indeholder oplysninger om strafbare forhold, må der alene være tale om en kortvarig opbevaring med henblik på politianmeldelse, og politianmeldelse skal foretages snarest muligt, ligesom optagelserne skal afleveres til politiet i forbindelse med anmeldelsen og slettes fra den dataansvarliges egne systemer umiddelbart derefter.

I en konkret sag fandt Datatilsynet, at en kommunes overvågning af kassefunktionerne på rådhuset og jernbanestationen – i begge tilfælde indendørs – ikke var i strid med proportionalitetsprincippet, da overvågningen skete af hensyn til medarbejdernes sikkerhed og beskyttelse af kommunens formue. For så vidt muligt at undgå overvågning af det offentlige rum anbefalede Datatilsynet dog i relation til overvågning af et servicekontor i en jernbanestations ventesal, som blev overvåget i arbejdstiden, at kameraet kun skulle fokusere på

⁵⁶ Jf. bl.a. Datatilsynets "Værd at vide" om offentlige myndigheders tv-overvågning af 2. december 2003.

kassefunktionen og den person, der blev ekspederet. Herudover foretog kommunen overvågning af flere af sine områder. Der var opsat synlig skiltning på de pågældende områder. Herom udtalte Datatilsynet, at kommunen – bl.a. andet under henvisning til proportionalitetsprincippet - burde undlade at foretage tv-overvågning af områder, hvor der er almindelig færdsel, f.eks. visse parkeringsarealer, uanset at overvågningen kun foretoges i aften- og nattetimerne.⁵⁷

I en anden sag overvågede en kommune samtlige skoler og daginstitutioner udvendigt fra. Kameraerne var bevægelsesstyrede og optog således kun, når der registreredes bevægelser inden for kameraets vinkel. Kameraerne registrerede bevægelser hele døgnet, hvormed elever og brugere af daginstitutioner blev optaget på alle tidspunkter, hvis de befandt sig der, hvor kameraerne var sat op. Under henvisning til proportionalitetsprincippet udtalte Datatilsynet, at overvågningen som hovedregel burde begrænses til at finde sted uden for åbningstiden.⁵⁸

Tv-overvågning og videregivelse af oplysninger fra tv-overvågning må kun finde sted i overensstemmelse med behandlingsreglerne i persondatalovens §§ 6-8. Der skal således findes en behandlingshjemmel til tv-overvågningen m.v. i §§ 6, 7 eller 8 afhængig af, hvilken type oplysninger der er tale om.

I konkrete tilfælde, hvor følsomme oplysninger omfattet af lovens §§ 7 og 8 kun vil indgå i sjældne situationer, har Datatilsynet fundet, at tv-overvågning som udgangspunkt skal vurderes efter lovens § 6 om ikke-følsomme oplysninger.⁵⁹ Datatilsynet har også tillagt det betydning, at det beror på tilfældigheder, om der optræder oplysninger, som kan karakteriseres som følsomme, og at det ikke er tilsigtet at behandle sådanne oplysninger.

⁵⁷ Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 til Høje-Taastrup Kommune.

⁵⁸ Datatilsynets udtalelse af 25. juni 2004 til Brøndby Kommune.

⁵⁹ Datatilsynets udtalelse af 3. juni 2002 vedrørende tv-overvågning i Dansk Supermarked og tilsynets udtalelse af 30. juli 2002 om tv-overvågning på DSB's fjerntogsstationer.

I konkrete sager har Datatilsynet således fundet, at der er hjemmel i lovens § 6, stk. 1, nr. 6 og 7, til såvel den behandling, der er forbundet med tv-overvågningen som sådan, som den efterfølgende optagelse og opbevaring heraf. Tilsynet har overfor DSB – i forbindelse med overvågning af fjernstationer – lagt vægt på, at DSB bl.a. har til opgave at sørge for sikkerhed på jernbaneområdet, og at DSB endvidere har en berettiget interesse i at forsøge at forhindre kriminalitet samt i at kunne opklare kriminalitet ved hjælp af optagelser af sådanne hændelser.

Over for kommuner har Datatilsynet udtalt⁶⁰, at det inden for rammerne af § 6, stk. 1, nr. 6 og 7, konkret kan besluttes at iværksætte tv-overvågning under hensyn til, at kommunens opgaver som offentlig myndighed også omfatter forvaltning af offentlige ejendomme og beskyttelse af værdier og ansatte, og at kommunens interesse i at forfølge disse formål på nærmere afgrænsede arealer kan antages at overstige hensynet til ikke at udsætte borgerne for overvågning.

I forhold til forretningers tv-overvågning har Datatilsynet fundet, at der er hjemmel i § 6, stk. 1, nr. 7, til såvel den behandling, som er forbundet med selve tv-overvågningen, som den efterfølgende optagelse og opbevaring heraf. Tilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at forretningen har en berettiget interesse i at forsøge at forhindre kriminalitet og i at kunne opklare kriminalitet ved hjælp af optagelser af sådanne hændelser.

I tilfælde, hvor tv-overvågningen afslører kriminelle aktiviteter, behandles der imidlertid oplysninger omfattet af lovens § 8, jf. nedenfor.

Datatilsynet har i relation til DSBs overvågning af fjernstationer lagt til grund, at DSB bl.a. har til opgave at sørge for sikkerhed og orden på jernbaneområdet. DSB fandtes derfor at kunne behandle oplysninger om strafbare forhold i forbindelse med overvågning af fjernstationerne med hjemmel i § 8, stk. 1, og at kunne videregive optagelser af konkrete

⁶⁰ Eksempelvis Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 til Høje-Taastrup Kommune.

hændelser, der afslører oplysninger om strafbare forhold, til politiet, inden for rammerne af § 8, stk. 2, nr. 2 og 3.

I forhold til kommuner har Datatilsynet udtalt, at oplysninger om strafbare forhold kan behandles og videregives til politiet, jf. § 8, stk. 1, og stk. 2, nr. 2 og 3, i forbindelse med den iværksatte tv-overvågning under hensyn til, at det er nødvendigt med henblik på kommunens og politiets varetagelse af deres opgaver, ligesom behandlingen af de nævnte oplysninger sker til varetagelse af offentlige interesser, der kan antages klart at overstige hensynet til dem, som oplysningerne vedrører.

Som nævnt må private efter § 8, stk. 4, foretage behandling af bl.a. oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt til varetagelse af en berettiget interesse, og denne interesse klart overstiger hensynet til den registrerede. Ifølge bemærkningerne⁶¹ til § 8, stk. 4, giver bestemmelsen mulighed for, at en virksomhed kan registrere oplysninger om strafbare forhold med henblik på indgivelse af politianmeldelse, for eksempel om butikstyveri, og eventuel senere afgivelse af vidneforklaring i retten. Oplysningerne skal dog destrueres snarest muligt, jf. § 5, stk. 5.

Ifølge § 8, stk. 6, kan behandling af oplysninger i de tilfælde, der er reguleret af § 8, stk. 1, 2, 4 og 5, desuden finde sted, hvis betingelserne i § 7 er opfyldt. Datatilsynet har på denne baggrund i flere sager – både vedrørende offentlige myndigheder og private virksomheder – udtalt, at behandling af strafbare oplysninger i forbindelse med tv-overvågning herefter ligeledes kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 8, stk. 6, jf. § 7, stk. 2, nr. 4, hvis der i forbindelse med tyveri, hærværk, ulykke eller anden hændelse opstår et erstatningskrav for den dataansvarlige, den registrerede eller tredjemand.

⁶¹ Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4075.

I visse sager vedrørende tv-overvågning har Datatilsynet fundet, at behandlingen kun må ske med udtrykkeligt samtykke fra den eller de personer, der overvåges. Det gælder f.eks. i sager vedrørende transmission på internettet (f.eks. fra web-kameraer)⁶².

2.4. Registreredes rettigheder

2.4.1. Indhold

I overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivets artikel 10-15 fastsætter persondataloven i kapitel 8-10 en række rettigheder for den registrerede. Registreredes rettigheder omfatter:

- Ret til at få information fra den dataansvarlige om, at der indsamles oplysninger om en selv, jf. §§ 28-29. Den dataansvarlige skal på eget initiativ give meddelelse til de personer, om hvem oplysninger indsamles. Meddelelsen skal gives ved indsamlingen af oplysningerne og i almindelighed inden for 10 dage.⁶³ Oplysningspligten gælder både ved indsamling af oplysninger hos den registrerede selv samt hos andre, og der skal bl.a. oplyses om den dataansvarliges og dennes eventuelle repræsentants identitet, formålene med behandlingen samt alle yderligere oplysninger, der er nødvendige for, at personen kan varetage sine interesser. § 30 angiver visse undtagelser til oplysningspligten i §§ 28 og 29, som herefter kan begrænses, hvis det er nødvendigt af hensyn til bl.a. statens sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed, forebyggelse og efterforskning af straffesager, beskyttelse af den registreredes interesser eller andres rettigheder og frihedsrettigheder. Oplysningspligten gælder ikke, hvis den registrerede allerede er bekendt med de i bestemmelserne nævnte oplysninger, jf. § 28, stk. 2, og § 29, stk. 2, 1. led. Oplysningspligten i § 29 gælder endvidere ikke, hvis registreringen eller videregivelsen af oplysninger udtrykkeligt er fastsat ved lov, eller hvis underretning af den

⁶² Eksempelvis Datatilsynets udtalelse af 8. juli 2003 om web-kameraer ved Vidåslusen.

⁶³ Jf. punkt 2.1. i Datatilsynets vejledning nr. 126 af 10. juli 2000 om registreredes rettigheder efter reglerne i kapitel 8-10 i lov om behandling af personoplysninger.

registrerede viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig, jf. § 29, stk. 2, 2. led, og stk. 3.

- Ret til at få indsigt i de oplysninger, der behandles om en selv, jf. §§ 31-34. Den registreredes indsigtsret følger af persondatalovens § 31, som fastslår den registreredes ret til at få oplyst, om der behandles oplysninger om vedkommende, og i givet fald ret til en række nærmere angivne oplysninger, herunder om behandlingens formål, og hvilke oplysninger der er omfattet af behandlingen.
- Ret til at gøre indsigelse mod, at behandling finder sted, jf. § 35. Efter § 35 kan den registrerede til enhver tid over for den dataansvarlige gøre indsigelse mod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for behandling. Det følger af direktivets artikel 14, stk. 1, litra a, at andet kan bestemmes i den nationale lovgivning. I tilfælde af berettiget indsigelse må den af den dataansvarlige iværksatte behandling ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.
- Ret til at få korrigeret eller slettet oplysninger, der er urigtige eller vildledende, når anmodning herom fremsættes af den registrerede, jf. § 37. Den registrerede kan ligeledes som udgangspunkt stille krav om, at tredjemand, som har fået sådanne udleveret oplysninger, skal underrettes om korrektionen eller sletningen.
- Ret til at tilbagekalde et samtykke, jf. § 38. Samtykke kan tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, dog ikke med "tilbagevirkende kraft". Efter tilbagekaldelse af et samtykke til behandling kan samtykket ikke længere være grundlag for behandling, og det må i den konkrete situation vurderes, om de registrerede oplysninger skal slettes eller blokeres.⁶⁴
- Ret til at gøre indsigelse mod at blive underkastet afgørelser, der har retsvirkninger for eller i øvrigt berører den registrerede i væsentlig grad, og som alene er truffet på grundlag af elektronisk databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold, jf. § 39.
- Ret til at klage til Datatilsynet, jf. § 40.

⁶⁴ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4092.

2.4.2. Tv-overvågning

For så vidt angår digital tv-overvågning, finder disse regler også anvendelse for såvel offentlige myndigheder som private. De overvågede personer har de ovenfor nævnte rettigheder, herunder retten til at blive informeret om, at der finder tv-overvågning sted.

Datatilsynet har ved flere lejligheder udtalt, at reglerne i lovens §§ 28-29 finder anvendelse ved siden af reglerne om skiltning m.v. i tv-overvågningslovens § 3 og § 3 a.

I en konkret sag foretog en kommune tv-overvågning af flere af kommunens arealer og oplyste herom ved skiltning. Datatilsynet fandt, at de borgere, som befandt sig i området, via skiltningen var blevet informeret, og at yderligere underretning måtte kunne siges at være uforholdsmæssig vanskelig, jf. persondatalovens § 29, stk. 3. Tilsynet lagde herved vægt på, at det vil være praktisk umuligt og i hvert fald yderst ressourcekrævende at give hver enkel person, der kommer inden for kameraernes område, selv en standardmeddelelse med de påkrævede oplysninger efter § 29, stk. 1.

Datatilsynet fandt derimod ikke, at underretning af kommunens ansatte kunne siges at være uforholdsmæssig vanskelig, hvorfor en underretning indeholdende de i § 29 nævnte oplysninger burde gives, herunder om formålet med behandlingen, om muligheden for videregivelse af optagelserne til politiet, om hvor længe oplysningerne opbevares og om, i hvilke lokaler overvågningen foregår.⁶⁵

⁶⁵ Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 til Høje-Taastrup Kommune.

I en sag om digital tv-overvågning af ansatte og kunder udtalte Datatilsynet, at den dataansvarlige virksomhed som følge af persondatalovens regler om oplysningspligt skulle give de ansatte forskellige oplysninger, for at de kunne varetage deres interesser. De ansatte og andre personer, der fast udførte arbejde i lokalerne, skulle således have meddelelse om bl.a. formålet med overvågningen, i hvilke lokaler overvågningen foregår, hvor længe oplysningerne bliver bevaret, i hvilke tilfælde optagelserne vil blive gennemgået, og om at optagelserne kan blive videregivet til politiet, og i hvilke tilfælde dette vil kunne ske.⁶⁶

Endelig har Datatilsynet udtalt sig om underretning i en sag om tv-overvågning i S-tog, hvor overvågningens formål primært var kriminalpræventivt, og hvor eventuelle optagelser af kriminelle handlinger ville blive brugt til efterforskning og som bevismateriale i eventuelle retssager. For så vidt angik overvågning af passagererne, var det tilsynets umiddelbare opfattelse, at underretning af disse måtte anses for uforholdsmæssig vanskelig, jf. § 29, stk. 3. Tilsynet lagde i den forbindelse vægt på, at passagererne allerede via skiltning efter tv-overvågningsloven var blevet informeret om tv-overvågningen, samt at det ville være praktisk umuligt og i hvert fald yderst ressourcekrævende at give hver enkelt rejsende en standardmeddelelse indeholdende de påkrævede oplysninger efter § 29, stk. 1. Imidlertid fandt tilsynet, at DSB i det mindste burde foretage kompensatoriske foranstaltninger ud over skiltningen, f.eks. i form af annoncer i dagblade, pjecer eller lignende. For så vidt angår DSB's personale fandt tilsynet derimod, at der burde gives hver enkelt ansat underretning om tv-overvågningen.⁶⁷

⁶⁶ Datatilsynets "Værd at vide" om tv-overvågning af ansatte og kunder af 18. august 2003.

⁶⁷ Datatilsynets udtalelse af 1. juli 2003 til DSB S-tog A/S.

For så vidt angår analog tv-overvågning, der – som nævnt i kapitel 2, afsnit 2.2.2.2. – ikke er omfattet af direktivet, men alene af persondataloven, finder lovens kapitel 8 og 9 ikke anvendelse, jf. § 1, stk. 2, sidste pkt., og der er således f.eks. ikke oplysningspligt ved analog tv-overvågning. Datatilsynet har dog udtalt, at princippet om god databehandlingsskik i lovens § 5, stk. 1, medfører, at der i forbindelse med tv-overvågning i kontroløjemed som den absolutte hovedregel skal gives forudgående information til de ansatte. Ved vurderingen af, om der kan ske fravigelse af denne hovedregel, må de hensyn, der kan begrunde fravigelse af oplysningspligt, jf. § 30, jf. §§ 28 og 29, inddrages. Det vil sige, at der skal være tale om afgørende hensyn til private eller offentlige interesser. I en konkret sag, hvor en forretning tv-overvågede de ansatte med det formål afsløre eventuelle strafbare forhold begået af de ansatte, fandt Datatilsynet ikke, at der fandtes at foreligge sådanne særlige omstændigheder, at der kunne ske fravigelse af kravet om forudgående information. Det var derfor Datatilsynets opfattelse, at forretningen burde have informeret de ansatte forud for iværksættelsen af tv-overvågningen, og at sådan information skal indeholde nøjagtige og fyldestgørende oplysninger med hensyn til de nærmere omstændigheder ved indsamlingen. Medarbejderne burde efter Datatilsynets opfattelse have været informeret om bl.a. formålene med behandlingen og om, i hvilke tilfælde optagelserne ville blive gennemgået, samt om, at optagelserne ville kunne blive videregivet til politiet, og i hvilke tilfælde dette ville kunne ske. Det var endvidere Datatilsynets opfattelse, at der burde være givet medarbejderne meddelelse om, hvor længe oplysningerne opbevares. Datatilsynet fandt derimod ikke, at der kan stilles krav om præcis information om, hvornår der sker tv-overvågning, hvis dette kun finder sted i tilfælde af konkrete problemer.⁶⁸

⁶⁸ Datatilsynets årsberetning 2003, s. 99 ff.

2.5. Behandlingssikkerhed

2.5.1. Fortrolighed og datasikkerhed

I overensstemmelse med direktivets artikel 16 og 17 stilles i persondatalovens §§ 41 og 42 krav til behandlingens fortrolighed og datasikkerhed.

Det følger heraf, at den dataansvarlige skal iværksætte de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, jf. § 41, stk. 3, f.eks. ved ubeføjet udbredelse eller ikke-autoriseret adgang. Om disse foranstaltninger fremgår det nærmere i direktivets artikel 17, stk. 1, at de – under hensyn til det aktuelle tekniske niveau og de omkostninger, der er forbundet med deres iværksættelse – skal tilvejebringe et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau i forhold til de risici, som behandlingen indebærer, og arten af de oplysninger, som skal beskyttes.

Endvidere fastslås det, at de personer eller virksomheder, der arbejder for den dataansvarlige, kun må behandle personoplysninger efter instruks fra den dataansvarlige, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, jf. § 41, stk. 1. Dette indebærer bl.a., at den pågældende person eller virksomhed ikke må behandle oplysninger til andre formål end dem, som den dataansvarlige har fastsat, samt at vedkommende ikke må behandle oplysninger efter instruks fra andre end den dataansvarlige.

Endelig fremgår det, at en dataansvarlig, som overlader en behandling af oplysninger til et edb-servicebureau, skal sikre sig, at bureauet kan sørge for den nødvendige datasikkerhed. Den dataansvarlige har også pligt til at kontrollere, at bureauets sikkerhedsforanstaltninger er i orden, og at de rent faktisk gennemføres, jf. således § 42, stk. 1.

2.5.2. Tv-overvågning

For offentlige myndigheders digitale tv-overvågning medfører lovens regler om behandlingssikkerhed bl.a., at optagelserne skal beskyttes med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger.⁶⁹ Såvel lovens regler om datasikkerhed som den særlige sikkerhedsbekendtgørelse⁷⁰ finder anvendelse. Efter Datatilsynets opfattelse⁷¹ er den udmøntning af sikkerhedskravene, der findes i sikkerhedsbekendtgørelsen, ikke i enhver henseende hensigtsmæssig, når der er tale om tv-overvågning. I praksis har Datatilsynet således konstateret, at der i hvert fald er behov for at tilpasse reglerne om logning (bekendtgørelsens § 19) til de særlige forhold, der gør sig gældende ved tv-overvågning, og tilsynet har besluttet sig til at rette henvendelse til Justitsministeriet om ændring af bekendtgørelsen på dette område.

For private gælder lovens regler om behandlingssikkerhed, herunder de overordnede krav i § 41, stk. 3, uanset om tv-overvågningen sker med digitalt eller analogt udstyr. Der findes imidlertid ikke som i den offentlige sektor en sikkerhedsbekendtgørelse, der uddyber lovens bestemmelse. Datatilsynet anbefaler dog generelt, at dataansvarlige i den private sektor ved elektronisk databehandling følger de sikkerhedskrav, som er beskrevet i bekendtgørelsen.

⁶⁹ Jf. f.eks. Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 til Høje-Taastrup Kommune.

⁷⁰ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

⁷¹ Datatilsynets notat af 13. september 2004 om tv-overvågning – Datatilsynets praksis og konkrete problemstillinger i forhold til gældende regulering på området (bilag 1).

2.6. Anmeldelse

2.6.1. Indhold

Direktivet fastsætter i artikel 18-20 regler om anmeldelse. Det følger heraf, at den dataansvarlige som udgangspunkt forud for iværksættelsen skal anmelde behandling af oplysninger til den i artikel 28 omhandlede tilsynsmyndighed, og at der fastsættes regler om, hvilke oplysninger anmeldelsen skal indeholde. Medlemsstaterne kan i visse tilfælde og under nærmere angivne betingelser fritage for anmeldelse eller fastsætte regler om forenklet anmeldelse. Behandlinger, der efter medlemsstaternes egne definitioner indeholder særlige risici for personers rettigheder og frihedsrettigheder, skal ifølge artikel 20 undergives forudgående kontrol, som foretages af tilsynsmyndigheden efter modtagelsen af anmeldelsen.

Persondataloven indeholder i kapitel 12-14 regler om anmeldelse af behandlinger til tilsynsmyndighederne, dvs. til Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen. Der sondres mellem anmeldelse af behandlinger, der foretages for den offentlige forvaltning (kapitel 12), for en privat dataansvarlig (kapitel 13) og for domstolene (kapitel 14). Alle behandlinger skal som udgangspunkt anmeldes, for så vidt angår domstolene til Domstolsstyrelsen, og for så vidt angår andre til Datatilsynet. Endvidere fremgår det, hvilke oplysninger en anmeldelse skal indeholde, bl.a. den dataansvarliges navn og adresse, behandlingens betegnelse og formål, samt oplysninger om personkredsen og de oplysningstyper, der behandles.

Den offentlige forvaltning skal i henhold til lovens § 44, stk. 1, ikke anmelde behandlinger, som ikke omfatter oplysninger af fortrolig karakter. En oplysning anses for fortrolig, hvis der er tale om forhold som nævnt i lovens §§ 7, stk. 1, eller 8, stk. 1, hvis dette er foreskrevet i en særlig lov, eller hvis det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde oplysningen for at varetage væsentlige hensyn til private eller offentlige interesser, jf.

straffelovens § 152 og forvaltningslovens § 27, stk. 1. Endvidere undtages i bekendtgørelse om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for den offentlige forvaltning⁷², flere behandlingstyper, herunder behandlinger, som foretages i forbindelse med tilsyn, kontrol og administration m.v. i henhold til bl.a. miljø- og energilovgivningen samt landbrugs- og fødevarerlovgivningen.

For behandlinger hos private findes en liste over undtagelser fra anmeldelse i lovens § 49. Listen suppleres af bestemmelser i bekendtgørelse om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig⁷³.

Nogle behandlinger anses for at have en så alvorlig risiko for den personlige databeskyttelse, at Datatilsynet skal foretage en vurdering af behandlingen, før den kan iværksættes. Når en behandling omfatter følsomme oplysninger, kan behandlinger først påbegyndes, når den dataansvarlige har modtaget en udtalelse/tilladelse fra Datatilsynet.

Den offentlige forvaltning skal ifølge § 45 indhente en udtalelse fra Datatilsynet, inden databehandlingen påbegyndes, hvis behandlingen omfatter følsomme oplysninger, jf. § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, hvis behandlingen udelukkende finder sted i videnskabeligt eller statistisk øjemed eller med henblik på at føre retsinformationssystemer, eller hvis behandlingen omfatter sammenstilling eller samkøring af oplysninger i kontroløjemed.

⁷² Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 529 af 15. juni 2000

⁷³ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 534 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 202 af 22. marts 2001.

En privat dataansvarlig skal ifølge § 50 indhente tilladelse, hvis behandlingen omfatter følsomme personoplysninger, jf. § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4, hvis behandlingen vedrører advarselsregistre, stillingsbesættende virksomhed ("headhunter") eller erhvervsmæssig videregivelse af oplysninger om økonomiske forhold eller udelukkende finder sted med henblik på at føre retsinformationssystemer.

Datatilsynet offentliggør anmeldelserne i en særlig fortegnelse over anmeldte behandlinger, jf. lovens § 54 som i overensstemmelse med direktivets artikel 21 endvidere angiver, hvilke oplysninger fortegnelsen skal indeholde. Fortegnelsen er stillet til rådighed for offentligheden gennem Datatilsynets hjemmeside, www.datatilsynet.dk. For behandlinger, som ikke er omfattet af anmeldelsespligt, skal den dataansvarlige stille de i § 43, stk. 2, nr. 1, 2, og 4-6, nævnte oplysninger (dvs. bl.a. den dataansvarliges navn og adresse, behandlingens betegnelse og formål samt oplysninger om personkredsen og de oplysningstyper, der behandles) til rådighed for enhver, der anmoder herom.

Som i direktivets artikel 13 kan de krævede oplysninger samt offentlighedens adgang begrænses i medfør af lovens § 54, stk. 3, hvis det er nødvendigt til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, eller hvis afgørende hensyn til private interesser gør det påkrævet.

2.6.2. Tv-overvågning

For offentlige myndigheders tv-overvågning med digitalt udstyr medfører lovens regler om anmeldelse, at behandlingen skal være anmeldt til Datatilsynet, hvis den sker for at forebygge og afsløre kriminelle aktiviteter,⁷⁴ samt at Datatilsynet fører tilsyn og har inspektionsadgang.

⁷⁴ Jf. Datatilsynets "Værd at vide" om offentlige myndigheders tv-overvågning af 2. december 2003.

For så vidt angår privates tv-overvågning med digitalt udstyr følger det af § 2, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig⁷⁵, at der ikke er anmeldelsespligt (med krav om forudgående tilladelse fra Datatilsynet), medmindre der er tale om et edb-register. Datatilsynet har indtil videre i sin praksis ikke stillet krav om anmeldelse.

For så vidt angår privates tv-overvågning med analogt udstyr, medfører § 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelsen om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig, at der er anmeldelsespligt for ikke-elektronisk systematisk behandling, hvis der indgår behandlinger som nævnt i lovens § 50, stk. 1, dvs. hvis der behandles følsomme oplysninger, jf. lovens §§ 7, stk. 1, og 8, stk. 4. Hvis tv-overvågningen afslører kriminelle aktiviteter, sker der behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvilket kræver anmeldelse til og tilladelse fra Datatilsynet, jf. lovens § 50, stk. 1, nr. 1. Selv om der kun lejlighedsvis behandles følsomme oplysninger, skal der foretages forudgående anmeldelse til og indhentes tilladelse fra Datatilsynet, hvis det er tilsigtet, at følsomme oplysninger skal indgå i behandlingen. Derimod er der ikke et krav om anmeldelse til og tilladelse fra Datatilsynet, hvis en følsom oplysning af mere tilfældige årsager optræder i behandlingen.

Som nævnt ovenfor har Datatilsynet i praksis indtil videre ikke antaget, at privates digitale tv-overvågning er anmeldelsespligtig, og Datatilsynet har derfor endnu ikke håndhævet et sådant krav for så vidt angår privates analoge tv-overvågning.

⁷⁵ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 534 af 15. juni 2000 om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig, som ændret ved bekendtgørelse nr. 202 af 22. marts 2001.

2.7. Tilsyn m.v.

2.7.1. Indhold

I henhold til direktivets artikel 28 skal medlemsstaterne udpege en eller flere offentlige tilsynsmyndigheder, der skal påse overholdelsen af de bestemmelser, som medlemsstaten vedtager til gennemførelse af direktivet. Tilsynsmyndigheden skal udøve sine funktioner i fuld uafhængighed, jf. stk. 1. Tilsynsmyndigheden skal høres ved udarbejdelsen af administrative foranstaltninger eller retsforskrifter om beskyttelse af personers rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger. Endvidere skal tilsynsmyndigheden kunne iværksætte undersøgelser, gribe effektivt ind over for en behandling af oplysninger samt indbringe overtrædelser af de nationale bestemmelser, som vedtages til gennemførelse af direktivet, for retsinstanser. Tilsynsmyndighedernes afgørelser kan af en involveret part indbringes for en retsinstans. Enhver kan indgive anmodning til tilsynsmyndigheden om beskyttelse af sine rettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger samt om at få kontrolleret en behandlings lovlighed, når de nationale bestemmelser om undtagelser og begrænsninger (artikel 13) finder anvendelse. Tilsynsmyndigheden skal med regelmæssige mellemrum udarbejde og offentliggøre en rapport om sit arbejde.

I overensstemmelse hermed er Datatilsynet i persondatalovens § 55, stk. 1, udpeget som tilsynsmyndighed, og i lovens kapitel 16 beskrives Datatilsynets organisation samt tilsyns- og inspektionskompetence. Tilsynet med behandling af oplysninger vedrørende domstolenes administrative forhold er henlagt til Domstolsstyrelsen, jf. lovens § 67, stk. 1, idet tilsyns- og inspektionskompetencen beskrives i kapitel 17.

Datatilsynet, som er en uafhængig myndighed, er fælles for den offentlige og den private sektor, jf. §§ 55 og 56. Datatilsynet har bl.a. til opgave at føre tilsyn med overholdelsen af loven, behandle klager fra registrerede personer samt afgive udtalelser og udstede tilladelser i forbindelse med anmeldelse af behandlinger til tilsynet, jf. §§ 57-64. Datatilsynet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til Folketinget, og denne beretning offentliggøres, jf. § 65. Endvidere har tilsynet mulighed for at offentliggøre sine udtalelser.

Datatilsynets afgørelser efter persondataloven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 61, men afgørelserne kan indbringes for domstolene samt Folketingets Ombudsmand.

2.7.2. Tv-overvågning

For offentlige myndigheders digitale tv-overvågning medfører loven, at Datatilsynet fører tilsyn og har inspektionsadgang, samt at registrerede personer kan klage til Datatilsynet.

For så vidt angår privates digitale eller analoge tv-overvågning har Datatilsynet ikke inspektionsadgang, hvis forholdet ikke er undergivet en anmeldelsespligt, jf. ovenfor. De registrerede personer har dog uafhængigt af anmeldelsespligten mulighed for at klage til Datatilsynet.

2.8. Erstatning ved misbrug af oplysninger

I de tilfælde, hvor der forvoldes skade i forbindelse med behandlingen af personoplysninger, er der mulighed for at søge erstatning eller godtgørelse efter henholdsvis persondatalovens § 69 eller erstatningsansvarslovens § 26.

Erstatningsgrundlaget i persondatalovens § 69 baserer sig på direktivets artikel 23. Der er tale om et præsumptionsansvar (culpaansvar med omvendt bevisbyrde) for den dataansvarlige, som skal erstatte skade, der forvoldes ved behandling af personoplysninger i strid med persondataloven. Der er dog ingen erstatningspligt, hvis den dataansvarlige godtgør, at skaden ikke kunne have været afværget ved den agtpågivenhed og omhu, der må kræves i forbindelse med behandling af de relevante oplysninger.

Bestemmelsen indebærer ikke nogen ændringer i forhold til dansk rets almindelige erstatningsretlige regler om kausalitet og adækvans. Disse betingelser gælder således fortsat ved bedømmelsen af, om den dataansvarlige ved behandlingen af personoplysninger har pådraget sig et erstatningsansvar. Det er skadelidte, der skal bevise, at disse betingelser er opfyldt, ligesom skadelidte bærer bevisbyrden for, at der er lidt et erstatningsretligt relevant tab.

Krav om erstatning efter bestemmelsen skal indbringes for domstolene, og kan således ikke behandles af tilsynsmyndigheden.

Bestemmelsen antages navnlig at omfatte økonomisk skade. Hvis den konkrete skade vedrører en krænkelse af lovens regler om beskyttelse af den registreredes personlige integritet, og krænkelsen ikke har ledt til et formuetab, er der således formentlig alene mulighed for en økonomisk kompensation, hvis det i øvrigt følger af lov.

En sådan lovregel findes i erstatningsansvarslovens § 26, hvorefter den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort. Anvendelsen af denne bestemmelse er betinget af, at skadevolder har udvist en culpøs adfærd af en vis grovhed, men det er ingen betingelse, at krænkelsen er strafbar.

Ligesom ved erstatningskrav efter persondatalovens § 69 skal også krav efter erstatningsansvarslovens § 26 indbringes for domstolene. Spørgsmålet om godtgørelse afgøres her ved en konkret vurdering, hvor der navnlig tages hensyn til krænkelsens grovhed og handlingens beskaffenhed.

Der ses ikke at foreligge trykt retspraksis, hvor der er tildelt godtgørelse for tort pga. tv-overvågning.

I U.2005.1131Ø skete der gennem 6 måneder tv-overvågning af en bestemt ekspeditionskasse i en forretning, som følge af et konstateret svind. Kassen blev typisk betjent af samme medarbejder i hele perioden, og billedudsnittet fra kameraet dækkede arbejdspladsen, kasseapparatet og dele af varebåndet. Tillidsrepræsentanten var orienteret om tv-overvågningen, og der var tillige skiltning herom i forretningen og oplysning herom i en til alle medarbejdere udleveret personalehåndbog. Overvågningen fandtes ikke at udgøre en retsstridig krænkelse af kassemedarbejderen, jf. erstatningsansvarslovens § 26.

For et beslægtet tilfælde i relation til godtgørelse for tort se tillige U.2004.273Ø, hvor et bageri antog et detektivbureau til at overvåge en medarbejder for at skaffe bevis for en urigtig sygemelding. Lønmodtageren gjorde bl.a. gældende, at der til bureauet var overdraget personoplysninger i form af billede, cpr.nr., lægeerklæring, ansættelseskontrakt, oplysninger om organisationsforhold, tidligere ansættelsessteder og sygdomsperioder. Landsretten udtalte, at selvom arbejdsgiverens videregivelse af nævnte personoplysninger til detektivbureauet måtte gå videre end hjemlet i persondataloven, findes dette ikke at indebære en sådan krænkelse af medarbejderen, at der er grundlag for tortgodtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

3. Forvaltningsloven

3.1. Den offentlige forvaltning

For den offentlige forvaltning suppleres tv-overvågningsloven og persondataloven af forvaltningsrettens almindelige sagsbehandlingsregler og normer for god forvaltningsskik m.v., således som de fremgår navnlig af forvaltningsloven⁷⁶, offentlighedsloven⁷⁷ og uskrevne forvaltningsretlige principper, herunder om saglighed, lighed, proportionalitet m.v.

Navnlig de forvaltningsretlige principper samt forvaltningslovens regler om videregivelse er relevante i forhold til tv-overvågning. Det gælder således bl.a. princippet om god forvaltningsskik og pligten til kun at varetage saglige hensyn i forbindelse med myndighedsudøvelsen. I saglighedskravet ligger bl.a. et forbud mod, at myndigheden ved skønsmæssige beføjelser forfølger ulovlige formål, og af lighedsgrundsætningen følger, at forvaltningsmyndigheder er forpligtede til at behandle i det væsentlige ensartede forhold lige i retlig henseende. Endvidere er forvaltningen underlagt et proportionalitetsprincip, hvorefter der skal være forholdsmæssighed mellem mål og middel, således at en offentlig myndighed er forpligtet til ikke at gå videre med hensyn til at påføre borgere byrder, end formålet tilsiger.

Der kan også peges på, at offentlige forvaltningsmyndigheder er underlagt en politisk ansvarlig ledelse, ligesom Folketingets Ombudsmand har mulighed for at behandle klager over tv-overvågning.

⁷⁶ Lov nr. 571 af 19. december 1985, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 552 af 24. juni 2005.

⁷⁷ Lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen (Offentlighedsloven), som ændret senest ved § 5 i lov nr. 552 af 24. juni 2005.

3.2. Forvaltningslovens regler om videregivelse

Forvaltningslovens § 28 indeholder generelle regler om offentlige myndigheders adgang til at videregive fortrolige oplysninger til andre forvaltningsmyndigheder her i landet, uanset hvordan videregivelsen sker. Bestemmelsen findes i lovens kapitel 8, som efter § 2, stk. 3, gælder for al virksomhed, der udøves inden for den offentlige forvaltning.

Forvaltningsloven indeholder almindelige regler om offentlige myndigheders adgang til at videregive fortrolige oplysninger til andre myndigheder. En oplysning skal anses som fortrolig, hvis den er af en sådan karakter, at den efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Det er den myndighed, der vil videregive oplysninger, som skal beslutte, om den anser betingelserne for videregivelse for at være opfyldt i det konkrete tilfælde.

Forvaltningslovens § 28 bygger på en opdeling af fortrolige oplysninger i henholdsvis oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og andre fortrolige oplysninger (almindeligt fortrolige oplysninger).

Karakteren af den fortrolige oplysning har betydning for, under hvilke betingelser oplysningen kan videregives til en anden myndighed. Almindeligt fortrolige oplysninger kan således ud over de i § 28, stk. 2, nævnte tilfælde videregives, når det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig betydning for den modtagende myndigheds virksomhed eller for en afgørelse, som den pågældende myndighed skal træffe, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 3. Oplysninger om rent private forhold må derimod kun videregives til en anden forvaltningsmyndighed under de skærpede betingelser, som fremgår af forvaltningslovens § 28, stk. 2, jf. nedenfor under afsnit 3.2.2.

3.2.1. Andre fortrolige oplysninger

Videregivelse af andre fortrolige oplysninger end oplysninger om rent private forhold er reguleret i § 28, stk. 3. Oplysninger om enkeltpersoners indtægts- og formueforhold, arbejds-, uddannelses- og ansættelsesmæssige forhold og boligforhold må antages at være almindeligt fortrolige eller slet ikke fortrolige, medmindre der foreligger særlige forhold.

Videregivelse af almindeligt fortrolige oplysninger kan ske til en anden forvaltningsmyndighed, når det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, myndigheden skal træffe, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 3. Sådanne oplysninger kan således videregives, når der er et sagligt grundlag herfor.

3.2.2. Fortrolige oplysninger om en persons rent private forhold

Ved afgørelsen af, om en fortrolig oplysning vedrører rent private forhold, skal der lægges vægt på, om oplysningen afslører særligt følsomme forhold om den enkeltes privatliv. Det følger af § 28, stk. 1, at oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydelsesmidler og lignende, er oplysninger om personers rent private forhold. Denne opregning er imidlertid ikke udtømmende. Andre oplysninger vedrørende private forhold kan være omfattet, hvis de er af tilsvarende følsom karakter.

Fortrolige oplysninger om en persons rent private forhold må efter forvaltningslovens § 28, stk. 2, kun videregives til en anden forvaltningsmyndighed, hvis mindst en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Den, oplysningen vedrører, har givet samtykke til, at oplysningen videregives.
- 2) Det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningerne skal videregives, dvs. at der foreligger en oplysnings-, underretnings- eller indberetningspligt.
- 3) Videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår.
- 4) Videregivelsen er et nødvendigt led i forvaltningens behandling af en sag eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Betingelsen i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3, indebærer, at der skal foretages en konkret afvejning af på den ene side den interesse i hemmeligholdelse, som den berørte person har, og på den anden side styrken og karakteren af de private eller offentlige interesser, der taler for videregivelse. For at en oplysning om rent private forhold kan videregives til en anden forvaltningsmyndighed, vil det således være nødvendigt, at væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser klart taler for det.

Betingelsen i nr. 3 vil normalt være opfyldt, hvis videregivelsen sker for at forebygge, efterforske eller retsforfølge forbrydelser. Hvis politiet således henvender sig til en anden forvaltningsmyndighed for at få oplysninger til brug ved behandlingen af en straffesag, vil den pågældende myndighed i almindelighed være berettiget og efter § 31 i visse tilfælde forpligtet til at videregive også oplysninger om rent private forhold, jf. nedenfor om § 31.

Betingelsen i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 4, indebærer, at oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold kan videregives, hvis videregivelsen er et nødvendigt led i en forvaltningsmyndigheds behandling af en sag, eller hvis videregivelsen er nødvendig for, at en forvaltningsmyndighed kan gennemføre konkrete tilsyns- eller kontrolopgaver. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at forvaltningsmyndighederne ikke forhindres i at udføre deres opgaver alene som følge af, at det er nødvendigt at inddrage oplysninger fra en anden myndighed i sagsbehandlingen.

Videregivelsen skal være nødvendig for den afgivende myndigheds sagsbehandling. Oplysninger, der alene afgives af hensyn til den modtagende myndigheds sag, omfattes således ikke af bestemmelsen, med mindre videregivelsen sker som led i gennemførelsen af konkrete tilsyns- eller kontrolopgaver. Forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 4, adskiller sig på dette punkt fra den lignende bestemmelse i persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 4.

I det omfang en forvaltningsmyndighed er berettiget til at videregive en oplysning, er myndigheden efter forvaltningsloven i almindelighed også forpligtet hertil, hvis en anden forvaltningsmyndighed anmoder om videregivelse, og oplysningen er af betydning for den rekvirerende myndigheds varetagelse af sine opgaver, jf. forvaltningslovens § 31.

3.3. Anvendelsesområde i forhold til persondatalovens regler om videregivelse

Som omtalt i kapitel 2, afsnit 2, indeholder persondatalovens §§ 5-8 ligeledes generelle regler om behandling – herunder bl.a. offentlige myndigheders videregivelse – af personoplysninger. Persondataloven gælder for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages elektronisk, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, jf. lovens § 1, stk. 1.

Hvorvidt, videregivelsen af en oplysning skal bedømmes efter forvaltningslovens eller persondatalovens regler, afhænger dels af, hvor oplysningen findes, og hvorfra den videregives, dels af hvordan videregivelsen finder sted.

Generelt kan det anføres, at enhver videregivelse af oplysninger, der indgår i et register, vil være omfattet af persondataloven. Det samme gælder enhver videregivelse af oplysninger, som sker ved brug af edb, eksempelvis via e-mail, samt videregivelse af oplysninger fra et edb-system i øvrigt, eksempelvis ved at oplysningerne printes ud på papir med henblik på videregivelse.

Videregivelse af oplysninger, som findes på en manuel sag, uden brug af edb vil derimod være omfattet af forvaltningsloven. Dette gælder ligeledes, hvis oplysningen tillige findes i et edb-system, men videregives fra den manuelle sag, eksempelvis ved at et brev i sagen fotokopieres og sendes.

Persondataloven regulerer desuden alene, hvornår en myndighed er berettiget til at videregive de pågældende oplysninger. Spørgsmålet, om hvorvidt myndigheden er forpligtet til at videregive oplysningerne, er reguleret i forvaltningsloven, jf. dennes § 31, eller i særlovgivningen.

4. Straffeloven

4.1. Freds- og ærekrænkelser

4.1.1. Aflytning eller optagelse af lyd, § 263, stk. 1, nr. 3

Efter straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3, kan uberettiget, hemmelig aflytning eller optagelser af lyd straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Forudsætningen er, at aflytningen eller optagelsen er foretaget ved hjælp af et apparat, og at der er tale om aflytning eller optagelser af udtalelser,

som er fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som vedkommende ikke selv har deltaget i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang. Aflytningsapparatet behøver ikke at være skjult eller installeret med henblik på et ulovligt formål.

Under visse skærpende omstændigheder forhøjes strafferammen til henholdsvis fængsel indtil 1 år og 6 måneder og indtil 6 år, jf. henholdsvis stk. 2 og 3.

At aflytningen eller optagelsen skal være ”uberettiget” betyder, at ikke enhver handling, som omfattes af gerningsbeskrivelsen, er strafbar, men at dette må afgøres efter en konkret vurdering.

Optagelse af telefonsamtaler eller møder, som den pågældende selv deltager i, falder efter ordlyden uden for bestemmelsen. Ligeledes er en hemmelig optagelse af en samtale ikke strafbar, hvis en af de personer, der deltager i samtalen, har givet samtykke til optagelsen. Dette gælder, uanset om de øvrige deltagere i samtalen er uvidende herom.

For så vidt angår optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning, har Justitsministeriet anført, at bestemmelsen også omfatter sådan lydoptagelse.⁷⁸ Medmindre den, som foretager optagelsen, selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse af lyd i tilknytning til tv-overvågning.

⁷⁸ Jf. Lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.), jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 553.

4.1.2. Uberettiget fotografering m.v., § 264 a

§ 264 a omfatter dels fotografering, dels iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat. Bestemmelsen omfatter uberettiget fotografering/iagttagelse af personer, som befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted.

Overtrædelse af bestemmelsen straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Den i § 264 a indeholdte straffebestemmelse finder tilsvarende anvendelse på den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, som er fremkommet ved overtrædelsen, jf. § 264 c.

Bestemmelsen vedrører alene krænkelse af personer, og det kræves, at der ved iagttagelsen bruges et apparat, f.eks. fotografiapparat eller kikkert.

Med ”uberettiget” angives, at ikke enhver handling, der omfattes af gerningsbeskrivelsen, er strafbar, men at dette må afgøres efter en konkret vurdering. Der vil typisk være tale om uberettiget fotografering eller iagttagelse, når den fotograferede eller iagttagne ikke har givet sin tilladelse. I forarbejderne⁷⁹ antages det dog, at berettigelse kan følge af et retshåndhævelsesformål. Retsmæssigheden kan også følge af, at den fotograferede ikke er det egentlige motiv, hvis f.eks. arkitektonisk interesserede fotograferer huse, hvor der sidder beboere på altanerne.⁸⁰

I U.1981.379Ø havde T fra en balkon fotograferet politibetjent P, som fra en anden balkon som led i sin tjeneste overvågede og fotograferede en demonstration. Retten udtalte, at – selv om bestemmelsen må anses anvendelig på fotografering af politifolk i tjeneste, og selv om P befandt

⁷⁹ Folketingstidende 1971-72, Tillæg A, s. 562.

⁸⁰ Jf. ”Kommenteret straffelov, Speciel del” af Vagn Greve, Asbjørn Jensen og Gorm Toftegaard Nielsen, 8. omarbejdede udgave, 2005, s. 385.

sig på et ikke frit tilgængeligt sted – kunne T ikke anses for uberettiget til at fotografere P, idet P havde placeret sig således, at P uden anvendelse af teknisk udstyr og uden forudgående overvindelse af forhindringer kunne iagttages af personer, som befandt sig såvel ved vinduer i samme og andre ejendomme som på Rådhuspladsen. T frifandtes for overtrædelse af straffelovens § 264 a.

I U.1986.203V blev optagelse på videobånd af fortovet foran, indkørslen til og gården til en restaurant, hvor der var konflikt om organisering af de ansatte, anset for optagelse på et ikke frit tilgængeligt sted. Uanset at formålet alene var at foretage videooptagelser af biler med vareleverancer til restauranten, fandt retten, at det måtte have stået de tiltalte klart, at det var overvejende sandsynligt, at optagelserne i betydeligt omfang ville omfatte personer, og at i hvert fald personer med tilknytning til restauranten ikke ville have givet tilladelse til optagelserne, hvis de var blevet spurgt. Henset hertil og til optagelsernes systematiske karakter fandtes det angivne formål med optagelserne ikke at kunne bevirke, at optagelserne faldt uden for straffelovens § 264 a (og tv-overvågningslovens § 1, stk. 1), og de tiltalte blev dømt for overtrædelse heraf.

For så vidt angår ”ikke frit tilgængeligt sted”, må dette forstås således, at stedet skal være afgrænset på en sådan måde, at det derved er tilkendegivet, at det ikke er offentligt tilgængeligt. Det er ikke afgørende, om området er aflåst, idet f.eks. en privat have anses for ”ikke frit tilgængelig”, selvom en låge hertil ikke er låst. På den anden side er f.eks. et butikslokale eller et offentligt kontor kun ”ikke frit tilgængeligt”, når døren er låst, eller det er uden for normal åbningstid.⁸¹

⁸¹ Jf. ”Kommenteret straffelov, Speciel del” af Vagn Greve, Asbjørn Jensen og Gorm Toftegaard Nielsen, 8. omarbejdede udgave, 2005, s. 382 f.

I de almindelige bemærkninger til ændringslovforslaget⁸² vedrørende tv-overvågningsloven i 1998, jf. kapitel 2, afsnit 1.3.1, redegør Justitsministeriet nærmere for bestemmelsens område i relation til butikker og kontorer. For så vidt angår butikker anføres⁸³ det, at ”baglokaler”, herunder lagerrum, kontorer samt kantine eller frokoststue for personalet, anses for ikke frit tilgængelige i henhold til straffelovens § 264 a. Tilsvarende gælder for selve butikslokalet uden for åbningstiden. Under henvisning til Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1298/1995 om fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation, side 111, anføres det dog, at fællesarealer i butikkens baglokaler, herunder lagerrum, kontorer for flere medarbejdere samt kantine eller frokoststue for personalet, er undergivet arbejdsgiverens rådighed, og at arbejdsgiverens eventuelle tv-overvågning af arealerne ikke vil være i strid med straffelovens § 264 a. Tilsvarende gælder tv-overvågning af selve butikslokalet uden for åbningstiden. Derimod følger det af § 264 a, at der ikke kan ske tv-overvågning af enkeltmandskontorer.

I U.1982.490/2Ø ansås P, som stod i indgangsdøren til sin ejendom, at opholde sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Da P havde protesteret imod fotograferingen, var der endvidere tale om uberettiget fotografering, og fotografen blev dømt for overtrædelse straffelovens § 264 a.

4.1.3. Ubertigtet videregivelse, § 264 d

§ 264 d vedrører uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.

Bestemmelsen omfatter videregivelse, hvormed den blotte forevisning af billeder falder uden for bestemmelsen.

⁸² Lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen m.v.), jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 549-564.

⁸³ Jf. Folketingstidende 1998-99, s. 552.

Det er ikke nogen betingelse for bestemmelsens anvendelse, at selve optagelsen af billedet er omfattet af § 264 a. Bestemmelsen kan derfor også anvendes, hvor der videregives billeder, der er optaget, mens den afbildede person befandt sig på et frit tilgængeligt sted. Det afgørende er, at billedet vedrører en andens private forhold.

Med "uberettiget" angives, ligesom for så vidt angår § 264 a, at ikke enhver handling, der omfattes af gerningsbeskrivelsen, er strafbar, men at dette må afgøres efter en konkret vurdering. For så vidt angår billeder må det uden for retshåndhævelsestilfælde antages, at handlinger, der er omfattet af bestemmelsens ordlyd, kun sjældent vil være retmæssige. I U.1989.726H udtaltes det, at det følger af grundsætningen i § 264 d, at videregivelse som omfattet af bestemmelsen som udgangspunkt kun er berettiget, når der foreligger samtykke fra den pågældende selv. I U.1990B 32-36⁸⁴ fremhæves det, at resultatet må afhænge af en afvejning mellem hensynet til personbeskyttelsen og offentlighedens interesse i at blive bekendt med samfundsrelevante spørgsmål.

4.2. Forbrydelser mod kønssædeligheden

4.2.1. Blufærdighedskrænkelser, § 232

Det følger af § 232, at den, som ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Det antages, at det er handlingens almene egnethed til at virke krænkende, der er afgørende, og således ikke om den iagttagede konkret føler sig krænket.

⁸⁴ U.1990B32, "Presse – Føgedforbud" af Jacques Hermann. En kommentar til Højesterets dom af 24. maj 1989, U.1989.726H.

Idet der skal være tale om "uterligt forhold" kræves det, at den pågældende handling har relation til seksuelle forhold og er af en vis grovhed.⁸⁵

I Retsudvalgets betænkning af 10. december 1998⁸⁶ over ændringsforslaget vedrørende tv-overvågningsloven i 1998, jf. kapitel 2, afsnit 1.3.1, noterer udvalget sig, at justitsministeren over for udvalget har tilkendegivet, at tv-overvågning af toiletter, baderum og lignende vil være i strid med straffelovens § 264 a om uberettiget fotografering af personer på et ikke frit tilgængeligt sted eller § 232 om blufærdighedskrænkelser.

4.3. Tv-overvågning

Modsætningsvis kan det slutes, at det ikke efter straffeloven er strafbart at fotografere eller iagttage personer, der befinder sig på frit tilgængelige steder, så længe der ikke videregives billeder vedrørende deres private forhold eller i øvrigt billeder af de pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Tv-overvågning kan dog efter omstændighederne tænkes at give anledning til strafsanktionering efter andre bestemmelser, f.eks. straffelovens § 232.

⁸⁵ Jf. "Kommenteret straffelov, Speciel del" af Vagn Greve, Asbjørn Jensen og Gorm Toftegaard Nielsen, 8. omarbejdede udgave, 2005, s. 294.

⁸⁶ Retsudvalgets betænkning over forslag til lov om ændring af lov om privates tv-overvågning, 1998/1 BTL 38.

KAPITEL 3

SAMSPILLET MELLEM TV-OVERVÅGNINGSLOVEN MM. OG PERSONDATALOVEN

1. Indledning

Som det fremgår af kapitel 2, finder ud over tv-overvågningsloven såvel persondataloven og straffeloven som forvaltningsretlige regler og principper anvendelse i forhold til tv-overvågning. Ud over de nævnte love og principper kan også arbejdsretlige regler, herunder regler om arbejdsmiljø, ledelsesret m.v., finde anvendelse, ligesom regler om ophavsret og lignende vil kunne have betydning for spørgsmål i relation til tv-overvågning. Endvidere kan adgangen til at foretage tv-overvågning være reguleret i anden særskilt lov⁸⁷.

På baggrund af Datatilsynets henvendelse til Justitsministeriet (jf. nærmere kapitel 9, bilag 1) sættes der i det følgende fokus på forholdet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven, idet det i henvendelsen påpeges, at der på flere punkter kan forekomme sammenstød mellem netop disse to love. Sådanne sammenstød opstår, når en tv-overvågning omfatter personer, der er identificerede eller identificerbare. Vurderingen af samspillet mellem de to love udgør den anden del af udvalgets hovedkommissorium. Denne problemstilling behandles i det følgende, idet det yderligere er fundet naturligt på dette sted at inddrage spørgsmålet om forholdet mellem persondataloven og det øvrige retsgrundlag, der har betydning for offentlige myndigheders adgang til tv-overvågning.

⁸⁷ Se f.eks. § 17 i lov nr. 588 af 24. juni 2005 om Sund og Bælt Holding A/S.

2. Retstiltingen for de relevante aktører

2.1. Private

Privates digitale tv-overvågning er omfattet af persondatalovens § 1, stk. 1. Dette betyder bl.a., at lovens regler om behandlingsbetingelser og om den registreredes rettigheder finder anvendelse. I sin praksis har Datatilsynet indtil videre ikke håndhævet en anmeldelsespligt, men alene udøvet et almindeligt tilsyn, jf. nærmere kapitel 2, afsnit 2.6.2.

Analog tv-overvågning er ligeledes omfattet af persondataloven, hvis der sker en systematisk behandling af den type oplysninger, der er nævnt i § 1, stk. 2. Lovens behandlingsbetingelser gælder også for denne type tv-overvågning, hvorimod dette ikke er tilfældet for reglerne i lovens kapitel 8 og 9 om henholdsvis oplysningspligt over for den registrerede og om dennes indsigtsret. Heller ikke i dette tilfælde er en anmeldelsespligt blevet håndhævet, jf. nærmere kapitel 2, afsnit 2.6.2.

Privates tv-overvågning er tillige omfattet af tv-overvågningsloven, idet det kan fremhæves, at der ikke i denne lov skelnes mellem digital og analog overvågning, jf. nærmere kapitel 2, afsnit 1.1.1. I alle tilfælde skal lovens informationskrav⁸⁸ således være opfyldt.

Ved den nærmere vurdering af forholdet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven er det nærliggende at tage udgangspunkt i sidstnævntes § 2, stk. 1, hvoraf fremgår, at regler om persondatabelhandling i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, har fortrin. Af bestemmelsens forarbejder⁸⁹ fremgår, at en fortrinsstilling også kan være tilfældet for bestemmelser, der medfører en ringere retsstilling, hvis dette har været intenderet, og i øvrigt ikke strider imod

⁸⁸ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 1.1.4.

⁸⁹ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.2.2.

databeskyttelsesdirektivet. Kompetencen til at vurdere sidstnævnte situation varetages af Datatilsynet.

Selvom en række af tv-overvågningslovens regler er vedtaget før direktivet og persondataloven, må det antages, at tv-overvågningsloven har forrang for reglerne i persondataloven i den udstrækning, at den i tv-overvågningsloven hjemlede optagelse kan finde sted med den konsekvens, at behandlingsbetingelserne i persondatalovens §§ 6-8 uden videre anses for opfyldt. Tilsvarende må antages i forhold til lovens § 5, stk. 1-3, om god databehandlingsskik, saglighed og proportionalitet.

Derimod må det antages, at de spørgsmål vedrørende persondatabehandling, der ikke tillige er reguleret i tv-overvågningsloven, skal bedømmes efter persondatalovens regler. I praksis har dette særlig betydning for, hvor længe foretagne optagelser kan opbevares, hvor persondatalovens § 5, stk. 5, skal overholdes, således at indsamlede oplysninger ikke opbevares i et længere tidsrum end nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles. Det har ligeledes betydning for andre former for behandling end indsamling, registrering og intern brug, idet videregivelse af optagelser skal opfylde kravene i lovens §§ 6-8.

Et særligt spørgsmål vedrører forholdet mellem tv-overvågningslovens informationskrav, jf. § 3, og persondatalovens regler om oplysningspligt i §§ 28-29. Det er Datatilsynets opfattelse, at begge regelsæt finder anvendelse ved tv-overvågning. Ved ændringen af tv-overvågningsloven i 2002 anførte Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget, at – uanset at tv-overvågning må anses for omfattet af persondataloven – gælder alene tv-overvågningslovens regler med hensyn til spørgsmålet om, i hvilke tilfælde tv-overvågning på områder, som benyttes til almindelig færdsel, må ske, og hvilken information der i disse tilfælde skal gives. Dette betyder bl.a., at der i de undtagelsestilfælde, hvor det er tilladt at tv-overvåge på disse områder, således ikke skal gives individuel orientering, jf. persondatalovens §§ 29 og 30, idet det må antages, at et sådant krav i

praksis ville være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at opfylde. Der henvises i den forbindelse til databeskyttelsesdirektivets artikel 11.⁹⁰

Efter Datatilsynets opfattelse er der ikke hermed taget generelt stilling til forholdet mellem de to loves krav om skiltning m.v. henholdsvis oplysning, idet ministeriets bemærkninger efter tilsynets opfattelse alene er en præcisering af oplysningspligtens omfang, som ligger inden for persondataloven og direktivet. Dette betyder således efter tilsynets opfattelse, at en tv-overvågning, som er omfattet af begge love, både skal opfylde persondatalovens oplysningspligt og tv-overvågningslovens informationskrav. Er der i en konkret situation ikke oplysningspligt, vil kravet om skiltning m.v. i øvrigt stadig være gældende.

2.2. Offentlige myndigheder

Offentlige myndigheders digitale tv-overvågning er omfattet af persondataloven, jf. § 1, stk. 1. Derimod er analog tv-overvågning efter Datatilsynets opfattelse ikke omfattet af loven. Som nævnt ovenfor skelner tv-overvågningsloven ikke mellem digital og analog overvågning.

Offentlige myndigheder er omfattet af informationskravet i tv-overvågningslovens § 3 a, mens forbudet mod tv-overvågning i lovens § 1 ikke gælder for offentlige myndigheder. Datatilsynet har tilkendegivet, at persondatalovens almindelige princip om proportionalitet fører til, at offentlige myndigheder skal undlade overvågning af områder, hvor der er adgang for almindelig færdsel, herunder vej- og parkeringsarealer, på samme måde som private i medfør af tv-overvågningsloven, jf. hertil nedenfor.

⁹⁰ Lovforslag nr. L 138 om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (Tv-overvågning af pengeautomater, vekselautomater og pengetransportbiler), Folketingstidende 2001-02 (2. samling), s. 3293.

For så vidt angår spørgsmålet om anden persondatabehandling end indsamling, registrering og brug, spørgsmålet om sletning og spørgsmålet om den registreredes rettigheder, må retsstillingen antages at være den samme som i den private sektor.

I almindelighed må det overvejes, på hvilken måde det konkret bedømmes, om en offentlig myndighed må foretage tv-overvågning, idet dette afhænger af, hvorledes forholdet mellem de almindelige principper i persondatalovens § 5, stk. 1-3, og de tilsvarende forvaltningsretlige principper om god skik, saglighed og proportionalitet forstås. Det naturlige udgangspunkt for vurderingen er persondatalovens § 5, stk. 1-3, idet principperne her er fastsat ved lov i overensstemmelse med de tilsvarende regler i databeskyttelsesdirektivets artikel 6. I almindelighed vil bedømmelsen efter disse regler og efter de uskrevne forvaltningsretlige principper føre til samme resultat, men skulle der være modstrid, vil persondatalovens regler være udslagsgivende for bedømmelsen. Som nævnt vil en sådan konflikt være en atypisk situation, da det vil være naturligt ved fortolkningen af persondatalovens regler om netop god skik, saglighed og proportionalitet at inddrage de forvaltningsretlige principper, som i øvrigt også vil være påvirket af persondatalovens regler om samme.

Samlet afhænger offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning således af, om overvågningen er i overensstemmelse med persondataloven, herunder de grundlæggende principper i § 5, stk. 1-3, behandlingsreglerne i §§ 6-8 samt de almindelige forvaltningsretlige principper. Ved vurderingen må der selvsagt tages højde for, at overvågningen ikke strider mod anden lovgivning eller retsgrundlag, f.eks. kommunalfuldmagten, jf. neden for i kapitel 6, afsnit 2.

3. Tilsyn

Afslutningsvis er der grund til at fremhæve, at det i begge sektorer som udgangspunkt er den dataansvarlige, der skal påse, at reglerne for tv-overvågning overholdes. Det er således den private virksomhed m.v., og den offentlige myndighed der har ansvaret herfor. Som tidligere fremhævet håndhæves der ikke i dag en anmeldelsespligt, men der vil desuagtet kunne indgives klage over en uberettiget tv-overvågning til Datatilsynet, der ligeledes udøver det almindelige tilsyn⁹¹ med de persondataretlige reglers overholdelse. Det er således i begge sektorer Datatilsynet, der i konkrete tilfælde afgør om den persondatabehandling, som en tv-overvågning medfører, er retmæssig. Som på andre områder kan tilsynets afgørelser indbringes for domstolene.

⁹¹ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.7.

KAPITEL 4

FREMMEDE RET

Til brug for udvalgets overvejelser om en eventuel udvidelse af adgangen til at foretage tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed – og rammerne for en sådan adgang – har udvalget indhentet oplysninger om reguleringen af tv-overvågning i henholdsvis Sverige, Norge, Finland, Holland og Tyskland. I dette kapitel redegøres i hovedtræk for reglerne i disse lande.

1.1. Retstilstanden i Sverige

I Sverige er adgangen til tv-overvågning reguleret i lov nr. 1998:150 om allmän kameraövervakning. Loven trådte i kraft den 1. juli 1998.

1.1.1. Begrebet ”tv-overvågning”

Loven indeholder ikke en nærmere afgrænsning af tv-overvågning som begreb, men dog en konkretisering af, hvilket udstyr der anses som udstyr til tv-overvågning. Omfattet af denne afgrænsning (§ 2) er tv-kameraer, andre optisk-elektroniske instrumenter og dermed sammenligneligt udstyr, som kan opsættes således, at det kan anvendes til personovervågning uden, at personer behøver at være til stede for at betjene udstyret. I øvrigt omfattes separat teknisk udstyr, der kan bruges til at behandle og bevare billeder fra personovervågning, samt udstyr, der i nævnte sammenhæng kan bruges til aflytning eller optagelse af lyd. Der opstilles intet krav til overvågningens tidsmæssige udstrækning.

Loven omfatter tv-overvågning over alt. Anvendelsesområdet for overvågning anses i praksis både at omfatte tilfælde, hvor en overvågning er forbundet med lagring af billeder, og situationer hvor der er tale om overvågning uden optagelse, og dermed alene en fortløbende iagttagelse af

personer via en monitor. Loven omfatter såvel analog som digital overvågning.

Loven sonderer i øvrigt ikke mellem tv-overvågning, der iværksættes af offentlige myndigheder og overvågning, der foretages af private. Politiets adgang til overvågning er således principielt reguleret af samme regelsæt, men suppleres dog af lov nr. 1995:1506 om hemlig kameraövervakning og lov nr. 1952:98 om särskilda bestämmelser om tvangsmedel i vissa brottmål.

1.1.2. Adgangen til tv-overvågning

Efter lovens § 5 kræver iværksættelse af tv-overvågning i princippet tilladelse fra de kommunale myndigheder, hvis kameraet påtænkes rettet mod steder, hvortil der er almindelig adgang. Tilladelse meddeles, hvis interessen i tv-overvågning konkret vægtes tungere, end den enkeltes interesse i ikke at blive overvåget. I denne vurdering (§ 6) indgår bl.a. om overvågningen er nødvendig for f.eks. at forhindre kriminalitet eller ulykker, ligesom det vægtes, hvorledes - og inden for hvilket område - overvågningen påtænkes udført.

Ansøgningen om tilladelse til tv-overvågning skal efter lovens § 16 bl.a. indeholde oplysning om formålet med overvågningen, overvågningsudstyret, den påtænkte lokalitet for overvågning og den påtænkte placering af overvågningsudstyret. For overvågning af arbejdspladser gælder supplerende regler.

Visse typer af tv-overvågning kan iværksættes uden tilladelse. Overvågning kan i disse situationer enten iværksættes på det foreliggende grundlag uden yderligere oplysning (§§ 7-10), eller iværksættes efter anmeldelse (§§ 11-12) til de kommunale myndigheder herom.

Tv-overvågning på det foreliggende grundlag er f.eks. mulig for visse typer af overvågning af hensyn til trafiksikkerhed og arbejdsmiljø, samt for tiltag der iværksættes af politiet pga. risiko for alvorlig kriminalitet med fare for liv, førlighed eller omfattende hærværk.

Overvågning efter anmeldelse åbner derimod adgang for overvågning i bl.a. pengeinstitutter, finansielle institutioner og postkontorer samt i området umiddelbart uden for ind- og udgange til sådanne lokaliteter. Der er på tilsvarende vis mulighed for overvågning af butikslokaler (undtaget restauranter og andre næringsdrivende), hvorfra der sker salg eller udlejning af varer eller salg af tjenesteydelser, dette dog forudsat at overvågningen begrænser sig til butikkens ekspeditionsområde samt ind- og udgange. Etablering af overvågning efter anmeldelse forudsætter, at formålet med overvågningen er at forebygge eller opklare kriminalitet, samt at overvågningskameraet er fastmonteret og forsynet med en fast optik.

En anmeldelse (§ 17) om påtænkt tv-overvågning skal indeholde væsentlig færre oplysninger end ovennævnte ansøgning om en egentlig tilladelse til overvågning. Anmeldelsen kan således begrænse sig til oplysning om bl.a., hvilken type virksomhed, der påtænkes overvåget, samt hvorvidt overvågningen også omfatter området umiddelbart uden for virksomhedens ind- og udgange. Det skal dog ligeledes oplyses, om overvågningen indebærer optagelse af billeder og lyd, samt hvor mange der skal have adgang til optagelserne.

1.1.3. Information om overvågning

Hvad enten overvågningssituationen er etableret efter tilladelse, anmeldelse eller på det foreliggende grundlag, skal de personer, der er genstand for overvågning, som udgangspunkt informeres om, at overvågning finder sted. Oplysning herom skal efter lovens § 3 udgå fra den, der iværksætter overvågningssituationen.

Information om overvågning skal ske ved skiltning eller på anden tilsvarende vis. Hvis en overvågning ikke begrænser sig til fotografering, men tillige indebærer mulighed for aflytning eller optagelse af lyd, skal der særskilt informeres herom. Der gælder ganske få undtagelser (§ 4) fra informationspligten, som f.eks. politiets foretagelse af automatisk hastighedskontrol.

1.1.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning

Adgangen til optagelser fra steder, hvortil der er almindelig adgang, skal efter lovens § 13 begrænses således, at færrest mulige får tilgang til materialet fra tv-overvågningen. Optagelser (såvel lyd- som billeder) fra offentlige steder må som udgangspunkt højst opbevares en måned, dog kan der konkret meddeles tilladelse til længere opbevaring. Tilladelse er dog ikke nødvendig, hvis der f.eks. er tale om materiale, der har betydning for politiets efterforskning.

1.1.5. Tv-overvågning i anden lovgivning

I svensk ret er tv-overvågning i visse situationer tillige reguleret af personuppgiftslagen (1998:204), der i alt væsentligt implementerer direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet).

Personuppgiftslagen omfatter således enhver automatiseret behandling af persondata, herunder fotografering og lagring af digitale billeder. Loven er formentlig anvendelig i enhver overvågningssituation, hvor der på nogen vis indgår anvendelse af digital teknik, hvad enten det drejer sig om optagelse af billeder og lyd eller personovervågning i realtid via en monitor. En statslig udredning om Kameraövervakning (SOU 1996:88) har dog anført, at en overvågning, der ikke indebærer en lagring af billeder og lyd, næppe kan anses som ”automatiseret” behandling af persondata.

Det er uafklaret, hvorvidt også lagring af billeder og lyd i analogt format i praksis kan anses som "automatiseret" databehandling, uanset om optagelserne har fundet sted uden nogen form for menneskelig indblanding. I de tilfælde, hvor billeder er søgbare via et elektronisk register, anses behandlingen dog delvist automatiseret, og er derfor omfattet af lovens anvendelsesområde. I de tilfælde, hvor det via automatiseret databehandling er muligt at søge oplysninger om individer i analogt billedmateriale, kan også en sådan overvågning formentlig anses som en delvis automatiseret behandling, og dermed tillige omfattet af lovens anvendelsesområde.

For så vidt angår politiets virksomhed suppleres rammerne for behandling af personoplysninger tillige af polisdatalagen.

1.1.6. Undersøgelser om holdningen til tv-overvågning

Der er i Sverige gennemført flere undersøgelser af befolkningens holdning til tv-overvågning på steder, hvor der er almindelig adgang. Undersøgelserne er behandlet i Kameraövervakningsutredningen fra 2002 (SOU 2002:110). I øvrigt har det svenske Brottsförebyggande rådet i en rapport fra oktober 2003 redegjort for tv-overvågnings effekt på kriminalitet samt for konsekvenser for trygheden og den personlige integritet.

Undersøgelserne omfatter bl.a. Malmø-indbyggernes holdning til kameraovervågning (1998), en tryghedsundersøgelse i Helsingborg (1999), offentlighedens holdning til overvågning i sporvognene i Göteborg, undersøgelse af holdningen til kameraovervågning i tunnelbanen i Stockholm (2001), undersøgelse over en årrække (1995-2001) af befolkningens holdning til kameraovervågning gennem spørgsmål til et statistisk udvalg af personer, og undersøgelse af befolkningens holdning til kameraovervågning i henholdsvis 1995 og 2002.

1.2. Retstilstanden i Norge

I Norge er tv-overvågning reguleret i lov nr. 31 af 14. april 2000 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Det er samme lov, som implementerer direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet). Reglerne om tv-overvågning er samlet i et separat kapitel (kapitel 7).

1.2.1. Begrebet ”tv-overvågning”

Lovens § 36 afgrænser begrebet tv-overvågning som vedvarende eller regelmæssig gentaget personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller andet lignende apparat.

Reglerne i lovens kapitel 7 om tv-overvågning omfatter enhver form for tv-overvågning, herunder personovervågning som ikke kan anses for automatiseret behandling af personoplysninger. I de tilfælde, hvor en overvågning udføres på en sådan vis, at der konkret er tale om automatiseret databehandling, falder tiltaget uden videre inden for lovens generelle anvendelsesområde og det samlede regelsæt. I situationer, hvor personovervågning sker ved fortløbende iagttagelse via en monitor - og dermed uden lagring - reguleres overvågningen derimod som udgangspunkt alene af reglerne i lovens nævnte separate kapitel, dog suppleret af enkelte af lovens generelle bestemmelser (§§ 8-9, § 11, §§ 31-32), herunder bl.a. betingelserne hvorefter overvågningen skal være sagligt begrundet i den dataansvarliges virksomhed samt relevant og tilstrækkelig for formålet med behandlingen, samt kravet om at overvågning skal basere sig på samtykke eller være nødvendig for at varetage visse nærmere anførte interesser. Loven sonderer således – om end ikke direkte – mellem analog og digital teknik.

Tv-overvågning og billedoptagelser, der optages og lagres manuelt som en del af et personregister eller elektronisk på en måde, som gør det muligt at fremfinde enkeltpersoner, anses som omfattet af lovens generelle anvendelsesområde med den følge, at også lovens øvrige bestemmelser er gældende for den konkrete overvågning.

Lydoptagelser, der gør det muligt at identificere en person, er tilsvarende også omfattet af lovens generelle anvendelsesområde.

1.2.2. Adgangen til tv-overvågning

Tv-overvågning af steder, hvor en begrænset kreds af personer færdes jævnligt, er alene tilladt, hvis der er et særligt behov for overvågning (§ 38). Denne betingelse skal ses i sammenhæng med de af lovens generelle bestemmelser for behandling af personoplysninger, der er gældende for enhver overvågningssituation, hvad enten den lagres eller ej. Dette gælder som ovenfor nævnt bl.a. reglerne i §§ 8-9 og § 11 om vilkår for behandling af personoplysninger, behandling af følsomme personoplysninger og grundkrav for behandling af personoplysninger.

Hvorvidt, der konkret er mulighed for at etablere tv-overvågning, er således en afvejning mellem hensynet til beskyttelse af den påtænkt overvågede personkreds mod f.eks. kriminalitet over for den belastning, det anses at være for den enkelte at skulle udsættes for overvågning. I denne vurdering indgår efter lovens forarbejder bl.a. overvågningens forventede nytteværdi og tidsmæssige udstrækning samt tidsrummet for lagring af eventuelle optagelser.

Ved etablering af al tv-overvågning gælder i medfør af lovens §§ 31-32 en anmeldelsespligt over for Datatilsynet. Anmeldelse skal ske inden 30 dage fra overvågningens opstart. Anmeldelsen skal bl.a. indeholde oplysning om, hvornår overvågningen forventes påbegyndt, formålet med overvågningen, de behandlede personoplysninger, det retlige grundlag for

overvågningen, sikkerhedsforanstaltninger, samt om hvem eventuelle optagelser kan udleveres til. Datatilsynet har kompetence til at stoppe overvågningstiltag, der udføres i strid med loves regler herom, og vil også bl.a. kunne pålægge tvangsbøder.

1.2.3. Information om overvågning

I forhold til lovens generelle informationsforpligtelse ved behandling af personoplysninger, gælder der i situationer med tv-overvågning et andet og mere overordnet krav (§ 41) om information til den overvågede personkreds. Ved tv-overvågning på offentlige steder eller på steder, hvor en begrænset kreds af personer jævnligt færdes (som f.eks. foreningslokaler), skal der således ved skiltning eller på anden tydelig vis gives oplysning om, at stedet bliver overvåget, og hvem som er ansvarlig for overvågningen.

Baggrunden for denne særregel er, at der i almindelighed ikke i øvrigt vil være kontakt mellem den ansvarlige for overvågningen og den overvågede personkreds, hvorfor overvågeren ikke vil have nærmere kendskab til de pågældendes identitet. Der vil derfor som udgangspunkt ikke være mulighed for at foretage en mere individuel underretning om personovervågning.

1.2.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning

Personoplysninger som indsamles (§ 39) ved billedoptagelser i forbindelse med tv-overvågning kan alene udleveres til andre end den dataansvarlige, hvis den, som er fotograferet, samtykker i udleveringen, eller hvis udleveringsadgangen følger af lov. Billedoptagelser kan dog udleveres til politiet ved efterforskning af strafbare handlinger eller ulykker, hvis ikke en lovbestemt tavshedspligt er til hinder herfor.

1.2.5. Tv-overvågning i anden lovgivning

Tv-overvågning er herudover reguleret i den norske retsplejelov, ved lov nr. 21 af 22. maj 1981 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven), § 202 a. Politiet kan herefter iværksætte skjult tv-overvågning på offentlige steder, når en overvågning vil være af væsentlig betydning for efterforskningen. Beslutning om tilladelse til tv-overvågning træffes i disse sager af retten. Beslutningen træffes uden, at den mistænkte eller den, som beslutningen vedrører, får adgang til at udtale sig, og de implicerede orienteres ikke om beslutningen. Tilladelse til overvågning gives i disse tilfælde for et bestemt tidsrum og højst for 4 uger.

1.2.6. Undersøgelser om holdningen til tv-overvågning

Der har senest i september 2005 i Norge været gennemført en befolkningsundersøgelse i relation til tv-overvågning. Undersøgelsen, der blev gennemført efter opdrag fra Moderniseringsdepartementet og det norske Datatilsyn, havde til formål at afdække befolkningens holdning til privatlivets fred, deres kendskab til forskellige situationer, som medfører indsamling og behandling af personoplysninger, samt deres kendskab til rettigheder og pligter efter personopplysningsloven.

Det følger af rapportens konklusion, at langt størstedelen af de adspurgte føler sig trygge, når de færdes til og fra arbejde, skole, butikker eller fritidsaktiviteter, men at næsten halvdelen føler sig mere trygge, når der er tv-overvågning.

De adspurgte har det i almindelighed godt med tv-overvågning på offentlige steder og finder ikke, at lovlydige borgere i den anledning har grund til bekymring. Der er i øvrigt almindelig tilslutning til tv-overvågning i særligt banker og postlokaler, men også stor tilslutning til overvågning i butikker, i busser og i toge. Den mest negative holdning til

tv-overvågning findes ved overvågning på egen arbejdsplads eller eget uddannelsessted.

1.3. Retstilstanden i Finland

Finland har ingen generel lovgivning om tv-overvågning. Tv-overvågning anses dog i praksis for omfattet af anvendelsesområdet for personoplyftslagen (523/1999), der implementerer direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet), uanset denne lov ikke har særskilte bestemmelser om tv-overvågning.

Der findes dog i finsk lovgivning en række særskilte bestemmelser om tv-overvågning inden for henholdsvis arbejdsforhold i lov nr. 759/2004 om integritetsskydd i arbejdslivet og inden for strafferetten i strafflagens kapitel 24 (531/2000) (§§ 5-7) om krænkning af integritet och frid samt ärekränkning. Sidstnævnte bestemmelser vedrører ulovlig observation og aflytning. Lagen om integritetsskydd i arbejdslivet trådte i kraft i 2004, mens bestemmelserne i strafflagen er fra 1972 med visse ændringer i år 2000.

Politiets adgang til tv-overvågning er særskilt reguleret.

1.3.1. Begrebet ”tv-overvågning”

Personoplyftslagen indeholder som ovenfor nævnt ingen særskilt regulering af netop tv-overvågning, hvorfor overvågningstiltag i praksis alene defineres ved deres eventuelle karakter af persondata. Tv-overvågning er således omfattet af loven, hvis et tiltag konkret anses som en personoplysning. Dette er tilfældet, når der er tale om en billed- eller lydoptagelse, der kan føre til genkendelse af den overvågede personkreds.

Lagen om integritetsskydd i arbetslivet § 16 innehåller derimod en egentlig afgränsning af tv-övervakning, som övervakning der sker ved hjælp af teknisk udstyr, og som fortløbende viser eller foretager lagring af billeder. Strafflagen afgränsar alene begrebet ved at fastslå, at iagttagelse, aflytning eller optagelse skal være sket ved bistand af et ikke nærmere specificeret teknisk udstyr. Til forskel fra lagen om integritetsskydd i arbetslivet omfatter användelsesområdet för strafflagen således også lyd.

Både strafflagen og lagen om integritetsskydd i arbetslivet omfatter såvel digitale som analoge billeder samt den umiddelbare og fortløbende iagttagelse af personer uden lagring af övervakningen. Der opstilles intet krav til övervakningens tidsmässige udstrækning.

1.3.2. Adgangen til tv-övervakning

Efter finsk lovgivning er der som udgangspunkt fri adgang til tv-övervakning på steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder i butikker og restaurationer.

Der gælder derimod efter strafflagens § 6 et forbud mod utilbørlig övervakning, der omfatter dels övervakningstiltag på områder tilhørende privatlivets fred, så som i privat ejendom, på toiletter og i omklædningsrum, dels integritetskrænkende övervakning af personer, som opholder sig på områder, hvortil der ikke er almindelig adgang så som i bygninger, lejligheder eller i indhegnede gårdområder. Forbudet gælder både lagring af billeder og iagttagelse i realtid uden særskilt optagelse af det övervågede forløb. Strafferammen for ulovlig observation er bøde eller fængsel indtil 1 år, og også forsøg er strafbart.

Reguleringen af integritetskrænkende overvågning suppleres fsva. overvågning af arbejdspladser af lagen om integritetsskydd i arbejdslivet. Efter § 16 i denne lov har arbejdsgiveren således som udgangspunkt adgang til tv-overvågning på arbejdspladsen, hvis overvågningen etableres af sikkerhedshensyn til beskyttelse af arbejdstagere eller andre med ophold på arbejdspladsen eller til beskyttelse af ejendom eller med henblik på at overvåge produktionsprocessen.

Ligesom i straffelagen er visse områder dog generelt undtaget adgangen til tv-overvågning. En arbejdsgiver må således bl.a. ikke foretage tv-overvågning på toiletter, i omklædningsrum eller i personalerum. Der er endvidere i princippet forbud mod at anvende tv-overvågning som redskab til observation af de enkelte arbejdstagere. Dette kan således alene ske under visse nærmere angivne betingelser, herunder f.eks. at det er nødvendigt af hensyn til den enkelte arbejdstagers sikkerhed eller sundhed, eller for at forebygge eller opklare kriminalitet i tilfælde, hvor en væsentlig del af arbejdstagerens jobfunktion består i håndtering af meget store værdier som f.eks. penge eller værdipapirer.

Arbejdsgiveren skal i øvrigt ved sin etablering af tv-overvågning (§ 17) sikre sig, at indgrebet er proportionalt med formålet med overvågningen således, at den forventelige nytteværdi ved overvågning ikke kan opnås ved et andet mindre indgreb i arbejdstagerens integritet. Arbejdsgiveren skal endvidere sikre sig, at optagelser alene anvendes i overensstemmelse med formålet med overvågningen, samt at optagelserne behandles i overensstemmelse med personoplyftslagens bestemmelser herom, uanset om optagelserne konkret udgør en struktureret samling af personoplysninger efter denne lov.

Arbejdsgiveren kan i visse situationer anvende optagelser fra tv-overvågning i videre omfang end det oprindelige formål med optagelserne. Dette gælder således bl.a. ved opklaring af ulykkestilfælde eller som bevis ved ophævelse af arbejdsforhold.

1.3.3. Information om overvågning

I de tilfælde, hvor tv-overvågning er etableret efter personoplyggiftslagen gælder de generelle informationskrav i denne lov. Tilsynet med lovens overholdelse varetages af Dataombudsmanden.

For tilfælde omfattet af strafflagen er tv-overvågning forbudt, og der er derfor i sagens natur intet krav om information om overvågningstiltaget. Hvis tilfældet derimod vedrører tv-overvågning på arbejdspladser, og dermed er omfattet af lagen om integritetsskydd i arbejdslivet, gælder der efter lovens § 17 en særskilt informationsforpligtelse. Arbejdstagerne skal således informeres om, hvornår overvågningen påbegyndes og gennemføres, samt hvordan og i hvilke situationer overvågning vil finde sted, herunder om placeringen af overvågningsudstyret, og om den påtænkte anvendelse af optagelserne. Denne informationsforpligtelse suppleres af, at arbejdsgiveren tillige skal informere om den iværksatte tv-overvågning på et synligt sted i de lokaler, hvor overvågning konkret finder sted. Tilsynet med lovens overholdelse varetages af arbejdstilsynet og Dataombudsmanden i forening.

1.3.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning

I de tilfælde, hvor tv-overvågning er etableret efter personoplyggiftslagen, gælder de generelle indsichtsregler i denne lov.

For tilfælde omfattet af lagen om integritetsskydd i arbejdslivet gælder efter lovens § 17, at arbejdsgiveren skal slette optagelserne fra tv-overvågning, når de ikke længere er nødvendige for varetagelsen af formålet med overvågningen og senest et år efter optagelsernes afslutning. Optagelser kan dog i visse særlige tilfælde også bevares efter denne tidsfrist.

1.3.5. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning

Der har i Finland været gennemført flere undersøgelser af effekten af tv-overvågning på offentlige steder. Undersøgelserne har dels vurderet befolkningens holdning til tv-overvågning, dels overvågningens effekt som led i forebyggelse og opklaring af kriminalitet.

Undersøgelserne har påvist, at befolkningens holdning til tv-overvågning i almindelighed er positiv. Undersøgelserne har dog samtidig påvist, at forventningen til virkningen af tv-overvågning er større end den faktiske nytteværdi. Nytteværdien synes således at begrænse sig til at lette opklaringsarbejdet af kriminalitet, mens effekten i relation til forebyggelse af kriminalitet har vist sig begrænset. Det er således navnlig påvist, at tv-overvågning ikke har en forebyggende effekt på voldskriminalitet.

1.4. Retstilstanden i Tyskland

I Tyskland er lovligheden og forudsætningerne for tv-overvågning reguleret ved almindelig forbundsret i den tyske lov om databeskyttelse, bundesdatenschutzgesetz, der implementerer direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet). Denne lov suppleres af områdespecifikke regler i de enkelte delstater, der indeholder tilsvarende regler.

Politiets adgang til tv-overvågning i opklaringsøjemed er reguleret i den tyske straffelov, strafprozessordnung § 100f, der vedrører adgangen til skjult tv-overvågning af en sigtet person. Herudover har politiet en vis adgang til tv-overvågning med præventivt sigte i den tyske lov om forbundspolitiet, bundespolizeigesetz §§ 27 og 28. Politiets adgang til tv-overvågning er behandlet neden for under afsnittet ”tv-overvågning i anden lovgivning”.

1.4.1. Begrebet ”tv-overvågning”

I den tyske lov om databeskyttelse, bundesdatenschutzgesetz § 6 b, defineres tv-overvågning ganske kort som iagttagelse med optisk elektronisk udstyr. Der opstilles intet krav til overvågningens tidsmæssige udstrækning.

1.4.2. Adgangen til tv-overvågning

Efter bundesdatenschutzgesetz § 6 b er det alene tilladt at foretage tv-overvågning på offentligt tilgængelige steder, hvis det er nødvendigt enten med henblik på offentlige myndigheders opfyldelse af deres arbejdsopgaver, med henblik på beskyttelse mod indtrængen på privat område eller med henblik på varetagelse af berettigede interesser til konkret fastlagte formål. Det er en forudsætning for tv-overvågning, at der ikke er grund til at antage, at hensynet til den overvågede personkreds retmæssige interesser bør veje tungere end interessen i overvågning.

Bestemmelsen omfatter såvel tv-overvågning iværksat af offentlige myndigheder som private. Politiets adgang til tv-overvågning suppleres som ovenfor nævnt af reglerne i den tyske straffelov, strafprozessordnung, samt af reglerne i den tyske lov om forbundspolitiet, bundespolizeigesetz.

Lovens begrænsning til tv-overvågning på offentligt tilgængelige steder indebærer, at overvågning af f.eks. en bolig, en arbejdsplads og områder på hoteller og i lufthavne umiddelbart ikke er omfattet af anvendelsesområdet, da disse steder efter praksis ikke anses som alment tilgængelige. Adgangen til tv-overvågning på disse steder er derfor i princippet tilladt. Hvis en sådan ”privat” overvågningssituation indebærer, at der registreres personoplysninger (ved billede- eller lydmedie), og det på denne baggrund er muligt at foretage enten en filbaseret eller en automatiseret analyse af optagelserne, er den konkrete overvågning dog i medfør af bundesdatenschutzgesetz § 3, stk. 2, underlagt de

databeskyttelsesretlige regler i loven. Dette har bl.a. betydning for den overvågedes rettigheder til information om brug af oplysninger fra overvågningen.

Hvis en tv-overvågning alene er iværksat med henblik på at sikre en enkelt person eller dennes familie, er overvågningssituationen undtaget lovens anvendelsesområde (bundesdatenschutzgesetz § 1, stk. 2, nr. 3).

1.4.3. Information om overvågning

I det omfang, der foretages tv-overvågning efter bundesdatenschutzgesetz § 6 b, stk. 4, gælder en dobbelt informationsforpligtelse. Overvågeren skal således dels på et synligt sted informere om den iværksatte tv-overvågning og om den ansvarlige for overvågningens udførelse, dels foretage en mere specifik underretning af den konkret overvågede person, i det omfang de oplysninger, der indsamles gennem overvågningen relaterer til en sådan bestemt person. Sidstnævnte underretning skal omfatte overvågerens behandling og eventuelle brug af oplysningerne.

1.4.4. Adgangen til materiale fra tv-overvågning

Materialet fra tv-overvågningen må efter bundesdatenschutzgesetz § 6 b, stk. 3, alene anvendes, hvis det er nødvendigt for at nå formålet med overvågningen, og at der ikke er grundlag for at antage, at hensynet til de berørte interesser bør veje tungere. Oplysningerne kan således alene anvendes til andre formål i helt særlige tilfælde, herunder hvis det er nødvendigt til afværgelse af fare for den statslige eller offentlige sikkerhed eller til forfølgning af lovovertrædelser.

Materialet fra tv-overvågning skal efter bundesdatenschutzgesetz § 6 b, stk. 5, straks slettes, hvis optagelserne ikke længere er nødvendige for at indfri overvågningens formål, eller hvis en fortsat opbevaring strider mod hensynet til den berørte personkreds retmæssige interesser.

Bestemmelsen om slettefristen for tv-overvågning skal ses i sammenhæng med, at der efter lovens § 3 b gælder et proportionalitetsprincip, hvorefter målet for udformning og valg af databehandlingssystem skal være, at der ikke indsamles, behandles eller anvendes personoplysninger, eller at der indsamles, behandles eller anvendes så få personoplysninger som muligt. Der skal navnlig gøres brug af mulighederne for anonymisering og brug af pseudonym, idet omfang det er muligt, og det hermed forbundne arbejde står i rimeligt forhold til det tilstræbte beskyttelsesformål.

1.4.5. Tv-overvågning i anden lovgivning

Udover forbundsstatens lovgivning om databeskyttelse er tv-overvågning som nævnt reguleret, dels i relation til opklaringsarbejdet i den tyske straffelov, strafprozessordnung § 100 f og § 163, dels i præventivt øjemed i den tyske lov om forbundspolitiet, bundespolizeigesetz §§ 27 og 28.

Efter strafprozessordnung § 100 f, der særligt vedrører sigtedes beskyttelse over for skjult tv-overvågning, må der uden for boliger og uden de berørte personers vidende alene foretages tv-overvågning, hvis genstanden for overvågningen er en lovovertrædelse af væsentlig betydning, og hvis belysningen af sagens forhold eller bestemmelsen af en sigtets opholdssted med andre midler ville have dårligere muligheder for at lykkes eller ville være vanskeliggjort.

Tv-overvågning af andre end en sigtet er efter strafprozessordnung § 100 f, stk. 3, tilladt, hvis belysningen af en sags forhold eller bestemmelsen af en sigtets opholdssted med andre midler ville have væsentligt dårligere muligheder for at lykkes eller ville være vanskeliggjort i væsentlig grad. Tv-overvågningen af sigtede og andre kan efter strafprozessordnung § 100 f, stk. 4, iværksættes, uanset andre personer uundgåeligt berøres deraf.

Inden for det præventive område er det tyske forbundspoliti omfattet af lovreglerne i §§ 27 og 28 i den tyske lov om forbundspolitiet, bundespolizeigesetz. Efter § 27 kan politiet bl.a. foretage tv-overvågning ved grænseområder samt ved særlige anlæg som f.eks. lufthavne, banegårde og ministerier, uanset om der er en konkret farlig situation. Politiet har efter § 28 endvidere mulighed for at tv-overvåge uden stedlig begrænsning, hvis det sker til afværgelse af en konkret opstået fare.

Optagelser skal tilintetgøres uden ugrundet ophold, når de ikke længere er nødvendige til afværgelse af en aktuel fare eller med henblik på retsforfølgning. For forbundspolitiets opgave findes ingen lovregler vedrørende optagelsens tekniske form, og der optages derfor både analogt og digitalt. Loven er fra 19. oktober 1994 og senest ændret den 21. juni 2005.

Tilsvarende kompetencer til tv-overvågning med præventivt sigte er for politistyrker i delstaterne reguleret i disse delstaters politilove samt i delstaternes love om offentlig sikkerhed og orden.

1.4.6. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning

De tyske delstater og Forbundsindenrigsministeriet har i år 2000 udarbejdet en rapport over de retlige og faktiske muligheder for tv-overvågning, herunder en vurdering af lovgivningsbehov på området. Samme aktører er medio 2005 påbegyndt en undersøgelse af status på området, herunder særligt sikkerhedsmyndigheders adgang til tv-overvågning. Undersøgelsen blev iværksat på baggrund af terroraktionerne i London den 7. juli 2005. Den afsluttende rapport forventes udarbejdet i 2006.

1.5. Retstilstanden i Holland

Holland har ingen generel lovgivning om tv-overvågning. Tv-overvågning anses dog i praksis for omfattet af anvendelsesområdet for Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP), der implementerer direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesdirektivet), uanset tv-overvågning ikke er særskilt omtalt i loven. Loven trådte i kraft den 1. september 2001.

Der er i øvrigt i hollandsk ret en række særskilte bestemmelser om tv-overvågning bl.a. i straffeloven og i den lokale regulering af den offentlige orden.

1.5.1. Begrebet "tv-overvågning"

Da tv-overvågning ikke er særskilt omtalt i loven, er der heller ingen nærmere begrebsafgrænsning i selve loven. En definition af begrebet fremgår dog implicit af det tilknyttede forklarende memorandum (Memorie van Toelichting), hvorefter personoplysninger defineres som enhver form for information om en identificeret eller et identificerbart individ. Denne definition anses også at omfatte billed- og lydoptagelser.

Efter det forklarende memorandum er lovens anvendelsesområde inden for tv-overvågning begrænset til situationer, hvor der konkret sker optagelse af overvågningssituationen. Tilfælde, hvor overvågningen alene udgør en fortløbende iagttagelse via en monitor i realtid, er således ikke omfattet af loven, da overvågningen i nævnte situation ikke anses som en del af en struktureret samling af personoplysninger.

Loven sonderer i praksis mellem analog og digital teknik. Hvis en tv-overvågning er lagret på bånd, således at de enkelte billeder alene kan fremfindes ved konkret at spole båndet frem og tilbage, anses overvågningen ikke som en del af en struktureret samling af

personoplysninger, og falder dermed uden for lovens anvendelsesområde. Hvis overvågningen er analog, og tillige kan søges på anden vis, anses optagelsen dog alligevel som en del af den forudsatte struktureret behandling, som det er tilfældet med digitale billeder, og loven er derfor anvendelig.

Nævnte sondring mellem analog og digital teknik genfindes ikke i hverken straffeloven eller i den lokale regulering af den offentlige orden. Straffeloven opererer umiddelbart heller ikke med et krav om lagring af billeder fra overvågningssituationen. Hensynet til bevismaterialets beskaffenhed gør dog, at det i praksis må anses som en betingelse, at der er et fotografi – og dermed en lagring af overvågningen - i en eller anden form. Den lokale regulering af den offentlige orden omfatter alene billeder, der lagres.

1.5.2. Adgangen til tv-overvågning

Efter straffeloven (artikel 139 f og 441 b), der trådte i kraft den 1. januar 2004, er det forbudt i hemmelighed at fotografere – og hermed også tv-overvåge – personer. Forbuddet omfatter såvel skjult billedoptagelse på private områder, hvor der ikke er almindelig adgang, som steder der er åbne for offentligheden.

Politiets adgang til tv-overvågning som led i efterforskning og til længerevarende personovervågning er også reguleret i straffeloven. Politiet skal i disse situationer anmode anklagemyndigheden om tilladelse til overvågning. Disse bestemmelser er senest ændret i 2002.

Ved siden af straffelovens forbud mod skjulte tv-overvågningstiltag er der som nævnt i hollandsk ret ved den lokale regulering af den offentlige orden adgang for den stedlige borgmester til lokalt at iværksætte tv-overvågning med henblik på sikring af overholdelse af den offentlige orden. Denne lov er endnu ikke trådt i kraft.

Det er i øvrigt i ganske særlige situationer tilladt personer og virksomheder at anvende tv-overvågning som led i varetagelsen af egen sikkerhed, hvis overvågning er nødvendigt til beskyttelse af enten ejendom, personer eller handel med varer.

1.5.3. Undersøgelser af effekten af tv-overvågning

Det hollandske datatilsyn gennemførte i 2003 en undersøgelse af de lokale myndigheders anvendelse af tv-overvågning. Det fremgår heraf, at der i dette år var 93 ud af 487 lokale myndigheder, der gjorde brug af sådanne tiltag. Formålet var i almindelighed overholdelse af den offentlige orden, beskyttelse af byens ejendom samt særlige begivenheder.

Undersøgelsen blev iværksat for at belyse effekten af tv-overvågning, herunder i relation til omfanget af begået kriminalitet samt befolkningens tryghedsfølelse.

Undersøgelsen påviste, at effekten af tv-overvågning var noget varierende. Nogle steder kunne det konstateres, at kriminaliteten var mindsket på det overvågede sted uden samtidig at være blevet forhøjet på steder uden overvågning. Andre steder blev konstateret mere kriminalitet og flere anmeldelser herom. Atter andre steder konstateredes ingen effekt på omfanget af begået kriminalitet. Undersøgelsens lokale resultater er dog ikke umiddelbart sammenlignelige, da bl.a. de stillede spørgsmål var forskellige.

KAPITEL 5

UDVALGETS GRUNDLAG OG OVERVEJELSER

1. Udvalgets grundlag og indledende overvejelser

1.1 Problemstillinger i kommissoriet

Udvalget har ifølge sit hovedkommissorium to opgaver: Udvalget skal for det første overveje spørgsmålet om en udvidelse af adgangen til tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, og i givet fald hvilke rammer der bør gælde for en sådan udvidelse. Det er således ikke udvalgets opgave at vurdere alle de spørgsmål, der kan være forbundet med tv-overvågning. For det andet skal udvalget overveje samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven og forskellige øvrige spørgsmål, som Datatilsynet har peget på over for Justitsministeriet. Om udvalgets kommissorium henvises nærmere til kapitel 1, afsnit 1.1.

Det er udvalgets opfattelse, at der er en tæt indbyrdes sammenhæng mellem udvalgets to hovedopgaver: I det omfang adgangen til tv-overvågning af frit tilgængelige steder udvides, hvilket må forventes at medføre en øget brug af tv-overvågning, øges behovet for en dækkende og tidssvarende retlig regulering af overvågningen og den hermed forbundne behandling af personoplysninger. De to hovedopgaver, som følger af udvalgets kommissorium, bør derfor vurderes i sammenhæng.

1.2. Den grundlæggende interesseafvejning

Om der skal være ret til at foretage tv-overvågning eller til ikke at blive tv-overvåget, berører både personlige følelser og grundlæggende samfundsværdier. Temaet er en fast del af den retspolitiske debat om indgreb i meddelelseshemmeligheden og kendes i den almindelige lovgivning og persondatabeskyttelse.

De grundlæggende hensyn i denne afvejning er velkendte. På den ene side er det klart, at en tv-overvågning kan have betydning for opklaringen af forbrydelser, og at tv-overvågning kan modvirke forbrydelser på grund af risikoen for opklaring, jf. nærmere i kapitel 5, afsnit 1.4. På den anden side er det også klart, at mange føler ubehag ved at være overvåget, hvad enten overvågningen er kendt eller skjult, og hvad enten overvågningen er sat i værk af myndighederne eller af private.

Afgrænsningen, af hvordan lovgivningen bør beskytte privatlivet mod tv-overvågning, beror på en række faktorer. Blandt disse faktorer kan man eksempelvis navnlig udpege følgende:

- Hvem foretager overvågningen
 - Politiet
 - Kommuner og andre offentlige myndigheder
 - Universiteter
 - Hospitaler
 - Forretningsdrivende
 - Arbejdsgivere
 - Private
- Hvor finder tv-overvågningen sted
 - På gader og stræder
 - Kirkegårde
 - Parker og andre rekreative områder
 - Svømmehaler
 - Skoler
 - Ved indgangspartier
 - I butikslokaler
 - I prøverum
 - På toiletter
 - På arbejdspladser
 - I private hjem

- Hvad der sker med billederne
 - Opbevaringstid
 - Sletning
 - Adgang til billederne
 - Videregivelse
- Hvordan optagelserne gennemføres
 - Billedkvalitet
 - Levende billeder i filmkvalitet
 - Staccato-billeder
 - Still-billeder
 - Zoom og bevægelighed
 - Lydoptagelse i tillæg til tv-overvågningen
 - Tv-overvågningens synlighed for den overvågede (skiltning m.v.)
 - Samtidig overvågning af skærme
- Formålet med optagelsen
 - Almenprævention (tyveri, hærværk, vold m.v.)
 - Terrorbekæmpelse
 - Opklaring af forbrydelser (små eller store)
 - Kontrol med ansatte
 - Markedsføring
 - Undervisning
 - Statistik
 - Nysgerrighed
- Kontrollen med overvågningen
 - Politiets og myndighedernes adgang til tv-billederne
 - Muligheden for myndighedsinspektion
 - Den overvågedes indsigt med det overvågede
 - Tilladelse, godkendelse og anmeldelse
 - Konsekvenser af misbrug (straf, godtgørelse og erstatning)

Hvordan, man stiller sig til mange af disse spørgsmål, vil bl.a. være afhængig af, hvorledes den enkelte overvågning udføres i de angivne henseender. Den gældende lovgivning har kunnet tolerere nogle af disse former for overvågning, medens den forbyder andre. På en række punkter har der i udvalget været forskellige holdninger til det nødvendige og rigtige i forskellige former for overvågningsforanstaltninger.

Også i befolkningen må der antages at være forskellige holdninger til overvågning. En sådan holdningsmæssig uenighed kan være motiveret af bl.a. psykologiske og ideologiske faktorer.

Nogen føler en høj grad af uvilje overfor selve dette at blive set, registreret eller fotograferet, navnlig i situationer hvor man ikke ved, at man overvåges. Denne uvilje er ikke nødvendigvis direkte forbundet med risikoen for misbrug af de oplysninger, der indsamles ved overvågningen, men hænger nok så meget sammen med en personlig oplevelse af, at nogen ved overvågningen træder ind på den overvågedes enemærker. Denne indtrængen kan opleves som en krænkelse af den overvågedes integritet. Følelsen af til stadighed at blive overvåget af ikke tilstedeværende personer kan ligefrem give en almindelig fornemmelse af ufrihed, hvad enten man færdes på frit tilgængelige steder, på arbejdspladser eller i private hjem. Tv-overvågning kan tilmed opleves som en krænkelse af friheden til at færdes i det offentlige rum. Dette gælder også, selvom de pågældende opfører sig fuldt ud lovligt, og selvom de ikke bliver udsat for konkrete krænkelse som følge af tv-overvågningen.

Andre føler en tryghed ved, at nogen med ansvar for den offentlige orden holder øje med, hvad der sker på offentlige gader og pladser, hvor der kan være risiko for kriminalitet. Tryghedsfølelsen hænger sammen med flere faktorer. For det første kan der være en tro på, at overvågningsbillederne iagttages af nogen, der kan tilkalde hjælp, hvis kameraet opfanger kriminelle handlinger. For det andet må det formodes, at en gerningsmand, med udsigten til at blive indfanget af overvågningsbillederne, afstår fra sit

forehavende, dels fordi hjælpen er inden for rækkevidde, dels fordi en forbrydelse lettere kan opklares. Der er næppe tvivl om, at denne følelse af tryghed næres, hver gang tv eller aviser gengiver vellignende billeder af gerningspersoner, f.eks. af røvere i pengeinstitutter, overfaldsmænd i metrostationer eller hærværksmænd på tankstationer.

Også på det ideologiske plan er der forskelle i værdiafvejningen.

Nogen føler, at en adgang til tv-overvågning er ensbetydende med, at vi får et ufrit samfund. En sådan holdning kan understøttes af et "glidebaneargument", hvorefter en videre adgang til tv-overvågning ses som et definitivt skridt hen imod overvågningssamfundet, der ikke senere lader sig ændre.

Andre ser en videre adgang til overvågning for private og myndigheder som et naturligt udslag af den teknologiske udvikling og som samfundets og den enkeltes forsvar mod risikoen for kriminelle angreb. Efter denne opfattelse er overvågning en naturlig foranstaltning til at sikre person og ejendom mod kriminelle overgreb.

Hvilken holdning den enkelte indtager til disse psykologiske og ideologiske spørgsmål afhænger af forskellige faktorer, der dels har at gøre med den enkelte, dels med den tid, hvor spørgsmålet opstår.

For den enkeltes overbevisning vil følelsen af selv at befinde sig i en risikozone, i den ene eller anden henseende, spille en stor rolle. Den, der lever i et byområde med en høj grad af kriminalitet, og som føler sig som potentielt offer for en sådan kriminalitet, vil ofte kunne leve med en højere grad af overvågning end den, der ikke oplever kriminalitet som en risikofaktor i det daglige. Den, der – f.eks. på sin arbejdsplads eller efter en elektronisk fartkontrol – har følt sin integritet krænket gennem uventede kontrolforanstaltninger fra arbejdsgiverens side eller bødekraft fra politiet – i begge tilfælde baseret på en gennemført overvågning – kan let få en mere skeptisk holdning til overvågning.

På tilsvarende måde vil den almindelige frygt for terrorisme, og ønsket om en effektiv terrorbekæmpelse, kunne få mange mennesker til i dag at acceptere en højere grad af overvågning end tidligere. F.eks. kan en øjebliksberetning om, hvorledes nye forsøg på terroranslag er bremsset som følge af overvågning (og infiltrering) af forskellig art, give en højere grad af accept af overvågning i befolkningen. Samme effekt på den almindelige holdningsdannelse kan meget alvorlige enkeltstående forbrydelser (f.eks. en børnebortførelse) få, hvis det kommer frem, at gerningsmanden kunne være identificeret, hvis der havde været tv-overvågning.

Der er ikke noget entydigt billede af, hvordan befolkningen *oplever* tv-overvågning i forskellige situationer. De undersøgelser, der findes om effekten af tv-overvågning, herhjemme såvel som i udlandet, tegner ikke noget klart billede af, hvor stor effekten af en tv-overvågning er. Der henvises herved til redegørelsen i kapitel 4, afsnit 1.1.6, 1.2.6, 1.3.5, 1.4.6 og 1.5.3 samt nedenfor i afsnit 2.3 og 2.4.

Som anført i kapitel 5, afsnit 1.4, er der heller ingen sikker viden om, hvor effektiv overvågning er – eller kan være – for opklaringen af forbrydelser eller præventivt, for at forbrydelser ikke begås. De gennemførte undersøgelser tegner således heller ikke noget entydigt billede af den præventive effekt eller opklaringseffekten. Derfor er der ingen sikkerhed for, at man ved at indføre en tv-overvågning bidrager til at hindre eller opklare forbrydelser.

1.3. Udvalgets grundlæggende syn på overvågning

Af de grunde, der er anført i det foregående, har udvalget ikke kunnet basere sine forslag på nogen alment anerkendt ideologi om overvågningens hensigtsmæssighed eller farlighed i forskellige situationer, eller på sikre videnskabelige data om dens effektivitet til at nå bestemte mål.

Selv om der har været enighed i udvalget om, hvilke grundlæggende hensyn der må afvejes i en beslutning om eventuelt at udvide adgangen til tv-overvågning i den gældende lovgivning, har der været forskellige opfattelser i udvalget af, hvor skadelig tv-overvågning er i de konkrete sammenhænge, hvor der er rejst spørgsmål om at ændre lovgivningen. Nogle medlemmer finder generelt, at tv-overvågning af det offentlige rum begrænser fundamentale værdier i et demokrati som det danske. Andre ser kontrolleret tv-overvågning som en naturlig mulighed for mennesker, myndigheder og virksomheder, der har et særligt behov for at sikre sig. En mulighed der ikke nødvendigvis krænker nogen rettigheder hos de personer, der optræder på overvågningsbillederne.

Udvalget er dog enige om, at en tv-overvågning indebærer en behandling af personoplysninger, som det kræver særlige grunde at foretage. Disse grunde må være til stede, selv om de oplysninger, der fremkommer ved tv-overvågningen, ikke gøres til genstand for yderligere behandlinger af personoplysninger eller beslutninger overfor de personer, der optræder på billederne. At konkrete tilfælde af misbrug af oplysninger tilvejebragt gennem tv-overvågning ikke har vist sig i stort omfang ved politi og domstole, og at lovlydige borgere ikke har noget at frygte ved tv-overvågningen, fratager ikke denne sin karakter af indgreb, som det kræver særlig begrundelse at foretage.

Derfor er det udvalgets principielle opfattelse, at tv-overvågning af frit tilgængelige steder kun bør være tilladt i det omfang, der kan påvises mulige fordele ved overvågningen, som overstiger ulemperne. Udvalget har derfor valgt at holde fast i, at der gennem lovgivningen bør fastsættes grænser for adgangen til at foretage tv-overvågning.

Ved fastlæggelsen af den samlede retlige regulering må også databeskyttelsesmæssige hensyn tages i betragtning. Navnlig tv-overvågning, der er forbundet med optagelser, indebærer en risiko for, at oplysningerne bruges i strid med det formål, hvortil de er indsamlet. F.eks. vil billedoptagelser af kendte personer kunne misbruges, blandt andet ved

videregivelse gennem pressen. Tv-overvågning – med eller uden billed- og lydoptagelser – indebærer en behandling af personoplysninger, som skal finde sted under iagttagelse af reglerne i persondataloven. Også straffelovens regler om beskyttelse af privatlivets fred skal iagttages, herunder § 264 d⁹², der omfatter et forbud mod uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold.

1.4. Særligt om tv-overvågning til forebyggelse og opklaring af kriminalitet

Under kapitel 5, afsnit 2.3.2, er der redegjort for den kriminalitetsforebyggende og -opklarende virkning forbundet med tv-overvågning. Det er udvalgets opfattelse, at tv-overvågning kan have en vis betydning for politiets opklaring af forbrydelser. De foreliggende oplysninger synes dog at vise, at den kriminalpræventive virkning er afhængig af, hvilke kriminalitetsformer og overvågningssituationer der måles på. I et bredt statistisk perspektiv er effekten af tv-overvågning forholdsvis beskeden, og antallet af forbrydelser (ud af den samlede kriminalitet), der opklares ved hjælp af tv-overvågning, begrænset. Denne generelle konklusion, som i vidt omfang er baseret på oplysningerne fra Justitsministeriets Forskningsenhed (kapitel 9, bilag 2), er imidlertid forbundet med en vis usikkerhed. Og i en retspolitisk diskussion vil det ofte blive tillagt en særlig betydning, om specifikke typer af forbrydelser, f.eks. med relation til terrorisme, bliver forhindret eller opklaret ved brug af de oplysninger, der indsamles gennem tv-overvågning.

På trods af den usikkerhed med hensyn til den kriminalpræventive virkning, som de foreliggende undersøgelser er udtryk for, og selvom der kan peges på en række forhold, som må formodes i større eller mindre grad at afsvække virkningen af tv-overvågning, er det udvalgets opfattelse, at tv-overvågning kan have en vis kriminalpræventiv effekt, navnlig over for visse typer af kriminalitet og ved anvendelse på bestemte typer af lokaliteter. Udvalget antager, at en mærkbar virkning navnlig vil kunne

⁹² Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 4.1.3.

opnås, hvis der vælges tv-overvågningsudstyr, som er teknisk hensigtsmæssigt i forhold til den konkrete situation, og som monteres, betjenes og vedligeholdes efter forskrifterne. Endvidere har det efter udvalgets opfattelse betydning, at tv-overvågning kun anvendes, hvis der det pågældende sted er eller kan opstå et reelt problem, som skønnes at kunne afhjælpes gennem overvågning. Det er imidlertid under alle omstændigheder vanskeligt at vurdere, hvor stor den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning er.

Med hensyn til tv-overvågning som opklaringsredskab for politiet, må det efter udvalgets opfattelse lægges til grund, at tv-overvågning med billedoptagelse i mange tilfælde har vist sig at være et nyttigt og afgørende efterforskningsmiddel ved opklaring af forbrydelser. Optagelserne øger opklarings effektivitet og tilvejebringer et direkte og objektive grundlag for opklaringsarbejdet. Eksemplerne herpå er talrige, både fra Danmark og fra udlandet. De omfatter ikke alene opklaring af alvorlige forbrydelser, som f.eks. mord og røverier, men også mere hverdagsagtige forhold, som dog i sig selv kan være alvorlige nok, er opklaret ved hjælp af billedoptagelser fra tv-overvågning, f.eks. vold begået uden for diskoteker og i restauranter, tyverier begået af lommetyve og lignende på banegårde og i befærdede gader samt hærværk.

Enhver opklaret forbrydelse rummer en potentiel kriminalpræventiv effekt. Denne kan dels vise sig som en specialpræventiv virkning over for den pågrebne gerningsmand, dels som en generalpræventiv virkning i kraft af, at omverdenens opmærksomhed bliver henledt på tv-overvågningen og den deraf følgende risiko for pågribelse. Dette sidste forudsætter naturligvis kendskab til forholdene blandt andre potentielle gerningsmænd. Der er derfor en vis sammenhæng mellem tv-overvågning som kriminalpræventivt middel og som middel til opklaring af begåede forbrydelser.

Det må efter udvalgets opfattelse være et almindeligt princip, at en bestemt kriminalpræventiv foranstaltning ikke bør iværksættes, hvis andre og mindre indgribende foranstaltninger kan have den samme virkning. Det må derfor konkret overvejes, om det er nødvendigt at foretage tv-overvågning, eller om den samme kriminalpræventive effekt kan opnås gennem andre, til rådighed stående, mindre indgribende foranstaltninger.

Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at det i praksis i mange tilfælde ikke er muligt helt at erstatte tv-overvågning med en eller flere andre kriminalpræventive foranstaltninger. De kriminalpræventive foranstaltninger, som er til rådighed for blandt andet pengeinstitutter, er egnede til at supplere hinanden, men kan kun i begrænset omfang erstatte hinanden. Efter udvalgets opfattelse skal det herved også tages i betragtning, at andre kriminalpræventive foranstaltninger, som alene eller i kombination med andre måske i et vist omfang kan erstatte tv-overvågning, vil kunne opleves som mere generende for borgerne end tv-overvågning. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis adgangen til pengeinstitutter blev baseret på adgangskontrolsystemer kombineret med bevæbnede vagter, således som det kendes visse steder i udlandet.

2. Tv-overvågningsloven

2.1. Den gældende tv-overvågningslov

Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (tv-overvågningsloven) er resultatet af en afvejning af hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred over for hensynet til de sikkerhedsmæssige og kriminalpræventive fordele, der kan være forbundet med tv-overvågning, hvad enten denne er forbundet med billedoptagelser, eller blot finder sted som en visning af øjebliksbilleder på en tv-skærm eller lignende. Tv-overvågningsloven regulerer ikke aflytning og lydoptagelser. Disse spørgsmål er i stedet

reguleret i straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3⁹³, og af reglerne i persondataloven.

Traditionelt er det generelle forbud mod privates tv-overvågning på områder, som benyttes til almindelig færdsel, navnlig blevet begrundet i, at en udbredt anvendelse af tv-overvågning vil kunne begrænse mulighederne for at kunne færdes på frit tilgængelige steder uden at være udsat for skjult iagttagelse eller fotografering. Det er således blevet gjort gældende som et argument mod øget adgang til tv-overvågning, at det i sig selv kan virke krænkende for personer at blive fotograferet i situationer, hvor de ikke er forberedt på det, og at det vil kunne skabe en almindelig fornemmelse af utryghed og ufrihed, hvis udbredelsen af overvågningsudstyr fører til, at borgerne, når de færdes på frit tilgængelige steder, til stadighed føler sig udsat for at blive overvåget af ikke tilstedeværende personer. De gældende undtagelser fra forbudet mod privates tv-overvågning er udtryk for den opfattelse, at behovet for tv-overvågning navnlig i kriminalpræventivt øjemed i nogle tilfælde vejer tungere end hensynet til privatlivets fred.

Tv-overvågningslovens generelle forbud mod tv-overvågning af frit tilgængelige steder omfatter i dag kun privates overvågning. De anførte betragtninger om hensynet til privatlivets fred gør sig imidlertid i vidt omfang også gældende ved tv-overvågning, der foretages af offentlige myndigheder, og må tages i betragtning⁹⁴ ved bedømmelsen af, om en myndigheds overvågning er saglig og proportional.

⁹³ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 4.1.1.

⁹⁴ Jf. nærmere herom kapitel 3, afsnit 2.2.

2.2. Ønsket om udvidet adgang til tv-overvågning

Særligt fra pengeinstitutsektorens side har der gennem flere år været et ønske om at få mulighed for at foretage tv-overvågning af områder, der ligger uden for pengeinstitutternes facader. Begrundelsen for ønsket, om adgang til at foretage udendørs overvågning af facaderne og arealet i forbindelse hermed, er, at mange røvere først ifører sig maskering uden for pengeinstituttet, umiddelbart før de går ind, ligesom de umiddelbart efter røveriet – når de er kommet udenfor – straks affører sig maskeringen for ikke at vække opsigt (heraf udtrykket ”røvernes omklædningsrum”). Der henvises herved til Finansforbundets og Finansrådets notat af 23. august 2005 (kapitel 9, bilag 3).

Finansforbundet og Finansrådet har over for udvalget oplyst, at der har været en klar tendens til, at røverne benytter maskering i stigende grad, idet det er blevet alment kendt, at der billed- eller videooptages i ekspeditionslokalerne, og at disse optagelser er velegnede i politiets opklaringsarbejde. I slutningen af 1980'erne og i begyndelsen af 1990'erne blev der således ikke benyttet maskering ved 22-42 % af røverierne, mens der i årene 2000-2004 ikke blev benyttet maskering ved 8-18 % af røverierne. Der er ingen systematisk indsamlet viden om, i hvilket omfang der finder maskering/afmaskering sted i ”omklædningsrummet”, dvs. umiddelbart uden for eller meget tæt på pengeinstituttet, men det generelle indtryk er, at maskering foretages så sent som muligt, og at maskeringen fjernes hurtigst muligt uden for pengeinstituttet.

2.3. Tv-overvågning som kriminalitetsforebyggende middel

2.3.1. Om ”tv-overvågning” i almindelighed

Tv-overvågning⁹⁵ er i lovens § 1, stk. 2, defineret som vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Tv-overvågning kan være forbundet med billedoptagelse og eventuelt tillige lydoptagelse, men kan også bestå i umiddelbar iagttagelse på tv-skærm eller lignende, uden at der finder optagelse sted. Begrebet ”lignende apparat” omfatter efter retspraksis f.eks. et web-kamera, det vil sige et kamera, der transmitterer billeder direkte ud på Internettet, jf. den i kapitel 2, afsnit 1.1.1, omtalte ”Læsø-sag”. Også mobiltelefoner med indbygget kamera vil muligvis kunne anvendes på en sådan måde, at der bliver tale om tv-overvågning i tv-overvågningslovens forstand. Tv-overvågningsloven er ikke til hinder for, at der i forbindelse med overvågningen, hvad enten der sker optagelse eller ej, anvendes zoom-teknik, hvor der fokuseres særligt tæt på bestemte personer eller objekter. Tv-overvågningsloven er heller ikke til hinder for anvendelse af overvågningsudstyr, der kan anvendes (”se”) i mørke, f.eks. ved hjælp af infrarød belysning. Der henvises nærmere til beskrivelsen i kapitel 2.

Hvis definitionen i lovens § 1, stk. 2, er opfyldt, har det i øvrigt ingen betydning for lovens anvendelse, hvilket teknisk udstyr der anvendes, herunder om tv-overvågningen er baseret på digitalt eller analogt udstyr. På dette punkt adskiller tv-overvågningsloven sig fra persondataloven, hvor sondringen mellem digitalt og analogt udstyr spiller en afgørende rolle ved fastlæggelsen af lovens anvendelsesområde, jf. kapitel 2, afsnit 2.2.3 og 2.2.4.

⁹⁵ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 1.1.1.

Loven indeholder ingen regler, der foreskriver at foretagne optagelser skal have en bestemt kvalitet. Det er en udbredt erfaring, at kvaliteten i mange tilfælde ikke er tilstrækkelig i forhold til det formål, der begrunder overvågningen. I lovens § 4 b er der tillagt politiet en kompetence til at stille krav om en bestemt kvalitet, men foreligger et sådant pålæg ikke, er den, der er ansvarlig for tv-overvågningen, ikke forpligtet til, at overvågningen har en bestemt kvalitet. Det må betragtes som uheldigt, at der forekommer tilfælde, hvor foretagne optagelsers kvalitet ikke er optimal med den konsekvens, at de er mindre egnede eller ligefrem uegnede til at indgå i kriminalitetsopklaring. Det bemærkes i denne forbindelse, at loven ikke tager stilling til den situation, hvor der skiltes med tv-overvågning, jf. §§ 3 og 3 a, men hvor der faktisk ikke finder en sådan overvågning sted (attrap-tilfælde).

I almindelighed har den teknologiske udvikling medført, at mulighederne for kvalitativ god tv-overvågning er blevet markant forbedrede. Denne udvikling pågår fortsat bl.a. med henblik på at udvikle såkaldt intelligent overvågning, der kan finde sted uden anvendelse af menneskelige ressourcer. Efter det for udvalget oplyste, er denne form for tv-overvågning endnu ikke fuldt udviklet. I almindelighed medfører den forbedrede teknologi dog, at den tv-overvågning, der i dag kan finde sted, resulterer i bedre og mere anvendelige optagelser. Denne iagttagelse kan tillægges betydning for de retspolitiske overvejelser.

Teknologien er ikke blot blevet bedre, den er også blevet billigere. Udvalget har ikke indhentet specificerede oplysninger om omkostningsudviklingen på området, men det er et almindeligt indtryk, at den tv-overvågning, der er omfattet af loven, er blevet billigere i samme takt, som prisen på IT-udstyr og elektronik er faldet. Dette er i sig selv medvirkende til at øge omfanget, og må derfor også indgå i overvejelserne vedrørende en udvidelse af området for lovlig tv-overvågning.

2.3.2. Den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning

Det er en almindelig antagelse, at tv-overvågning kan have en kriminalpræventiv samt opklarende effekt.

Den udtalelse om effekten af tv-overvågning, som udvalget har indhentet fra Justitsministeriets Forskningsenhed, jf. betænkningens kapitel 9, bilag 2, og som i vidt omfang er baseret på udenlandske undersøgelser, viser imidlertid, at det er vanskeligt at angive en entydig, overordnet konklusion om den kriminalpræventive og kriminalitetsopklarende effekt af tv-overvågning. Mange undersøgelser giver ikke entydige resultater, og flere undersøgelser viser, at resultaterne afhænger af stedet, hvor tv-overvågningen foretages, og af hvilken kriminalitet der er i fokus.

Med hensyn til den kriminalpræventive virkning af tv-overvågning i bycentre viser de undersøgelser, der indgår i udtalelsen fra Justitsministeriets Forskningsenhed, at tv-overvågning enten slet ingen virkning havde, eller udelukkende havde en lille virkning. Dog viser en enkelt (svensk) undersøgelse, at tv-overvågning havde ført til en forbedring af den offentlige orden samt en ganske kraftig reduktion i omfanget af både den almene og den personfarlige kriminalitet, hvilket dog muligvis kan forklares med, at der i det konkrete område i forvejen var et højt kriminalitetsniveau, samt at der blev iværksat andre, sociale tiltag, samtidig med tv-overvågningen. Undersøgelser af den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning i offentlige transportmidler giver ikke en entydig konklusion, idet nogle undersøgelser har vist en kriminalpræventiv effekt i forhold til overfald, tyveri og hærværk, mens andre undersøgelser ikke har vist en statistisk signifikant effekt. Flere undersøgelser viser, at tv-overvågning har den største kriminalpræventive effekt på bilrelateret kriminalitet i parkeringshuse m.v., f.eks. tyverier af og fra biler samt hærværk mod biler.

Hvis den kriminalpræventive effekt vurderes i forhold til kriminalitetens art, viser undersøgelser, at tv-overvågning har den største effekt i relation til berigelseskriminalitet sammenlignet med personfarlig kriminalitet. Særligt i forhold til bilrelateret kriminalitet (biltyverier, tyveri fra biler, hærværk mod biler) viser tv-overvågning sig at være effektiv. Derimod er den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning på røveri mod forretninger usikker. Tv-overvågning i butikker kan reducere omfanget af butikstyverier, men det er af betydning for dette resultat, at personalet overvåger optagelserne (på tv-skærm/monitor).

Hvad særligt angår tv-overvågning og øvrige præventive tiltag i relation til bankrøverier, fremgår det af udtalelsen fra Justitsministeriets Forskningsenhed, at flere undersøgelser viser, at det især er tilstedeværelsen af beskyttelseskærme og sikkerhedsvagter samt forskellige former for sikring af pengene, f.eks. brug af tidsforsinkelseslås og farvepatroner, der har en kriminalpræventiv effekt. Bank- og butiksrøvere angiver i interview, at de kun i ringe omfang lader sig afskrække af tv-overvågning.

I udtalelsen fra Justitsministeriets Forskningsenhed peges også på, at der som en bivirkning af tv-overvågning af et lokalområde kan ske en vis forskydning eller flytning af kriminalitet, dvs. en øget kriminalitet i omkringliggende områder som følge af, at gerningsmændene i større eller mindre omfang henlægger de kriminelle aktiviteter til steder eller lokaler uden tv-overvågning. Endvidere kan der indtræde effektspredning, dvs. at virkningen af et tiltag breder sig til andre områder eller andre former for kriminalitet, end tiltaget specifikt rettede sig imod. Disse forhold bidrager til at gøre det vanskeligt at drage en sikker konklusion med hensyn til den samlede kriminalpræventive effekt af tv-overvågning på landsplan. I udtalelsen peges der også på, at tilstedeværelsen af tv-overvågning får nogle gerningsmænd til at anvende maskering, f.eks. i forbindelse med røverier.

Ifølge udtalelsen fra Justitsministeriets Forskningsenhed er der ikke enighed om, hvilken virkning tv-overvågning har på opklaring af forbrydelser, dvs. som hjælpemiddel for politi og anklagemyndighed. Nogle undersøgelser viser, at opklaringsværdien af tv-overvågning ikke er særlig stor, blandt andet fordi mange af billederne ikke er gode nok som bevismateriale i retssager. Andre undersøgelser viser, at tv-overvågning har en væsentlig betydning for identifikation af bankrøvere og som middel til opklaring af indbrudstyverier. I denne forbindelse er der grund til at fremhæve, at for politiet udgør gode optagelser fra tv-overvågning et sikkert objektive grundlag, der kan have betydelig værdi i opklaringsarbejdet og bevisbedømmelsen i retten.

2.3.3. Tryghed gennem tv-overvågning

Udover den kriminalitetsforebyggende og opklaringsfremmende virkning, der kan være forbundet med tv-overvågning, kan denne overvågning fremme en almindelig følelse af tryghed blandt de mennesker, der færdes i et tv-overvåget område, om end det ikke er alle, der vil have denne oplevelse af tv-overvågning som noget positivt. Tilsvarende må det antages, at de ansatte på de arbejdspladser, der beskyttes gennem overvågning, kan føle tryghed som følge af overvågningen. De ansatte kan også opleve tv-overvågningen som noget negativt, idet de kan føle sig overvåget og kontrolleret. Uanset at billedet således ikke er entydigt, er der ikke tvivl om, at tv-overvågning hos en del giver en oplevelse af tryghed.

2.3.4. Andre kriminalpræventive virkemidler

Ved vurderingen, af i hvilket omfang der skal være adgang til tv-overvågning, må det tages i betragtning, om samme formål kan opnås ved brug af mindre indgribende virkemidler. I en række situationer, herunder i pengeinstitutter samt posthuse, er der i praksis mulighed for at iværksætte andre præventive foranstaltninger over for navnlig røverier end tv-

overvågning, og man har også benyttet sig heraf i vid udstrækning. Det kan f.eks. dreje sig om røg- og farvepatronsystemer, tidsforsinkelseslåse, etablering af maksimum pr. udbetaling, begrænsning af kassebeholdningen og etablering af adgangskontrolsystemer. Der henvises herom nærmere til Finansforbundet og Finansrådets notat af 23. august 2005 (kapitel 9, bilag 3). Det er karakteristisk for en række af disse præventive foranstaltninger, at de i større eller mindre omfang besværliggør kundebetjeningen og det daglige arbejde i pengeinstitutternes ekspeditionslokaler.

Som det fremgår af notatet, er det pengeinstitutsektorens opfattelse, at det er kundernes behov og ønsker, der skal være bestemmende for det ekspeditionskoncept, der anvendes i den danske finansielle sektor, samtidigt med at der skal tages behørigt hensyn til kundernes og de ansattes sikkerhed. Finanssektoren har i samråd med politiet vurderet, at man – alt taget i betragtning – står sig bedst ved at fastholde de åbne døres princip i ekspeditionstiden for derved at minimere, at kunder og medarbejdere forulempes fysisk ved røveri, hvilket kunne blive konsekvensen ved et meget højt sikkerhedsniveau, som kunne føre til gidseltagninger og lignende. De finansielle virksomheder har i stedet valgt at satse på en vifte af passive sikringsforanstaltninger som f.eks. tidsforsinkelseslåse, røg- og farvepatronsystemer, begrænsninger i den umiddelbare tilgængelige kassebeholdnings størrelse, lige som der langt de fleste steder er opsat overvågningsudstyr i ekspeditionslokalet. Nogle steder er der i mindre omfang etableret kontantløse rådgivningsfilialer, ligesom der få steder er installeret cash in/cash out-maskiner og enkelte steder også adgangskontrolsystemer.

Det er overfor udvalget oplyst, at det for den finansielle sektor er afgørende, at der er en bred vifte af muligheder for sikring, der kan anvendes målrettet og differentieret, således at de kan tilpasses forholdene i og omkring den enkelte filial. Finansrådet har oplyst over for udvalget, at rådet ikke er i stand til at redegøre for virkningen af de forskellige præventive foranstaltninger – og altså heller ikke for effekten af tv-

overvågning – men at det er rådets opfattelse, at foranstaltningerne har en præventiv virkning i en vis udstrækning. Efter Finansrådets opfattelse er foranstaltningernes væsentligste betydning, at de i meget stor udstrækning hjælper politiet i opklaringsarbejdet, og på denne måde bidrager de til kriminalitetsforebyggelse.

2.4. Befolkningens holdning til tv-overvågning

2.4.1. Indledning

ACNielsen AIM foretog i perioden 1.–8. november 2004 en meningsmåling vedrørende befolkningens holdning til tv-overvågning. Meningsmålingen, som er en gentagelse af en lignende meningsmåling fra 1999, blev gennemført på foranledning af Det Kriminalpræventive Råd, Finansrådet, Finansforbundet og Sikkerhedsbranchen. Den blev foretaget ved telefonisk interview af ca. 1000 personer på 15 år og derover. De adspurgte personer er inddelt i kategorier efter køn, alder, uddannelse, bopælsregion og erhverv. Det Kriminalpræventive Råd har på grundlag af meningsmålingen fået udarbejdet en rapport, hvis primære formål er at afdække den danske befolknings holdning til tv-overvågning og loven herom. Rapporten er med tilladelse af ACNielsen AIM og Det Kriminalpræventive Råd optaget i betænkningens kapitel 9, bilag 4.

I undersøgelsen indgik 6 spørgsmål. Der blev spurgt om den generelle holdning til udviklingen inden for tv-overvågning og om holdningen til tv-overvågning på en række nærmere angivne steder, herunder på togstationer, i tog og busser, i butikker, i og uden for banker og posthuse, på gågader, på arbejdspladsen, på offentlige toiletter og ved hjemmet (vej/opgang). De adspurgte blev herefter bedt om at angive den primære årsag til, at vedkommende var negativ eller positiv over for tv-overvågning på de enkelte steder. Endelig blev der informeret om indholdet af tv-overvågningslovens § 2 (dvs. om undtagelserne fra forbudet mod privates tv-overvågning) med henblik på, at de adspurgte skulle

tilkendegive, om de fandt reglerne gode, samt om der bør ske lempelser eller stramninger på nærmere angivne punkter.

2.4.2. Den generelle opfattelse af udviklingen

At tv-overvågning ifølge oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd bliver mere og mere udbredt, opfattes positivt af over halvdelen (56 %) af de adspurgte. I forhold til undersøgelsen i 1999 er der tale om et mindre (ikke signifikant) fald, idet der i 1999 var 60 %, der opfattede udviklingen positivt. Ligeledes ses dog et mindre fald i andelen, som opfatter udviklingen negativt, da der her er tale om 18 % i forhold til 21 % i 1999.

Fordelt efter alder fremgår det, at der er flest positive blandt personer på 60 år eller derover og flest negative blandt de 15-29-årige. Fordelt efter uddannelse er der flest positive blandt personer med erhvervsfaglig uddannelse og flest negative blandt personer med længerevarende videregående uddannelse. Der er ingen væsentlig forskel på kvinders og mænds holdning til udviklingen.

2.4.3. Holdningen til tv-overvågning konkrete steder

Næsten alle de adspurgte (97 %) er positivt indstillet over for tv-overvågning et eller flere steder. Til gengæld er også en meget stor del af de adspurgte (knap 90 %) negativt indstillet over for tv-overvågning et eller flere steder.

Holdningen til tv-overvågning er meget forskellig alt efter hvilket sted, det drejer sig om. Det sted, hvor flest er positive over for tv-overvågning, er i banker og på posthuse (92 %). Desuden er mange positive over for tv-overvågning uden for banker og posthuse (84 %), på togstationer (82 %), uden for diskoteker, restauranter og barer (70 %), i butikker (70 %), i tog og busser (69 %), på fællesarealer i overdækkede butikscentre (63 %) og inden for i diskoteker, restauranter og barer (54 %). De steder, hvor færrest

er positive, er på gågader (44 %), på offentlige toiletter (28 %), i fitnesscentre, svømmehaller og solarier (23 %), på egen arbejdsplads (22 %), på vejen eller i opgangen ved egen bolig (20 %) og i omklædnings- og prøverum (14 %).

I forhold til undersøgelsen i 1999 ses en mindre stigning i antallet af personer, som er positivt indstillet over for tv-overvågning på egen arbejdsplads, i omklædnings- og prøverum og på offentlige toiletter, mens antallet af personer, som er positivt indstillet over for tv-overvågning i banker og på posthuse, på togstationer og i butikker, er faldet med henholdsvis 1, 6 og 8 procentpoint. Ikke alle stederne, som er omfattet af undersøgelsen i 2004, var omfattet af undersøgelsen i 1999, blandt andet var tv-overvågning uden for banker og posthuse ikke omfattet.

Generelt er der ikke stor forskel på kvinders og mænds holdning, idet kvinderne dog er mere positive over for tv-overvågning i butikker, på offentlige toiletter, i fitnesscentre, svømmehaller og solarier samt i omklædnings- og prøverum. De samme steder er der endvidere flest positive blandt den ældste aldersgruppe. Når der ses på svarene fordelt efter de adspurgtes uddannelse, fremgår det, at der på stort set alle de angivne steder er færrest positive blandt personer med længevarende videregående uddannelse.

2.4.4. Årsager til at være negativt eller positivt indstillet over for tv-overvågning

For så vidt angår årsagen til at være negativt indstillet over for tv-overvågning et eller flere steder angives krænkelse af privatlivets fred af 64 % som den primære grund, mens frygt for misbrug (overvågningssamfundet) er den primære grund for 16 % og blufærdighed for 8 %. Endelig angives det af 4 %, at det ikke tjener noget formål og af 3 %, at det ikke forebygger kriminalitet. Frygten for misbrug er større i den ældste aldersgruppe end i den yngre, hvorimod krænkelse af privatlivets

fred angives som primær årsag af flere i den yngste aldersgruppe end i den ældre.

Den primære årsag til at være positivt indstillet over for tv-overvågning et eller flere steder angives af 49 % at være, at tv-overvågning forebygger kriminalitet, mens 28 % angiver, at tv-overvågning øger trygheden, og 17 % angiver, at tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde. Forebyggelse af kriminalitet er den primære årsag hos flere blandt mændene end kvinderne, mens der er flere blandt kvinderne end mændene, som nævner tryghed som den primære årsag.

2.4.5. Holdningen til lovgivningen vedrørende tv-overvågning

61 % af de adspurgte synes, at det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser, mens 18 % er uenige heri.

Over halvdelen af de adspurgte (55 %) mener, at de private virksomheder og butikker bør søge om tilladelse til at overvåge eget område, hvilket ville udgøre en stramning i forhold til gældende ret.

Halvdelen af de adspurgte mener, at private virksomheder og butikker skal have lov til at optage og gemme tv-overvågningen af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser. Dette vil være en lempelse i forhold til i dag, hvor hovedreglen er, at kun tv-overvågning uden billedoptagelse er lovlig. Knap en tredjedel (30 %) er dog imod en sådan lempelse.

Hvis der er tale om yderligere lempelse, således at retten til at optage og gemme optagelser omfatter offentlige områder umiddelbart uden for egne indgange, f.eks. fortove, er modstanden endnu større, idet 42 % ikke mener, at det bør tillades. Over en tredjedel (39 %) mener dog, at det bør tillades.

Efter gældende ret kan der af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre, pengeautomater, veksleautomater og pengetransporter foretages udendørs tv-overvågning, og tv-overvågningen må optages og gemmes. Der stilles krav om skiltning eller anden tydelig oplysning om tv-overvågningen (dog ikke for så vidt angår pengetransporter). 84 % af de adspurgte synes, at det er godt, at det er lovligt at gemme optagelser fra de nævnte områder. Samtidig synes endnu flere (90 %), at det er godt, at der ved hjælp af skilte m.v. skal gøres opmærksom på tv-overvågningen.

2.5. Udvalgets overvejelser vedrørende udvidet adgang til tv-overvågning

Ifølge sit hovedkommissorium, der er beskrevet i kapitel 1, afsnit 1.1, har udvalget til opgave at vurdere, hvorvidt og i givet fald i hvilken udstrækning den nuværende adgang til tv-overvågning bør udvides. Udvalgets opgave omfatter således som nævnt ikke alle mulige andre spørgsmål, der kunne overvejes i forbindelse med tv-overvågning, og således kun den del af tv-overvågningsloven, der regulerer de områder, hvor overvågning kan finde sted. Det er ej heller udvalgets opgave at vurdere regler, der på et andet grundlag end tv-overvågningsloven og persondataloven regulerer adgangen til tv-overvågning. Sådanne regler samt f.eks. de materielle betingelser for iværksættelse af tv-overvågning på arbejdspladser efter de arbejdsretlige grundsætninger om arbejdsgiverens ledelsesret⁹⁶ påvirkes således ikke af de af udvalget stillede forslag om en udvidet adgang til tv-overvågning. Under udvalgets drøftelser har det været en gennemgående opfattelse, at det er ønskeligt at overveje alle de retspolitiske spørgsmål, der aktualiseres af tv-overvågning, men at dette som følge af udvalgets kommissorium i givet fald bør ske i et andet regi.

⁹⁶ Jf. nærmere herom Folketingstidende 1998-99, tillæg A, s. 553 samt oven for kapitel 2, afsnit 1.3.1.

En stillingtagen til, i hvilket omfang det skal være tilladt for private (og for offentlige myndigheder) at foretage tv-overvågning af offentligt tilgængelige steder, må efter udvalgets opfattelse bero på en afvejning af de mulige fordele ved tv-overvågning over for de ulemper, som vil være forbundet hermed. Det beror i sidste instans på en retspolitisk og en holdningsmæssig vurdering, hvorledes denne afvejning falder ud, jf. nærmere om den grundlæggende interesseafvejning oven for kapitel 5, afsnit 1.2.

Udvalget skal indledningsvis pege på, at medens den beskyttelsesinteresse, der taler for, at der kun i begrænset omfang gives mulighed for at foretage tv-overvågning af arealer, som benyttes til almindelig færdsel – dvs. hensynet til privatlivets fred, uvilje mod overvågning og frygt for misbrug – for en umiddelbar betragtning kan forekomme noget abstrakt, kan der lettere peges på mere konkrete hensyn, som taler for i større omfang at tillade tv-overvågning.

I det omfang en tv-overvågning er effektiv, hvilket den ansvarlige virksomhed m.v. selv kan have stor indflydelse på, kan der i større eller mindre omfang forebygges og opklares kriminalitet, herunder også grove og personfarlige forbrydelser såsom væbnede røverier, drab og terrorhandlinger.

Udvalget fremhæver i denne forbindelse, at tv-overvågning ikke alene har til formål at beskytte økonomiske værdier for de virksomheder m.v., som etablerer overvågningen, men også tilsigter at beskytte ansatte og kunder mod fysiske overgreb f.eks. ved røveri eller anden grov kriminalitet. Overvågningen har ligeledes til formål at beskytte de personer, som tilfældigt overværer eller på anden måde involveres heri. Det kan således have store menneskelige konsekvenser, selvom de pågældende personer ikke direkte lider fysisk overlast ved gerningen. Forholdet er det, at mange, der har været udsat for røveri, uanset selv langvarige behandlingsforløb vil blive arbejdsmæssigt, socialt og psykisk invalideret

af hændelsen. Til illustration heraf kan der henvises til pkt. 4 i Finansforbundets og Finansrådets notat af 23. august 2005 (kapitel 9, bilag 3), der nævner en række eksempler herpå.

Udvalget finder på denne baggrund, at afvejningen af hensynet til privatlivets fred over for ønsket om at kunne forebygge og opklare mest mulig kriminalitet kan begrunde, at der bør ske enkelte lempelser i adgangen til at foretage tv-overvågning, således at tv-overvågning i kriminalitetsbekæmpende øjemed kan finde sted i et vist øget omfang. Det skal understreges, at udvalgets forslag herom skal ses i sammenhæng med udvalgets forslag til ændringer i persondataloven. De foreslåede nye regler i persondataloven har til formål at sikre, at de personoplysninger, der tilvejebringes gennem tv-overvågning, i videst muligt omfang behandles på en måde, der sikrer imod, at der sker misbrug.

Udvalget har overvejet, hvorledes man bedst lovgivningsmæssigt tilgodeser de nævnte mål, og finder, at det er ønskeligt, at alle regler om tv-overvågning samles i persondataloven, jf. nærmere betænkningens kapitel 7. Udvalget har dog i kapitel 8 også angivet, hvorledes forslaget om nye regler kan indpasses i den eksisterende lovstruktur med henholdsvis en persondatalov og en tv-overvågningslov, idet det er til disse love, der henvises i det følgende.

Med dette udgangspunkt foreslår udvalget, at der i tv-overvågningsloven indsættes en ny bestemmelse, der udvider mulighederne for, at private med optagelse kan foretage tv-overvågning, jf. nærmere lovudkastet i betænkningens kapitel 8. Denne udvidelse tager særlig sigte på at understøtte tv-overvågningens kriminalitetsbekæmpende virkning. Ved udformningen af bestemmelsen har udvalget dels søgt at præcisere, hvilke områder der vil kunne tv-overvåges, dels hvem der vil kunne foretage denne form for tv-overvågning.

For så vidt angår fastlæggelsen af området for tv-overvågning lægger udvalget megen vægt på, at det er så klart som muligt, hvor der kan tv-overvåges, idet det herved har betydning, at der er tale om frit tilgængelige områder. Det er tillagt vægt, dels at der er en afgrænsning, således at konsekvensen ikke bliver, at meget store dele af det frit tilgængelige område tv-overvåges, dels at afgrænsningen er baseret på hensynet til kriminalitetsbekæmpelse. Det bemærkes, at disse momenter også er tillagt betydning for afgrænsningen af, hvem der kan foretage overvågning, jf. hertil nedenfor.

På denne baggrund foreslås for det første, at egne indgange og facader kan tv-overvåges. Det vil normalt ikke give anledning til vanskeligheder at afgrænse disse lokaliteter, der i forvejen er omfattet af lovens bestemmelse om overvågning uden optagelse (§ 2 nr. 3). Udvalget har ikke medtaget indhegninger, der også indgår i den nævnte regel, idet dette efter udvalgets opfattelse dels ikke er strengt påkrævet, dels kan medføre et for stort overvågningsområde. For det andet er medtaget arealer i direkte tilknytning til egne indgange og facader. I nogle, men ikke i alle tilfælde, kan en sådan overvågning være påkrævet, idet dette eksempelvis kan være tilfældet for pengeinstitutters vedkommende. Udvalget foreslår derfor, at det skal være klart, at det er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse at inddrage sådanne arealer under tv-overvågningen. Hermed er det søgt præciseret, at denne overvågning kun kan finde sted i et mindre omfang end overvågningen af indgange og facader.

De pågældende arealer kan f.eks. være fortove og andre gangarealer samt pladser, herunder dele af parkeringspladser, der er i direkte tilknytning til egne indgange og facader. Det er en forudsætning for tv-overvågning af de tilstødende arealer, at disse naturligt anvendes eller kan anvendes som adgangs- eller flugtvej i forhold til egen indgang i de sikrede lokaliteter, f.eks. en forretning eller et pengeinstitut. De pågældende arealer skal i sagens natur ligge tæt på egne indgange m.v., men efter udvalgets

opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at fastsætte absolutte grænser for afstanden (et antal meter). Det må i sidste instans bero på en konkret vurdering af de lokale forhold, hvilke arealer tv-overvågningen kan omfatte. Udvalget er opmærksomt på, at afgrænsningen ikke er fuldstændig præcis, men forventer, bl.a. grundet de omkostninger der er forbundet med tv-overvågning, ikke, at der i praksis vil være forbundet større problemer hermed.

Det skal tilføjes, at den foretagne afgrænsning har til formål at give de omfattede erhvervsdrivende mulighed for at foretage tv-overvågning af de områder, der i forhold til de specifikke erhvervsdrivende erfaringsmæssigt anvendes til maskering/afmaskering i forbindelse med røverier. Optagelserne fra tv-overvågningen vil også i andre henseender kunne anvendes i kriminalpræventivt og opklarende arbejde. F.eks. er det en almindelig politimæssig erfaring, at gerningsmændene til planlagte røverier ofte foretager forudgående rekognoscering på gerningsstedet, dette undertiden flere gange.

For så vidt angår afgrænsningen af, hvem der skal kunne foretage denne tv-overvågning, har udvalget lagt vægt på, at formålet er kriminalitetsbekæmpelse, og at der derfor må tages hensyn til, hvilke erhvervsdrivende der har det største behov for at kunne gennemføre denne form for overvågning. Udvalget har på denne baggrund valgt at begrænse reglen til tv-overvågning, der foretages af butikcentre og butikker, der driver detailsalg, pengeinstitutvirksomheder samt hotel- og restaurationsvirksomheder. Denne afgrænsning indebærer således, at andre, herunder andre erhvervsdrivende, ikke vil kunne foretage denne form for tv-overvågning. Dette indebærer endvidere, at reglen ikke kan anvendes til etablering af tv-overvågning af områder, som udelukkende benyttes til almindelig færdsel i forbindelse med privat beboelse. Udvalget bemærker dog herved, at de gældende regler som ovenfor nævnt muliggør tv-overvågning (uden optagelse af billeder) af f.eks. private indkørsler og havearealer, og at politiet som led i beskyttelse af private adresser efter en

konkret vurdering af det politimæssige behov vil kunne iværksætte tv-overvågning omfattende offentligt tilgængelige områder.

Medens det efter udvalgets opfattelse er klart, hvad der forstås ved en pengeinstitutvirksomhed og ved en hotel- og restaurationsvirksomhed, har udvalget overvejet, om der bør ske en præcisering af begrebet butik. Hovedsageligt kan den afgrænsning, der fremgår af lov om detailsalg fra butikker m.v. lægges til grund, idet det her er forudsat, at der sker salg af varer til forbrugere fra et fast forretningssted. Udvalget finder dog af hensyn til en begrænsning af tv-overvågningens område ikke, at boder og stadepladser bør være omfattet af tv-overvågningslovens butiksbegreb, da disse har en temporær placering, og eftersom dette let vil kunne medføre overvågning af svært afgrænselige lokaliteter. Til gengæld kan de hensyn, der begrundet overvågning, også gøres gældende, når der sker salg af f.eks. tips og lotto, og når der er tale om udleje. Disse forretninger betragtes derfor her som butikker, selv hvor de alene udbyder nævnte tjenesteydelser. For en god ordens skyld bemærkes, at tankstationer kan karakteriseres som butikker.

Udvalgets flertal finder endvidere, at der i loven bør tages højde for, at der kan opstå situationer, hvor det er ønskeligt, at tv-overvågning med optagelse af billeder finder sted, og hvor en adgang hertil ikke er hjemlet i hverken gældende ret, eller vil være det efter den ovenfor foreslåede nye bestemmelse. Sådanne situationer vil have karakter af undtagelser og vil typisk være aktuelle i en tidsmæssigt begrænset periode. Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en dispensationsregel i loven, hvorefter politiet konkret kan tillade en sådan overvågning.

Et mindretal (Janni Christoffersen, Hans Esdahl, Jacob Goldschmidt, Anette Høyrup, Anna Karina Nickelsen og Lisbeth Nørremark) kan ikke støtte forslaget om, at der bør være en dispensationsregel for private tv-overvågning, således at private kan søge politiet om tilladelse til at foretage tv-overvågning med optagelse af egne facader og indgange.

Mindretallet er af den principielle opfattelse, at grænserne for privates tv-overvågning bør være fastlagt direkte i lovgivningen, således som det har været tilfældet hidtil. Det kan efter mindretallets mening være med til at gøre retstilstanden mere uigennemskuelig, hvis grænserne for privates tv-overvågning beror på, dels i hvilket omfang der søges herom, dels en skønsmæssig vurdering foretaget i de enkelte politikredse.

Hvis der i enkeltstående tilfælde er behov for at beskytte udsatte borgere i samfundet, finder mindretallet, at dette fortsat bør være en politimæssig opgave. Mindretallet skal endvidere påpege, at ikke alle privatpersoner vil have råd til at foretage en sådan tv-overvågning, og at det må anses for et uheldigt signal at sende, at velstillede personer kan gøre mere på dette område end andre. Mindretallet finder derfor også af denne grund, at det fortsat bør være en politimæssig opgave at beskytte udsatte persongrupper.

Et mindretal (Lars Hjortnæs) bemærker, at væsentlige kriminalpræventive hensyn kan tale for den foreslåede hjemmel til efter en konkret vurdering af dispensere fra det generelle forbud mod privates tv-overvågning af egne facader og indgange m.v. Samtidig er det væsentligt at være opmærksom på, at der ved udformningen af den gældende tv-overvågningslov er lagt betydelig vægt på at opnå en klar afgrænsning i loven af, hvornår tv-overvågning er tilladt, således at man bl.a. undgår en ressourcekrævende sagsbehandling og administration af et potentielt meget stort antal konkret begrundede ansøgninger om og tilladelser til tv-overvågning. Det må i væsentlig grad bero på en politisk vurdering, hvordan disse hensyn her bør afvejes.

Et mindretal (Jacob Goldschmidt, Anette Høyrup og Lisbeth Nørremark) finder, at en udvidet adgang til tv-overvågning bør medføre, at der samtidig indføres en bestemmelse om, at der kan tilkendes personer en økonomisk godtgørelse ved den dataansvarliges tilsidesættelse af lovens beskyttelseshensyn. Adgangen til overvågning er let tilgængelig. Muligheden for at foretage ulovlige optagelser og for misbrug af

optagelser i øvrigt er stor. Med henblik på at forebygge misbrug og for at give den enkelte borger oprejsning ved krænkelse bør der være mulighed for tilkendelse af en godtgørelse. Som udgangspunkt vil den, der føler sig krænkede, ikke have lidt et økonomisk tab. I den gældende lovgivning er den eneste hjemmel til at tilkende en godtgørelse erstatningsansvarslovens § 26. Denne bestemmelse skønnes ikke at opfylde borgerens behov for tilkendelse af godtgørelser. En godtgørelsesbestemmelse bør udformes uden fastsættelse af godtgørelsesniveau og uden fastsættelse af et maksimalt beløb for godtgørelse, idet niveauet bør fastsættes af domstolene. Det er mindretallets opfattelse, at en udvidet adgang til tv-overvågning aktualiserer behovet for en godtgørelsesbestemmelse, der imidlertid også bør omfatte den hidtidige regulering i tv-overvågnings- og persondataloven.

Der henvises i øvrigt til udvalgets lovudkast i kapitel 7 samt udkastet i kapitel 8 med bemærkninger.

For så vidt angår udvalgets overvejelser vedrørende en adgang for kommunerne til at foretage tv-overvågning i kriminalitetsforebyggendeøjemed, jf. udvalgets tillægskommissorium kapitel 1, afsnit 1.1, henvises til kapitel 6, afsnit 4-7.

3. Persondataloven

3.1. Datatilsynets henvendelse til Justitsministeriet

Datatilsynets henvendelse af 13. september 2004 til Justitsministeriet (kapitel 9, bilag 1) vedrører den situation, at der i forbindelse med tv-overvågningen sker behandling af personoplysninger om en identificeret eller identificerbar fysisk person. Henvendelsen kan sammenfattes således:

1. Reguleringen af behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning er i relation til reglerne i persondataloven forskellig alt efter, hvem der foretager tv-overvågningen, og hvilket udstyr der anvendes:

- Offentlige myndigheders og privates tv-overvågning med digitalt udstyr er en elektronisk behandling, der er fuldt ud omfattet af loven, jf. § 1, stk. 1.
- Offentlige myndigheders tv-overvågning med analogt udstyr er ikke omfattet af begrebet ”elektronisk behandling” og falder dermed uden for loven, jf. § 1, stk. 1, modsætningsvis.
- Privates tv-overvågning med analogt udstyr, hvor der sker systematisk behandling af oplysningerne, kan være omfattet af loven, jf. § 1, stk. 2. Dog gælder reglerne i lovens kapitel 8 og 9 ikke ved denne overvågning, dvs. reglerne om oplysningspligt over for den registrerede og reglerne om den registreredes indsigtsret.
- Privates tv-overvågning med analogt udstyr, hvor der ikke sker systematisk behandling af oplysningerne, er ikke omfattet af loven, jf. § 1, stk. 1 og 2, modsætningsvis.
- Privates tv-overvågning, hvor aktiviteterne er af rent privat karakter, er ikke omfattet af loven, jf. § 2, stk. 3. Denne undtagelse gælder kun for tv-overvågning, der foranstalles af en fysisk person.

Som en konsekvens af ovenstående vil der i praksis være store forskelle med hensyn til, hvilke krav der kan stilles til behandlingen af personoplysninger i forbindelse med forskellige typer tv-overvågning, uden at overvågningen af de berørte borgere (de registrerede) opfattes som forskellig. Det gælder blandt andet i henseende til behandlingsbetingelserne, de registrerede personers rettigheder, datasikkerhed, anmeldelse og tilsyn.

2. Datatilsynet har i sin praksis lagt til grund, at tv-overvågning som udgangspunkt skal leve op til såvel tv-overvågningsloven som persondataloven inden for de to loves respektive anvendelsesområder.

Dette indebærer, at tv-overvågningslovens forbud i visse tilfælde vil være udslagsgivende for adgangen til tv-overvågning, mens det i andre tilfælde vil være reglerne i persondatalovens §§ 5-8, der kan være til hinder for en tv-overvågning, selvom overvågning er tilladt efter tv-overvågningsloven.

3. Tv-overvågningsloven stiller i §§ 3 og 3 a krav om, at henholdsvis private og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal give oplysning herom. Datatilsynet har i sin praksis⁹⁷ lagt til grund, at tv-overvågningslovens informationskrav suppleres af persondatalovens⁹⁸ §§ 28 og 29 om oplysningspligt, der således finder anvendelse parallelt med kravet om skiltning m.v. i tv-overvågningsloven. Der kan derfor tænkes situationer, hvor de to love fører til forskellige resultater i henseende til spørgsmålet, om der er givet fyldestgørende information.

4. Datatilsynet antager, at persondatalovens regler om anmeldelsespligt – og undtagelserne herfra – også omfatter tv-overvågning. Tilsynet har dog endnu ikke taget endelig stilling til omfanget af anmeldelsespligten i forhold til den private sektor. Der er derfor behov for en afklaring af reglerne om anmeldelse, og Datatilsynet peger i denne forbindelse på, at spørgsmålet om anmeldelsespligt ikke bør afhænge af den valgte tekniske løsning, ligesom det næppe synes påkrævet, at der er forskel på den offentlige og den private sektor på dette område. Endelig peger Datatilsynet på, at ressourcemæssige hensyn bør indgå i overvejelserne om fastlæggelse af anmeldelsesordningen og den dertil knyttede inspektionskompetence i den private sektor.

⁹⁷ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.4.2.

⁹⁸ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.4.1.

5. Datatilsynet peger på, at der med hensyn til tilsynet med tv-overvågningsområdet formentlig hersker nogen usikkerhed. Hvis der i forbindelse med tv-overvågning sker en behandling af personoplysninger, som er omfattet af databeskyttelsesdirektivet, er det et krav, at der er et tilsyn, og at det varetages af en uafhængig tilsynsmyndighed.

6. Tv-overvågningsloven regulerer ikke optagelse af lyd, mens persondataloven inden for sit anvendelsesområde må antages også at kunne omfatte lydoptagelser. Datatilsynet har ikke i sin praksis haft anledning til at tage stilling til spørgsmålet om lydoptagelse i tilknytning til tv-overvågning.

3.2. Udvalgets overvejelser om samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven

3.2.1. Indledning

Udvalget finder, at der på de områder, som Datatilsynet har påpeget, er behov for en afklaring af samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven, jf. herved betænkningens kapitel 3, samt for en løsning af de uafklarede spørgsmål, som behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning rejser.

Udvalget skal indledningsvis bemærke, at der er nogle grundlæggende forhold, som vanskeliggør en enkel og letforståelig løsning af de forskellige problemstillinger.

For det første er der en betydelig overlapning⁹⁹ de to love imellem. Persondataloven regulerer ganske vist ikke direkte spørgsmålet om, hvornår offentlige myndigheder eller private kan foretage tv-overvågning. Dette er reguleret i blandt andet tv-overvågningsloven. For privates vedkommende følger det af denne lov, at der generelt gælder et forbud

⁹⁹ Jf. nærmere herom i kapitel 3.

mod at foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende områder, som benyttes til almindelig færdsel, idet der er en række undtagelser fra forbudet. For offentlige myndigheder er adgangen til at foretage tv-overvågning blandt andet begrænset af persondataloven og generelle forvaltningsretlige regler og principper om saglig forvaltning og proportionalitet mellem mål og midler. I almindelighed har persondataloven – i såvel den offentlige som den private sektor – betydning for, om og under hvilke betingelser tv-overvågning kan finde sted. Dette skyldes, at tv-overvågning – med eller uden optagelse – af identificerbare personer indebærer en behandling af personoplysninger, som er omfattet af persondataloven, og som kun må finde sted, hvis lovens betingelser for behandlingen er opfyldt og under iagttagelse af lovens regler om blandt andet rettigheder for de registrerede personer og datasikkerhed samt under tilsyn af Datatilsynet.

For det andet er reglerne i persondataloven i meget vidt omfang bestemt af databeskyttelsesdirektivet, direktiv 95/46 EF. Dette indebærer blandt andet, at en behandling af personoplysninger, som er omfattet af direktivet, skal ske i overensstemmelse med reglerne i dette, uanset om behandlingen finder sted med hjemmel i en særskilt lov eller ej. Direktivet er gennemført i dansk ret ved persondataloven, og gælder i øvrigt også for anden lovgivning vedrørende persondatabehandling. I denne sammenhæng er det dog væsentligst, at der er snævre grænser for, i hvilke tilfælde persondataloven kan fraviges til skade for de registrerede personer.

Disse forhold bevirker, at en privat virksomhed m.v. eller offentlig myndighed, som ønsker at iværksætte tv-overvågning, altid skal være opmærksom på at iagttage reglerne i persondataloven. Dette er imidlertid ikke et isoleret fænomen, idet lovgivningen indeholder talrige eksempler på regler, der regulerer behandling af personoplysninger, og hvor også de generelle regler herfor i persondataloven skal tages i betragtning. I øvrigt er der andre regelsæt end persondataloven, som skal tages i betragtning ved tv-overvågning, f.eks. straffeloven, forvaltningsloven og forskellige

arbejdsretlige regler, alt efter hvem der foretager tv-overvågningen, hvor den foretages, formålet hermed etc.

Selvom tv-overvågning som nævnt ovenfor i de fleste tilfælde i sig selv indebærer en behandling af personoplysninger, som omfattes af persondataloven, er det begrebsmæssigt hensigtsmæssigt i videst muligt omfang at sondre mellem de to loves respektive anvendelsesområder: Tv-overvågningsloven regulerer, for så vidt angår private, adgangen til at foretage tv-overvågning, mens persondataloven regulerer den med tv-overvågningen forbundne yderligere behandling af personoplysninger.

3.2.2. Udvalgets forslag

Udvalget finder, at den nødvendige lovregulering mest hensigtsmæssigt kan ske ved fastsættelse af særregler i persondataloven. Det er som tidligere nævnt udvalgets principielle opfattelse, at den mest sikre koordination mellem de forskellige regler kan opnås ved, at alle regler om tv-overvågning samles i persondataloven med den konsekvens, at tv-overvågningsloven ophæves. Retsinformatiske hensyn taler ligeledes med styrke for en sådan løsning. En skitse til en sådan regulering præsenteres i betænkningens kapitel 7. Udvalget foreslår en række særbestemmelser vedrørende persondatabehandlingen ved tv-overvågning, idet disse regler skal finde anvendelse sammen med persondatalovens almindelige bestemmelser. Disse særregler indgår i den ovenfor nævnte skitse og er ligeledes særskilt udmøntet i betænkningens kapitel 8.

3.2.2.1. Lovens anvendelsesområde

Persondatalovens anvendelsesområde¹⁰⁰ er i dag først og fremmest fastlagt i lovens § 1, stk. 1 og 2. Bestemmelsen i stk. 1, der gælder for både offentlige og private dataansvarlige, er i overensstemmelse med direktivets artikel 3, stk. 1. Bestemmelsen i stk. 2, der kun gælder for private dataan-

¹⁰⁰ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.2.2.

svarlige, følger ikke af direktivet, idet denne regel er indsat i persondataloven for dermed i det væsentlige at videreføre retstilstanden efter den tidligere lov om private registre m.v. Uden stk. 2 ville beskyttelsen af de registrerede personer i forbindelse med behandling af personoplysninger være blevet forringet.

Konsekvensen af reglerne i lovens § 1, stk. 1 og 2, er imidlertid, at det i nogle sammenhænge kan være vanskeligt at fastlægge lovens præcise anvendelsesområde, ligesom det undertiden kan synes noget tilfældigt, om en behandling af personoplysninger er omfattet af loven eller ej. Dette har blandt andet vist sig at være tilfældet med hensyn til behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Behovet for en mere konsistent regulering aktualiseres af, at såvel private virksomheder m.v. som offentlige myndigheder i stigende omfang foretager tv-overvågning, navnlig i kriminalitetsforebyggende øjemed. Denne udvikling må forventes at fortsætte. Hvis samfundet ønsker at høste de fordele, som tv-overvågning kan indebære, både i henseende til at forebygge og opklare kriminalitet samt til at skabe tryghed for borgerne, bør det sikres, at den med tv-overvågningen forbundne behandling af personoplysninger i videst muligt omfang sker under iagttagelse af reglerne i persondataloven og under tilsyn af Datatilsynet.

Det er udvalgets opfattelse, at problemerne skal løses gennem en ændring af reglerne i persondatalovens § 1 om lovens anvendelsesområde. Udvalget finder, at det bør sikres, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning skal ske i overensstemmelse med persondataloven, uanset behandlingsformen, og uanset om tv-overvågningen foretages af private eller offentlige. De særlige undtagelser, der findes i lovens § 2, skal dog også gælde for tv-overvågning. Det er på denne baggrund, at udvalget stiller forslag om, at der i persondatalovens § 1 indsættes en bestemmelse, hvorefter loven

gælder for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, uanset behandlingsformen.

Som nævnt under kapitel 5, afsnit 3.1, har persondataloven, selvom den ikke direkte regulerer adgangen til at foretage tv-overvågning, stor betydning for, i hvilke situationer der faktisk kan ske en sådan overvågning. Dette skyldes, at loven, inden for sit anvendelsesområde, fastsætter de nærmere betingelser for den med tv-overvågningen forbundne behandling af personoplysninger, herunder de grundlæggende behandlingsprincipper i § 5¹⁰¹ og de almindelige behandlingsbetingelser i §§ 6-8¹⁰². I praksis sætter persondataloven derfor grænser for, hvornår tv-overvågning kan foretages. En privat virksomhed eller en offentlig myndighed, der ønsker at etablere tv-overvågning, skal således i en række henseender tage hensyn til persondataloven, f.eks. i relation til de registrerede personers rettigheder og datasikkerhed. Også persondatalovens § 5 regulerer flere forhold, som der ikke er taget stilling til i tv-overvågningsloven, og som derfor under alle omstændigheder gælder, f.eks. § 5, stk. 5, om sletning inden for en vis tid.

Udvalget understreger, at behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning sker i overensstemmelse med reglerne i persondataloven, idet de registrerede personers retssikkerhed herved sikres bedst. Udvalget finder det væsentligt, at der også på dette område ikke må kunne rejses tvivl om, at databeskyttelsesdirektivet er korrekt gennemført i dansk ret. Udvalget foreslår på denne baggrund, at det i persondataloven udtrykkeligt fastslås, at loven gælder for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

¹⁰¹ Jf. nærmere herom i kapitel 2, afsnit 2.3.1 og 2.3.3.

¹⁰² Jf. nærmere herom i kapitel 2, afsnit 2.3.2 og 2.3.3.

Udvalget lægger til grund, at behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, som foretages i overensstemmelse med tv-overvågningsloven eller på et andet retligt grundlag, skal have et udtrykkeligt angivet og sagligt formål, jf. persondatalovens § 5, stk. 2, og at persondatabehandlingen har hjemmel i §§ 6-8, typisk § 6, stk. 1, nr. 6 og 7 (offentlige myndigheder) og § 6, stk. 1, nr. 7 (private virksomheder m.v.). Tilsvarende vil behandlingen i de tilfælde, hvor tv-overvågningen afslører strafbare forhold, kunne ske med hjemmel i § 8, stk. 1-3 (offentlige myndigheder), og § 8, stk. 4 og 5 (private virksomheder m.v.).

3.2.2.2. Videregivelse og opbevaring

Udvalget tillægger det væsentlig betydning, at der i persondataloven sker en nærmere regulering af, hvornår oplysninger, der hidrører fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, kan videregives. En regulering heraf kan sikre, at foretagne optagelser ikke uden videre udveksles mellem virksomheder eller myndigheder, hvilket kunne give anledning til misbrug. Det ønskes på denne baggrund i loven præciseret, at uden samtykke kan disse oplysninger alene videregives til politiet med henblik på en politimæssig efterforskning og herefter indgå i en eventuel straffesag. Oplysningerne kan også videregives til politiet i andet politimæssigt øjemed, f.eks. til brug i eftersøgningssager. I øvrigt kan videregivelse af oplysningerne kun ske, hvis der foreligger samtykke hertil fra de berørte personer (de registrerede), eller hvis det følger af lov, at videregivelse kan eller skal ske. Det følger af persondatalovens § 10, at oplysningerne herudover kan videregives til videnskabelige eller statistiske formål.

Det følger af persondatalovens § 5, stk. 5, at indsamlede personoplysninger ikke må opbevares i personhenførbare form i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles. Udvalget finder, at det i loven udtrykkeligt bør præciseres, hvor længe den dataansvarlige kan opbevare billed- og

lydoptagelser med personoplysninger, som er optaget i kriminalitetsforebyggende øjemed. Der er tale om oplysninger, som den dataansvarlige sædvanligvis intet behov har for, medmindre optagelserne indeholder oplysninger om strafbare forhold, og i praksis bør det ikke være vanskeligt at tilrettelægge en hurtig og løbende sletning. På den baggrund foreslår udvalget, at optagelserne som altovervejende hovedregel skal slettes senest inden 30 dage efter optagelsen. I særlige tilfælde, hvor en opbevaring af optagelsen er nødvendig i forhold til behandlingen af en konkret tvist, kan den opbevares længere, men i så fald skal den tvisten vedrører have udleveret en kopi af optagelsen. Det er endvidere forudsat, at der så vidt muligt sker anonymisering af andre personer på optagelsen.

Det bemærkes, at udvalget har overvejet at foreslå en regel, hvorefter der i situationer, hvor optagelsen overdrages til politiet, umiddelbart skal ske sletning af optagelsen hos den dataansvarlige. Da det over for udvalget er oplyst, at det teknisk ikke er muligt at slette en del af en optagelse, har udvalget ikke ment at kunne fremsætte et sådant forslag.

3.2.2.3. Oplysningspligt

Tv-overvågningslovens krav,¹⁰³ om at der i visse situationer skal skiltes med, at der foretages tv-overvågning, giver i praksis anledning til tvivl om, hvorvidt persondatalovens regler om oplysningspligt¹⁰⁴ tillige skal iagttages. Omvendt kan det efter udvalgets opfattelse ikke give anledning til tvivl, at tv-overvågningslovens krav om skiltning m.v. skal opfyldes, uanset at der i den pågældende situation ikke er pligt til at give oplysninger efter persondataloven, f.eks. fordi den med tv-overvågningen forbundne behandling af personoplysninger ikke er omfattet af persondataloven, eller fordi en af undtagelserne fra oplysningspligten er opfyldt.

¹⁰³ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 1.1.4.

¹⁰⁴ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.4.

Reglerne om oplysningspligt i persondatalovens §§ 28-29 er, for at sikre en korrekt dansk gennemførelse af databeskyttelsesdirektivet, formuleret i nøje overensstemmelse med direktivet. Af samme årsag kan udvalget ikke anbefale, at der gennemføres særlige regler om oplysningspligt ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, f.eks. således at oplysningspligten ikke gælder, hvis der er skiltet med overvågningen i overensstemmelse med tv-overvågningsloven. Udvalget bemærker i denne forbindelse, at skiltning m.v. efter tv-overvågningsloven ikke giver de registrerede personer de oplysninger, som de efter persondatalovens § 29, stk. 1, har krav på, f.eks. oplysning om den dataansvarliges identitet og formålet med behandlingen.

Udvalget finder derfor, at tv-overvågningslovens regler om skiltning m.v. og persondatalovens regler om oplysningspligt bør opretholdes som to parallelle regelsæt, der begge skal iagttages. For at undgå enhver tvivl herom, foreslår udvalget, at det i persondataloven udtrykkeligt præciseres, at reglerne om oplysningspligt gælder ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, uanset en eventuel skiltning m.v. i medfør af tv-overvågningsloven.

Heraf følger også, at de undtagelser fra oplysningspligten, som findes i persondatalovens § 29, stk. 2 og 3, og § 30, finder anvendelse. Dermed vil tv-overvågning på områder, som benyttes til almindelig færdsel, i almindelighed være undtaget fra pligten til at give oplysninger efter persondataloven. Dette skyldes, at et krav herom i praksis ville være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at opfylde, jf. persondatalovens § 29, stk. 3. Tv-overvågningslovens regel, om der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives information, skal under alle omstændigheder overholdes, da dette krav er undtagelsesfrit.

3.2.2.4. Øvrige rettigheder

Ifølge persondataloven har borgerne (de registrerede) en række yderligere rettigheder¹⁰⁵, der har deres baggrund i databeskyttelsesdirektivet. Disse er en ret til indsigt (§ 31), hvortil der er knyttet en række undtagelser (§§ 30 og 32), og som i øvrigt ikke gælder ved ikke elektronisk systematisk behandling, en ret til indsigelse (§ 35) og en ret til korrektion (§ 37). Uanset, at det i praksis er vanskeligt at anvende disse rettigheder i forhold til tv-overvågning, finder udvalget ikke, at der bør gennemføres særregler herom. Dette skyldes, dels at det er vanskeligt at vurdere, i hvilken udstrækning dette er muligt i forhold til direktivet, dels at der ikke synes at være et praktisk behov herfor. Udvalget har herved bemærket, at spørgsmålet ikke er rejst i Datatilsynets henvendelse af 13. september 2004.

Udvalget finder dog anledning til at knytte et par bemærkninger til indsigtsretten. Fremsættes en anmodning om indsigt konfronteres den dataansvarlige af en række intrikate problemer, såfremt ingen af de gældende undtagelser finder anvendelse. For det første kan det på en billedoptagelse være svært at lokalisere de billeder, der viser den registrerede, og spørgsmålet vil være, om det kan kræves af denne, at vedkommende angiver et bestemt tidspunkt og sted, hvor det formodes, at der er sket optagelse. For det andet er det ikke klart, hvilken information den registrerede skal have, dvs. om denne skal have en form for udskrift, eller om billeder skal udleveres. For det tredje vil den dataansvarlige være forpligtet til at sikre, at der ikke udleveres oplysninger om andre personer end den registrerede. Der foreligger muligvis også andre vanskeligheder, men som nævnt vil udvalget blot fremhæve problemstillingen, idet det næppe direktivkonformt er muligt at udforme en særregel. De nævnte spørgsmål må håndteres i Datatilsynets praksis.

¹⁰⁵ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.4.1.

3.2.2.5. Anmeldelse og tilsyn

Persondatalovens ordning med anmeldelse¹⁰⁶ til og i nogle tilfælde tillige krav om en forudgående udtalelse eller tilladelse fra Datatilsynet (eller Domstolsstyrelsen) bygger på databeskyttelsesdirektivets artikel 18-21.

Der er efter direktivet en ganske vid adgang til at fastsætte undtagelser fra anmeldelsespligten, og dette er også sket i betydeligt omfang i persondataloven. Generelt er persondatalovens anmeldelsesordning udtryk for, at behandlinger, der ikke omfatter fortrolige eller følsomme oplysninger, er undtaget fra anmeldelse, mens omvendt behandlinger, der indebærer særlige risici for de berørte personer, forudsætter anmeldelse og forudgående udtalelse eller tilladelse, før behandlingen kan iværksættes.

Et krav om anmeldelse gør det muligt for Datatilsynet og offentligheden at blive bekendt med, at personoplysninger bliver behandlet, således at der skabes mulighed for at udøve et effektivt tilsyn og kontrol med behandlingernes overensstemmelse med loven. Det har dog været et mål, at reguleringen ikke må være for ressourcekrævende og ej heller for byrdefuld for de dataansvarlige. Persondataloven indeholder på denne baggrund mange undtagelser fra anmeldelsespligten, og ikke mindst i den private sektor er mange behandlinger undtaget, herunder også visse behandlinger omfattende følsomme oplysninger.

Tv-overvågning indebærer en indsamling af personoplysninger, der kun sjældent vil omfatte følsomme oplysninger, og derfor som udgangspunkt skal vurderes i forhold til persondatalovens § 6, stk. 1, om ikke-følsomme oplysninger. Det er sædvanligvis kun i tilfælde, hvor tv-overvågningen afslører kriminelle aktiviteter, at der sker behandling af følsomme oplysninger i form af oplysninger om strafbare forhold, som omfattes af lovens § 8. Udvalget lægger derfor til grund, at den behandling af personoplysninger, som finder sted i forbindelse med tv-overvågning,

¹⁰⁶ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.6.

hvad enten overvågningen er forbundet med optagelser eller ej, i langt de fleste tilfælde ikke omfatter andet end almindelige oplysninger, og blot viser de personer, der færdes det pågældende sted, i sædvanlige dagligdags situationer. Disse omstændigheder taler efter udvalgsflertallets opfattelse for, at der ikke er behov for at lade behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning være omfattet af anmeldelsesordningen.

Også ressourcemæssige hensyn må tillægges betydning. En ordning, hvorefter tv-overvågning skal anmeldes til Datatilsynet, vil kræve en betydelig ressourceindsats, som efter opfattelsen hos flertallet i udvalget ikke vil modsvares af den nytte, som ordningen vil have. Udvalgsflertallet bemærker i denne forbindelse, at det vil være vanskeligt at begrunde, at der med hensyn til krav om anmeldelse til Datatilsynet skulle gælde forskellige regler på dette område for den offentlige og den private sektor.

På denne baggrund er det udvalgsflertallets opfattelse, at der ikke skal stilles krav om anmeldelse af behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Dette gælder også i de tilfælde, hvor tv-overvågningen afslører strafbare forhold, som giver anledning til politianmeldelse.

Hvad angår spørgsmålet om inspektionskompetence, dvs. kompetencen til uanmeldt og uden retskendelse at have adgang til lokaler, hvor en behandling foretages m.v., for at kontrollere dens overensstemmelse med loven, følger det af lovens § 62, stk. 2, at Datatilsynet har en sådan kompetence over for den offentlige forvaltning, uanset om behandlingen er omfattet af anmeldelsespligt eller ej. Tilsvarende gælder for Domstolsstyrelsen i forhold til domstolene, jf. § 68, stk. 1, sammenholdt med § 62, stk. 2. Hvad angår den private sektors behandling af personoplysninger følger det af § 62, stk. 3, sammenholdt med § 50, at Datatilsynet kun har inspektionskompetence over for behandlinger, som er anmeldelsespligtige efter § 48, og som kræver Datatilsynets tilladelse efter § 50, stk. 1. Det drejer sig om behandlinger, som omfatter følsomme op-

lysninger, jf. § 50, stk. 1, nr. 1, eller sker i forbindelse med visse advarselsregistre, kreditoplysningsvirksomhed, stillingsbesættende virksomhed eller retsinformationssystemer, jf. § 50, stk. 1, nr. 2-5. Behandlinger omfattende følsomme oplysninger er dog i betydelig udstrækning undtaget fra anmeldelse, og dermed fra kravet om tilladelse, i medfør af reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 534 af 15. juni 2000 om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse behandlinger, som foretages for en privat dataansvarlig. Ved de behandlinger, som omfattes af denne bekendtgørelse, har Datatilsynet ikke inspektionskompetence.

Udvalget finder, at der med hensyn til inspektionskompetence bør gælde ens regler i den private og den offentlige sektor. På den baggrund foreslår udvalget, at Datatilsynet skal have inspektionskompetence over for private dataansvarlige, der i forbindelse med tv-overvågning behandler personoplysninger, uanset at behandlingen er undtaget fra anmeldelsespligt. Herved sikres, at Datatilsynet rutinemæssigt eller ved konkret anledning vil kunne foretage inspektion i en virksomhed, f.eks. foranlediget af avisomtale eller efter henvendelse fra en borger. Ved at tillægge Datatilsynet en inspektionskompetence tages der i et vist omfang hensyn til de synspunkter, der kan tale for, at der på dette område var en anmeldelsespligt. Udvalget fremhæver, at det i praksis må være overladt til Datatilsynet, i hvilket omfang der skal gennemføres inspektioner i forbindelse med tv-overvågning.

Et mindretal (Anette Høyrup og Lisbeth Nørremark) finder, at privates tv-overvågning skal anmeldes til Datatilsynet senest 30 dage før kameraets opsætning, og at Datatilsynet skal have kompetence til at stoppe overvågningstiltag, der udføres i strid med lovens regler. Datatilsynet skal ved undladt anmeldelse også have hjemmel til at kunne pålægge tvangsbøder. Hvis der er tale om systematisk overvågning af personer, skal virksomheden m.fl. indhente tilladelse fra Datatilsynet inden tv-overvågningen.

Formålet er at sikre, at virksomheder m.fl. sætter sig ind i tv-overvågningslovens og persondatalovens regler, inden tv-overvågning finder sted. Dette vil sikre et bedre kendskab til de komplekse regler og forebygge krænkende overtrædelser. Anmeldelsespligten vil samtidig give et overblik over omfanget af tv-overvågning og give Datatilsynet et konkret værktøj ved behandling af sager herom.

Anmeldelse kan f.eks. ske ved, at virksomheder m.fl. på Datatilsynets hjemmeside udfylder en elektronisk blanket, hvor anmelderen bekræfter at have sat sig ind i de gældende regler for tv-overvågning. Af blanketten skal tillige fremgå formålet med overvågningen, kameratypen, de overvågede lokaler og steder, den påtænkte placering af overvågningsudstyret, om optagelsen omfatter såvel billede som lyd, hvem der skal have adgang til optagelserne, hvor længe optagelserne opbevares og den påtænkte anvendelse af optagelserne. Det skal endvidere være muligt på Datatilsynets hjemmeside at konstatere, om tv-overvågningen er anmeldt.

En lignende fremgangsmåde kendes fra reglerne om butikkers søndagsåbent i § 5, jf. § 2, i lov nr. 606 af 24. juni 2005 om detailsalg fra butikker m.v. Efter denne bestemmelse kan butikker, som kan dokumentere en omsætning, der ikke overstiger 27,1 mio. kr. inkl. moms, opnå ret til at holde søndagsåbent ved at indsende en erklæring herom til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. På styrelsens hjemmeside er det muligt at konstatere, hvilke virksomheder der har søndagsåbent.

Nogle tv-optagelser må anses at indebære en så alvorlig risiko for den personlige databeskyttelse, at anmeldelse ikke vurderes tilstrækkelig. Datatilsynet bør i disse tilfælde foretage en vurdering af behandlingen, før den iværksættes. Dette gælder den konstante eller systematiske tv-overvågning af en bestemt person. I disse tilfælde finder mindretallet, at der skal indhentes tilladelse fra Datatilsynet, inden overvågningsudstyret opsættes.

Konstant overvågning af personers bevægelser og handlinger kan opleves som en krænkende, stressende og psykisk belastning, der kan udløse stress-sygdommen PTSD (Posttraumatic Stress Disorder). Tilladelse til konstant eller systematisk tv-overvågning bør derfor kun gives sjældent og for korte perioder.

Mindretallet bemærker, at indførelse af en anmeldelsespligt er i tråd med flertallet hos befolkningen, jf. herved den i kapitel 5, afsnit 2.4.5, omtalte ACNielsens AIM undersøgelse. Mindretallet bemærker endvidere, at private virksomheder i de øvrige nordiske lande har pligt til henholdsvis at anmelde eller søge tilladelse til tv-overvågning, ligesom der gælder særlige regler for tv-overvågning på arbejdsmarkedet, jf. herom i kapitel 4.

3.2.2.6. Bemyndigelse til fastsættelse af nærmere regler

Udvalget bemærker, at der i persondatalovens § 41, stk. 5, jf. stk. 3, allerede er en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Denne bemyndigelse vil om nødvendigt også kunne udnyttes til særskilte regler om sikkerhedsforanstaltninger ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Ikke mindst den tekniske udvikling inden for tv-overvågning kan føre til, at der viser sig behov for mere specifikke regler end, hvad der i øvrigt følger af persondataloven.

3.3. Forholdet til direktiv 95/46/EF

Forudsætningen for en gennemførelse af de ovenfor nævnte forslag, der nærmere er præciserede i lovudkastet i betænkningens kapitel 7 og 8, er, at de ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet, der også gælder for billdata. Det er udvalgets opfattelse, at denne forudsætning er opfyldt,

idet de fremsatte forslag i almindelighed ligger inden for de muligheder for at fastsætte særlige regler, som følger af artikel 5, jf. også direktivets betragtning nr. 22. For så vidt angår fritagelsen for anmeldelsespligt kan endvidere henvises til artikel 18, stk. 2, samt betragtning nr. 49. Efter udvalgets opfattelse vil en gennemførelse af disse regler endvidere fuldt ud være i overensstemmelse med de formål, der har begrundet direktivet, og som derfor tillægges betydning ved EU Kommissionens bedømmelse af regler fastsat i medlemsstaterne.

4. Behov for information om nye regler

Bliver udvalgets forslag gennemført, vil der være sket en udvidelse af adgangen til at foretage tv-overvågning kombineret med en delvis ny regulering af behandlingen af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Udvalget tillægger det stor betydning, at der bliver afsat ressourcer til information om de nye regler. Det må sikres, at befolkningen informeres via f.eks. pjecer på biblioteket, og at de erhvervsdrivende, der har mulighed for at foretage overvågning, informeres, om på hvilken måde dette kan ske.

KAPITEL 6

KOMMUNAL TV-OVERVÅGNING AF FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER

1. Indledning

I den oktober 2005 afgivne rapport af en tværministeriel arbejdsgruppe vedrørende det danske samfunds beredskab og indsats imod terrorhandlinger, blev der i punkt 33 fremsat en række anbefalinger vedrørende tv-overvågning. Formålet med disse anbefalinger er i almindelighed at tilvejebringe ”mulighed for øget og forbedret tv-overvågning af centrale pladser, væsentlige trafikknudepunkter og andre steder, hvor der jævnligt færdes eller samles større menneskemængder”. Arbejdsgruppen nævner som eksempler på sådanne områder bl.a. Københavns Hovedbanegård, Nørreport, turistattraktioner, koncertsteder og stadioner.

Nogle af arbejdsgruppens anbefalinger er blevet gennemført ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)¹⁰⁷ og er nu medtaget i tv-overvågningslovens § 4 a og § 4 b. En enkelt af anbefalingerne er udvalget i dets tillægskommissorium af 30. november 2005 blevet anmodet om at udtale sig om. Denne anbefaling angiver, ”at der tilvejebringes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan foretage tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggende øjemed”.

¹⁰⁷ Lovforslag nr. 217. Fremsat den 31. marts 2006, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, s. 7137 ff. Se nærmere om tv-overvågningslovens §§ 4 a og 4 b i betænkningens kapitel 2, afsnit 1.3.4.

2. Gældende ret

Forinden problemstillingen vurderes, er det nyttigt at sammenfatte den gældende retstilstand, der naturligt danner udgangspunktet for en vurdering af, om nye regler er påkrævede, jf. herved også betænkningens kapitel 3. Udgangspunktet er, at tv-overvågningsloven ikke, bortset fra reglen om information i § 3 a, stk. 1, regulerer offentlige myndigheders adgang til at anvende tv-overvågning. I hvilken udstrækning, en sådan overvågning kan iværksættes, beror dels på persondatalovens regler, dels på den almindelige forvaltningsret, herunder især principperne om saglighed og proportionalitet.

I hvilket omfang, en påtænkt tv-overvågning er saglig og proportional, beror først og fremmest på bestemmelserne i persondatalovens § 5, stk. 1-3. Det kan herved tillægges betydning, om overvågningen er en naturlig opgave for kommunen, og om andre fremgangsmåder, der er potentielt mindre integritetskrænkende, med rimelighed i stedet for vil kunne finde anvendelse. Ved vurderingen af om persondatalovens regler er overholdt, vil det kunne tages i betragtning, om overvågningen er i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper om saglighed og proportionalitet. For en god ordens skyld bemærkes, at persondatalovens øvrige regler, der følger af direktiv 95/46 EF (databeskyttelsesdirektivet), skal overholdes, når der overvåges, jf. hertil i kapitel 2.

På denne baggrund er en kommune ikke i dag afskåret fra at foretage tv-overvågning, og der findes da også eksempler herpå i praksis. En sådan overvågning kan blandt sine formål have kriminalitetsforebyggelse, idet der eksempelvis kan være tale om overvågning af skoler, daginstitutioner, rådhus, busser, servicekasser, uddannelsescentre, museer, kunsthaller, fritids- og ungdomsklubber, biblioteker, væresteder, plejecentre, ældrecentre, fritidscentre, idrætshaller, sports- og træningscentre, svømmehaller, idrætspark og stadioner samt kommunale arbejdsområder bl.a. materielgårde, f.eks. med henblik på at forebygge hærværk eller

graffiti. Datatilsynet har accepteret, at kommunerne overvåger de ovennævnte områder, herunder facader og indgange, hvis der ikke samtidig sker overvågning af frit tilgængelige steder/områder med almindelig færdsel, f.eks. veje og parkeringspladser. Under udvalgsarbejdet er det af KL blevet tilkendegivet, at kommunerne har en betydelig interesse i at kunne foretage overvågning af kommunale værdier, der befinder sig på frit tilgængelige steder/områder.

Det er efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse (som gengivet i tillægskommissoriet, jf. kapitel 1, afsnit 1.1) tvivlsomt, om en kommune med hjemmel i kommunalfuldmagten vil kunne foretage tv-overvågning af frit tilgængelige steder alene med det formål at øge befolkningens tryghed. Dette anses som udgangspunkt for en politimæssig opgave. Der må derfor være andre hensyn, der alene eller sammen med hensynet til kriminalitetsforebyggelse, kan begrunde tv-overvågning. Udvalget lægger på denne baggrund til grund, at en lovhjemmel til kommuners tv-overvågning i frit tilgængelige områder er påkrævet.

Gældende ret kan herefter sammenfattes og præciseres således, at en kommune i overensstemmelse med persondatalovens § 5, stk. 1-3, kan foretage tv-overvågning med henblik på at beskytte kommunal ejendom, og at denne overvågning bl.a. kan forfølge et kriminalitetsforebyggende formål, men at overvågningen ikke udelukkende kan have dette formål. Kommunal tv-overvågning kan således ikke i dag iværksættes alene med det formål generelt at forebygge forbrydelser af en almen samfundsmæssig karakter, som der eksempelvis er tale om i forbindelse med forebyggelse af terror.

3. Lovskitse

Hvis den under 1 nævnte anbefaling, hvis baggrund er relateret til bekæmpelse af terror og andre trusler mod den offentlige sikkerhed og orden, men som er udformet med henblik på enhver form for kriminalitet, ønskes gennemført, kan den udmøntes på følgende måde, idet den her skitserede regel kan indsættes i tv-overvågningsloven som § 2 a¹⁰⁸.

”§ 2 a. Kommuner kan med henblik på kriminalitetsforebyggelse foretage tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang.

Stk. 2. Inden tv-overvågning iværksættes, skal kommunen indhente politiets tilladelse.

Stk. 3. Politiet behandler klager over tv-overvågning efter stk. 1.

Stk. 4. Klage kan fremsættes af enhver, der er berørt af den tv-overvågning, som klagen vedrører.”

Som det fremgår, giver bestemmelsen i stk. 1 en kommune adgang til at foretage tv-overvågning, når overvågningen er begrundet i forebyggelse af enhver form for kriminalitet. Bestemmelsen omfatter således den overvågning af kommunal ejendom på frit tilgængelige områder, der ovenfor er nævnt under 2, men har et betydeligt videre anvendelsesområde. I praksis formoder udvalget, at overvågningsadgangen vil samspille nøje med den gældende bestemmelse i tv-overvågningslovens § 4 a, hvorefter politiet har kompetence til at henstille, at tv-overvågning bliver iværksat. Ved gennemførelsen af denne regel er det forudsat¹⁰⁹, at en offentlig myndighed kun i ganske ekstraordinære tilfælde ikke vil følge en sådan henstilling. På denne måde vil en gennemførelse af ovenstående lovskitse bl.a. indgå i beredskabet imod terror mm.

¹⁰⁸ Som anført i kapitel 5, afsnit 2.5, finder udvalget det ønskeligt, at alle regler om tv-overvågning samles i persondataloven, jf. nærmere herom i betænkningens kapitel 7, afsnit 1.2.

¹⁰⁹ Lovforslag nr. 217, Fremsat den 31. marts 2006, Folketingstidende 2005-06, tillæg A, s. 7137 ff, alm. bemærkninger, punkt 7.3.1.

Til stk. 2 bemærkes, at det under hensyntagen til politiets viden og erfaring med hensyn til kriminalitetsforebyggelse er fundet naturligt at fastsætte, at en kommune skal have politiets tilladelse for at kunne iværksætte denne overvågning.

For så vidt angår bestemmelsens stk. 3 bemærkes, at det findes tilsvarende naturligt, at politiet er klageinstans i forhold til en kommunes anvendelse af sin kompetence efter stk. 1, idet overvågningens formål er begrænset til netop kriminalitetsforebyggelse. Politiets afgørelse vil kunne påklages til Rigspolitichefen. En klage vil navnlig kunne omfatte, at der er etableret overvågning på steder eller i lokaler, hvor loven ikke åbner mulighed herfor, fordi behovet for denne form for kriminalitetsbekæmpelse ikke står i forhold til den indsats, der ligger i overvågningen, eller fordi informationskravet i § 3 a¹¹⁰ ikke er overholdt. Vedrører klagen behandling af specifikke personoplysninger, er det forudsat, at klageinstansen er Datatilsynet¹¹¹.

Til stk. 4 bemærkes, at det er forudsat, at klageren har en individuel interesse i sagen, f.eks. fordi vedkommende færdes regelmæssigt på den tv-overvågede lokalitet.

4. Udgangspunktet for udvalgets vurdering

Udvalget ønsker indledningsvist at fremhæve, at det ikke finder at have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere effekten af bestemte virkemidler i forbindelse med den terrorbekæmpelse, der er baggrunden for, at denne problemstilling er sat på dagsordenen. Udvalget finder derfor ikke at kunne tage endeligt stilling til, om det ud fra en afvejning af de modsatrettede hensyn, der gør sig gældende, vil være ønskeligt at gennemføre en regulering af denne karakter. Udvalget har med dette forbehold drøftet det betimelige i at gennemføre en sådan regulering og

¹¹⁰ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 1.1.4.

¹¹¹ Jf. nærmere herom kapitel 2, afsnit 2.7.1.

redegør i det følgende for synspunkter, der er anført henholdsvis for og imod gennemførelsen af en sådan regulering. Der er i udvalget delte opfattelser af, hvilken styrke disse synspunkter bør tillægges, men udvalget har som nævnt valgt at afstå fra en egentlig stillingtagen hertil.

5. Synspunkter for lovskitsen

I det følgende redegøres for de synspunkter, der kan tale for gennemførelsen af de regler, der er skitseret under kapitel 6, afsnit 3. Som det fremgår af kapitel 5, afsnit 2.3.2, der refererer til betænkningens bilagsdel, præsenterer de undersøgelser, der er foretaget af tv-overvågningens betydning for bekæmpelse af kriminalitet, ikke noget entydigt billede, men under alle omstændigheder er det klart, at denne form for overvågning kan have en positiv betydning. Det synes ligeledes klart, at der i befolkningen¹¹² er en betydelig tro på, at tv-overvågning har en virkning med den konsekvens, at den er tryghedsskabende. Det er på denne baggrund nærliggende, at der i lovgivningen gives gode muligheder for at benytte tv-overvågning særligt i relation til forebyggelse af alvorlig kriminalitet.

Bekæmpelse af kriminalitet kan naturligt opdeles i forebyggelse og opklaring. Denne opdeling skal dog ikke forstås absolut, idet midler, der øger sandsynligheden for opklaring, også kan have en forebyggende effekt. Jo større risiko for opdagelse, desto større incitament til ikke at begå en forbrydelse. Det må dog i almindelighed nok konstateres, at tv-overvågning virker stærkest som et opklaringsmiddel, jf. eksempelvis bomberne i London sommeren 2005, medens den forebyggende effekt i vid udstrækning må antages at være en konsekvens heraf. Den omstændighed, at det er almindeligt kendt, at overvågning finder sted, kan dog i sig selv virke forebyggende.

¹¹² Jf. nærmere om befolkningens holdning til tv-overvågning i kapitel 5, afsnit 2.4.

På denne baggrund kan det lægges til grund, at tv-overvågning er et af flere midler, der kan tages i brug ved bekæmpelse af kriminalitet, herunder terrorangreb og andre trusler mod den offentlige orden og sikkerhed. Tv-overvågning af centrale steder i det offentlige rum vil ligeledes kunne fremme en oplevelse af tryghed.

Tungtvejende hensyn til kriminalitetsforebyggelse kan således begrunde en udvidet adgang til tv-overvågning. Disse hensyn må som nævnt have øget styrke, jo alvorligere kriminalitet, der er tale om at bekæmpe. Det må tages i betragtning, at en systematisk brug af tv-overvågning i det offentlige rum kan betragtes som en begrænsning af privatlivets fred, herunder retten til at færdes frit og uovervåget på frit tilgængelige områder, men især når der er tale om forebyggelse af meget alvorlig kriminalitet, herunder terrortrusler, er dette hensyn næppe tilstrækkeligt tungtvejende til, at der ikke bør åbnes øgede muligheder for at anvende tv-overvågning.

Anvendelse af tv-overvågning med henblik på kriminalitetsforebyggelse kan være begrundet i, at der foreligger en konkret trussel, og i sådanne tilfælde kan det være naturligt, at overvågningen iværksættes af politiet, men i mange tilfælde vil der ikke være en sådan trussel, men derimod en mere generel viden om, at bestemte lokaliteter kan være mål for alvorlig kriminalitet. I sådanne situationer anvendes tv-overvågning bredt med henblik på kriminalitetsforebyggelse og i den eksisterende lovgivning (f.eks. tv-overvågningsloven), er det forudsat, at overvågningen kan iværksættes af andre end politiet. På denne baggrund vil det ikke være en principiel nydannelse at tillægge kommunerne en kompetence til at iværksætte en sådan overvågning.

Til støtte for en sådan ordning taler, at kommunerne besidder et særligt lokalkendskab og dermed kendskab til områder, der er specielt sårbare, og derfor er mulige mål for samfundsrelateret kriminalitet. Kommunerne har således et generelt kendskab til, hvor en længerevarende eller permanent

overvågning med føje kan finde sted. Denne form for overvågning tager ikke umiddelbart sigte på ordenshåndhævelse, men er af en mere generel forebyggende karakter, der bl.a. tager sigte på at tilvejebringe øget tryghed. Det er derfor naturligt, at sådanne foranstaltninger iværksættes af kommunen frem for af politiet.

6. Synspunkter mod lovskitsen

Uanset en vis usikkerhed, der også er nævnt under kapitel 6, afsnit 5, kan det lægges til grund, at tv-overvågning kan have en kriminalitetsbekæmpende virkning, og at der i denne forbindelse er en sammenhæng mellem forebyggelse og opklaring. Der kan således forekomme situationer, hvor det politimæssigt og med henblik på kriminalitetsbekæmpelse er hensigtsmæssigt at benytte tv-overvågning til at beskytte samfundsmæssige interesser. Dette er som også nævnt forudsat i den eksisterende lovgivning.

På denne baggrund foreligger dels spørgsmålet om, i hvilken udstrækning tv-overvågning bør finde anvendelse, dels spørgsmålet om hvem der skal have adgang til at benytte dette middel.

Ved vurderingen af disse spørgsmål er det naturligt først at tage udgangspunkt i baggrunden for, at det overvejes at give kommunerne en udvidet adgang til at foretage tv-overvågning, jf. ovenfor under kapitel 6, afsnit 1. Det fremgår heraf, at baggrunden er bestræbelsen på at øge det danske samfunds beredskab i forhold til terrortruslen, og dermed ikke omfatter bekæmpelse af enhver form for kriminalitet. I forhold hertil er bestemmelsen i den under kapitel 6, afsnit 3, angivne lovskitse meget bredt formuleret, idet det vil være mere nærliggende, at den alene tager sigte på kriminalitet omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, der omfatter de terrorrelaterede forbrydelser (Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v.). Det forekommer i sig selv meget

vidtgående og uden sammenhæng med ønsket om at forebygge terror at give kommunerne kompetence til at anvende tv-overvågning med henblik på en hvilken som helst forbrydelse. I denne forbindelse er der grund til at fremhæve, at det under udvalgsdrøftelserne er blevet klart, at man ikke fra kommunal side ønsker at få tillagt en sådan kompetence.

Som fremhævet forskellige steder i betænkningen er det naturligt ved vurderingen, af om tv-overvågning bør kunne foretages, at foretage en afvejning mellem på den ene side hensynet til en styrket kriminalitetsbekæmpelse og en øget oplevelse af tryghed, og på den anden side den begrænsning af privatlivets fred som en sådan overvågning kan medføre eller give anledning til en oplevelse af. Denne vurdering har også betydning i forhold til den her drøftede problemstilling, men det er ikke påkrævet specifikt at overveje denne, eftersom problemstillingen i realiteten vedrører det andet af de to spørgsmål, der blev nævnt ovenfor, dvs. hvem der skal kunne foretage denne overvågning. Det lægges dermed til grund, at der kan forekomme situationer, hvor det er velbegrundet, at overvågningen foretages.

Problemstillingen vedrører reelt, om overvågning af frit tilgængelige områder med henblik på kriminalitetsbekæmpelse skal foretages af politiet, eller om den også kan foretages af kommunerne. Det er mest nærliggende, at denne opgave varetages af politiet, hvis opgave netop er at bekæmpe kriminalitet og på denne måde fremme befolkningens tryghed, jf. §§ 1-2 i lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed. Dette er tilfældet både i forhold til momentan og permanent overvågning af en bestemt lokalitet med henblik på kriminalitetsbekæmpelse. Efter de for politiet gældende regler vil en sådan overvågning kunne iværksættes, idet det bemærkes, at der ikke i retsplejeloven findes bestemmelser, der indebærer begrænsninger heri. Der er dermed ikke behov for nye regler, men alene behov for at sikre at politiet har de fornødne ressourcer til at gennemføre denne opgave. I denne forbindelse bemærkes, at bekæmpelse af kriminalitet, herunder ikke mindst terror og trusler mod den offentlige

orden og sikkerhed, er en almindelig samfundsmæssig interesse, der under alle omstændigheder må finansieres af offentlige midler. Valget af kompetent myndighed bør ikke være afhængig af, hvilken offentlig kasse der skal betale.

Det nærliggende i denne retstilstand bestyrkes af, at det i tillægskommissoriet, der er baseret på den foran nævnte embedsmandsrapport, angives, at den mulige kommunale overvågning skal ske efter forelæggelse for politiet, hvilket må antages at være begrundet i, at politiet er den sagligt kompetente myndighed. Kommuner har i almindelighed ikke en saglig kompetence i forhold til kriminalitetsbekæmpelse, idet det herved tilføjes, at den gældende retstilstand ikke kan antages at være til hinder for, at politiet kan anmode en kommune om at foretage en bestemt overvågning.

Der er endvidere grund til at fremhæve, at en generel kompetence for kommunerne til at foretage denne form for tv-overvågning let vil kunne skabe en sløret og ikke transparent retstilstand i forhold til iværksættelse af foranstaltninger, der reelt er politimæssigt begrundede. Det er ikke naturligt, at en politimæssig opgave, der i forhold til den alvorlige kriminalitet som f.eks. terror må karakteriseres som en kerneopgave, varetages af en anden myndighed. Set under borgerens perspektiv er det ønskeligt, at det fremstår klart, hvem der træffer beslutning om tv-overvågning eller ikke tv-overvågning, og dermed hvilken myndighed der har ansvaret herfor. Dette taler med styrke for, at denne opgave ikke overlades til kommunerne.

Sammenfattende indebærer de her angivne synspunkter, at lovskitsen i kapitel 6, afsnit 3, ikke bør gennemføres, og at gældende ret på området bør opretholdes. Dette betyder, at det alene er politiet, der kan foranstalte tv-overvågning, der udelukkende sker med henblik på kriminalitetsbekæmpelse, men det udelukker ikke kommunerne fra at tv-overvåge ikke-frit tilgængelige steder, når dette er begrundet i en saglig

kommunal interesse, jf. kapitel 6, afsnit 2. Det tilføjes at gennemføres lovskitsen, bør den som ovenfor nævnt indskrænkes til alene at vedrøre de forbrydelser, der er nævnt i straffelovens kapitel 12 (Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) og kapitel 13 (Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v.).

7. KL's synspunkt

KL har over for udvalget oplyst, at kommunerne har en betydelig interesse i at kunne foretage tv-overvågning af områder, hvortil der er almindelig adgang, hvis dette er nødvendigt med henblik på at forhindre ødelæggelse eller væsentlig beskadigelse af kommunens ejendom. KL ønsker derfor en klar hjemmel til tv-overvågning i disse tilfælde og foreslår, at der indsættes en regel i tv-overvågningsloven, hvorefter offentlige myndigheder kan foretage tv-overvågning af områder, hvortil der er almindelig adgang, såfremt dette er nødvendigt med henblik på at forhindre ødelæggelse eller væsentlig beskadigelse af myndighedens ejendom. I og med, at udvalget i betænkningen ligger op til, at pengeinstitutvirksomheder, butikker, butikcentre og hotel- og restaurationsvirksomheder får mulighed for ikke kun at overvåge egne indgange og facader, men også dele af frit tilgængelige arealer i tilknytning hertil, når dette er klart nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse, finder KL ikke, at et sådant forslag kan være særligt betænkeligt af hensyn til retssikkerheden. Hvis Datatilsynets praksis efter en mere indgående undersøgelse viser sig at være eller – efter en drøftelse i Datarådet – kan bringes i overensstemmelse med den af KL foreslåede lovregulering, er denne naturligvis ikke nødvendig.

KAPITEL 7

FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER OG OPHÆVELSE AF LOV OM FORBUD MOD TV-OVERVÅGNING M.V.

1. Almindelige bemærkninger

Den nuværende lovstruktur indebærer, at tv-overvågningsloven gælder side om side med persondataloven. Denne opdeling har først og fremmest historiske årsager. Tv-overvågningsloven blev vedtaget på et tidspunkt, hvor der ikke fandtes lovgivning om "personoplysninger", men derimod særskilte love om private og offentlige registre. Den almindelige registerlovgivning tog ikke udgangspunkt i det generelle behandlingsbegreb, der i dag findes i persondataloven, og som også omfatter den behandling af personoplysninger, som en tv-overvågning indebærer. Hertil kommer, at tv-overvågningsloven oprindelig udsprang af en enkeltstående begivenhed i Hobro, jf. nærmere kapitel 2, afsnit 1.2. Loven blev ikke gennemført på baggrund af et lovforarbejde i betænkningsform, og dens regulering blev heller ikke gjort til genstand for indgående overvejelser i forbindelse med indførelsen af persondataloven.

Som anført i det kommissorium, der ligger til grund for udvalgets arbejde, rejser den dobbelte regulering, der følger af, at man har opretholdt både persondataloven og tv-overvågningsloven, en række praktiske spørgsmål, der vanskeliggør en forståelse af den samlede regulering. I sin praksis har Datatilsynet lagt til grund, at tv-overvågning som udgangspunkt skal leve op til såvel tv-overvågningsloven som persondataloven inden for de respektive loves anvendelsesområder. Dermed vil tv-overvågningslovens forbud i nogen grad komme til at lægge grænser for adgangen til tv-overvågning, medens persondataloven, herunder navnlig de almindelige regler i §§ 5-8, i andre tilfælde vil begrænse en adgang til at tv-overvåge,

der ikke er reguleret af tv-overvågningsloven. Der henvises herom i det hele til redegørelsen i betænkningens kapitel 3.

Den manglende symmetri mellem tv-overvågningsloven og persondataloven indebærer på flere punkter en række begrænsninger, der kan forekomme overraskende for de borgere, virksomheder og myndigheder, der skal forholde sig til og forstå reglerne om tv-overvågning. Hvor tv-overvågningsloven ikke indebærer nogen regulering vedrørende lyd, angår persondatalovens regulering personoplysninger i form af såvel lyd som billeder.

En gennemskuelig og koordineret regulering af tv-overvågning kan efter udvalgets opfattelse bedst opnås ved, at bestemmelserne i tv-overvågningsloven optages som en del af persondataloven. De særlige regler i tv-overvågningsloven vil da indgå som dele af et særligt kapitel i persondataloven om tv-overvågning. Gennem en sådan sammenskrivning af de to love vil Danmark i relation til tv-overvågning få samme lovstruktur, som man har i alle andre lande omkring os, på nær Sverige.

I det følgende skitseres et forslag til, hvordan en sådan sammenskrivning vil kunne gennemføres. Det bemærkes, at udvalgets kommissorium ikke omfatter de regler om tv-overvågning af Øresunds- og Storebæltsforbindelsen, der følger af § 17 i lov nr. 588 af 24. juni 2005 om Sund og Bælt Holding A/S. Ideelt set burde disse regler dog også indføres i det foreslåede kapitel, men uden dækning i kommissoriet stilles der ikke forslag herom.

Som nævnt finder udvalget, at en samlet regulering af adgangen til tv-overvågning som en del af persondataloven er den mest ønskelige løsning, og nedenstående lovskitse illustrerer, hvorledes den kan gennemføres. Udvalget betoner, at der er tale om en skitsering af, hvorledes reglerne i de to nuværende love kan integreres. Hvis denne model skal gennemføres, er det således væsentligt, at reglerne om tv-overvågning i sin helhed affattes i

overensstemmelse med persondatalovens eksisterende struktur, herunder at der tages højde for, at visse af disse regler har en EU-retlig oprindelse.

Udvalget finder det dog ikke hensigtsmæssigt, om forslaget til nye regler kommer til at bero på dette til en vis udstrækning lovtekniske spørgsmål. Udvalget har derfor i betænkningens kapitel 8 angivet, hvorledes de af udvalget foreslåede nye regler kan indsættes i henholdsvis tv-overvågningsloven og persondataloven. Skulle denne mere ”konservative” model blive foretrukket, henstiller udvalget at en samlet regulering i persondataloven inddrages i fremtidige retspolitiske overvejelser.

Bemærkninger til de nye regler, der foreslås af udvalget, er indsat i betænkningens kapitel 8. I nedenstående lovskitse er det nævnt, hvilke regler der er nye, og hvilke regler der er gældende i dag.

2. Lovskitse

Forslag

til

lov om ændring af lov om behandling af personoplysninger og ophævelse af lov om forbud mod tv-overvågning m.v.

§ 1

I lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som ændret ved § 7 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 6 i lov nr. 552 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk. 7*:

"*Stk. 7.* [ny] Loven gælder for enhver form for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning."

2. Efter § 26 indsættes:

"Kapitel 6 a
Tv-overvågning

§ 26 a. [§ 1 i lov om forbud mod tv-overvågning m.v. med formuleringsændringer]. Uanset om betingelserne for behandling af personoplysninger i øvrigt er opfyldte, må private ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Stk. 2. Ved tv-overvågning forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Reglerne i dette kapitel om tv-overvågning finder tilsvarende anvendelse på opsætning af sådant apparat med henblik på overvågning.

§ 26 b. [§ 2 i lov om forbud mod tv-overvågning m.v., med formuleringsændring, samt udvalgets forslag til nyt nummer 3]. Forbuddet i § 26 a gælder ikke:

1) Tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området.

2) Tv-overvågning af automater, hvor penge kan hæves (pengeautomater) eller kan veksles til en anden valuta (vekselautomater), eller af køretøjer, der udelukkende anvendes til transport af penge (pengetransportbiler), såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet, og såfremt tv-overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet.

3) [ny] Tv-overvågning, der foretages af butikker og butikcentre, hvorfra der foregår detailsalg, eller foretages af pengeinstitutvirksomheder eller af hotel- og restaurationsvirksomheder, af egne indgange og facader, og, når dette klart er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse, af arealer i direkte tilknytning hertil.

4) Tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegning eller lignende.

§ 26 c. [§ 3 i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.]. Private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke ved tv-overvågning af pengetransportbiler, der sker i de i § 26 b, nr. 2 og 3, nævnte tilfælde.

§ 26 d. [§ 3 a i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.] Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

§ 26 e. [§ 4 i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.] Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om skiltning m.v. efter § 26 c, stk. 1, og § 26 d, stk. 1.

§ 26 f. [§ 4 a i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.] Politimesteren (Politidirektøren) kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 26 g. [§ 4 b i lov om forbud mod tv-overvågning m.v.] Politimesteren (Politidirektøren) kan meddele offentlige myndigheder eller private, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser.

§ 26 h. [ny]. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, må kun videregives, såfremt de pågældende personer giver samtykke hertil, eller det følger af denne lov eller anden lovgivning. Herudover kan oplysningerne videregives til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed og indgå i en eventuel straffesag.

Stk. 2. [ny]. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, skal slettes senest 30 dage efter optagelsen.

Stk. 3. [ny]. Optagelser som nævnt i stk. 2 kan opbevares i et længere tidsrum, såfremt dette er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist. Den dataansvarlige skal inden for den stk. 2 angivne frist underrette, den tvisten vedrører herom, og på anmodning skal vedkommende have udleveret en kopi af optagelsen.

§ 26 i. [ny] Bestemmelserne i §§ 29 og 30 gælder, uanset en eventuel skiltning i medfør af §§ 26 c, stk. 1, og 26 d, stk. 1.

§ 26 j. [ny] Behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning er undtaget fra reglerne i § 43, § 48 og § 52 om anmeldelse til Datatilsynet og Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. [ny] Uanset stk. 1 gælder § 50, stk. 2.

§ 26 k. [ny] Politimesteren (Politidirektøren) kan efter ansøgning give private tilladelse til at foretage tv-overvågning af egne indgange og facader, når en sådan tv-overvågning må anses for klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsforebyggelse rettet mod de pågældende bygninger eller deres brugere. En sådan tilladelse skal tidsbegrænses. Der kan fastsættes særlige vilkår for sådanne tilladelser."

3. [ny] I § 62, *stk. 3*, indsættes efter "§ 50": "eller foretages i forbindelse med tv-overvågning".

4. [ny] I § 70, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter "§ 26, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3,": "§ 26 h, § 26 i,".

§ 2

Lov om forbud mod tv-overvågning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 788 af 12. august 2005, ophæves.

Ikrafttrædelses-, overgangs- og påtalebestemmelser er udeladt her, herunder reglerne om at overtrædelse af forbuddet mod privates tv-overvågning i lovens § 26 a, oplysningspligten i §§ 26 c, stk. 1, og 26 d, stk. 1, samt pålæg meddelt i medfør af § 26 g straffes med bøde.

KAPITEL 8
FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM FORBUD MOD
TV-OVERVÅGNING M.V. OG LOV OM BEHANDLING AF
PERSONOPLYSNINGER

§ 1

I lov om forbud mod tv-overvågning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 788 af 12. august 2005, som ændret ved § 4 i lov nr. 542 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

”Lov om tv-overvågning m.v.”

2. I § 2 indsættes efter nr. 2, som nyt nummer:

”3) Tv-overvågning, der foretages af butikker og butikcentre, hvorfra der foregår detailsalg, eller foretages af pengeinstitutvirksomheder eller af hotel- og restaurationsvirksomheder, af egne indgange og facader, og, når dette klart er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse, af arealer i direkte tilknytning hertil.”

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

3. Efter § 2 indsættes:

”§ 2 a. Politimesteren (Politidirektøren) kan efter ansøgning give private tilladelse til at foretage tv-overvågning af egne indgange og facader, når en sådan tv-overvågning må anses for klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsforebyggelse rettet mod de pågældende bygninger eller deres brugere. En sådan tilladelse skal tidsbegrænses. Der kan fastsættes særlige vilkår for sådanne tilladelser.”

4. I § 3, *stk.* 2, ændres ”§ 2, nr. 3” til: ”§ 2, nr. 4”.

5. Efter § 6 indsættes:

”§ 6 a. Justitsministeren afgiver i folketingsåret ... en beretning til Folketinget om erfaringerne med bestemmelsen i § 2, nr. 3.”

§ 2

I lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som ændret ved § 7 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 6 i lov nr. 552 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk.* 7:

”*Stk.* 7. Loven gælder for enhver form for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.”

2. Efter § 26 indsættes:

”Kapitel 6 a

Tv-overvågning

§ 26 a. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, må kun videregives, såfremt de pågældende personer giver samtykke hertil, eller det følger af lov. Herudover kan oplysningerne videregives til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed og indgå i en eventuel straffesag.

Stk. 2. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, skal slettes senest 30 dage efter optagelsen.

Stk. 3. Optagelser som nævnt i stk. 2 kan opbevares i et længere tidsrum, såfremt dette er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist. Den dataansvarlige skal inden for den stk. 2 angivne frist underrette den tvisten vedrører herom, og på anmodning skal vedkommende have udleveret en kopi af optagelsen.

§ 26 b. Bestemmelserne i §§ 29 og 30 gælder, uanset en eventuel skiltning i medfør af reglerne i lov om tv-overvågning m.v.

§ 26 c. Behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning er undtaget fra reglerne i § 43, § 48 og § 52 om anmeldelse til Datatilsynet og Domstolsstyrelsen.

Stk. 2. Uanset stk. 1 gælder § 50, stk. 2."

3. I § 62, *stk. 3*, indsættes efter ”§ 50”: ”eller foretages i forbindelse med tv-overvågning”.

4. I § 70, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter ”§ 26, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3,”: ”§ 26 a, § 26 b, ”.

§ 3

Loven træder i kraft den ...

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 2 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslagets formål er først og fremmest at udvide mulighederne for at forebygge og opklare kriminalitet, særligt berigelses- og voldskriminalitet samt hærværk, gennem øget adgang til tv-overvågning på steder, hvor kriminalitet erfaringsmæssigt forekommer eller kan forekomme. Lovforslaget har endvidere til formål at sikre en bedre retsbeskyttelse af borgerne, når der sker behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Forslagets afgrænsning af området for tv-overvågning tager sigte på at opretholde en balance mellem overvågningen og privatlivets fred.

Efter forslaget om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (tv-overvågningsloven) tillades det, at butikker og butikcentre samt pengeinstitutvirksomheder og hotel- og restaurationsvirksomheder kan foretage tv-overvågning med optagelse af billeder af egne indgange og facader, samt når dette klart er nødvendigt af hensyn til at forebygge kriminalitet ligeledes kan foretage tv-overvågning af arealer i direkte tilknytning til egen indgang og facade.

Forslaget til ændring af lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) har sin baggrund i en henvendelse af 13. september 2004 fra Datatilsynet til Justitsministeriet, hvor tilsynet henledte opmærksomheden på en række problemstillinger vedrørende tv-overvågning, dels i samspillet mellem persondataloven og tv-overvågningsloven, dels i forhold til persondatalovens anvendelse i forhold til tv-overvågning. I et notat, som var vedlagt henvendelsen til Justitsministeriet, beskrev Datatilsynet de forskellige problemstillinger og konkluderede, at der i forholdet mellem navnlig persondataloven og tv-overvågningsloven er en række uafklarede spørgsmål, og at retstilstanden af mange, herunder Datatilsynet, opleves som ganske kompleks og uigennemsigtig. Dette forhold sammenholdt med en stigende interesse for at anvende tv-overvågning, navnlig i kriminalpræventivt øjemed, aktualiserede efter Datatilsynets opfattelse behovet for en samlet gennemgang og stillingtagen til reguleringen på området.

Forslaget til ændring af persondataloven har til formål at løse de problemer, som Datatilsynet har peget på i sin henvendelse. Lovforslaget skal sikre bedre retlige rammer for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning og sikre, at en sådan behandling sker under iagttagelse af reglerne i persondataloven og på en sådan måde, at oplysningerne ikke misbruges.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Siden lov om forbud mod tv-overvågning m.v. trådte i kraft 1. juli 1982 er den på en række punkter udvidet med bestemmelser, der mere tager sigte på at angive, hvor og på hvilken måde tv-overvågning kan finde sted frem for at forbyde, at overvågning faktisk kan finde sted. Senest gælder det for de nye bestemmelser i lovens §§ 4 a og 4 b, som blev indført ved § 4 i lov nr. 542 af 8. juni 2006 (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.). Dette er også tilfældet for det under nr. 2 stillede forslag til ny bestemmelse. Selvom loven fortsat, for så vidt angår private, angiver det område, hvor tv-overvågning kan finde sted, er det ikke retvisende at betegne den som en forbudslov. På denne baggrund foreslås lovens titel ændret til det mere dækkende ”lov om tv-overvågning m.v.”

Til nr. 2

I forslaget til ny § 2, nr. 3, åbnes der mulighed for, at butikker og butikcentre samt pengeinstitutvirksomheder og hotel- og restaurationsvirksomheder med billedoptagelse kan foretage tv-overvågning af egne indgange og facader, samt, når dette klart er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse, af arealer i direkte tilknytning til egen indgang og facade. Det følger af bestemmelsen, at de omfattede erhvervsdrivende alle kan overvåge indgange og facader, medens det kun vil være en del af de erhvervsdrivende, der kan overvåge arealer i direkte tilknytning hertil.

Overvågning af arealer i direkte tilknytning til egne indgange og facader kan således kun ske, når dette klart er nødvendigt for, at overvågningen får den fornødne kriminalitetsforebyggende effekt. Det skal altså være klart, at denne overvågning af det offentlige rum er sagligt velbegrundet, idet dette eksempelvis kan bero på, at det er nærliggende, at overvågningen vil forebygge kriminalitet. Dette vil f.eks. være tilfældet for pengeinstitutvirksomheder, men også i forhold til visse butikker vil betingelserne kunne være opfyldt. Det er den erhvervsdrivende, der konkret skal foretage denne vurdering. Kravet om, at det pågældende areal skal ligge i direkte tilknytning til egen indgang eller facade, indebærer, at overvågningens område skal være afgrænset og veldefineret, idet der efter omstændighederne kan være tale om fortove, pladser, herunder dele af parkeringspladser, eller lignende områder, som benyttes til almindelig færdsel. En specifik afgrænsning (antal meter) er det ikke anset for hensigtsmæssigt at angive. Det er en forudsætning for tv-overvågning, at sådanne arealer naturligt anvendes eller kan anvendes som adgangs- eller flugtvej til de sikrede lokaliteter, f.eks. en forretning eller en bank.

Bestemmelsen i lovens § 3, stk. 1, om skiltning m.v. om tv-overvågning skal overholdes. Beskyttelsen af borgernes adgang til uovervåget at kunne færdes på frit tilgængelige områder sikres endvidere af § 26 a, stk. 1, som affattet ved § 2, nr. 2, i nærværende lovforslag om ændring af lov om behandling af personoplysninger, hvorefter de erhvervsdrivende ikke må udveksle optagelser indbyrdes. Dette vil efter omstændighederne ligeledes kunne være i strid med straffelovens § 264 d om uberettiget videregivelse af bl.a. billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan undrages offentligheden.

Billedoptagelsen kan ske på digitale medier, videobånd, film eller lignende.

Bestemmelsen omfatter kun pengeinstitutvirksomheder, hotel- og restaurationsvirksomheder samt butikker og butikcentre, hvorfra der foregår detailsalg.

Ved pengeinstitutvirksomhed forstås herved banker, vekselkontorer og posthuse, der fungerer som ekspeditionssted for pengeinstitutter i relation til samme type virksomhed.

Begrebet butik afgrænses som udgangspunkt på samme måde som i lov om detailsalg fra butikker m.v., idet der skal ske salg af varer til forbrugere fra et fast forretningssted. Ud fra tv-overvågningslovens formål omfattes dog endvidere faste forretningssteder, hvor der sker salg af tips og lotto, samt udlejningsforretningssteder. Derimod omfatter butiksbegrebet i § 2, nr. 3, ikke boder og stadepladser.

Bestemmelsen omfatter i overensstemmelse med tv-overvågningslovens almindelige afgrænsning kun de nævnte virksomheder, når disse er drevet af private. Udenfor falder således andre private virksomheder, offentligt drevne virksomheder samt private hjem.

Den gældende regel i § 2, nr. 3, der vedrører tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder, og som ikke foreslås ændret, bliver herefter nr. 4.

Til nr. 3

Bestemmelsen er en dispensationsregel, hvorefter politimesteren (Politidirektøren) efter ansøgning kan give private tilladelse til at foretage tv-overvågning med optagelse af egne indgange og facader.

For at kunne opnå en sådan tilladelse skal muligheden for at foranstalte tv-overvågning være klart nødvendig af hensyn til kriminalitetsforebyggelse rettet mod de pågældende bygninger eller deres brugere. Der må efter en politimæssig vurdering formodes at være en risiko for kriminelle

handlinger rettet mod de beboere, besøgende eller andre brugere, der almindeligvis indfinder sig på og ved den lokalitet, der er tale om. For at opnå dispensation må det sandsynliggøres, at nogen vil rette angreb mod netop denne bygning m.v. på grund af forhold, der kendetegner dens brugere.

Som eksempler kan nævnes bygninger, der tjener som beboelse eller opholdssted for offentlige personer, der som følge af deres politiske holdninger, deres rigdom eller på grund af et offentligt ”had” har været – eller lejlighedsvis er – genstand for trusler. Dispensation kan ligeledes tænkes meddelt private institutioner (f.eks. børnehaver) for særligt truede etniske minoriteter. Yderligere vil der efter omstændighederne kunne gives tilladelse til overvågning af ejendomme, der rummer betydelige rigdomme, eller hvis indehavere som følge heraf er i fare for bortførelse eller lignende.

Det er ikke afgørende for vurderingen, om politiet selv finder grundlag for at tage skridt til beskyttelse af de personer, der søger om tilladelse. I alle tilfælde skal afgørelsen, om hvorvidt dispensation kan meddeles, bero på en politimæssig vurdering, der inddrager sandsynligheden for, at kriminelle angreb vil finde sted.

En tilladelse til overvågning skal tidsbegrænses. Baggrunden herfor er, at den politimæssige risikovurdering, der ligger til grund for tilladelsen, må forventes at forskyde sig over tid.

Bestemmelsen giver mulighed for, at politiet kan knytte vilkår til tilladelsen. Det vil bl.a. i sådanne vilkår kunne præciseres, under hvilke nærmere omstændigheder den pågældende tv-overvågning kan finde sted, f.eks. i henseende til afgrænsning og teknisk kvalitet.

Til nr. 4.

Bestemmelsen er ikke ændret, idet der blot er tale om en konsekvensændring.

Til nr. 5.

Det foreslås, at justitsministeren i folketingsåret ... afgiver en redegørelse til Folketinget om erfaringerne med den nye bestemmelse i lovens § 2, nr. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 5. Redegørelsen forudsættes at indeholde nærmere oplysninger om omfanget af den tv-overvågning, som er iværksat efter den nye bestemmelse, samt en politimæssig vurdering af den kriminalitetsforebyggende effekt, herunder en vurdering af, i hvilket omfang tv-overvågningen har bidraget til at opklare kriminalitet.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at lov om behandling af personoplysninger skal gælde for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, uanset om der er tale om elektronisk databehandling eller ej, og uanset om oplysningerne skal indgå i et register eller gøres til genstand for anden ikke-elektronisk behandling eller ej. Reguleringen er i denne henseende bredere, end hvad der følger af lovens § 1, stk. 1 og 2. Dette gælder såvel behandling af personoplysninger for en offentlig myndighed som for private dataansvarlige.

Den foreslåede bestemmelse indebærer bl.a., at lovens § 5 skal iagttages i forbindelse med tv-overvågning, ligesom betingelserne i §§ 6-8 skal være opfyldt. Heri ligger dels, at de grundlæggende krav i § 5 om bl.a. god databehandlingsskik skal iagttages, dels at behandlingen skal have hjemmel i §§ 6-8. Det er forudsat, at tv-overvågning, der sker i overensstemmelse med tv-overvågningsloven, har et udtrykkeligt angivet

og sagligt formål, jf. § 5, stk. 2, og ligeledes ikke er i strid med kravet om proportionalitet i stk. 3. Det forudsættes endvidere, at behandlingen af almindelige personoplysninger har hjemmel i § 6, stk. 1, nr. 6 og 7 (offentlige myndigheder) og § 6, stk. 1, nr. 7 (private virksomheder mm.). I de tilfælde, hvor overvågningen afslører strafbare forhold, skal persondatabehandlingen have hjemmel i § 8, stk. 1-3 (offentlige myndigheder), og § 8, stk. 4 og 5 (private virksomheder mm.).

De undtagelser fra lovens anvendelsesområde, som følger af § 2, gælder også for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Heraf følger blandt andet, at hvis der i forbindelse med en tv-overvågning sker behandling af personoplysninger for politiets eller forsvarrets efterretningstjenester, gælder loven ikke for behandlingen, jf. § 2, stk. 11.

Til nr. 2

Til § 26 a

Som en særregel foreslås det i § 26 a, stk. 1, vedrørende tv-overvågning med et kriminalitetsforebyggende formål, at der af hensyn til de berørte personers retssikkerhed fastsættes snævre grænser for videregivelse af personoplysninger, der hidrører fra denne form for tv-overvågning.

Bestemmelsen skal anvendes frem for de almindelige videregivelsesregler. For at opfylde formålet med tv-overvågningen vil oplysningerne kunne videregives til politiet med henblik på en politimæssig efterforskning og indgå i en eventuel straffesag. For pengeinstitutvirksomheders vedkommende er det i denne forbindelse forudsat, at tavshedspligtsbestemmelsen i § 117, stk. 1, i lovebkendtgørelse nr. 286 af 4. april 2006 om finansiel virksomhed ikke er til hinder for en sådan videregivelse. Det vil dermed ikke være uberettiget, at et pengeinstitut videregiver sådanne oplysninger til politiet. I øvrigt kan videregivelse af

oplysningerne kun ske, hvis der foreligger samtykke hertil fra de berørte personer (de registrerede), eller hvis det følger af lov, at videregivelse kan eller skal ske. Herudover er det forudsat, at videregivelse kan ske til videnskabelige eller statistiske formål, jf. persondatalovens § 10.

Det følger af forslaget til § 26 a, stk. 2, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, skal slettes senest 30 dage efter optagelsen. Det bemærkes i denne forbindelse, at er optagelserne videregivet til politiet, kan dette opbevare optagelserne efter de for politiet gældende regler. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at den dataansvarlige for en længere periode opbevarer andre oplysninger fra en optagelse end selve optagelsen, f.eks. skriftlige notater om optagelsen og det strafbare forhold, der eventuelt er begået. I sådanne tilfælde vil persondatalovens almindelige regler for sletning gælde, jf. lovens § 5, stk. 5. Tilsvarende er det de almindelige regler i lovens § 5, stk. 5, der regulerer, hvor længe der kan ske opbevaring af billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der ikke optages i kriminalitetsforebyggende øjemed, men f.eks. som led i overvågning af maskiner eller andre tekniske installationer.

Bestemmelsen i § 26 a, stk. 3, er en undtagelse fra slettefristen i stk. 2. I de tilfælde, hvor bevaringen af en optagelse er nødvendig for, at den dataansvarlige kan behandle en konkret tvist, f.eks. en bortvisning, vil dette kunne ske. En sådan opbevaring vil bl.a. være aktuel i tilfælde, hvor tvisten på denne måde vil kunne bringes til en afslutning uden, at der bliver tale om anvendelse af strafferetlige sanktioner. Det er forudsat, at de øvrige bestemmelser i persondataloven, herunder § 5, stk. 1 og 2, om god skik og saglighed overholdes.

Bestemmelsen giver adgang til at bevare oplysninger om den, som tvisten vedrører, men derimod ikke til opbevaring af optagelser af andre personer, som ikke er relateret til den pågældende tvist. En opbevaring af denne såkaldte "overskudsinformation" skal den dataansvarlige undgå ved i videst muligt omfang at anonymisere de pågældende oplysninger.

Beslutter en dataansvarlig at opbevare optagelser i medfør af denne bestemmelse, skal den, som tvisten vedrører, underrettes herom, idet dette senest skal ske ved udløbet af 30 dages fristen i stk. 2. Fremsættes der anmodning herom, skal vedkommende have udleveret en kopi af optagelsen, der forudsættes at være anonymiseret i det omfang, det er nævnt ovenfor.

Til § 26 b

Forslaget til § 26 b præciserer, at ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning gælder, uanset en eventuel skiltning m.v. om overvågningen efter reglerne i tv-overvågningsloven, reglerne i § 29, stk. 1, om den dataansvarliges pligt til at give de registrerede personer en række nærmere angivne oplysninger om behandlingen, f.eks. den dataansvarliges identitet og formålene med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt. Fra denne oplysningspligt gælder en række undtagelser i § 29, stk. 2 og 3, og § 30. F.eks. gælder oplysningspligten ikke, hvis underretning af den registrerede om behandlingen er umulig eller uforholdsmæssig vanskelig, jf. § 29, stk. 3. Efter § 30, stk. 2, gælder oplysningspligten blandt andet heller ikke, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser, herunder den offentlige sikkerhed (§ 30, stk. 2, nr. 3) og forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager (§ 30, stk. 2, nr. 4, 1. led).

Efter tv-overvågningslovens §§ 3 og 3 a skal henholdsvis private dataansvarlige, f.eks. en privat virksomhed, og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysninger herom. I de tilfælde, hvor der sker tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, vil der som hovedregel ikke være oplysningspligt over for de registrerede personer efter § 29, stk. 1. Dette skyldes, at et krav herom i praksis normalt ville være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at opfylde, jf. § 29, stk. 3. De personer, der færdes på det tv-overvågede område, vil i øvrigt gennem skiltningen efter tv-overvågningsloven blive orienteret om overvågningen. Derimod skal der ved tv-overvågning af andre områder, f.eks. arbejdspladser, gives oplysninger i overensstemmelse med reglerne i §§ 29 og 30, det vil som udgangspunkt sige en meddelelse til den enkelte ansatte om tv-overovervågningen og med de oplysninger, som fremgår af § 29, stk. 1, og meddelelsen skal i overensstemmelse med Datatilsynets praksis gives forudgående for derved at leve op til kravene til god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1. Dette gælder også i de situationer, hvor der efter reglerne i tv-overvågningsloven orienteres om tv-overvågningen gennem skiltning m.v. I almindelighed er det i andre tilfælde den dataansvarlige, der skal vurdere, om der er grundlag for at fravige oplysningspligten, idet spørgsmålet kan forelægges Datatilsynet.

Til § 26 c

Efter forslaget til § 26 c, stk. 1, skal der ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning ikke foretages anmeldelse til Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen efter reglerne i § 43 (den offentlige forvaltning), § 48 (private dataansvarlige) og § 52 (domstolene). Det er en konsekvens af forslaget, at der herefter heller ikke skal indhentes forudgående udtalelse fra Datatilsynet efter reglerne i § 45 (den offentlige forvaltning), tilladelse fra Datatilsynet efter reglerne i § 50 (private dataansvarlige) eller forudgående udtalelse fra Domstolsstyrelsen efter reglerne i § 52, jf. § 45 (domstolene). Derimod gælder reglerne i § 47

om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde af uenighed mellem en offentlig myndighed og Datatilsynet om udførelsen af en behandling også ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Efter forslaget til § 26 c, stk. 2, gælder reglerne i § 50, stk. 2, om private dataansvarliges overførsel af blandt andet følsomme oplysninger til tredjelande også ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Til nr. 3.

Efter forslaget tillægges Datatilsynet inspektionskompetence over for private dataansvarliges behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, uanset at behandlingen er undtaget fra anmeldelsespligten i § 48 og dermed fra kravet om indhentelse af Datatilsynets tilladelse efter § 50, stk. 1. Der vil herefter på dette punkt gælde ens regler i den private og den offentlige sektor, idet det følger af lovens § 62, stk. 2, at Datatilsynet har inspektionskompetence over for den offentlige forvaltnings behandling af personoplysninger, uanset om behandlingen skal anmeldes eller ej. For Domstolsstyrelsens vedkommende følger dette, for så vidt angår domstolenes behandlinger af lovens § 68, stk. 1, jf. § 62, stk. 2.

Til nr. 4.

Det foreslås, at der i forbindelse med behandlinger, der udføres for private, kan pålægges straf for overtrædelse af de foreslåede nye bestemmelser om behandlingsbetingelser i § 26 a, jf. § 5, stk. 2-5, § 6, § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4, 5 og 7, og om oplysningspligt i § 26 b, jf. § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1. Dette svarer til, hvad der i øvrigt gælder ved overtrædelse af de nævnte bestemmelser. Det følger af persondatalovens § 70, stk. 5, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den ...

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Lov om forbud mod privates tv-overvågning m.v. er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 155 af 21. marts 1988 med virkning fra den 1. april 1988. Ændringerne af loven, jf. lov nr. 1016 af 23. december 1998, lov nr. 939 af 20. december 1999, lov nr. 257 af 8. maj 2002 og lov nr. 542 af 8. juni 2006, er ikke sat i kraft for Færøerne. Lov om forbud mod privates tv-overvågning m.v. er ikke sat i kraft for Grønland.

Lov om behandling af personoplysninger gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Persondataloven gælder heller ikke for Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

KAPITEL 9

BILAG

- 1. Datatilsynets brev med bilag af 13. september 2004 til
Justitsministeriet (s. 1 og s. 1-13)***
- 2. Notat om ”Litteratur om effekten af tv-overvågning m.v.” fra
Justitsministeriets Forskningsenhed, april 2006 (s. 1-46)***
- 3. Notat af 23. august 2005 fra Finansforbundet og Finansrådet (s. 1 og
s. 1-17)***
- 4. Rapport fra ACNielsen AIM, Det Kriminalpræventive Råd, november
2004 (s. 1-30 og s. 1-106)***
- 5. Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. (s. 1-2)***
- 6. Lov om behandling af personoplysninger (s. 1-29)***

Bilag 1

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

13. september 2004

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2004-69-0010

Henvendelse fra Datatilsynet om tv-overvågning

I løbet af de seneste år har Datatilsynet behandlet en del sager om tv-overvågning. Der har været tale om sager vedrørende såvel den private som den offentlige sektor.

Datatilsynet er i den forbindelse stødt på en række problemstillinger, dels i samspillet mellem persondataloven og lov om forbud mod tv-overvågning, dels i forhold til persondatalovens anvendelse på tv-overvågning. Datatilsynets praksis og problemstillingerne i forhold til gældende regulering på området er søgt nærmere beskrevet i vedlagte notat.

Det er Datatilsynets opfattelse, at de nævnte problemstillinger sammenholdt med, at der fra både privat og offentlig sektor kan konstateres en stadig stigende interesse for at anvende tv-overvågning, navnlig i kriminalpræventivt øjemed, aktualiserer behovet for en samlet gennemgang af og stillingtagen til reguleringen på området.

Efter at sagen har været behandlet i Datarådet, skal Datatilsynet derfor henlede Justitsministeriets opmærksomhed på den stadig mere udbredte brug af tv-overvågning og de konkrete problemstillinger omkring reguleringen med henblik på ministeriets overvejelse af eventuelle generelle initiativer på området.

Datatilsynet deltager gerne i en drøftelse af de rejste spørgsmål.

Med venlig hilsen

Asbjørn Jensen
Formand

Janni Christoffersen
Direktør

Bilag: Notat om tv-overvågning – Datatilsynets praksis og konkrete problemstillinger i forhold til gældende regulering på området

13-09-2004
2004-69-0010

Notat
om

tv-overvågning - Datatilsynets praksis og konkrete problemstillinger i forhold til gældende regulering på området

I afsnit 1 gennemgås Datatilsynets praksis og konsekvenserne af lov om behandling af personoplysninger (persondataloven)¹ for seks kategorier af tv-overvågning, som alle på forskellig vis er berørt af de regler, der gælder på området. I afsnit 2 behandles forholdet mellem persondataloven og lov om forbud mod tv-overvågning mv. (tv-overvågningsloven). Afsnit 3 handler om optagelse af lyd. Afsnit 4 indeholder en kort omtale af udviklingen på tv-overvågningsområdet i Sverige og Norge. Afsnit 5 indeholder en omtale af udviklingstendenser og en kort sammenfatning.

1. Gennemgang af forskellige kategorier af tv-overvågning

Reguleringen af tv-overvågning er forskellig alt efter, hvem der overvåger, og hvilket udstyr der anvendes. I det følgende beskrives seks forskellige former for tv-overvågning: Offentlige myndigheders tv-overvågning med henholdsvis digitalt og analogt udstyr, private tv-overvågning li-

¹ Persondataloven, der i 2000 afløste lov om offentlige myndigheders registre og lov om private registre, bygger på EU's databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Det er udtrykkeligt fremhævet i direktivet, at behandlingen af de personoplysninger, der er indeholdt i lyd- og billeddata, er af en særlig art, og der henvises til disse flere steder i direktivet.

Direktivet indeholder bl.a. følgende betragtninger:

"14) der gøres for tiden betydelige fremskridt inden for informationssamfundet med hensyn til udvikling af metoder til at registrere, udsende, bearbejde, lagre, opbevare og videresende oplysninger om fysiske personer via lyd og billede, og det er derfor nødvendigt, at dette direktiv finder anvendelse på behandling af sådanne oplysninger;

(15) behandling af sådanne oplysninger er kun omfattet af dette direktiv, hvis den foregår ved hjælp af elektronisk databehandling, eller hvis de pågældende oplysninger er indeholdt i eller skal indgå i et register, der er struktureret efter bestemte kriterier vedrørende personerne for at lette adgangen til de pågældende personoplysninger;

(16) behandling af lyd- og billeddata, som f.eks. i forbindelse med video-overvågning, er ikke omfattet af dette direktiv, hvis den iværksættes med henblik på den offentlige sikkerhed, forsvar, statens sikkerhed eller statens aktiviteter på det strafferetlige område eller andre aktiviteter, der ikke falder ind under fællesskabsretten;

(17) med hensyn til behandling af lyd- og billeddata, der finder sted i journalistisk øjemed eller med henblik på kunstnerisk eller litterær virksomhed, navnlig på det audiovisuelle område, finder direktivets principper begrænset anvendelse i henhold til bestemmelserne i artikel 9;"

geledes med henholdsvis digitalt og analogt udstyr, for så vidt angår analogt udstyr henholdsvis behandlinger, der sker systematisk, og behandlinger, der ikke sker systematisk, samt privates tv-overvågning som en aktivitet af ren privat karakter.

1.1. Offentlige myndigheders tv-overvågning med digitalt udstyr

1.1.1. Persondatalovens regler

Digital tv-overvågning er som udgangspunkt omfattet af persondataloven, jf. lovens § 1, stk. 1, da der sker elektronisk behandling af oplysninger. Såvel tv-overvågning med som uden optagelse medfører efter Datatilsynets opfattelse behandling omfattet af loven².

En yderligere betingelse for, at en behandling kan anses for omfattet af loven, er, at der sker behandling af personoplysninger om en identificeret eller identificerbar fysisk person.

I Datatilsynets praksis vedrørende tv-overvågning er billeder af både personale, kunder og andre tilstedeværende blevet anset for at være personoplysninger omfattet af loven.

For så vidt angår de *grundlæggende principper* i persondatalovens § 5 har Datatilsynet bl.a. udtalt, at princippet om god databehandlingsskik i lovens § 5, stk. 1, medfører, at der i forbindelse med tv-overvågning i kontroløjemed som den absolutte hovedregel skal gives forudgående information³ til de ansatte⁴. Ved vurderingen af, om der kan ske fravigelse af denne hovedregel, må de hensyn, der kan begrunde fravigelse af oplysningspligt, jf. § 30, jf. §§ 28 og 29, inddrages. Det vil sige, der skal være afgørende hensyn til private eller offentlige interesser.

Datatilsynet har desuden udtalt, at indsamling af oplysninger via tv-overvågning, som foretages med henblik på at skabe tryghed og forebygge kriminalitet, har et udtrykkeligt angivet og sagligt formål, jf. persondatalovens § 5, stk. 2.⁵

Herudover fører persondatalovens proportionalitetsprincip i lovens § 5, stk. 3, efter Datatilsynets opfattelse⁶ til:

- at det i første omgang må overvejes, om det ønskede formål kan nås med mindre indgribende midler end tv-overvågning og registrering,
- at tv-overvågning kun bør finde sted, hvis der foreligger tungtvejende grunde for at iværksætte overvågning⁷,
- at overvågning skal gennemføres på en sådan måde, at den virker mindst muligt integrationskrænkende for den almindelige borger,

² I Datatilsynets udtalelse af 21. december 2001 til Vejdirektoratet blev digital tv-overvågning af statsvejene uden optagelse anset for omfattet af persondataloven

³ Datatilsynet har tillige udtalt sig om indholdet af informationen til de ansatte

⁴ Datatilsynets afgørelse af 1. juli 2003 i en konkret sag om klage over tv-overvågning i en forretning, hvor tv-overvågning med analogt udstyr var omfattet af lovens § 1, stk. 2, og hvor tilsynet fandt, at forretningen burde have informeret de ansatte forud for iværksættelsen af tv-overvågningen

⁵ Jf. bl.a. Datatilsynets udtalelse af 30. juli 2002 vedrørende DSB's overvågning på fjerntogsskinner, og tilsynets afgørelse af 1. juli 2003 i en konkret sag om klage over tv-overvågning i en forretning

⁶ Jf. Datatilsynets "Værd at vide"-tekst af 2. december 2003 om offentlige myndigheders tv-overvågning og senere udtalelser til flere kommuner

⁷ Enkelstående tyverier og hærværkstilfælde, problemer med henkastning af affald, mobning, chikane eller lignende, bør efter Datatilsynets opfattelse ikke føre til etablering af tv-overvågning

- ∞ at tv-overvågning af områder, hvor der er adgang for almindelig færdsel, herunder eksempelvis vej- og parkeringsarealer, undlades (særlige forhold kan dog gøre sig gældende for politiet og kriminalforsorgen),
- ∞ at tv-optagelser slettes inden for en vis kortere periode (Datatilsynet finder lagring af optagelser i en uge acceptabel) og
- ∞ særligt for så vidt angår optagelser, som indeholder oplysninger om strafbare forhold, må der alene være tale om en kortvarig opbevaring med henblik på politianmeldelse, og politianmeldelse skal foretages snarest muligt, ligesom optagelserne skal afleveres til politiet i forbindelse med anmeldelsen og slettes fra myndighedens egne systemer umiddelbart derefter.

Herudover indebærer persondataloven kort beskrevet:

- ∞ at såvel mulighederne for at foretage tv-overvågningen og eventuel optagelse forbundet dermed som for efterfølgende at anvende eller videregive optagelser er underlagt lovens *behandlingsregler*, hvilket bl.a. indebærer
 - at tv-overvågningen i visse tilfælde kun må ske, hvis der foreligger udtrykkeligt samtykke fra den eller de personer, der overvåges⁸,
 - at transmission på internettet (f.eks. fra web-kameraer) af billeder af identificerbare personer kræver udtrykkeligt samtykke fra dem, der filmes⁹, og
 - at videregivelse, f.eks. til private, som oftest kun vil kunne ske, hvis der foreligger samtykke fra de enkelte personer, der indgår i optagelserne¹⁰. Det er ikke tilstrækkeligt at opsætte et skilt med ordlyden "Tv-overvågning".
- ∞ at de registrerede personer har *rettigheder*, bl.a.
 - ret til at blive informeret om, at der finder tv-overvågning sted, hvilket f.eks. kan være relevant i forhold til ansatte samt forældre til børn i skoler mv.,
 - ret til indsigt i oplysninger om dem selv,
 - ret til at gøre indsigelse, og
 - ret til at klage til Datatilsynet¹¹.
- ∞ at behandlingen skal være anmeldt til Datatilsynet, hvis den sker for at forebygge og afsløre kriminelle aktiviteter¹², samt
- ∞ at Datatilsynet fører tilsyn og har inspektionsadgang.

Persondataloven medfører også, at optagelserne skal beskyttes med de fornødne *sikkerhedsforanstaltninger*¹³.

⁸ I Datatilsynets afgørelse af 1. juli 2002 i en sag vedrørende klage over kameraovervågning kunne tv-overvågning med det formål at afprøve et web-kamera kun ske med udtrykkeligt samtykke. Den skete tv-overvågning af en ansat blev anset for stridende mod persondataloven, og tilsynet udtalte kritik

⁹ Jf. f.eks. Datatilsynets udtalelse af 8. juli 2003 vedrørende web-kameraer ved Vidåslusen, hvorefter de behandlinger af personoplysninger, der ville kunne ske ved, at genkendelige personer bliver filmet, og billederne bliver transmitteret via internettet, når der zoomes, samt når personer går helt tæt på og kigger på kameraet, ikke kan finde sted, medmindre der foreligger udtrykkeligt samtykke.

¹⁰ I den i note 2 omtalte udtalelse om tv-overvågning af statsvejene fandt tilsynet, at en løbende videregivelse til en tv-station ikke ville kunne finde sted uden samtykke fra de overvågede bilister

¹¹ F.eks. klagesagen nævnt i note 8

¹² Datatilsynets "Værd at vide"-tekst af 2. december 2003 om offentlige myndigheders tv-overvågning

¹³ Jf. f.eks. Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 vedrørende tv-overvågning i Høje-Taastrup Kommune, hvor sikkerheden vurderes i forhold til såvel persondatalovens § 41 som sikkerhedsbekendtgørelsen

I den offentlige sektor finder båden lovens regler om datasikkerhed og den særlige sikkerhedsbekendtgørelse¹⁴ anvendelse. Den udmøntning af sikkerhedskravene, der findes i sikkerhedsbekendtgørelsen, er dog ikke i enhver henseende hensigtsmæssig, når der er tale om tv-overvågning. I praksis har Datatilsynet således konstateret, at der i hvert fald er behov for at tilpasse reglerne om logning (bekendtgørelsens § 19) til de særlige forhold, der gør sig gældende ved tv-overvågning, og tilsynet har besluttet at rette henvendelse til Justitsministeriet om ændring af bekendtgørelsen på dette område.

1.1.2. Tv-overvågningsloven

Det forbud, der findes i § 1, stk. 1, i lov om forbud mod tv-overvågning mv., hvorefter private som hovedregel ikke må foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, gælder ikke for offentlige myndigheder. Offentlige myndigheder er i stedet omfattet af mere generelle regler, der ikke gælder for private – f.eks. om god forvaltningsskik, om pligt til kun at varetage saglige hensyn og om proportionalitet (dvs. forholdsmæssighed mellem mål og middel).¹⁵

Som nævnt har Datatilsynet imidlertid i sin praksis anlagt den opfattelse, at persondatalovens grundlæggende princip om proportionalitet fører til, at offentlige myndigheder i samme omfang som private skal undlade at foretage tv-overvågning af områder, hvor det efter tv-overvågningsloven er forbudt for private, jf. omtalen ovenfor¹⁶.

Herudover medfører tv-overvågningsloven som udgangspunkt et krav om skiltning for offentlige myndigheder, som foretager tv-overvågning, jf. § 3 a, stk. 1. Skiltningskravet finder dog ikke anvendelse med hensyn til tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

Dette skiltningskrav suppleres imidlertid af persondatalovens regler om oplysningspligt, som efter Datatilsynets opfattelse finder anvendelse parallelt med skiltningskravet i tv-overvågningsloven, og som i relation til tv-overvågning af ansatte medfører krav om underretning udover, hvad der følger af tv-overvågningslovens skiltningskrav¹⁷. Forholdet mellem de to love omtales nærmere nedenfor i afsnit 2.

1.2. Offentlige myndigheders tv-overvågning med analogt udstyr

Datatilsynet har i praksis antaget, at analog tv-overvågning, dvs. hvor der udelukkende anvendes analogt og ikke digitalt udstyr, ikke kan anses for omfattet af persondatalovens § 1, stk. 1.¹⁸

Offentlige myndigheders tv-overvågning uden brug af digitalt udstyr falder således uden for persondataloven. De rettigheder for de registrerede og sikkerhedsforanstaltningerne, som følger af persondataloven – jf. ovenfor – vil således ikke finde anvendelse, når der ikke anvendes digitalt udstyr. Datatilsynet har heller ikke tilsyns- og inspektionskompetence, når der er tale om analog tv-overvågning i den offentlige sektor

¹⁴ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning

¹⁵ Jf. Justitsministeriets svar på spørgsmål nr. 215 af 16. januar 2003 fra Folketingets Retsudvalg (Retsudvalget, Alm. del – bilag 771, Folketingsåret 2002-03)

¹⁶ Første gang udtrykt i Datatilsynets udtalelse af 13. november 2003 vedrørende tv-overvågning i Høje-Taastrup Kommune

¹⁷ Datatilsynets udtalelse af 3. juni 2002 vedrørende tv-overvågning i Dansk Supermarked

¹⁸ Jf. bl.a. den i note 4 omtalte klagesag

Ved analog tv-overvågning i den offentlige sektor skal reglerne om god forvaltningsskik mv., straffeloven og tv-overvågningsloven dog stadig iagttages.

Forbudet i § 1, stk. 1, i lov om forbud mod tv-overvågning mv., hvorefter private som hovedregel ikke må foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, gælder som nævnt ovenfor ikke for offentlige myndigheder.

Tv-overvågningsloven medfører et krav om skiltning for offentlige myndigheder, som foretager tv-overvågning ved hjælp af analogt udstyr, jf. § 3 a, stk. 1. Skiltningskravet finder dog ikke anvendelse med hensyn til tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

1.3. Privates tv-overvågning med digitalt udstyr

1.3.1. Persondatalovens regler

Digital tv-overvågning er som udgangspunkt omfattet af persondataloven, da der sker elektronisk behandling af oplysninger. I Datatilsynets praksis vedrørende tv-overvågning er billeder af både personale, kunder og andre tilstedeværende blevet anset for at være personoplysninger omfattet af loven, og tilsynet har i flere konkrete sager vurderet privates tv-overvågning i forhold til persondataloven.

For så vidt angår persondatalovens *grundregler* (lovens § 5) må det antages, at konsekvenserne af disse i store træk er de samme i den private sektor som for de offentlige myndigheder. Der henvises derfor til beskrivelsen ovenfor i afsnit 1.1.1. om offentlige myndigheders tv-overvågning med digitalt udstyr.

Herudover vil persondatalovens *behandlingsbetingelser* efter Datatilsynets opfattelse finde anvendelse, således at såvel mulighederne for at foretage tv-overvågningen og eventuel optagelse forbundet dermed som for efterfølgende at anvende eller videregive optagelser er underlagt lovens behandlingsregler.

Persondataloven suppleres imidlertid af bl.a. tv-overvågningsloven, som indeholder mere specifikke regler om, hvornår der må foretages tv-overvågning. Forholdet mellem de to love omtales nærmere nedenfor i afsnit 2.

Herudover medfører persondataloven *rettigheder* for de registrerede som beskrevet ovenfor i afsnit 1.1.1., dvs. at de registrerede personer har

- ret til at blive informeret om, at der finder tv-overvågning sted. F.eks. relevant i forhold til ansatte samt forældre til børn i private skoler mv.
- ret til indsigt i oplysninger om dem selv,
- ret til at gøre indsigelse, og
- ret til at klage til Datatilsynet¹⁹.

Forholdet mellem persondatalovens regler om oplysningspligt og skiltningskravet efter tv-overvågningsloven omtales nærmere nedenfor i afsnit 2.

¹⁹ F.eks. i den i note 4 omtalte klagesag

For så vidt angår reglerne om *anmeldelsespligt* er der væsentlige forskelle mellem persondatalovens regulering af anmeldelsespligten i den private sektor og reglerne om offentlige myndigheders anmeldelsespligt.

Datatilsynet har indtil videre ikke i sin praksis stillet krav om, at private digitale tv-overvågning skal anmeldes til tilsynet. Det afgørende for vurderingen af spørgsmålet om anmeldelsespligt er, hvorvidt der kan siges at være tale om et edb-register, jf. 2, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om undtagelse fra anmeldelse²⁰. I de tilfælde, hvor der er anmeldelsespligt, medfører persondataloven i øvrigt tillige et krav om forudgående tilladelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet har imidlertid modtaget tre anmeldelser af privat tv-overvågning, heraf to fra DSB S-tog A/S.

Hvis forholdet ikke er omfattet af anmeldelsespligt, medfører det endvidere, at Datatilsynet ikke har inspektionsadgang.

Det må dog understreges, at spørgsmålet om anmeldelsespligt ikke har betydning for forpligtelsen til i øvrigt at overholde persondataloven. De registrerede (optagede) personer har ligeledes mulighed for at klage til Datatilsynet, uafhængigt af spørgsmålet om anmeldelsespligt.

Med hensyn til *datasikkerhed* finder lovens grundregel § 41, stk. 3, også anvendelse i den private sektor. Der findes imidlertid ikke som i den offentlige sektor en sikkerhedsbekendtgørelse, der uddyber denne. Datatilsynet anbefaler dog generelt, at dataansvarlige i den private sektor ved elektronisk databehandling følger de sikkerhedskrav, som er beskrevet i bekendtgørelsen.

1.3.2. Tv-overvågningsloven

Herudover gælder tv-overvågningsloven, der bl.a. medfører, at private som hovedregel ikke må foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, jf. lovens § 1, stk. 1.

Loven indeholder i § 2 visse undtagelser til forbudet mod private tv-overvågning. Efter denne bestemmelse gælder forbudet således ikke tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området, jf. § 2, nr. 1.

Endvidere gælder forbudet ikke tv-overvågning af penge- og veksleautomater samt af pengetransportbiler, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet, og tv-overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet, jf. § 2, nr. 2.

Endelig gælder forbudet ikke tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende, jf. § 2, nr. 3.

Af tv-overvågningslovens § 3, stk. 1, fremgår desuden, at private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal give oplysning om tv-overvågningen. Tv-overvågning er således tilladt

²⁰ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 534 af 15. juni 2000 om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse handlinger, som foretages for en privat dataansvarlig

på disse områder (dog begrænset af lovgivningens almindelige regler, jf. bl.a. straffelovens § 264 a), men der skal skiltes med det.

Dette skiltningskrav suppleres af persondatalovens regler om oplysningspligt, som efter Datatilsynets opfattelse finder anvendelse parallelt med skiltningskravet i tv-overvågningsloven, og som i relation til tv-overvågning af f.eks. ansatte medfører krav om underretning udover, hvad der følger af tv-overvågningslovens skiltningskrav²¹.

1.4. Privates tv-overvågning med analogt udstyr, hvor der sker systematisk behandling

1.4.1. Persondatalovens regler

Persondataloven gælder tillige for anden ikke-elektronisk systematisk behandling, som udføres for private, jf. § 1, stk. 2. Dog gælder reglerne i persondatalovens kapitel 8 og 9 ikke.

Datatilsynet har i sin praksis vurderet, at analog tv-overvågning, hvor optagelserne opbevares systematisk, kan være omfattet af persondatalovens jf. § 1, stk. 2.²²

Med hensyn til grundregler, behandlingsbetingelser og datasikkerhed henvises til afsnit 1.3.1.

Persondatalovens kapitel 8 og 9 finder som nævnt ikke anvendelse i denne situation. Der er således ikke oplysningspligt, bortset fra det krav om forudgående information af ansatte ved kontrol, som følger af god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1.

Der er endvidere ikke ret til indsigt.

For så vidt angår forpligtelsen til at foretage anmeldelse til og ansøge om tilladelse fra Datatilsynet medfører § 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelsen om undtagelse fra anmeldelse²³, at der er anmeldelsespligt for ikke-elektronisk systematiske behandling, hvis der indgår behandlinger som nævnt i lovens § 50, stk. 1. Det vil sige, hvis der behandles følsomme oplysninger, jf. lovens §§ 7 og 8.

Hvis tv-overvågningen afslører kriminelle aktiviteter, sker der behandling af oplysninger om strafbare forhold, hvilket kræver anmeldelse til og tilladelse fra Datatilsynet, jf. persondatalovens § 50, stk. 1, nr. 1.

Selv om der kun lejlighedsvis behandles følsomme oplysninger, skal der foretages forudgående anmeldelse til og indhentes tilladelse fra Datatilsynet, hvis det er tilsigtet, at følsomme oplysninger skal indgå i behandlingen. Derimod er der ikke et krav om anmeldelse til og tilladelse fra Datatilsynet, hvis en følsom oplysning af mere tilfældige årsager optræder i behandlingen.

Som nævnt ovenfor har Datatilsynet i praksis indtil videre ikke antaget, at privates digitale tv-overvågning er anmeldelsespligtig. Det forekommer på denne baggrund ikke hensigtsmæssigt, at der skal ske anmeldelse af ikke-elektronisk systematisk tv-overvågning. Datatilsynet har derfor endnu ikke håndhævet et sådant krav. Den ene af de to anmeldelser, som tilsynet har modtaget fra DSB, omfatter lagring af optagelser på såvel digitale som analoge medier.

²¹ Jf. Datatilsynets udtalelse af 3. juni 2002 vedrørende tv-overvågning i Dansk Supermarked

²² Jf. den i note 4 omtalte klagesag

²³ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 534 af 15. juni 2000 om undtagelse fra pligten til anmeldelse af visse handlinger, som foretages for en privat dataansvarlig

Det må samtidig på ny understreges, at spørgsmålet om anmeldelsespligt ikke har betydning for forpligtelserne til i øvrigt at overholde persondataloven. De registrerede (optagede) personer har endvidere mulighed for at klage til Datatilsynet uafhængigt af spørgsmålet om anmeldelsespligt.

1.4.2. Tv-overvågningsloven

Tv-overvågningsloven må antages at finde anvendelse, jf. afsnit 1.3.2.

1.5. Privates tv-overvågning med analogt udstyr uden systematisk behandling

Såfremt der iværksættes tv-overvågning med analogt udstyr, uden at dette er forbundet med systematisk behandling, vil persondataloven ikke finde anvendelse.

I Datatilsynets praksis har der indtil videre ikke været anledning til at tage stilling til, om analog tv-overvågning uden optagelse, f.eks. hvor billederne løbende vises på en tv-skærm, er omfattet af persondataloven. Dette er formentlig ikke tilfældet.

Hvis loven ikke finder anvendelse, vil det i dette tilfælde alene være reglerne i straffeloven og tv-overvågningsloven, som yder beskyttelse i forhold til de personer, der filmes og vises på en skærm.

Et eksempel på overvågning, som formentlig falder uden for persondatalovens anvendelsesområde, hvis overvågningen foretages med analogt udstyr, er den efter tv-overvågningsloven tilladte overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende uden optagelse af billeder.

Der kan imidlertid også tænkes andre eksempler. Overvågning af f.eks. et toilet på et diskotek eller en prøvekabine i et stormagasin vil, hvis der ikke sker optagelse, men billederne i stedet løbende vises på en skærm i et vagtlokale, næppe være omfattet af persondataloven. Efter tv-overvågningsloven er der alene krav om skiltning. Straffelovens regler må efter Datatilsynets opfattelse antages at sætte grænser for denne form for tv-overvågning, mens der næppe herudover kan stilles krav om proportionalitet og nødvendighed.

1.6. Privates tv-overvågning af rent privat karakter

Persondataloven gælder ifølge lovens § 2, stk. 3, ikke for behandlinger, som en fysisk person foretager med henblik på udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Datatilsynet har ikke haft sager om rækkevidden af denne undtagelse i relation til tv-overvågning.

Det er Datatilsynets umiddelbare opfattelse, at tv-overvågning, som en fysisk person foretager i sit eget hjem, er en aktivitet af rent privat karakter, og således falder uden for persondataloven.

Datatilsynet har i praksis ikke taget stilling til, om noget tilsvarende vil gælde, hvis overvågningen omfatter personer, der ikke er medlemmer af husstanden, f.eks. en hjemmehjælper, der kommer regelmæssigt i hjemmet. I sådanne tilfælde kan der være hensyn, som taler imod at anse forholdet for aktiviteter af rent privat karakter.

Det er Datatilsynets opfattelse, at tv-overvågning, der gøres offentlig tilgængelig via internet, f.eks. ved hjælp af et web-kamera, som udgangspunkt ikke kan anses for en aktivitet af rent privat karakter. Behandlingen er derfor omfattet af persondataloven.

Datatilsynet har i praksis ikke taget stilling til, om persondataloven finder anvendelse, hvis en privatperson overvåger gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel, f.eks. med et kamera placeret i personens hjem. Også i sådanne tilfælde kan der være hensyn, som taler imod at anse forholdet for aktiviteter af rent privat karakter.

For så vidt angår tv-overvågningsloven er Datatilsynet ikke bekendt med, om der foreligger praksis vedrørende privatpersoners overvågning, herunder de ovennævnte eksempler²⁴.

2. Forholdet mellem persondataloven og andre love om tv-overvågning

Sammenstød mellem persondataloven og tv-overvågningsloven kan navnlig forekomme i relation til anvendelsesområde, behandlingsbetingelser, oplysningspligt og til reglerne om anmeldelse til Datatilsynet samt til reglerne om tilsynet med lovenes overholdelse.

2.1. Anvendelsesområde og behandlingsbetingelser

Efter persondatalovens § 2, stk. 1, går regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling forud for reglerne i persondataloven.

I bemærkningerne til bestemmelsen er bl.a. anført, at det omvendt følger af bestemmelsen, at loven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod direktivet om behandling af personoplysninger. Den seneste ændring af tv-overvågningsloven indeholder enkelte bemærkninger om forholdet til persondataloven, jf. nedenfor afsnit 2.2.

Datatilsynet har indtil videre antaget, at tv-overvågning som udgangspunkt skal leve op til såvel tv-overvågningsloven som persondataloven inden for de to loves respektive anvendelsesområder. I visse tilfælde vil forbuddet i tv-overvågningsloven således være udslagsgivende. I andre tilfælde vil persondatalovens proportionalitetskrav være til hinder for tv-overvågning i en situation, hvor tv-overvågningsloven kun stiller krav om skiltning.

Som det fremgår af afsnit 1.2. og 1.4. vil også typen af udstyr, der anvendes, i dag have afgørende indflydelse på, hvilket regelsæt der regulerer tv-overvågningen.

Hertil kommer, at reglerne i straffeloven og forvaltningsloven afhængigt af omstændighederne også har betydning for, hvornår overvågning må finde sted²⁵. For så vidt angår politiet findes der desuden regler i retsplejeloven om bl.a. observation, som – når lovens betingelser er opfyldt – bl.a. kan ske med fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera²⁶.

²⁴ Lovforslag nr. L 17, Folketingsåret 1999-2000, Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning mv. (Offentlige myndigheders tv-overvågning) indeholder et afsnit særligt om tv-overvågning i private hjem

²⁵ I Retsudvalgets betænkning af 10. december 1998 over lovforslag nr. L 38, Folketingsåret 1998-99, Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen mv.) noterer udvalget sig (med tilfredshed), at justitsministeren over for udvalget har tilkendegivet, at tv-overvågning af toiletter, baderum og lignende vil være i strid med straffelovens § 264 a om uberettiget fotografering af personer på et ikke frit tilgængeligt sted eller § 232 om blufærdighedskrænkelser

²⁶ Jf. retsplejelovens § 791 A

Retstilstanden er således efter Datatilsynets opfattelse præget af en uigennemsigthed, der ofte gør det vanskeligt præcist at afklare, hvornår og under hvilke betingelser tv-overvågning må iværksættes. Det er i den forbindelse et nærliggende spørgsmål, om ikke reguleringen på området i det væsentlige bør være uafhængig af, hvem der foretager tv-overvågning, og ikke mindst med hvilket udstyr tv-overvågningen foretages.

2.2. Oplysningspligten

Ved ændringen af tv-overvågningsloven i 2002 (L 138 – Tv-overvågning af pengeautomater, vekselautomater og pengetransporter) anførte Justitsministeriet følgende i bemærkningerne om forholdet til persondataloven:

”Tv-overvågning med opbevaring af optagne billeder mv., må antages at være omfattet af persondataloven, herunder bl.a. lovens regler om behandlingssikkerhed og videregivelse. Med hensyn til spørgsmålet om, i hvilke tilfælde tv-overvågning på områder, som benyttes til almindelig færdsel, må ske, og hvilken information der i disse tilfælde skal gives, gælder dog efter Justitsministeriets opfattelse alene de særlige regler i loven om forbud mod tv-overvågning. I de undtagelsestilfælde, hvor det er tilladt at tv-overvåge på disse områder, skal der således ikke give individuel orientering om en stedfunden overvågning til enhver, som videooptages mv., jf. reglerne herom i persondatalovens §§ 29 og 30. Det må antages, at et krav herom i praksis ville være umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at opfylde, og der er derfor ikke pligt til at stille et sådant krav ifølge det EF-direktiv, som persondataloven bygger på, jf. artikel 11, stk. 2, i direktiv 95/46/EF. Det følger derimod af loven om forbud mod tv-overvågning, at der som hovedregel skal advares om tv-overvågningen ved skiltning. Herved får de personer, som ikke ønsker at blive tv-overvåget, mulighed for at undgå det.”

I relation til områder, der benyttes til almindelig færdsel, udgør det anførte efter tilsynets vurdering en præcisering af omfanget af oplysningspligten, som ligger inden for rammerne af persondataloven og databeskyttelsesdirektivet. Der er imidlertid efter tilsynets opfattelse ikke herved taget generelt stilling til forholdet mellem tv-overvågningslovens krav om skiltning mv. og persondatalovens oplysningspligt.

Som nævnt har Datatilsynet i sin praksis lagt til grund, at tv-overvågningslovens skiltningskrav suppleres af persondatalovens regler om oplysningspligt, som således efter Datatilsynets opfattelse finder anvendelse parallelt med skiltningskravet i tv-overvågningsloven.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der kan opstå situationer, hvor de to love fører til forskellige resultater. Dette kunne tænkes at være tilfældet i en situation, hvor afgørende hensyn til private interesser begrunder en fravigelse af hovedreglen om oplysningspligt efter persondataloven, men hvor der alligevel er skiltningskrav efter tv-overvågningsloven.

Omfanget og karakteren af oplysningspligten i forhold til tv-overvågning er således i nogen grad præget af uklarhed, og spørgsmålet er reguleret i to forskellige regelsæt.

2.3. Anmeldelse til og tilladelse fra Datatilsynet samt tilsynet med lovenes overholdelse

Som beskrevet i afsnit 1 medfører persondataloven i visse tilfælde krav om anmeldelse til og udtalelse eller tilladelse fra Datatilsynet. Under alle omstændigheder er Datatilsynet tilsynsmyndighed i de tilfælde, hvor tv-overvågning sker inden for persondatalovens anvendelsesområde. I tilfælde, hvor behandlingen foretages for domstolene, er Domstolsstyrelsen dog tilsynsmyndighed.

Tv-overvågningsloven indeholder ikke regler om anmeldelse eller godkendelse af tv-overvågning, og der er ikke etableret en uafhængig tilsynsmyndighed. Overtrædelse af loven kan alene forfølges strafferetligt efter politianmeldelse mv.

Forarbejderne til tv-overvågningsloven og ændringslovene til denne giver ikke indtryk af, at der har været overvejet en ordning, hvorefter Registertilsynet/Datatilsynet skulle ind som godkendelsesinstans i forhold til tv-overvågning.

Af forarbejderne til den oprindelige lov fra 1982 fremgår, at Registertilsynet har deltaget i møder om udformningen af lovforslaget. Forholdet til registerlovgivningen omtales ikke i bemærkningerne, men den svenske ordning med tilladelse til tv-overvågning fra länsstyrelsen nævnes.

I forbindelse med ændringen i 1998 (L 38 – tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen mv.) redegøres for både den svenske og norske ordning. I beskrivelsen af den norske ordning omtales de overvejelser, der var på dette tidspunkt, omkring forholdet til personregisterlovgivningen og det norske Datatilsyns rolle som kontrolmyndighed, herunder spørgsmålet om meldepligt. Forholdet til databeskyttelsesdirektivet og konsekvenserne af dets implementering i dansk ret er ikke omtalt.

Justitsministeriet anfører i bemærkningerne:

”Det er efter Justitsministeriets opfattelse endvidere ikke hensigtsmæssigt at regulere tv-overvågning på arbejdspladser via en ordning, hvorefter tv-overvågning kun må foretages i henhold til en forudgående godkendelse fra myndighederne. Der kan i den forbindelse særligt henvises til de erfaringer, der er gjort i Sverige, hvor man nu i vidt omfang har forladt dette godkendelsessystem, jf. herved pkt. 3.1. ovenfor.”

Spørgsmålet om anmeldelsespligt for tv-overvågning er ikke omtalt i forarbejderne til persondataloven. Som nævnt i note 1 omfatter databeskyttelsesdirektivet imidlertid også behandling af billede og lyd. Datatilsynet har således i sin hidtidige praksis antaget, at persondatalovens regler om anmeldelsespligt – og undtagelserne hertil – også omfatter tv-overvågning. Tilsynet har dog endnu ikke taget endelig stilling til omfanget af anmeldelsespligten i forhold til den private sektor, og der er således behov for afklaring af retstilstanden på dette område. Samtidig er det efter Datatilsynets opfattelse ønskeligt, at reglerne om, hvad der kræver anmeldelse, ikke beror på den anvendte tekniske løsning, ligesom det næppe synes påkrævet, at der er forskel på offentlig og privat sektor på dette område.

I overvejelserne på dette område må også indgå, at tilsynet i sin nuværende ressourcemæssige situation ikke vil kunne håndtere eller håndhæve en ordning, hvor tv-overvågning i den private sektor helt eller delvist omfattes af anmeldelsespligt til Datatilsynet. Det ville medføre en overordentlig stor belastning for tilsynet. Samtidig finder Datatilsynet det klart uholdbart, hvis en anmeldelsespligt ikke i rimeligt omfang kan følges op af inspektioner, og det må vurderes som helt urealistisk at foretage inspektioner hos blot en lille procentdel af de private virksomheder, der allerede foretager tv-overvågning.

Med hensyn til tilsynet med tv-overvågningsområdet hersker der formentlig også nogen uklarhed. I de situationer, hvor der er tale om tv-overvågning omfattet af persondataloven (og databeskyttelsesdirektivet), er det væsentligt, at tilsynet varetages af en uafhængig tilsynsmyndighed, jf. kravene i databeskyttelsesdirektivet.

3. Optagelse af lyd

I forbindelse med ændringen af tv-overvågningsloven i 1998 (L 38 – tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen mv.) beskriver Justitsministeriet i bemærkningerne straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3, om aflytning.

Efter bestemmelsen er det strafbart ved hjælp af et apparat, uberettiget at foretage hemmelig aflytning eller at optage udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre, eller forhandlinger i lukket møde, som man ikke selv deltager i, eller hvortil man uberettiget har skaffet sig adgang.

En hemmelig optagelse af en samtale vil ikke være strafbar, hvis en af de personer, der deltager i samtalen, har givet samtykke til optagelsen. Dette gælder, uanset om de øvrige deltagere i samtalen er vidende herom.

Justitsministeriet anfører, at bestemmelsen også omfatter eventuel optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning. Medmindre arbejdsgiveren selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse af lyd i tilknytning til tv-overvågning.

Det konkluderes på den baggrund, at den praktiske hovedregel vil være, at arbejdsgiveren ikke lovligt kan foretage lydoptagelse på arbejdspladsen, hverken isoleret eller i tilknytning til tv-overvågning.

Tv-overvågningsloven regulerer ikke optagelse af lyd, mens persondataloven²⁷ inden for sit anvendelsesområde må antages at finde anvendelse.

Datatilsynet har ikke i sin praksis haft anledning til at tage stilling til spørgsmålet om lydoptagelse i tilknytning til tv-overvågning, men har behandlet enkelte sager om optagelse af telefonsamtaler (digitale systemer).

4. Tv-overvågningsområdet i Sverige og Norge

Reguleringen i Norge er beskrevet i det norske Datatilsyns seneste årsrapport, hvoraf fremgår, at justitsministeren varsler, at han vil overføre tilsyn og kontrol med kameraovervågning til kommunerne. Det er i dag Datatilsynet, som fører tilsyn med, at kameraovervågningen holder sig inden for lovens rammer. Loven kræver, at der er et sagligt behov for kameraovervågning, og at overvågningen skiltes. Det fremgår desuden, at justitsministeren mener, at det også bør vurderes, om kommunerne skal have en vis frihed til at afgøre, hvordan og i hvilken udstrækning overvågningskameraer bør tillades på gade og torv. En kommune kan f.eks. få lov at bestemme, at et område skal være frit for kameraovervågning, eller at her skal være loft på antallet af kameraer.

Endvidere fremgår det, at Datatilsynet overfor Justitsministeriet har ”stilt seg svært positive til disse signalene.”

Situationen i Sverige er, at länsstyrelserne efter den gældende lov om kameraovervågning skal føre tilsyn – og i visse tilfælde give tilladelse til overvågning. I Datainspektionens magasin Dİrekt nr. 2/2003 refereres Datainspektionens udtalelse i forbindelse med en udredning om loven, hvoraf

²⁷ Se også note 1 for så vidt angår databeskyttelsesdirektivet

fremgår, at Datatilspektionen gerne vil overtage opgaven. Der henvises bl.a. til, at de fleste EU-lande ikke har en særskilt lov om kameraovervågning, men anser det for et spørgsmål om behandling af personoplysninger, hvor databeskyttelsesmyndigheden er tilsynsmyndighed. For at kunne overtage tilsynsopgaver og håndtering af tilladelsesordningen ville Datatilspektionen dog skulle tilføres ressourcer, som inspektionen peger på eksempelvis kan finansieres gennem afgifter bl.a. afgifter for faktisk tilsyn. I øvrigt stiller Datatilspektionen i sit høringssvar spørgsmålstegn ved, om loven om almen kameraovervågning i alle dele er i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet.

5. Udviklingstendenser og kort sammenfatning

5.1. Udviklingstendenser

En simpel søgning i Datatilsynets journalsystem indikerer, at tilsynet i 2002 har behandlet mellem 30 og 40 sager, hvor tv-overvågning har været et emne. For 2003 ligger tallet på mellem 40 og 50 sager. I første halvår af 2004 er der allerede registreret mellem 40 og 50 sager, hvor der indgår spørgsmål om tv-overvågning.

Datatilsynet er ikke alene om at konstatere en udvikling på dette område. Også den såkaldte artikel 29-gruppe, der er nedsat ved artikel 29 i direktiv 95/46/EF, har konstateret, at offentlige og private foretagender i Europa i de senere år i stigende grad har gjort brug af forskellige systemer til billedoptagelse²⁸. Dette har ifølge gruppen givet anledning til en livlig debat både på fællesskabsniveau og i de enkelte medlemsstater om de betingelser og begrænsninger, der skal gælde for installation af udstyr til videoovervågning, og om den nødvendige beskyttelse af de registrerede.

Artikel 29-gruppen konstaterer også, at man i de seneste år, bl.a. som følge af gennemførelsen af direktiv 95/46/EF i national ret, har kunnet opleve en omfattende brug i vidt forskellige sektorer af lukkede kredsløb, kameraer og andre sofistikerede værktøjer. Desuden har den teknologiske udvikling, herunder digitaliseringen og den kraftige reduktion af udstyrets størrelse, på betydelig vis øget anvendelsesmulighederne af udstyr til billed- og lydoptagelse, bl.a. i forbindelse med anvendelsen af intranet og internet.

5.2. Sammenfatning

Som det fremgår, er der i forholdet mellem navnlig persondataloven og tv-overvågningsloven en række uafklarede spørgsmål, og retstilstanden opleves af mange, herunder Datatilsynet, som ganske kompleks og uigennemsigtig²⁹.

Dette forhold sammenholdt med en stigende interesse for at anvende tv-overvågning, navnlig i kriminalpræventivt øjemed, aktualiserer efter Datatilsynets opfattelse behovet for en samlet gennemgang og stillingtagen til reguleringen på området.

²⁸ Senest i Artikel 29-gruppens udtalelse nr. 4/2004 om behandling af personoplysninger i forbindelse med videoovervågning (WP 89).

²⁹ Reguleringen af tv-overvågning har været genstand for kritisk behandling fra flere sider. Særligt kan nævnes professor Peter Blumes artikel "Tv-overvågning" i Juristen 2001 s. 144 ff. og advokat (L) Martin Gräs Linds artikel "Persondataloven og lov om tv-overvågning – gennemtænkt samspil?" i Retsvidenskabeligt Tidsskrift, www.rettid.dk, 3. årgang, 1, 2003.

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSENHED

APRIL 2006

Litteratur om effekten af tv-overvågning m.v.

1. Indledning

Denne oversigt bygger på gennemgang af i alt 18 undersøgelser, litteraturstudier og metaanalyser, jf. litteraturlisten og bilag med resumé af de rapporter, oversigten er baseret på. Der er søgt efter forskningslitteratur om dels effekten af tv-overvågning generelt og dels effekten af forskellige former for præventive tiltag, herunder tv-overvågning, over for specielt bankrøverier. Der er primært søgt efter nyere litteratur, og der er især lagt vægt på at inkludere nordiske undersøgelser. Der er endvidere lagt vægt på at inkludere litteraturstudier, hvor en større mængde evalueringer af tiltags præventive effekt beskrives samlet, ligesom der lagt vægt på at inkludere metaanalyser i oversigten.

Metaanalyser er – ligesom litteraturstudier – baseret på tidligere forskning, men nøjes ikke med at redegøre for resultaterne af denne forskning. I metaanalyser genbruges så at sige de data, de inkluderede evalueringer er baseret på, og ved brug af særlige statistiske metoder foretages en samlet statistisk bedømmelse af effekten af det tiltag, metaanalysen angår. På denne måde kan det blive muligt at påvise statistisk signifikante effekter, som ikke viser sig i de enkeltstående undersøgelser, fordi de ofte omfatter meget få observationer.

En del af undersøgelserne måler også 'forskydning' og 'effektspredning'. Med førstnævnte menes den forskydning eller flytning af kriminalitet, der kan blive en bieffekt af, at et lokalområde overvåges meget. Det vil kunne medføre en øget kriminalitet i omkringliggende områder. Med effektspredning menes, at effekten af et tiltag breder sig til andre områder eller andre former for kriminalitet, end tiltaget specifikt havde sigtet mod at forebygge. Her er dog kun i begrænset omfang redegjort for resultaterne vedrørende forskydning og effektspredning.

I den første del af rapporten gennemgås resultater fra undersøgelser, der omhandler effekten af tv-overvågning mere generelt, mens der senere ses på resultater fra undersøgelser, der specifikt omhandler præventive tiltag i forhold til bankrøverier.

Begreberne 'tv-overvågning', 'video-overvågning' og 'kameraovervågning/installation' bruges synonymt. Der er ikke altid i rapporterne redegjort for, om der sker en videooptagelse eller ej. Antagelig sker det dog i langt de fleste tilfælde.

Tallene i parentes henviser til referencerne i litteraturlisten.

2. Den generelle effekt af tv-overvågning

Det er vanskeligt at angive en entydig, overordnet konklusion om effekten af tv-overvågning. Det skyldes dels, at mange undersøgelser ikke giver klare resultater, og dels, at resultaterne afhænger af stedet, hvor tv-overvågningen finder sted, og af, hvilken kriminalitet der er i fokus. Der skal derfor her ses på effekten af tv-overvågning i forhold til dels stedet og dels kriminalitetens art. Desuden skal resultaterne af de undersøgelser, der omhandler tv-overvågningens betydning for politiets muligheder for at opklare forbrydelser, omtales.

2.1 Tv-overvågning af forskellige områder

2.1.1 Bycentre m.v.

En svensk rapport fra 2003 (1) omhandler en undersøgelse af overvågningskameraers kriminalpræventive effekt på kriminalitet, begået i to forskellige gademiljø i bycentre. Mens der det ene sted skete en forbedring af den offentlige orden samt en ganske kraftig reduktion i omfanget af både den almene og den personfarlige kriminalitet efter installation af kameraer, kunne der ikke måles en effekt det andet sted. Denne forskel forklares dels ud fra, hvor stor en del af området kameraerne dækker, samt ud fra forskelle i kriminalitetsniveauet (på forhånd højt i området, hvor der viste sig en nedgang). Det er dog også sandsynligt, at andre, sociale tiltag, der igangsattes samtidig med tv-overvågningen, kan have virket for en mindsning i kriminaliteten.

I Norge er der gennemført en undersøgelse af overvågningskameraers effekt på kriminalitet og ordensproblemer i Oslo centrum (7). Det konkluderes, at overvågningskameraerne ikke har haft nogen væsentlig effekt på kriminaliteten og ordensproblemerne. Der er dog i undersøgelsen resultater, der peger på, at tv-overvågningen har haft en vis præventiv effekt på omfanget af cykeltyverier.

En litteraturstudie (4), der omfatter nyere undersøgelser, antageligt alle vedrørende Storbritannien, omhandler tv-overvågningens præventive effekt på kriminalitet, der begås på offentligt tilgængelige områder. Studien inkluderer en metaanalyse, der viser, at samlet set havde tv-overvågning en meget lille, men statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt (3 pct. reduktion i kriminaliteten).

2.1.2 Offentlige transportmidler

Undersøgelser af den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning i offentlige transportmidler giver ikke en klar konklusion. En litteraturstudie (14), der omfatter to undersøgelser af effekten af tv-overvågning i offentlige transportmidler i England, viser, at tv-overvågning havde en kriminalpræventiv effekt i forhold til overfald, tyveri og hærværk. I modsætning hertil står ovennævnte litteraturstudie (4). Heri refereres til en metaanalyse, der er baseret på fire undersøgelser af tv-overvågning i offentlige transportmidler, og som konkluderer, at tv-overvågningen ikke havde en statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt.

2.1.3 Parkeringshuse

Resultaterne omkring effekten af tv-overvågning af parkeringshuse og andre parkeringsområder fremstår som mere entydige. Ifølge flere af undersøgelserne har tv-overvågning således den største kriminalpræventive effekt på bilrelateret kriminalitet i parkeringshuse m.v.

I en metaanalyse (3) er der foretaget en komparativ undersøgelse af den kriminalpræventive effekt af henholdsvis forbedret øget gadebelysning og tv-overvågning. Heri konkluderes det, at tv-overvågning har størst effekt i parkeringshuse sammenlignet med effekten af tv-overvågning i bycentre, beboelsesejendomme og offentlige transportmidler. Denne analyse omfatter 32 undersøgelser fra Storbritannien, USA og Canada, hvoraf de 19 angår tv-overvågning. Det nævnes videre i rapporten, at den kriminalpræventive effekt synes at vokse, når tv-overvågning kombineres med forbedret belysning.

I en engelsk rapport (18), der inkluderer evalueringer af 13 forskellige tv-overvågningsprojekter, konkluderes samlet, at tv-overvågning alene har en målbar effekt, når det drejer sig om parkeringsområder.

I flere andre rapporter (1, 4, 14) peges også på, at tilstedeværelsen af overvågningskameraer på parkeringsområder fører til en reduktion i antallet af tyverier af og fra biler samt hærværk mod biler. Sandsynligheden for, at overvågningskameraer har en effekt, relateres blandt andet til graden af kendskab til overvågningskameraernes eksistens.

2.2 Tv-overvågning og forskellige former for kriminalitet

Såfremt resultaterne vurderes i forhold til kriminalitetens art, fremtræder visse, forholdsvis tydelige tendenser.

2.2.1 Berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet

I evalueringer, der sammenligner effekten af tv-overvågning på henholdsvis berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet, konkluderes, at tv-overvågning har den største effekt, når det anvendes i relation til berigelseskriminalitet. Dette resultat findes både i de tidligere omtalte rapporter (3, 4, 16 og 18).

Bilrelateret kriminalitet

På baggrund af ovenstående resultater vedrørende effekten af tv-overvågning på parkeringsområder er det ikke overraskende, at flere af undersøgelserne peger på, at tv-overvågning især er effektiv i relation til biltyverier og andre former for kriminalitet, der relaterer sig til biler (tyveri fra biler, hærværk mod biler).

Denne konklusion drages således i en litteraturstudie (5), der omfatter af ni undersøgelser fra hovedsageligt England og USA af tv-overvågningens kriminalitetsforebyggende effekt. I studien sammenlignes tv-overvågningens effekt på bilrelateret kriminalitet i forhold til effekten på indbrudstyveri, butikstyveri og røveri. Samme resultat findes i den førnævnte engelske rapport (18), som måler effekten af 13 forskellige tv-overvågningsprojekter konkluderer. Også i en metaanalyse, der indgår i en litteraturstudie (4), konkluderes, at tv-overvågning har en statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt på kriminalitet, der angår biler.

Den førnævnte svenske rapport (1) finder, at overvågningskameraer i ét tilfælde førte til et fald på næsten 80 pct. i kriminalitet, der er relateret til biler i et parkeringshus, mens tv-overvågning ikke havde nogen effekt på bilrelateret kriminalitet i et andet parkeringshus. Denne forskel forklares dels ud fra graden af kendskab til brugen af overvågningskameraerne og dels ud fra forskel i de områder, som parkeringshusene var lokaliseret i.

Røveri mod forretning

Effekten af tv-overvågning på røveri mod forretning synes usikre. I en rapport fra USA (11) henvises til en undersøgelse, der har vist ganske positive effekter. Undersøgelsen omfattede 81 butikker, hvis omfang af butiksrøverier blev undersøgt henholdsvis et år før og et år efter installation af tv-overvågning. Antallet af røverier var i denne periode reduceret med 53 pct.. Det bemærkes dog, at der kræves data fra en længere tidsperiode for at opnå en tilfredsstillende evaluering. I en anden rapport (13), peges derimod på en undersøgelse, som viser, at overvågningskameraer ikke havde nogen klar forebyggende effekt på omfanget af røverier mod forretning.

Butikstyveri

I en litteraturstudie (12), der bl.a. omfatter den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning i butikker, finder man, at tv-overvågning har bedst effekt i de butikker, hvor kriminalitetsniveauet som udgangspunkt er højt. Der nævnes videre, at tv-overvågning kan reducere omfanget af butikstyveri, men at det er af betydning for effekten, at personalet overvåger optagelserne.

2.3 Tv-overvågningens medvirken til opklaring af kriminalitet

En positiv effekt af tv-overvågning er ifølge flere undersøgelser, at politiets og anklagemyndighedens arbejde lettes. I hvilken grad tv-overvågning har en effekt på dette område, er der dog ikke enighed om, hvilket de følgende undersøgelser viser.

I en artikelsamling fra Det Kriminalpræventive Råd (10) henvises til erfaringer fra England, hvor det fastslås, at opklaringsværdien af tv-overvågning ikke er særlig stor, at gerningsmanden herigennem sjældent kan identificeres, og at mange af billederne er ikke gode nok som bevismateriale i retssager.

I en undersøgelse af røverier mod banker og sparekasser i Storbritannien og Nordirland (6) henvises til en rapport fra 1986, som fastslår, at kameraer ikke virker afskrækkende, men at de medvirker til identifikation af gerningsmanden.

I relation til berigelsesforbrydelser konkluderes det modsatte i en gennemgang af litteratur om tv-overvågning (16), der omfatter undersøgelser fra Storbritannien og USA, nemlig at tv-overvågning er mere effektiv som afskrækkende middel end som middel til at pågribe lovovertræderen. I en anden undersøgelse fra Storbritannien og Nordirland (17) af betydningen af tv-overvågning for opklaring af indbrudstyverier, når man frem til, at tv-overvågning både kan medvirke til at få beskrivelser af de formodede gerningsmænd og på baggrund heraf medvirke til arrestation af disse. I denne undersøgelse vises, at antallet af opklarede sager steg fra 5 til 13 pct. de steder, hvor der fandtes tv-overvågning. Det estimeres videre, at installation af tv-overvågning i tre fjerdele af alle ejendomme (eksklusiv beboelsesejendomme) ville kunne øge den samlede opklaringsprocent med 3,5 procentpoint, hvilket svarer til en 50 pct. øgning af den i forvejen meget lave opklaringsprocent.

I en undersøgelse af bankrøverier i Australien (9) nævnes, at tv-overvågning har en væsentlig betydning for identifikationen af bankrøveren, og at tv-overvågning i 1987 bidrog med brugbare billeder til politiets opklaringsarbejde i omkring 80 pct. af røverier i Australien. I samme rapport nævnes, at tv-overvågning har bidraget til opklaringen af knap en fjerdedel af de opklarede røverier i materialet.

3. Tv-overvågning og øvrige præventive tiltag i relation til bankrøverier

Flere undersøgelser viser, at det især er tilstedeværelsen af beskyttelsesskærme og sikkerhedsvagter samt forskellige former for sikring af pengene (fx brug af tidsindstillet lås og af farvepatroner), der har en kriminalpræventiv effekt på bankrøverier. Endvidere vises det, at det er af betydning for overvågningens effekt, at overvågningen er bemandet. Interview med bank- og butiksrøvere viser, at disse kun i meget ringe omfang lader sig afskrække af tv-overvågning.

I en svensk analyse af udviklingen i bankrøverier i perioden 1990-2000 (2) ses en kraftigt reduktion i antallet af bankrøverier siden midten af 1990'erne. Der angives tre mulige årsager hertil: Øgning af sikkerhedsforanstaltninger (tidsindstillet lås, dagslås, beløbsbegrænsninger, kameraovervågning og placering af penge i en boks, som kræver en bogføringstransaktion før åbning), reduktion i antallet af bankfilialer og – for det tredje – pågribelse af hyppigt recidiverende røvere. Undersøgelsen tyder på, at det er de øgede sikkerhedsforanstaltninger, som har haft størst effekt på nedgangen i bankrøverier. Det er ikke muligt at sige noget specifikt om betydningen af alene tv-overvågning.

I modsætning til denne svenske analyse konkluderes i en undersøgelse af en mindsning i antallet af bankrøverier i Australien (9), at det er meget usikkert, om reduktionen kan tilskrives øgede sikker-

hedsforanstaltninger. En anden og mere sandsynlig hypotese er i henhold til denne undersøgelse, at mindskningen skyldes, at politiet har fanget nogle af de røvere, som har mange røverier på samvittigheden.

Undersøgelser af bankrøverier fra England fra begyndelsen af 1980'erne (6) omtaler betydningen af forskellige sikkerhedsfaktorer, herunder tv-overvågning. Der peges på, at det især er tilstedeværelsen og karakteren af sikkerhedsskærme samt antallet af tilstedeværende i banken, der har betydning for, om bankrøverier lykkes eller ej. Betydningen af tv-overvågning er vurderet på baggrund af en undersøgelse af de ansattes sikkerhedsfølelse. Mere end halvdelen (56 pct.) af de ansatte betragtede først og fremmest kameraerne som en hjælp ved pågribelsen af lovovertræderen (både ved røveri og ved svindel ved kassen), mens mindre end en fjerdedel (22 pct.) opfattede kameraerne som et middel til at afskrække røvere fra at begå røveri. I relation hertil henvises til en anden engelsk rapport, som slår fast, at kameraerne ikke virker afskrækkende, men spiller en større rolle for politiets opklaringsarbejde, idet vidners forklaringer og beskrivelser kan være vage og inkonsistente. Det påpeges dog, at kameraernes præventive potentiale måske ville øge, hvis der blev gjort mere ud af omtalen af, at de er blevet installeret, og at de medvirker til identifikation af lovovertræderen. Samtidig gøres opmærksom på, at kameraer kan betyde, at røverne tager deres forbehold ved at benytte maskering. Det er i rapporten ikke nævnt, hvor kameraerne er placeret – om det er uden for eller inden for bankerne.

I en litteraturstudie (11) henvises til erfaringer fra Canada, som viser, at tv-overvågning har en ringe effekt i forbindelse med forebyggelse af bankrøverier, men der peges samtidig på, at aktiv overvågning har en større effekt end passiv overvågning (uden monitor). I en undersøgelse fra Washington er personer, som er dømt for væbnet røveri, blevet bedt om at prioritere de faktorer, som kunne afskrække dem fra at begå røveri. Kameraovervågning (uden optagelse) blev placeret på 10. plads, mens videooptagelser blev placeret på en 11. plads ud af 11 mulige. I 1985 blev en anden gruppe røvere bedt om at angive en tilsvarende rækkefølge, og her blev kamera- og videoovervågning også lavt placeret (henholdsvis 9. og 11. plads ud af 11 mulige). Begge år er det beløbsstørrelsen, flugtrute og anonymitet, der får højeste prioritet.

En undersøgelse fra Sydafrika (8) omhandler interview med 28 personer, der er dømt for bankrøveri. Gennem interviewene kommer det frem, at nogle røvere undgik banker med vagter, og mens overvågningskamera virkede afskrækkende nogle, fik det andre til at bruge maskering.

I en anden interviewundersøgelse (15) med personer, der alle er dømt for røveri, beskriver røverne hyppigt røveriet som uplanlagt. De giver endvidere ikke udtryk for, at de inden røveriet havde betykt sig om risikoen for pågribelse. På denne baggrund anbefales præventive tiltag, der gør det sværere at få fat i pengene, idet denne type tiltag synes mere effektive end tiltag, der bygger på afskrækkelse, såsom tv-overvågning.

I en nyere og mere kritisk litteraturstudie (12), der omfatter undersøgelser fra USA, Schweiz, England og Australien, konkluderes, at der ikke i dag er sikker viden om, hvad der virker præventivt i relation til røverier mod banker, spillelokaler og posthuse, idet de gennemførte evalueringer videnskabeligt set er for dårlige. De inkluderede undersøgelser peger dog på, at sikkerhedsvagter, skudsikre skærme og forskellige former for sikring af kontanter kan have en effekt.

4. Befolkningens holdning til tv-overvågning

En befolkningsundersøgelse fra 2004 (10) om holdningen til tv-overvågning viser, at danskere generelt er meget positivt stemt overfor tv-overvågning: 97 pct. er positivt indstillet over for tv-overvågning i det hele taget, og 84 pct. er det i forhold til tv-overvågning uden for banker og posthuse. De fleste er positive, fordi de mener, at tv-overvågning forebygger kriminalitet.

Godt 60 pct. af befolkningen mener, det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, mens knap en femtedel (18 pct.) er uenige heri. Mere end halvdelen (55 pct.) af befolkningen synes, at private virksomheder og butikker bør søge om særlig tilladelse for at få lov til overvåge på eget udendørs område, mens mere end en fjerdedel er uenige heri (27 pct.). Halvdelen af befolkningen mener, at private virksomheder og butikker bør have lov til at optage og gemme optagelser af udendørs tv-overvågning af deres eget område, fx overvågning af indgange, facader og parkeringspladser, mens 30 pct. er uenige i dette. Andelen af modstandere er dog større end andelen, der er positivt indstillet (henholdsvis 42 pct. og 39 pct.) over for spørgsmålet om private virksomheders og butikkers mulighed for at tv-overvåge og gemme optagelser, når det gælder offentlige områder umiddelbart uden for de private arealer, fx optagelser af færden på fortovene uden for butikker m.v.

I en anden befolkningsundersøgelse, der tager udgangspunkt i truslen om terror, foretaget af Greens Analyseinstitut for Dagbladet Børsen i perioden 1.-3. august 2005, svarer 72 pct. ja til, at man burde give myndighederne øgede beføjelser til at foretage videoovervågning. Det konkretiseres ikke, hvor videoovervågningen skal finde sted, idet spørgsmålet er generelt formuleret.

Litteraturliste

- (1): Blixt, Madeleine (2003): The use of Surveillance Cameras for the Purpose of Crime Prevention. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Report 2003:11
- (2): Robert, Svensson (2004): Bank-, post och värditransporträån. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Nr. 3/2004
- (3): Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2004): Surveillance for Crime Prevention in Public Space: Results and Policy Choices in Britain and America, p. 497-525 in Criminology & Public Policy, 2004, No 3, Vol. 3. American Society of Criminology, Columbus.
- (4): Armitage, Rachel (2002): To CCTV or not to CCTV? A Review of Current Research into the Effectiveness of CCTV Systems in Reducing Crime. London: National Association for the Care and Resettlement of Offenders.
- (5): Poyner, Barry (1993): What works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations. In Ronald V. Clarke (ed.) (1993): Crime Prevention Studies, Vol. 1, Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press
- (6): Austin, Claire (1988): The Prevention of Robbery at Building Society Branches. Crime Prevention Unit. Paper 14. Home Office. London 1988
- (7): Winge, Stig (2001): Politiets fjernsynsovervåkning ved Oslo Sentralstasjon – En evaluering av kameraernes effekt på kriminalitet og ordensproblemer. Politihøgskolen, Oslo, 2001.
- (8): Maree, Alice (1999): Bank Robbery in South Africa: The Crime and the Criminal, p. 53-61 in Security-Journal, 1999, 12, (2).
- (9): Clarke, Ronald & Field, Simon (1991): Target Hardening of Banks in Australia and Displacement of Robberies, p. 84-90 in Security Journal, 1991, vol. 2.
- (10): Det Kriminalpræventive Råd (2005): Tv-overvågning – Fakta om tv-overvågning i Danmark. Holbæk Express, 2005
- (11): Nieto, Marcus (1997): Public Video Surveillance: Is It an Effective Crime Prevention Tool? Sacramento: California Research Bureau, California State Library, 1997.
- (12): Eck, John E. (2002): Preventing crime at places. In Lawrence W. Sherman, David P. Farrington, Brandon C. Welsh & Doris Layton MacKenzie (eds.): Evidence-Based Crime Prevention. New York: Routledge, 2002.
- (13) Shapland, Joanna (1995): Preventing Retail-Sector Crimes. In Tonry, Michael & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

- (14): Clarke, Ronald V. (1995): Situationel Crime Prevention. In Michael Tonry & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press
- (15): Feeney, Floyd (1986): Robbers as Decision-Makers, p. 53-71 in Cornish, Derek B. & Ronald V. Clarke (eds.): The Reasoning Criminal. Rational Choice Perspectives on Offending. Springer-Verlag, New York Inc. 1986.
- (16): Phillips, Coretta (1999): A review of CCTV evaluations: Crime reduction effects and attitudes towards its use. In Kate Painter & Nick Tilley (eds.): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention (Crime Prevention Studies, Vol. 10, 1999). Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press
- (17) Coupe, Timothy & Kaur, Satverg (2005): The Role of Alarms and CCTV in Detecting Non-residential Burglary, p. 53-72 in Security Journal 2005, 18 (2).
- (18) Gill, Martin & Spriggs, Angela (2005): Assessing the impact of CCTV. Home Office Research Study 292, 2005, London.

**Resumé af evalueringer m.v.
vedrørende den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning
og af præventive tiltag over for bankrøvier**

Indledende bemærkninger

Som nævnt i den sammenfattende rapport omhandler denne litteraturstudie primært nyere litteratur vedrørende effekten af de tiltag, der her er i fokus. Kun for så vidt angår de nordiske lande, er enkeltstående evalueringer søgt inddraget. I øvrigt er der først og fremmest lagt vægt på at inkludere litteraturstudier, der vedrører flere enkeltstående evalueringer, ligesom der lagt vægt på at inkludere metaanalyser, som beregner en samlet effektstørrelse af et givet tiltag. Der er endvidere inkluderet enkelte andre typer af undersøgelser af fx bankrøveres vurdering af den præventive effekt af forskellige former for tiltag.

De enkelte evalueringer, litteraturstudier og metaanalyser er kort refereret i det følgende. Hvert referat angiver – for så vidt oplysninger foreligger – tid og sted for evalueringen samt en kort beskrivelse af indsatsen (den eksperimentelle variabel) og længden af den periode, effekten er målt i (opfølgningsperiode).

Der er i de enkelte tilfælde angivet, hvilken type af undersøgelse referatet angår. For de enkeltstående evalueringer er det oplyst, hvilket design evalueringen bygger på. At der er anvendt et eksperimentelt design betyder, at der er gennemført et kontrolleret, randomiseret forsøg, hvor der er sket en tilfældig fordeling mellem en forsøgs- og kontrolgruppe. Eksempelvis kan en evaluering af en bestemt sikkerhedsforanstaltning gennemføres ved, at der på tilfældig måde (fx ved lodtrækning) udvælges et antal banker, hvor sikkerhedsforanstaltningen implementeres, mens en anden gruppe banker, ligeledes tilfældigt udvalgt, fungerer som kontrolgruppe. Det eksperimentelle design indebærer almindeligvis videre, at der gennemføres før-efter målinger i både forsøgs- og kontrolgruppe. Det eksperimentelle design anses for at være det bedste, idet randomiseringen sikrer, at forsøgs- og kontrolgrupperne er sammenlignelige, og at der ikke sker en skjult selektion.

Det kvasi-eksperimentelle design adskiller sig alene fra det eksperimentelle ved, at forsøgs- og kontrolgruppe ikke er tilfældigt udvalgt. Kontrolgruppen søges i stedet konstrueret, så den med hensyn til en række væsentlige karakteristika ligner forsøgsgruppen mest muligt. Især når det, som her, drejer sig om effekten af tiltag på kriminalitet begået bestemte steder eller inden for bestemte områder, vil et kvasi-eksperimentelt design ofte være tilfredsstillende, da der er forholdsvis lille risiko for en ukontrollabel selektion.

Det non-eksperimentelle design omfatter ikke en kontrolgruppe, men måler typisk effekten ved at sammenligne antallet lovovertrædelser før og efter en given indsats. Dermed kan der ikke kontrolleres for en ikke-indsatsafhængig udvikling i kriminaliteten. Resultater af non-eksperimentelle evalueringer må derfor betragtes som yderst usikre.

Nr. 1

Blixt, Madeleine (2003): The use of Surveillance Cameras for the Purpose of Crime Prevention. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Report 2003:11

Undersøgelsessted: Sverige.

Formål: At undersøge overvågningskameraers kriminalpræventive effekt samt at undersøge deres effekt på borgernes oplevelse af tryghed. Der sigtes endvidere mod at beskrive forhold, der på forskellig vis påvirker sandsynligheden for en positiv præventiv effekt. Undersøgelsen er den første af sin art i Sverige, hvor brugen af overvågningskameraer på offentlige steder er underlagt streng kontrol.

Undersøgelsen: Kvasi-eksperimentelt design.

Indsatsen: Undersøgelsen angår tv-overvågning i parkeringshuse og gademiljøer, men ikke i banker. Overvågningskameraer er installeret på fire steder: Ved to parkeringshuse og i to 'gademiljøer' (Stadsparken i Helsingborg og Möllevångstorget i Malmö). Undersøgelsen af de to former for gademiljø er baseret på politianmeldte lovovertrædelser (indsamlet 3 år før opsætning af kameraer og 15 måneder efter), på politiregistrerede hændelser (i perioden 2 år før opsætning af kameraer og 15 måneder efter) samt interview med personer i de respektive miljøer, med beboere og ansatte i området samt med nøglepersoner (politi, kommune og lokale netværk). Udvikling i den anmeldte kriminalitet på de fire undersøgelsesområder sammenlignes med udviklingen i nærliggende og større områder. Det undersøges også, om der sker en forskydning af kriminaliteten til andre nærliggende områder.

Resultater:

Parkeringshuse

Installationen af overvågningskameraer i to parkeringshuse er det ene sted (privat parkering i parkeringshus i beboelsesområde) forbundet med i et fald på næsten 80 pct. i kriminalitet, der vedrører biler (tyveri af og fra bil samt hærværk mod bil), mens der ikke viser sig nogen mindskning i kriminaliteten i det andet parkeringsområde (offentligt parkeringshus i et center). Brugere af begge parkeringshuse oplevede en højere grad af tryghed ved tilstedeværelsen af overvågningskameraer.

Gademiljø i bycentre

Formålet med installationen af overvågningskameraer i gademiljøet var først og fremmest at forbedre den offentlige orden samt at reducere personfarlig kriminalitet. På Möllevångstorget i Malmö er der registreret et fald i kriminalitet med 40 pct. (fra 160-192 de foregående 3 år til 104 året efter installationen) og et fald i alene den personfarlige kriminalitet på 50 pct. (fra 48-54 til 25 efter opsætning af kameraer). Samtidig med den øgede overvågning gennemførtes et 'socialt forandringsarbejde' i området, med fx netværksarbejde, renovering af området m.v. I rapporten menes dog, at denne indsats formentlig kun haft en begrænset effekt. Det ser ikke ud til, at kriminalitetsfaldet er forbundet med øget kriminalitet i andre områder. I det andet område – Stadsparken i Helsingborg – observeredes ikke fald i kriminaliteten.

Generelt øgedes borgernes oplevelse af tryghed ved opsætning af overvågningskameraer.

Forklaringer og fortolkninger:

Parkeringshuse

Grunden til, at overvågningskameraer ikke har en entydig positiv effekt i parkeringshuse, angives i rapporten til dels at være forskel i kendskab til brugen af overvågningskameraer (høj ved beboelsesparkeringshuset, hvor kriminaliteten faldt meget, men lav ved det andet parkeringshus) og dels forskel i lokalområdets karakter, fx med hensyn til 'naturlig overvågning'.

Gademiljø i bycentre

I Stadsparken, hvor kriminaliteten ikke mindskede, dækkede overvågningskameraerne næsten kun stier, mens de på Møllevångstorget dækkede stort set hele området. Kriminalitetsniveauet var som udgangspunkt meget forskelligt i de to områder: Antallet af lovovertrædelser var betydeligt større på Møllevångstorget end i Stadsparken.

Bemærkninger:

I rapporten anbefales, at overvågningskameraer primært opsættes i områder med megen og koncentreret kriminalitet. Så er sandsynligheden for at opnå en præventiv effekt størst. Ligeledes er udbyttet med hensyn til øget tryghedsfølelse størst i områder med utrygge beboere.

Undersøgelsen påviser – i det ene af de undersøgte gademiljøer – en overordentligt store effekt af tv-overvågning. Dette resultat står i modsætning til det, andre undersøgelser påviser, jf. de følgende sider, hvilket kunne tyde på, at effekten af de sociale forandringer, der samtidig sker i området, muligvis er større end det, der vurderes i rapporten.

Nr. 2

Svensson, Robert (2004): Bank-, post och värditransportrån. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Nr. 3/2004

Undersøgelsessted: Sverige.

Formål: At kortlægge baggrunden for en kraftig mindskning i antallet af bank-, post- og værditransportrøverier i midten af 1990'erne.

Undersøgelsen: Non-eksperimentelt design uden egentlig eksperimentel faktor. Undersøgelsen baseres på politianmeldelser vedrørende bank-, post- og værditransportrøverier fra 1990 til 2000.

Indsatsen: I forbindelse med et fald i røverier skete en intensivering af sikkerheden. Det undersøges, om faldet er relateret hertil, eller hvorvidt en reduktion i antallet af bankfilialer og postkontorer samt pågribelse af recidiverende røvere har influeret herpå.

Sikkerhedsforanstaltningerne omfatter brug af tidsindstillet lås (værdierne er låst inde i en på forhånd defineret periode, og denne periode kan ikke uden videre ændres), daglås (låst entredør oftest kombineret med dørklokke), beløbsbegrænsning (for at mindske kassebeholdning), opbevaring af penge i aflåste beholdere (en foranstaltning der indebærer, at penge kun kan udtages i forening med en bogføringstransaktion) og kameraovervågning. Endvidere blev sørget for uddannelse af og information til personalet.

Indsatsperiode: Som følge af en øgning i antallet af røverier i starten af 1990'erne nedsatte man en præventionsgruppe, som i 1993 blandt andet foreslog de ovennævnte sikkerhedsforanstaltninger. Kameraovervågning havde eksisteret tidligere, men det var først i midten af 1990'erne, man begyndte at anvende kameraovervågning med video.

Resultater:

Antallet af bank- og postrøverier i Sverige toppede i 1994, hvorefter det faldt, og i 2003 lå det på et meget lavt niveau. Røveri af værditransporter er derimod øget. Ifølge undersøgelsen skyldes nedgangen i bank- og postrøverier først og fremmest de øgede sikkerhedsforanstaltninger.

Forskydning

Det er undersøgt, om der i stedet skete en vækst i antallet af røverier i mindre byer, hvor sikkerhedsforanstaltningerne har været færre. Det ser dog ikke ud til at være tilfældet. Derimod er der tegn på, at der i stedet er sket en vækst i røveri fra butikker med store værdier/penge summer (fx urmagere og guldsmede). Øgningen i værditransportrøverier menes dog ikke primært at være et resultat af forskydning i kriminaliteten.

Forklaringer og fortolkninger:

Flere forhold taler for, at det er de øgede sikkerhedsforanstaltninger, som er den vigtigste forklaring på nedgangen i bank- og postrøverier. For det første har nedgangen i røverier været mest markant i Stockholm, hvor sikkerhedsarbejdet var mest intensivt, samtidig med at antallet bankfilialer her ikke er reduceret i samme grad som i den øvrige del af landet.

Bemærkninger:

Faldet i bank- og postrøverier er forbundet med en ændring i røverienes form, idet andelen af 'organiserede røverier' – dvs. røverier begået af flere maskerede røvere, der bærer skydevåben – øget. Mens antallet af organiserede røverier er reduceret med 39 pct., er de mindre organiserede røverier således mindsket med 65 pct.. Ifølge undersøgelsen er det sandsynligt, at dette skyldes sikkerhedsforanstaltningerne.

Undersøgelsen giver ikke mulighed for at fastslå, om de nævnte sikkerhedsforanstaltninger i ulige grad har bidraget til nedgangen i bank- og postrøverier.

Nr. 3

Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2004): Surveillance for Crime Prevention in Public Space: Results and Policy Choices in Britain and America, p. 497-525, in Criminology & Public Policy, 2004, No 3, Vol. 3.

Se også:

Welsh & Farrington (2005): Evidence-Based Crime Prevention: Conclusions and Directions for a Safer Society, in Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice, 2005, Vol. XLVII, No. 2, Canada.

Welsh & Farrington (2004): Evidence-Based Crime Prevention: The Effectiveness of CCTV, in Crime Prevention and Community Safety: An International Journal, 2004, Vol. 6, No 2. Leicester.

Welsh & Farrington (2002): Crime Prevention Effects of Closed Circuit Television: A Systematic Review. Home Office Research Study 252, 2002, London.

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordamerika.

Undersøgelsestidspunkt: De undersøgelser, der er medtaget i denne metaanalyse, er udgivet i perioden 1974 til 2004.

Formål: En komparativ undersøgelse af effekten af to former for præventive tiltag; tv-overvågning (CCTV) og forbedret gadebelysning.

Undersøgelsen: Metaanalyse, der inkluderer 32 undersøgelser. Som kriterium for udvælgelse af de undersøgelser, analysen er baseret på, indgår bl.a. undersøgelsesdesign, idet der kræves et kvasi-eksperimentelt eller eksperimentelt design. Der kræves videre, at undersøgelserne inkluderer en før-efter måling af kriminalitetens omfang i både forsøgs- og kontrolområdet.

Indsatsen: Opsætning af overvågningskameraer og forbedret gadebelysning. De to former for tiltag er iværksat i fire forskellige miljøer: Bycentre, beboelsesejendomme, parkeringspladser og offentlige transportmidler. Det bemærkes, at der i cirka halvdelen af undersøgelserne samtidig indgik andre former for tiltag.

Opfølgningsperioden: I undersøgelserne varierer den undersøgte periode inden indsatsen fra 3 til 51 måneder og efter indsatsen fra 3 til 32 måneder.

Resultater:

Undersøgelsen viser, at de to former for tiltag er lige effektive med hensyn til at reducere kriminalitet. Brugen af tv-overvågning reducerer kriminalitetsniveauet med 21 pct., mens forbedret gadebelysning formindsker kriminaliteten med 22 pct..

Forbedret gadebelysning har større effekt i bycentre end tv-overvågning, mens tv-overvågning har størst effekt på parkeringspladser. Begge metoder er mere effektive til at forebygge berigelsesforbrydelser (inkluderer røveri, bilrelateret kriminalitet – tyveri af og fra biler samt hærværk mod biler – og andre former for tyverier) end voldsforbrydelser, ligesom begge metoder påvises at have større effekt i Storbritannien end i Nordamerika.

Kombinationen af de to metoder viser at have en særlig god effekt, specielt når der er tale om parkeringspladser.

Forskydning og effektspredning

Af de evalueringer, der er inkluderet i metaanalysen, viser 11 af de 19 om tv-overvågning en forskydning i kriminaliteten, en effektspredning eller begge dele.

Forklaringer og fortolkninger:

Forskellen på resultaterne i henholdsvis Storbritannien og Nordamerika kan for det første skyldes, at opfølgningsperioden generelt var kortere i Nordamerika end i Storbritannien (6,9 måneder og 17,7 måneder). For det andet blev der i de amerikanske undersøgelser af effekten af tv-overvågning ikke benyttet andre former for tiltag, mens det var tilfældet i de britiske undersøgelser (9 ud af 14 brugte flere former for intervention, fx forbedret gadebelysning eller politipatruljer). En tredje faktor er den kulturelle kontekst. I Storbritannien er der en bred offentlig accept af og opbakning til brugen af tv-overvågning, mens dette ikke er tilfældet i de nordamerikanske samfund.

Bemærkninger:

Artiklens forfattere anbefaler, at tv-overvågning og forbedret gadebelysning benyttes som kriminalpræventive midler, men at de målrettes mere snævert mod berigelseskriminalitet. En kombination af de to metoder vil muligvis give bedre resultater, men antagelig alene for kriminalitet, der er relateret til biler på parkeringsområder. Forbedret gadebelysning er en effektiv kriminalpræventiv metode, som antagelig også indebærer mindre modstand fra offentligheden end tv-overvågning.

Forfatterne peger også på andre potentielle fordele ved brugen af CCTV (end reduktion af kriminalitet), herunder den hjælp til politiets opklaringsarbejde, videooptagelserne indebærer, og den dermed forbundne øgede sandsynlighed for pågribelse af gerningsmanden.

Følgende CCTV-evalueringer indgår i denne metaanalyse:

Bycentre:

Brown, Ben (1995): CCTV in Town Centres: Three Case Studies. Crime Prevention Series Paper, No. 68. London: Home Office

Short, Emma & Ditton, Jason (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Cameras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, David (1998): Doncaster CCTV Surveillance System: Second Annual Report of the Independent Evaluation. Doncaster, England: Faculty of Business and Professional Studies, Doncaster College.

Armitage, Rachel, Graham Smyth & Ken Pease (1999): Burnley CCTV evaluation. In Kate Painter and Nick Tilley (eds.): *Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention*. Crime Prevention Studies, vol. 10. Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press.

Farrington, David P., Trevor H. Bennett & Brandon C. Welsh (2004): Rigorous evaluations of the effects of CCTV on crime. Unpublished paper.

Mazerolle, Lorraine, David Hurley & Mitchell Chamlin (2002): Social behaviour in public space: An analysis of behavioural adaptations to CCTV. Security Journal 15:59-75.

Beboelsesområder: (Residential/ public housing)

Musheno, Michael C., James P. Levine & Denis J. Palumbo (1978): Television surveillance and crime prevention: Evaluating an attempt to create defensible space in public housing. Social Science Quarterly 58:647-656.

Parkeringspladser:

Poyner, Barry (1991): Situational crime prevention in two parking facilities. Security Journal 2:96-101.

Tilley, Nick (1993): Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime prevention Unit Series Paper, No. 42. London: Home Office.

Sarno, Christopher (1996): The impact of closed circuit television on crime in Sutton town centre. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London: London: London Borough of Sutton

Offentlig transport:

Burrows, John N. (1979): The impact of closed circuit television on crime in the London Underground. In Pat Mayhew, Ronald V.G. Clarke, John N. Burrows, J. Michael Hough & Simon W.C. Winchester: Crime in Public View. Home Office Research Study, No. 49. London: Her Majesty's Stationery Office.

Webb, Barry & Gloria Laycock (1992): Reducing Crime in the London Underground: An Evaluation of Three Pilot Projects. Crime prevention Unit Series Paper, No. 30. London: Home Office

Grandmaison, Rachel & Pierre Tremblay (1997): Évaluation des effets de la télé-surveillance sur la criminalité commise dans 13 stations du Métro de Montréal. Criminologie 30:93-110

Nr. 4

Armitage, Rachel (2002): *To CCTV or not to CCTV? A Review of Current Research into the Effectiveness of CCTV Systems in Reducing Crime*. London: National Association for the Care and Resettlement of Offenders.

Undersøgelsessted: Antageligt kun Storbritannien.

Formål: Rapporten omhandler brugen af tv-overvågning generelt, ikke specifikt i forhold til banker. Sigtet med undersøgelsen er at informere om nyere forskning vedrørende den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning (CCTV).

Undersøgelsen: Litteraturstudie, som inkluderer nyere forskning herunder en metaevaluering baseret på 24 undersøgelser af CCTV, der alle har et kvasi-eksperimentelt eller et eksperimentelt design. Metaevalueringen er foretaget af Welsh & Farrington, og flere af de evalueringer, der indgår i metaanalysen ovenfor (nr. 3), er også inkluderet i denne litteraturstudie.

Litteraturstudien omhandler undersøgelser af CCTV på parkeringspladser, i offentlige transportmidler, i bycentre og udlejningsejendomme. I analysen skelnes ikke mellem de to sidstnævnte kategorier.

Resultater:

På baggrund af 13 evalueringer af CCTV peges i litteraturstudien på, at CCTV har den største effekt på berigelseskriminalitet sammenlignet med personfarlig kriminalitet.

Metaanalysen:

Effekten af CCTV benævnes nedenfor som positive, når der er sket en signifikant reduktion i kriminalitetsniveauet, og omvendt – en negativ effekt – når der er sket en forøgelse af kriminalitetsniveauet. 'Ingen effekt' betegner de tilfælde, hvor der ikke forekommer nogen ændring i kriminalitetsniveauet, mens 'usikker effekt' omhandler de tilfælde, hvor beviserne er uklare.

Af de 24 evalueringer angår seks parkeringspladser, fire offentlige transportmidler, fjorten bycentre/udlejningsejendomme.

Parkeringspladser

Fire af de seks evalueringer finder, at CCTV har en positiv effekt, mens én finder en negativ effekt. Samlet set peges på en signifikant og positiv effekt af CCTV på parkeringspladser. Sammenlignet med kontrolområder blev kriminalitetsniveauet reduceret med 45 pct. på de parkeringspladser, hvor der var opsat CCTV.

Offentlige transportmidler

To af evalueringerne på dette område viser en positiv effekt, én viser ingen effekt og én en negativ effekt. Samlet set var der ikke en signifikant kriminalpræventiv effekt.

Bycentre og beboelsesejendomme

Seks af de fjorten evalueringer vedrørende CCTV i bycentre/udlejningsejendomme viser en positiv effekt, i to tilfælde vises en negativ effekt, og de resterende seks undersøgelser viser ingen eller en

usikker effekt. Metaanalysen viser, at CCTV havde en meget lille, men dog statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt (på tre procent).

Samlet set

Det ser ud til, at CCTV ikke har nogen effekt på voldskriminalitet, mens det har en signifikant effekt på kriminalitet, der angår biler. CCTV er mest effektiv, når det bruges på parkeringspladser.

Andre resultater:

- Forskydning og nyttespredning. Her konkluderes der ikke noget samlet. Der inddrages eksempler på undersøgelser, der viser både det ene og det andet.
- Frygten for kriminalitet. Flere undersøgelser viser, at CCTV nedsætter respondenternes frygt for kriminalitet.
- Svindende effekt. I kriminalitetsforebyggende øjemed ser det ud til, at effekten af CCTV ikke er konstant. Hvis ikke opmærksomheden omkring eksistensen af CCTV vedligeholdes, kan den første tids reduktion i kriminalitet forsvinde. Flere undersøgelser viser således også, at den største reduktion i kriminalitet forekommer umiddelbart efter installation af CCTV, men før kameraerne tages i brug. Det indikerer, at den megen omtale af CCTV kan have en afskrækkende effekt.
- I modsætning hertil står dog de undersøgelser, hvor lovovertrædernes perspektiv inddrages. Disse undersøgelser viser, at lovovertrædere i de fleste tilfælde ikke lader sig afskrække af CCTV.
- CCTV synes at give det største afkast, når det benyttes sammen med andre kriminalitetsforebyggende midler, og når det er tilpasset de lokale forhold.
- Bekymring over overvågning. Befolkningen er ikke bekymrede over brugen af CCTV, men denne opfattelse kan – ifølge rapporten – muligvis ændre sig, når CCTV og andre overvågningsformer bliver mere udbredte.

Litteratur:

Armitage, Rachel, Graham Smyth & Ken Pease (1999): Burnley CCTV evaluation. In Kate Painter and Nick Tilley (eds.): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention. Crime Prevention Studies, vol. 10. Monsey, N.Y.:Criminal Justice Press.

Brown, Ben (1995): CCTV in Town Centres: Three Case Studies. Crime Prevention Series Paper, No. 68. London: Home Office

Butler, G. (1994): Shoplifters' Views on Security: Lessons for Crime Prevention. In Gill (ed.) (1994): Crime at work: Studies in Security and Crime Prevention. Perpetuity Press.

Chatteron, M.R. & Frenz, S.J. (1994): Closed Circuit Television: Its Role in Reducing Burglaries and the Fear of Crime in Sheltered Accommodation for the Elderly. Security Journal 5 (3).

Ditton, James (1998): Public Support for Town Centre CCTV Schemes: Myth or Reality? In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Ditton et Al. (1999): The Effect of Closed Circuit Television Cameras on Recorded Crime Rates and Public Concern about Crime in Glasgow. The Scottish Office Central Research Unit.

Ditton, J. & Short, E. (1998): When Open Street CCTV Appears to Reduce Crime: Does it just get Displaced elsewhere? In CCTV today (5 (2))

French, P. (1996): Inside the Offender's Mind. In CCTV Today (3 (3)).

Gill, M. & Turbin, V. (1998): CCTV and Shop Theft: Towards a Realistic Evaluation. In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Honess, T. & Charman, E. (1992): Closed Circuit Television in Public Places. Police Research Group Crime Prevention Unit Series Paper No. 35. HMSO.

Mahalingham, V. (1996): Sutton Town Centre Public Perception Survey. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London Borough of Sutton

Norris, C. & Armstrong, G. (1999): CCTV and The Social Structuring of Surveillance. In Painter & Tilley (1999): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention. Criminal Justice Press.

Painter, K. (2001): Paper presented at Ensuring the Effectiveness of CCTV conference , London., December 2001.

Painter, K. & Tilley, N (1999): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention. Criminal Justice Press.

Poyner, B. (1992): Situational Crime Prevention in Two Parking Facilities. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Poyner, B. (1992): Video Cameras and Bus Vandalism. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Sarno, Christopher (1996): The impact of closed circuit television on crime in Sutton town centre. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London: London Borough of Sutton

Short, Emma & Ditton, Jason (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Cameras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, David (1998): Crime Reduction, Diffusion and Displacement: Evaluating the effectiveness of CCTV. In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Squires, P. (1998): An Evaluation of the Ilford Town Centre CCTV Scheme. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Tilley, Nick (1993): Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime prevention Unit Series Paper, No. 42. London: Home Office.

Webb, Barry & Gloria Laycock (1992): Reducing Crime in the London Underground: An Evaluation of Three Pilot Projects. Crime prevention Unit Series Paper, No. 30. London: Home Office

Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2002): Crime Prevention Effects of Closed Circuit Television: A Systematic Review. Home Office Research Study 252, 2002, London.

Nr. 5

Poyner, Barry (1993): What Works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations. In Ronald V. Clarke (ed.) (1993): Crime Prevention Studies, Vol. 1, Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press

Undersøgelsessted: De undersøgelser, der indgår i denne rapport, finder hovedsageligt sted i England og USA.

Formål: At få et samlet overblik over hvilke initiativer der virker kriminalitetsforebyggende. Til dette formål er 122 projekter, som alle angår kriminalitetsforebyggelse, blevet indsamlet og analyseret. Analysen omhandler også effekten af CCTV i forhold til røverier, men ikke specielt bankrøverier.

Undersøgelsen: Litteraturstudie, hvor de undersøgelser, der er omfattet, er valgt ud fra to kriterier. Dels skal de angå kriminalprævention, og dels skal de omfatte en effektevaluering. Der stilles ikke krav om art af design, men resultaterne relateres til undersøgelsens gyldighed. CCTV er omtalt i 9 af undersøgelserne. Det er alene resultaterne af disse, der her omtales.

Resultater:

Tiltagenes kriminalpræventive effekt klassificeres ud fra følgende skala:

1. Evalueringerne giver rimeligt sikre beviser på en reduktion i kriminaliteten (værdi 2+),
2. Der er fundet en reduktion i kriminaliteten, men der er tvivl om resultaternes validitet (værdi 1+),
3. Ingen kriminalitetsreducerende effekt (værdi 0),
4. Kriminaliteten er øget (værdi -1).

Placeringen på skalaen sker ud fra et beregnet gennemsnit på baggrund af ovenstående værdier. Der gøres opmærksom på, at gennemsnittet alene kan bruges som et fingerpeg.

I en samlet vurdering bliver syv af de ni CCTV projekter placeret i kategori 1 (værdi +2), én bliver placeret i kategori 3 (værdi 0) og den sidste i kategori 4 (værdi -1).

Nogle af de ni CCTV-projekter angår mere en én kriminalitetstype. To CCTV-projekter, der angår *indbrudstyveri*, er placeret henholdsvis i kategori 1 (værdi +2) og kategori 4 (værdi -1). I relation til *butikstyveri* indgår der én undersøgelse, som er placeret i kategori 3 (værdi 0). To ud af tre CCTV-projekter, der angår *bilrelateret kriminalitet*, er placeret i en kategori 1 (værdi +2), mens den sidste er placeret i en kategori 2 (værdi +1). Effekten af CCTV på *røveri* er målt i fem projekter. Tre af disse bliver placeret i kategori 1 (værdi +2), og de resterende to bliver placeret i kategori 3 (værdi 0). Det højeste gennemsnit for CCTV (1.67) angår således bilrelateret kriminalitet.

Bemærkninger:

De røverier, evalueringerne omhandler, er antagelig først og fremmest gaderøverier. Der nævnes intet specifikt om bankrøverier.

Nr. 6

Austin, Claire (1988): The Prevention of Robbery at Building Society Branches. Crime Prevention Unit. Paper 14. Home Office. London 1988

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordirland.

Undersøgelsestidspunkt: Inkluderer tre undersøgelser, der dækker perioden 1981-1985.

Formål: At undersøge bankrøveriers omfang og karakter samt effektiviteten af forskellige tiltag angående forebyggelse af røverier. Desuden undersøges de ansattes syn på, hvordan røverier af banker og sparekasser kan forebygges.

Undersøgelsen: Rapporten omhandler tre undersøgelser, som alle har et non-eksperimentelt design. Én af undersøgelserne er baseret på oplysninger om røverier over en femårig periode fra The Building Societies Association, som på daværende tidspunkt dækkede 76 pct. af det samlede netværk af bankfilialer i Storbritannien og Nordirland, mens de to andre angår røverier begået i 60 udvalgte filialer. Disse var karakteriseret ved i 1985 enten at have været udsat for et succesfuldt røveri (n=20), forsøg på røveri (n=20) eller ikke at have været udsat for røveri (n=20).

Resultater:

Karakteren af bankrøverier

Undersøgelsen, der vedrører udviklingen i røverier over en femårig periode, viser, at hyppigheden og typen af røveri mod bankerne varierer geografisk. For alene London ses, at de fleste røverier har været succesfulde, men at der er sket en væsentlig stigning i antallet af mislykkede røverier. Tab ved røverier beløb sig til mellem 1.000 £ og 10.000 £. De fleste røverier involverer skydevåben. Endvidere ses der en markant stigning i antallet af røverier i 1982, som igen reduceres kraftigt i 1983. Røvernes brug af maskering ændrer sig i perioden, idet hovedparten af røverne ikke brugte forklædning i 1981, mens det omvendte var gældende i 1983. Herefter vendte billedet sig endnu en gang, således at flertallet af røvere ikke benyttede maskering ved røverier i 1985.

Sikkerhedsfaktorer

En evaluering af betydningen af sikkerhedstiltag inkluderer følgende sikkerhedsfaktorer:

- *Design:* Sikkerhedsskærme, skudsikre sikkerhedsskærme, kameraer, alarmer, pengeskabe, pengeskabe med tidsindstillet lås, kassens synlighed fra gaden
- *Karakteristika ved betjening:* Alder, køn, antal personale.

Andre faktorer der kan have betydning for om røveriet lykkes eller ej:

- *Forhold relateret til røveriet:* Antal af tilstedeværende i banken, bevæbnet røver, forklædt røver

Undersøgelsen viser, at karakteren af sikkerhedsskærmen samt antallet af øvrige tilstedeværende er afgørende for, om røveriet bliver succesfuldt eller ej. Der, hvor der var en skudsikker sikkerhedsskærm, var 19 af 26 røverier (73 pct.) mislykkede, mens antallet af mislykkede faldt til 7 pct. i de tilfælde, hvor der var skærme, som ikke var skudsikre. Ligeledes var antallet af mislykkede røverier størst i de tilfælde, hvor der ikke var kunder eller andre til stede i lokalet: 18 af 20 (90 pct.) mislykkede røverier fandt sted i et ellers tomt rum mod 11 af de 20 succesfulde røverier (55 pct.).

Undersøgelsen viser videre, at røvere helst undgår tidspunkter og steder, hvor kontrollen er stor. I rapporten anbefales sikkerhedsforanstaltninger, der kan bidrage til denne kontrol, men samtidig anbefales at brugen og omtalen af disse dog overvejes: Omtalen kan både tænkes at virke afskrækkende på røvere, men kan måske også betyde, at de tager deres forholdsregler ved at være maskeret (hvor der er kameraer) eller ved at tage gidsler (hvor der er skudsikre skærme).

De ansattes opfattelse af kameraovervågning

I en tredje evaluering bliver ansatte interviewet om, hvorvidt de følte, at sikkerhedstiltagene gav beskyttelse, medførte øget sårbarhed eller ingen forskel gjorde. Mere end halvdelen (56 pct.) betragtede først og fremmest kameraer som en hjælp til pågribelse af lovovertræderen (både ved røveri og ved svindel ved kassen), mens mindre end en fjerdedel (22 pct.) opfattede kameraer som et middel til at afskrække røvere fra at begå røveri.

Forklaringer og fortolkninger:

Nedgangen i antallet af succesfulde røverier i 1983 tilskrives en specialiseret enhed under politiet, som blev oprettet til at bekæmpe det stigende antal væbnede røverier. Årsagen til stigningen i brug af forklædning i 1982-1983 kan skyldes vækst i brug af overvågningskameraer i samme periode, mens der ikke gives noget svar på, hvorfor brug af forklædning reduceres i 1985.

Årsagen til, at skudsikre sikkerhedsskærme og antallet af øvrige tilstedeværende er af betydning for, om røveriets lykkes eller ej, skyldes, at personalet er instrueret i at forlade disken i de tilfælde, hvor der ikke er nogen risiko for dem selv (beskyttet af skudsikker skærm) eller for andre (ingen kunder m.v.).

Bemærkninger:

Der henvises videre til en rapport fra Storbritannien fra 1986, som slår fast, at kameraerne ikke virker afskrækkende, men at de har en større betydning for politiets opklaringsarbejde, idet vidners forklaring kan være vage og inkonsistente. Det bemærkes i rapporten, at kameraernes præventive potentiale måske vil øge, hvis der blev gjort mere ud af omtalen af, at de var blevet installeret, og at de medvirkede til identifikationen af lovovertræderen.

Nr. 7

Winge, Stig (2001): Politiets fjernsynsovervåkning ved Oslo Sentralstasjon – En evaluering av kameraernes effekt på kriminalitet og ordensproblemer. Politihøgskolen, Oslo, 2001.

Undersøgelsessted: Oslo, hovedsageligt i området omkring Sentralstasjonen og Karl Johan gate.

Undersøgelsestidspunkt: 1997-2001.

Formål: At evaluere den præventive effekt af overvågningskameraerne på kriminalitet og ordensproblemer. Andre og mere sekundære mål er kameraernes betydning for til politiets opklaringsarbejde, folks tryghedsfølelse m.m. Overvågningskameraernes betydning specifikt i forhold til bankrøverier indgår ikke i denne evaluering.

Undersøgelsen: Undersøgelsen har et kvasi-eksperimentelt design og er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomhedsledere i det overvågede område, en statistik over registrerede hændelser baseret på alle meldinger til centralen i Oslo politidistrikt, anmeldelsesstatistik for området, uddrag af sager fra kameraoperatørernes logbog og samtaler med kameraoperatører og ledere for projektet.

I relation til statistik over registrerede hændelser er udviklingen i området blevet sammenlignet med et kontrolområde for at se, om en eventuel ændring skyldes en generel ændring i Oslo centrum. Endvidere er udviklingen i sidegaderne til det overvågede område blevet fulgt for at se, om tv-overvågningen indebærer en forskydning af kriminaliteten. Resten af politikredsen fungerede som kontrolområde i relation til antallet af anmeldelser.

Indsatsen: Opsætning af overvågningskameraer på gaderne i det centrale Oslo samt på hovedbanegården. Kameraoptagelserne overvåges permanent.

Indsatsperiode: Kameraerne installeredes den 29. november 1999.

Opfølgningsperioden:

Undersøgelse af registrerede hændelser inkluderer perioden fra 12 måneder før til 12 måneder efter opsætning af kameraerne. Antallet af anmeldelser er blevet registreret 23 måneder før og 15 måneder efter installation af kameraer. Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse inden installation af kameraerne og to efter, henholdsvis et halvt og halvandet år efter opsætning af kameraer.

Resultater:

Politiregistrerede hændelser

Antallet af registrerede hændelser (lovovertrædelser og ordensproblemer) øgede med 35,4 pct. i det overvågede område efter opsætning af kameraer. Til sammenligning skete der en øgning på 2,8 pct. i samme periode i kontrolområdet, og i det område, hvor der kontrolleredes for en kriminalitetsforskydende effekt, skete en stigning på 0,7 pct.. Der skete også en stigning i antallet af egentlige lovovertrædelser, som politiet registrerede (uden anmeldelse). Specielt kriminalitet, som politiet arbejder proaktivt med, såsom narkotikaforbrydelser, blev i højere grad opdaget.

Antallet af anmeldelser (fra ofre/borgere)

Når det gælder narkotikaforbrydelser og tyveri er der ikke signifikant forskel på antallet af anmeldelser før og efter installation af tv-overvågning, og udviklingen i antallet af forbrydelser mod liv og legeme viser ikke nogen entydig tendens. Antallet anmeldelser af tyverier fra og af biler samt cykeltyverier er derimod mindsket signifikant efter kameraernes opsætning.

Spørgeskemaundersøgelse

Det ser ikke ud til, at overvågningskameraerne har haft nogen stor effekt på respondenternes opfattelse af diverse problemer i området.

Samlet

Når alle dataene vurderes samlet tyder resultaterne på, at overvågningskameraerne ikke har haft nogen massiv effekt på kriminaliteten og på omfanget af ordensproblemerne. Mindskningen i antallet af anmeldelser fra befolkningen tyder på, at tv-overvågningen har haft en vis effekt i relation til cykeltyveri. Det er endvidere sandsynligt, at tv-overvågningen bidrager til øgning i antallet af registrerede hændelser.

Forklaringer og fortolkninger:

Politiregistrerede hændelser

Den store stigning i antallet hændelser, registreret af politiet, forklares med, at overvågningskameraerne betyder, at flere hændelser opdages. Kameraerne er registreret som 'anmelder' i 217 tilfælde og har yderligere registreret 106 andre former for hændelser, hvilket udgør en betragtelig del af stigningen. Samtidig tyder dataene på, at det ikke alene er opsætningen af kameraer, der forklarer øgningen i registrerede hændelser, men politiets aktivitet i det tv-overvågede område er samtidig øget.

Antallet af anmeldelser

Reduktionen i antallet af tyverier af og fra biler kan skyldes, at der i samme periode er blevet færre parkeringspladser i området, og det konkluderes derfor, at det er tvivlsomt, om mindsningen i den bilrelaterede kriminalitet skyldes overvågningskameraerne.

Bemærkninger:

Det er et problem ved undersøgelsen af udviklingen i antallet af anmeldelser, at der ikke skelnes mellem lovovertrædelser, der sker inden- og udendørs, hvilket gør dataene mindre præcise.

På baggrund af også andre evalueringer konkluderes i rapporten, at tv-overvågning er mest effektiv:

- på steder hvor kriminaliteten som udgangspunkt er høj,
- i områder hvor den 'naturlige' overvågning er lav, dvs. uoverskuelige områder, dårlig belysning og få mennesker,
- når den angår ejendomsforbrydelser frem for voldsforbrydelser. Dette kan forklares ud fra 'rational choice'-perspektivet.

Nr. 8

Maree, Alice (1999): Bank Robbery in South Africa: The Crime and the Criminal. Security-Journal, 12, (2), pp. 53-61, 1999.

Undersøgelsessted: Sydafrika

Undersøgelsestidspunkt: 1995

Formål: At opnå større viden om de forskellige faser i et bankrøveri: Planlægningsfasen, udførelsesfasen, bortskaffelsesfasen og den fornyede overvejelsesfase.

Undersøgelsen: Interviewundersøgelse med 28 personer, der er dømt for bankrøveri i Sydafrika.

Resultater:

Røverne har foretaget en del planlægning inden røveriet. Planlægningen inkluderer blandt andet udvælgelse af målet, hvor nogle af røverne foretrækker en speciel bank eller et specielt geografisk område. Præferencer i relation til en bestemt bank er baseret på den enkelte bankrøvers opfattelse af sikkerhedsforanstaltninger, placeringen, størrelsen og bankens design. Alle de interviewede bankrøvere tilkendegav vigtigheden af en flugtvej ved måludvælgelsen.

Der er ingen enighed om effekten af sikkerhedsforanstaltninger i planlægningsfasen. På tidspunktet, hvor disse interviews er foretaget, havde de fleste banker begrænsede sikkerhedsforanstaltninger. I hvilken grad, de forskellige sikkerhedsforanstaltninger har en afskrækkende virkning, varierer fra bankrøver til bankrøver (Samme konklusion om sikkerhedsforanstaltningernes afskrækkende effekt findes i en undersøgelse af Echols om bankrøveri i Texas, jf. Echols, J.R. (1994) Bank Robbery in the '90s. *Texas Banking*. Vol. 83, No. 1, p. 19). Nogle af røverne undgik banker med vagter, og mens overvågningskamera afskrækkede nogle, fik det andre til blot at bruge maskering.

Nr. 9

Clarke, R., S. Field & G. McGrath: Target Hardening of Banks in Australia and Displacement of Robberies. In *Security Journal*, 1991, Vol. 2 (p. 84-90).

Undersøgelsessted: Australien.

Formål: At undersøge hvorvidt forbedringer i sikkerhedsforanstaltninger indebærer en forskydning af kriminaliteten. Da artiklen indeholder et afsnit om relationen mellem bankrøverier og forbedringer i sikkerheden, er den inkluderet i denne oversigt.

Undersøgelsen: Non-eksperimentelt design. Undersøgelsen er baseret på data fra politiet fra perioden 1979-1989.

Indsatsen: Siden 60'erne har bankerne i Australien øget deres sikkerhedsforanstaltninger. I perioden 1969-1975 blev foto-overvågningskameraer, forbedrede alarmsystemer samt information til personalet bredt introduceret (jf. Weston 1989). Banker har endvidere i stigende grad gjort brug af vagter, farvepatroner og låse med indbygget forsinkelse. Umiddelbart inden undersøgelsens gennemførelse blev skudsikre skærme installeret.

Resultater:

Antallet af bankrøverier i Australien, specielt i staterne New South Wales og Victoria, er reduceret kraftigt efter 1987. Det er meget usikkert, om denne reduktion i antallet af bankrøverier skyldes de forøgede sikkerhedsforanstaltninger. En anden og mere sandsynlig hypotese er, ifølge denne undersøgelse, at udviklingen skyldes, at politiet har fanget nogle af de røvere, som har mange røverier på samvittigheden.

Der er derimod mere sikre resultater vedr. overvågningskameraers betydning for politiets opklaringsarbejde. I rapporten nævnes, at kameraerne gav brugbare billeder til politiets opklaringsarbejde i omkring 80 pct. af røverierne i 1987 (jf. Marsden 1989). I henhold til politiet spiller overvågningskameraerne en væsentlig rolle for identifikationen af røveren (jf. Delianis 1978). Desuden har kameraerne medvirket til opklaringen af knap en fjerdedel af de opklarede røverier (Baumer & Carrington 1986).

Der er ikke noget, der tyder på, at ovennævnte store reduktion i bankrøverier i visse områder af Australien har medført en forskydning af bankrøverier til andre områder eller til andre former for røveri.

Litteraturhenvisninger:

Baumer, T.L. & Carrington, M. D. (1986). *The robbery of financial institutions*. Washington DC: National Institute of Justice.

Delianis, P. (1978): Armed robbery in Australia – Its nature and extent. In D. Biles (Ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Marsden, J. (1989). Bank robbery in Australia. In D. Challinger (ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Weston, B. (1989): Keeping one step ahead. In D. Challinger (ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Nr. 10

Det Kriminalpræventive Råd (2005): Tv-overvågning – Fakta om tv-overvågning i Danmark. Holbæk Express, 2005.

Undersøgelsessted: Danmark.

Undersøgelsestidspunkt: Der er foretaget undersøgelse af befolkningens holdning til tv-overvågning i 1999 og igen i 2004.

Formål: Formålet med denne artikelsamling er at undersøge, hvor og hvornår tv-overvågning har en kriminalpræventiv effekt. Der fokuseres på både fordele og ulemper ved tv-overvågning.

Undersøgelsen: Ud over befolkningsundersøgelserne refereres til diverse evalueringer.

Resultater:

Befolkningsundersøgelsen viser overordnet set en positiv holdning til tv-overvågning, hvilket underbygges af tidligere danske og af udenlandske undersøgelser. Antagelsen hos de fleste er, at 'tv-overvågning opfattes som en nødvendighed, og hvis man har rent mel i posen, har man intet at frygte'. Et af de steder, hvor befolkningen er skeptisk over for at have tv-overvågning, er på arbejdspladserne.

Mere specifikt viser undersøgelsen fra 2004, at 97 pct. af danskerne er positivt indstillet over for tv-overvågning. De fleste er positive, fordi de mener, at tv-overvågning forebygger kriminalitet. For mange, særligt kvinder, er tv-overvågning også – eller måske netop derfor – med til at skabe tryk-

hed. Der er ingen forbehold, når det gælder overvågning på offentligt tilgængelige steder som fx banker og posthuse (92 pct. er positivt stemt over for tv-overvågning i banker og posthuse, og 84 pct. er positivt stemt over for tv-overvågning uden for banker og posthuse – de to områder, hvor andelen, der er positivt stemt, er størst – men langt størstedelen (90 pct.) sætter dog pris på, at der skiltes med brugen af tv-overvågning.

Der er dog også en vis skepsis, som især er udbredt blandt folk med de længste uddannelser. Alder er også af betydning: De ældre er typisk mere positive end de yngre. Bekymringen gælder privatlivets fred og misbrug af optagelserne. Frygt for et 'overvågningssamfund' er også en mulig forklaring på skepsis.

Som den primære årsag til at være positiv indstillet over for tv-overvågning angiver halvdelen (49 pct.) overvågningens formodede kriminalpræventive effekt, mens godt en fjerdedel (28 pct.) nævner øget tryk-

hed som primære årsag. 17 pct. angiver som primære årsag, at overvågningen styrker politiets opklaringsarbejde. Godt 60 pct. af befolkningen mener, det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, mens knap en femtedel (18 pct.) er uenige heri. Mere end halvdelen (55 pct.) synes, at private virksomheder og butikker bør søge om særlig tilladelse for at overvåge på eget udendørs område, mens mere end en fjerdedel er uenige heri (27 pct.). Halvdelen af befolkningen mener, at private virksomheder og butikker bør have lov til at optage og

gemme optagelser af udendørs tv-overvågning af deres eget område, fx indgange, facader og parkeringspladser, mens 30 pct. er uenige i dette. Andelen af modstandere er større end andelen, der er positivt indstillet – henholdsvis 42 og 39 pct. – når det angår spørgsmålet om, hvorvidt private virksomheder og butikker bør have lov til at tv-overvåge og gemme optagelser af offentlige områder umiddelbart uden for deres eget, fx tv-overvågning af fortovsareal.

Forklaringer og fortolkninger:

I rapporten fremhæves, at tv-overvågningens betydning i forhold til at skabe tryghed hos især kvinder ofte er baseret på en fejlagtig opfattelse, idet tv-overvågning har størst effekt over for tyveri og ikke nogen præventiv effekt, når det drejer sig om personfarlig kriminalitet, som er den type af kriminalitet, kvinder oftest frygter. Ligeledes kan tv-overvågning betyde, at man fralægger sig ansvaret ved ikke at hjælpe til i en situation, fordi man har en opfattelse af, at kameraet indebærer, at der automatisk kommer hjælp.

Videre siges i rapporten, at videooptagelser kan være et væsentligt og stærkt efterforskningsredskab for politiet og desuden et væsentligt bidrag til anklagemyndighedens beviser mod de tiltalte ved sagens behandling i retten.

Tv-overvågning kan ifølge rapporten have en kriminalpræventiv effekt:

- *hvis* tv-overvågningen er effektiv med hensyn til at identificere forbrydelser, når de bliver begået, og/eller til at identificere eftersøgte forbrydere, og
 - *hvis* forbrydere er klar over dette og klar over, at der er overvågningskameraer til stede, og
 - *hvis* forbrydere tilstræber ikke at blive fanget
 - *hvis* forbrydere er rationelt tænkende
- men det kan samtidig indebære, at kriminaliteten flytter andre steder hen.

I rapporten siges endelig, at tv-overvågning kan bruges til at forebygge og opklare nogle typer forbrydelser begået af nogle forbrydere. Tv-overvågning bør ikke stå alene som præventivt tiltag, men kan være en del af en samlet løsning til at forebygge kriminalitet.

På baggrund af erfaringer fra England påpeges, at tv-overvågning kan være en god idé, når der er tale om afgrænsede rum, hvor folks motiv og mål lettere kan bestemmes.

Nr. 11

Nieto, Marcus (1997): Public Video Surveillance: Is It an Effective Crime Prevention Tool? Sacramento: California Research Bureau, California State Library, 1997.

Undersøgelsessted: USA.

Formål: Sammenfatning af erfaringer vedrørende brugen af CCTV i både private og offentlige virksomheder, herunder banker, i relation til bekæmpelse og forebyggelse af kriminalitet.

Undersøgelsen: Litteraturstudie.

Resultater:

I denne rapport sondres mellem aktiv og passiv overvågning. Aktiv overvågning indbefatter i modsætning til den passive form, at personalet permanent følger overvågningen via en skærm. Den passive overvågning inkluderer optagelse på videobånd. De to overvågningsformer kan benyttes kombineret.

I USA har man anvendt CCTV i banker siden begyndelsen af 1960'erne. Af teknologiske årsager var brugen af CCTV i starten begrænset til passiv overvågning, og kvaliteten af billederne fra overvågningen var for ringe til, at de kunne anvendes som bevismateriale.

I en undersøgelse fra 1995 er personer fra Washington statsfængsel, som er dømt for væbnet røveri, blevet bedt om at angive de faktorer, som kunne afskrække dem fra at begå røveri, i prioriteret orden. Forekomsten af kameraovervågning (uden optagelse) blev placeret på 10. pladsen, mens videooptagelse blev placeret på en 11. plads ud af 11 mulige. I 1985 blev en anden gruppe røvere bedt om på tilsvarende måde at angive rækkefølgen af effektive præventive midler, og her blev kameraer (uden optagelse) og videoovervågning også lavt placeret (på henholdsvis 9. og 11. pladsen ud af 11 mulige). Begge år er det udsigten til en ringe gevinst og en dårlig flugtrute, der angives som de vigtigste afskrækkende faktorer.

I modsætning til disse resultater viser en amerikansk undersøgelse fra 1991, at CCTV virker afskrækkende på butiksrøvere. 81 butikker blev undersøgt et år før og et år efter installationen af CCTV, og antallet af røverier var efter et år reduceret med 53 pct.. Det bemærkes dog her, at der kræves data fra en længere tidsperiode for at opnå en tilfredsstillende evaluering.

Rapporten inddrager forskellige erfaringer med anvendelsen af CCTV i 16 byer i USA. Samlet vurderet indeholder rapporten ikke entydige resultater i relation til CCTV's afskrækkende effekt, men der konkluderes dog, at CCTV er virkningsfuld i relation til at reducere og forebygge kriminalitet, og at det er en hjælp i bevisførelsen.

Erfaringer fra andre lande:

I Canada blev 70 pct. af alle bankrøvier i 1995 optaget af overvågningskameraer. Det er afgørende for kameraernes effekt er, om overvågningen er aktiv eller passiv. Flere canadiske undersøgelser viser, at overvågning, der ikke inkluderer en overvågningsskærm, er et af de mindst effektive afskrækkende midler i relation til røveri mod bl.a. banker.

Nr. 12

Eck, John E. (2002): Preventing crime at places. In Lawrence W. Sherman, David P. Farrington, Brandon C. Welsh & Doris Layton MacKenzie (eds.): Evidence-Based Crime Prevention. New York: Routledge, 2002.

Undersøgelsessted: USA, Schweiz, England og Australien

Formål: At undersøge effekten af kriminalpræventive tiltag, der vedrører forskellige typer af offentligt tilgængelige områder og pladser. I rapporten siges indledningsvis, at nogle få områder er udsat for meget kriminalitet, mens de fleste andre går fri. Dette tyder på, at de fleste områder har karakteristika, der forebygger kriminalitet, mens det omvendte gør sig gældende for de få, kriminalitetsplagede områder.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Kun undersøgelser, som har et eksperimentelt eller kvasi-eksperimentelt design, er inkluderet.

Resultater:

Røverier mod nærbutikker

Undersøgelser om dette emne giver ingen entydige resultater. En undersøgelse, foretaget af Crow & Erickson (1984), viser ingen signifikant effekt af overvågningskameraer, mens en anden evaluering (foretaget af Association of Convenience Stores, 1994) af CCTVs effekt viser en nedgang på 15 pct. i antallet af røverier over en 2-årig periode. Eck påpeger, at sandsynligheden for at opnå en positiv kriminalpræventiv effekt er relateret til butikkernes risiko for at blive udsat for røverier. Er risikoen lav, vil præventive tiltag næppe ændre herved, mens der er større sandsynlighed for, at kriminalpræventive tiltag vil have en effekt over for butikker med en stor risiko for røverier.

Røverier mod andre former for detailbutikker

I Leicester i England kontaktede politiet de butikker, der var udsat for mange røverier, og anbragte her diverse kriminalpræventive teknikker heriblandt 'silent alarms', skjult CCTV og 'næralarmer' (proximity alarms). Der er blevet foretaget to evalueringer af disse tiltag, som begge finder en reduktion i kriminaliteten på ca. 25 pct. (Taylor (1999), Tilley & Hopkins (1998)).

Butikstyveri

To tiltag mod butikstyveri, elektronisk varesikring ('electronic article surveillance') og 'farvesikringer' (som ødelægger varen, hvis denne fjernes fra butikken uden betaling), er ofte blevet evalueret, mens brugen af CCTV i relation til butikstyveri ikke har fået meget opmærksomhed.

Evalueringer af elektronisk varesikring, herunder påsætning af sikringer, som kun kan fjernes ved betaling, viser, at effekten varierer fra minimum 32 pct. reduktion i antallet af butikstyverier og helt op til 93 pct. (Farrington et al. 1993). Elektronisk varesikring giver en større effekt, end tilstedeværelse af sikkerhedsvagter gør. Med undtagelse af Farrington et al. oplyses dog ikke i de øvrige evalueringer om, hvorvidt resultaterne er statistisk holdbare.

Evalueringer af farvesikringer viser en reduktion i antallet af butikstyverier på henholdsvis 14 pct. og 47 pct. (DiLonardo & Clarke 1996) De to evalueringer på dette område benytter imidlertid svage evalueringsdesign, hvilket gør resultaterne usikre.

En undersøgelse af den kriminalpræventive effekt af CCTV i butikker (Beck & Willis 1999) opdeler brugen heraf i tre niveauer: Højt niveau, som kræver forekomst af flere kameraer, permanent overvågning af optagelserne, skærme ved alle offentlige indgange og optagelse af video. Et mellemniveau, som adskiller sig fra det høje niveau ved kun sporadisk at have overvågning af optagelserne. Det lave niveau omfatter de tilfælde, hvor flere af kameraerne ikke er ægte, og hvor der ikke sker overvågning af optagelser. Tre butikker fik installeret det høje niveau, mens seks butikker fik installeret mellemniveauet og endnu seks det lave niveau. Reduktionen i tyverier blev målt ud fra en opgørelse af lagerlisten før installationen af CCTV og henholdsvis tre og seks måneder efter. Efter tre måneder viser undersøgelsen en reduktion i antallet af tyverier på henholdsvis 40 pct. (højt niveau), 17 pct. (mellem niveau) og 20 pct. (lavt niveau), og efter seks måneder var reduktionen i antallet af tyverier for CCTV på det høje niveau faldet til 26 pct., steget til 32 pct. for mellemniveauet og reduceret til 9 pct. for det lave niveau. Disse resultater indikerer, at CCTV kan have en effekt på butikstyveri, men at overvågning af optagelserne er væsentligt for at opnå en betydningsfuld effekt.

Banker, spillelokaler og posthuse

En undersøgelse af 236 banker i Philadelphia viser, at brug af sikkerhedsvagt havde en effekt på antallet af røverier, mens beskyttelsesskærme og kameraer ikke gav nogen effekt (Hannan 1982). Denne undersøgelses evalueringsdesign er dog ikke robust, hvilket gør dens resultater usikre. En evaluering af mere end 300 schweiziske banker (Grandjean 1990) viser derimod en effekt af beskyttelsesskærme (om de er skudsikre, er uvist), idet banker, der havde sådanne skærme, blev udsat for 52 pct. færre røverier end banker uden skærme. Yderligere en evaluering (Eckblom 1987, 1988) viser, at skudsikre skærme reducerer antallet af røverier med mellem 55 pct. og 65 pct..

Eck konkluderer, på baggrund af også andre, men usikre evalueringer, at der ikke er sikker viden om, hvad der virker præventivt i relation til røverier mod banker, spillelokaler og posthuse, fordi de benyttede metoder i evalueringerne er for dårlige. De inkluderede undersøgelser peger dog på, at sikkerhedsvagter, skudsikre skærme og 'sikrede' kontanter kan have en effekt.

Samlet konklusion:

I en opsummering af de forskellige tiltags effekt – hvor der er en opdeling mellem tiltag, der virker, tiltag, der ikke virker, og tiltag, der er lovende – bliver CCTV placeret i den sidste kategori, hvilket skyldes, at der ikke er tilstrækkeligt mange videnskabeligt sikre evalueringer på området, men at der dog er tendenser i retning af en præventiv effekt ved brug af tv-overvågning.

Litteraturhenvisninger:

Beck & Willis (1999): Context-specific measures of CCTV effectiveness in the retail sector. In Painter & Tilley (eds.): Surveillance of public space: CCTV, street lighting and crime prevention (vol. 10). Monsey, NY: Criminal Justice Press.

Crow & Erickson (1984): Camaras and silent alarms: A study of their effectiveness as a robbery deterrent. Jackson Hole, WY: Athena Research Corporation.

DiLonardo & Clarke (1996): Reducing the rewards of shoplifting: An evaluation of ink tags. In Security Journal (7).

Eckblom (1987): Preventing robberies at sub-post offices: An evaluation of a security initiative (Vol. 9). London, Home Office.

Eckblom (1988): Preventing post office robberies in London: Effects and side effects. In Journal of Security Administration (11)

Farrington et al. (1993): An experiment on the prevention of shoplifting. In Clarke (ed.): Crime prevention studies (Vol. 1). Monsey, NY: Criminal Justice Press.

Grandjean (1990): Bank robberies and physical security in Switzerland: A case study of the escalation and displacement phenomena. In Security Journal (1).

Hannan (1982): Bank robberies and bank security precautions. In Journal of Legal Studies (11)

Taylor (1999): Using repeat victimization to counter commercial burglary: The Leicester experience. Security Journal, 12 (1).

Tilley & Hopkins (1998): Business as usual: An evaluation of the small business and crime initiative (Vol. 95). London, Home Office.

Nr. 13

Shapland, Joanna (1995): Preventing Retail-Sector Crimes. In Tonry, Michael & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

Undersøgelsessted: Hovedsageligt Storbritannien og USA.

Formål: At sammenfatte resultater vedrørende effekten af kriminalpræventive tiltag i forretninger, herunder tiltag mod røverier mod forretning.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Undersøgelsen inkluderer både evalueringer, der har et eksperimentelt, et kvasi-eksperimentelt og et non-eksperimentelt design.

Resultater:

I sin gennemgang af evalueringer, der angår forebyggelse af røverier mod forretning, omtaler Shapland den afskrækkende effekt af øget overvågning (via kameraer eller gennem tilstedeværelsen af flere ansatte). Kun en af undersøgelserne omtaler specifikt anvendelsen af overvågningskameraer. Denne undersøgelse er foretaget af Crow & Erickson (1984) og viser, at brugen af overvågningskameraer ikke har nogen særlig forebyggende effekt på røverier, men at kameraerne fik personalet til at føle sig mere sikre. Det metodiske design af Crow & Ericksons undersøgelse omtales ikke af Shapland.

Andre resultater

En interviewundersøgelse med røvere fra USA (Hunter & Jeffery 1992) viser, at procedurer omkring håndteringen af kontanter i forretninger er en væsentlig faktor, som påvirker røverne.

En anden undersøgelse fra USA (Skogan 1992) finder, at karakteristika, der er relateret til forretningen, influerer på risikoen for røveri, mens kendetegn ved det område, forretningen er placeret i, ikke påvirker. Dette modsiges af en undersøgelse fra England (Hibberd & Shapland 1993), som konkluderer, at området har større betydning end forretningstypen.

Litteraturhenvielse:

Clarke, Field & McGrath (1991): Se nr. 9

Crow & Erickson (1984): Camaras and silent alarms: A study of their effectiveness as a robbery deterrent. Jackson Hole, WY: Athena Research Corporation.

Grandjean (1990): Bank robberies and physical security in Switzerland: A case study of the escalation and displacement phenomena. In Security Journal (1).

Hibberd & Shapland (1993): Violent crime in small shops. London, Police Foundation.

Hunter & Jeffery (1992): Preventing convenience store robbery through environmental design. In Clarke (ed.): Situational Crime Prevention. NY, Harrow & Heston.

Skogan (1992): Personal communication, based on National Institute of Justice report: Appendix A: Study areas and survey methodology. Northwestern University.

Nr. 14

Clarke, Ronald V. (1995): *Situational Crime Prevention*. In Michael Tonry & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

Undersøgelsessted: England

Formål: Artiklen omhandler situationel kriminalprævention og har især fokus på tiltagenes eventuelle kriminalitetsforskydende effekt. Som en del af de situationelle kriminalpræventive tiltag omtales CCTV. Det er kun overvågningskameraernes effekt på kriminalitet på parkeringspladser og i offentlige transportmidler, der inddrages. CCTV's effekt i relation til bankrøverier omtales ikke.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Der synes ikke at være sket nogen selektion baseret på metodekrav til de evalueringer, der inkluderet i denne studie.

Resultater:

I omtalen af CCTV's effekt på tyverier på parkeringspladser refereres til undersøgelser af Poyner (1991) og Tilley (1993). Poyner finder en væsentlig reduktion i tyverier (fra 92 tyverier året før installation af overvågningskamera til 31 tyverier året efter). Tilley finder en lignende effekt af CCTV, også selv om kameraerne ikke blev overvåget af personale. Ligeledes findes CCTV at have en præventiv effekt, når det anvendes i forbindelse med offentlige transportmidler. Dette gælder både overfald og tyveri i Londons Underground (Mayhew et al. 1979) og hærværk i busser i det nordlige England (Poyner 1988).

Bemærkninger:

I henhold til Clarke er der ikke tvivl om, at de forskellige kriminalitetsforebyggende teknikker har en præventiv effekt på kriminaliteten, men det påpeges, at evalueringerne ikke altid lever op til metodekravene. Der eksisterer meget få eksperimentelle design på dette område. Desuden oplyses der ikke om opfølgningsperioder, og i flere af undersøgelserne er flere kriminalpræventive tiltag iværksat samtidigt, hvilket betyder, at det er svært at udtale sig om de forskellige tiltags specifikke effekt.

Litteraturhenvielse

Mayhew et al. (1979): Crime in public view. London, Home Office (Vol. 49).

Poyner (1988): Video cameras and bus vandalism. In Security Administration (Vol. 51)

Poyner (1991): Situational crime prevention in two car parks. In Security Journal (Vol. 2)

Tilley (1993): Understanding car parks, crime and CCTV: Evaluation lessons from safer cities. London, Home Office (Vol. 42)

Nr. 15

Feeney, Floyd (1986): Robbers as Decision-Makers. In Cornish, Derek B. & Ronald V. Clarke (eds.): The Reasoning Criminal. Rational Choice Perspectives on Offending. Springer-Verlag, New York Inc. 1986 (p. 53-71)

Undersøgelsessted: Californien

Undersøgelsestidspunkt: Interviewene blev foretaget i 1971 og 1972

Formål: At opnå større viden om røverier

Undersøgelsen: Interviewundersøgelse med 113 personer i Californien, der alle var dømt for røveri. De interviewede omfatter både voksne og unge, hvide og sorte, personer der er dømt for røveri mod forretning og mod personer m.v.

Resultater:

Mere end halvdelen af interviewpersonerne svarer, at de ikke planlagde røveriet. Røverierne virker tit impulsive og tilfældige, og mere end 60 pct. overvejede ikke forinden røveriet risikoen for at blive pågrebet. Mindre end 5 pct. svarede, at røveriet var detaljeret planlagt. I og med at røveri medfører lange fængselsstraffe, er den manglende overvejelse omkring udførelsen af røveriet overraskende.

At røverne ikke skulle planlægge deres røveri, er måske mere en påstand end et reelt forhold (forfatteren noterer her, at erfaring kan erstatte planlægning), mens den manglende bekymring for at blive pågrebet virker reel nok. Manglende planlægning og mangel på bekymring for pågribelse indebærer, at afskrækkelse er vanskelig at benytte som præventionsmiddel.

Mindre end 60 pct. angav udbyttet (penge), som den primære årsag til at foretage røveriet. Blandt andre årsager, der nævnes, er spænding (6 pct.), vrede (6 pct.), ønsket om at imponere eller hjælpe venner (6 pct.) og påvirkning af stoffer eller alkohol (6 pct.)

På baggrund af interviewene anbefales præventive tiltag, der gør det sværere at få fat i pengene, idet disse betragtes som mere effektive end de foranstaltninger, der bygger på afskrækkelse, såsom tv-overvågning.

Der findes forskel mellem dem, der røver forretninger, og dem, der røver personer, hvilket indikerer vigtigheden af et kriminalitetsspecifikt fokus i relation til forebyggelse af røverier.

De røveridømtes egne forslag til prævention bestod for de flestes vedkommende i job, jobtræning, social velfærdsprogrammer og uddannelse (37 pct.), mens 14 pct. ikke mente, at det var muligt at forhindre personer fra at begå røverier. 3 pct. svarede afskrækkelse/fokus på straffen for røveri, som præventivt tiltag.

Nr. 16

Phillips, Coretta (1999): A review of CCTV evaluations: Crime reduction effects and attitudes towards its use. In Kate Painter & Nick Tilley (eds.): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention (Crime Prevention Studies, Vol. 10, 1999). Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press.

Undersøgelsessted: Storbritannien og USA.

Formål: At lave en samlet redegørelse vedrørende evalueringer af effektiviteten af CCTV i relation til at reducere kriminalitet, uorden/optøjer og frykten for kriminalitet. Artiklen omhandler effekten af CCTV på kriminalitet generelt og ikke specielt i relation til bankrøverier.

Undersøgelsen: Litteraturstudie, som omhandler undersøgelser både med et eksperimentalt, kvasi-eksperimentelt og et non-eksperimentelt design.

Opfølgningsperiode: Varierer (op til 27 måneder før installation og 36 måneder efter).

Resultater:

Det konkluderes samlet, at CCTV kan være et effektivt afskrækkelsesmiddel, når det gælder berigelseskriminalitet, mens resultaterne angående personfarlig kriminalitet, forbrydelser mod den offentlige orden samt frykten for kriminalitet er mere blandede. De inkluderede undersøgelser vidner om, at CCTV i relation til berigelsesforbrydelser er mere effektiv som afskrækkelse end som middel til at pågribe lovovertræderen.

Berigelseskriminalitet:

Lovende resultater:

Brown (1995): Newcastle, England, 16 kameraer der blev overvåget fra politistationen, var opsat på et område med forretninger og forlystelser. Undersøgelsesperioden: 26 måneder før og 15 måneder efter installationen af CCTV. Undersøgelsen inkluderer et kontrolområde. Berigelseskriminaliteten blev reduceret, og der blev ikke fundet bevis for forskydning af kriminaliteten, mens resultaterne vidnede om effektspredning.

Brown (1995): Kings Lynn, England, 19 kameraer der blev overvåget af sikkerhedspersonale, var opsat ved parkeringspladser og problemområder. Her blev der observeret et fald i tyveri fra bil og indbrudstyveri. Den kriminalpræventive effekt aftog dog over tid. Kriminalitetsraten før installation af kameraer var lav, hvilket gør det svært at udtale sig om forskydning af kriminaliteten. Undersøgelsesperioden er på ni måneder før og 21 måneder efter installationen af CCTV.

Short & Ditton (1996), Airdrie, Skotland, 12 kameraer, der blev betjent af civilt personale, blev installeret i centrum og omkringliggende områder. Undersøgelsesperioden er på fire år (to år henholdsvis før og efter installation af kameraerne). Antallet af registrerede lovovertrædelser reduceredes med 21 pct., og der findes ingen tegn på mindsning af effekt over tid. Visse former for berigelsesforbrydelser, fx indbrud og tyveri fra og af motorkøretøjer, blev reduceret med 48 pct.. I undersøgelsen kan der hverken påvises forskydning af kriminaliteten eller effektspredning.

Tilley (1993a): Hull, England, kameraer dækkede parkeringsfaciliteter og blev overvåget døgnet rundt fra politistationen. Ødelæggelse af biler blev reduceret med 45 pct., mens tyveri fra og af biler

blev mindsket med henholdsvis 76 pct. og 89 pct.. Undersøgelsesperioden var på 8 måneder før og 8 måneder efter installation af CCTV.

Poyner (1992): Cleveland, England, kameraerne er i denne undersøgelse placeret i busser, og der ses her en effekt af CCTV i form af en reduktion i hærværk mod busser. Undersøgelsesperioden er på 8 måneder før og 8 måneder efter installation af CCTV.

Chatterton & Frenz (1994): Beskyttede boliger, kameraer opsættes i 15 boliger, og der bliver skiltet med dette ved indgangene. Kameraerne blev ikke konstant overvåget, men optog døgnet rundt. Indbrudstyveri og forsøg herpå blev reduceret med 79 pct. (fra 4,25 til 0,9 per måned). Undersøgelsesperioden er på 12 måneder før og 5-10 mdr. (10 mdr. fra installation af første kamera) efter installationen af CCTV.

Gill & Turbin (1998): Leeds, tøjforretning, CCTV reducerer svind fra varebeholdningen fra næsten £ 600 til £ 200 om ugen.

Blandede resultater:

Skinns (1998): Doncaster, installation af CCTV i bycentre medførte reduktion af tyveri af og fra motorkøretøjer, men ikke af andre former for kriminalitet, såsom indbrudstyveri, butikstyveri, overfald mv. Her findes endvidere en forskydning af kriminaliteten, og når denne medregnes, bliver den samlede kriminalpræventive effekt af CCTV 6 pct.. Undersøgelsesperioden er på 12 måneder før og 12 måneder efter installationen af CCTV.

Squires (1998 a): Ilford, installationen af CCTV i bycentre medførte en nedgang i hærværk, røveri (antagelig gaderøverier) og simpelt tyveri, men ikke i relation til indbrudstyveri, butikstyveri, vold eller narkotikaforbrydelser. Undersøgelsesperioden er på seks måneder før og syv måneder efter installation af CCTV.

Tilley (1993a): Hartlepool, kameraer opsat på parkeringspladser. Kameraerne blev overvåget af sikkerhedsfolk, evalueringsperiode 1989-1992 (12 måneder før installationen af kameraerne og 24 måneder efter). Der findes en nedgang i antallet af tyverier af og fra biler. Denne effekt mindsker over tid, og der findes samtidig en forskydning af kriminaliteten.

Poyner (1992b): Surrey, installation af CCTV på parkeringsplads ved et Universitet. Det forsøges at isolere effekten af CCTV, da flere tiltag opstartes samtidigt, herunder forbedret gadebelysning. Der findes en reduktion i antallet af tyverier fra biler, men denne mindskning forekommer også i områder af parkeringspladserne, der ikke er overvåget af CCTV. Dette forklares ud fra information om CCTV. Der er tegn på en kriminalitetsforskydende effekt. CCTV har ikke nogen stor effekt i relation til hærværk. Undersøgelsesperioden er på 27 måneder før og 9 måneder efter installation af CCTV.

Se også Sarno (1996), Clarke (1995), Squires (1998 b,c,d) m.fl.

Ingen eller minimal virkning:

Brown (1995): Birmingham, ni kameraer installeret rundt omkring i byens problemområder. Kameraerne blev kontrolleret af politiet. Der skete en nedgang i antallet af biltyverier, men dette kunne ikke med sikkerhed relateres til installation af CCTV. Undersøgelsesperioden er på 12 måneder før og 36 måneder efter installationen af CCTV.

Musheno et al. (1978): New York, kameraer installeret i lobby og elevatorområder i tre beboelsesejendomme. Fire ud af otte kriminalitetstyper forekom hyppigere efter installation af kameraer, mens der kun var en ubetydelig nedgang i de resterende fire. Musheno et al. konkluderer, at CCTV ikke har en afskrækkende effekt. Overvågningen af kameraerne foregik via beboernes tv. Beboernes ringe overvågningsaktivitet kan have haft betydning for undersøgelsens resultater. Undersøgellesperioden er på 4 måneder før og 3 måneder efter installationen af CCTV.

Tilley (1993b). Her undersøges effekten af CCTV i mindre forretninger. Indbrud, hærværk og andre lovovertrædelser finder sted både året før og efter installationen af CCTV. Antallet reduceres dog en smule.

Lovovertræderens perspektiv

Butler (1994) har foretaget interviews med 27 lovovertrædere i England, som er dømt for indbrud i forretning. 41 pct. sagde at de ville blive afskrækket af et CCTV-system, mens hovedparten svarede, at det ikke vil afskrække dem fra at begå kriminalitet.

French (1996) har foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt 130 lovovertrædere i Essex og finder, at CCTV har en afskrækkende effekt, specielt på voksne lovovertrædere. Ingen af respondenterne havde begået kriminalitet i områder, dækket af CCTV.

Gill & Turbin (1998) finder i modsætning hertil i en interviewundersøgelse blandt personer, der er dømt for butikstyveri, at størsteparten af disse ikke frygtede at blive arresteret som resultat af CCTV.

Short & Ditton (1998) finder, at størsteparten af de 30 lovovertrædere, som de har interviewet, var klar over eksistensen af CCTV, og at de havde en forholdsvis klar idé om, hvilke områder CCTV dækkede i byen. Halvdelen af lovovertræderne var blevet filmet og dømt på baggrund af beviser fra CCTV. På trods af dette konkluderer Short & Ditton, at CCTV kun virker begrænsende på vold i offentligheden. De interviewede lovovertrædere svarer endvidere, at kameraernes begrænsede synsvinkel, muligheden for at undvige kameraerne, og den fart, som kriminaliteten foregår med (især ved biltyverier), indebærer, at CCTV ikke betragtes som effektiv i relation til at forøge risikoen for pågribelse.

Litteraturhenvisning:

Brown, B. (1995): CCTV in Town Centres: Three Case Studies (Police Research Group Crime Detection and Prevention Series Paper, No. 68, London: Home Office

Butler, G. (1994): Shoplifters' Views on Security: Lessons for Crime Prevention. In Gill (ed.): Crime at Work: Studies in Security and Crime Prevention. Perpetuity Press, Leicester, UK.

Chatteron, M.R. & Frenz, S.J. (1994): Closed Circuit Television: Its Role in Reducing Burglaries and the Fear of Crime in Sheltered Accommodation for the Elderly. Security Journal 5 (3).

Clarke, R.V. (1995): Situational Crime Prevention. In Tonry & Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19). Chicago: University of Chicago Press.

Gill, M. & Turbin, V. (1998): CCTV and Shop Theft: Towards a Realistic Evaluation. In Norris, Moran & Armstrong (eds.): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Aldershot, UK, Ashgate.

Musheno et al. (1978): Television Surveillance and Crime Prevention: Evaluating An Attempt to Create Defensible Space in Public Housing. Social Science Quarterly 58 (4).

Poyner, B. (1992a): Video Cameras and Bus Vandalism. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Poyner, B. (1992b): Situational Crime Prevention in Two Parking Facilities. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Sarno, C. (1996): The Impact of Closed Circuit Television on Crime in Sutton Town Centre. In Bullos & Grant (eds.): Towards a Safer Sutton? CCTV One Year On. London Borough of Sutton.

Short, E. & Ditton, J. (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Cameras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, D. (1998): Crime Reduction, Diffusion and Displacement: Evaluating the Effectiveness of CCTV. In Norris, Moran & Armstrong (eds.): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Aldershot, UK, Ashgate.

Squires, P. (1998a): An Evaluation of the Ilford Town Centre CCTV Scheme. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998b): The East Grinstead Town Centre CCTV Scheme: An Independent Evaluation. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998c): CCTV and Crime Prevention in Burgess Hill Town Centre: An Independent Evaluation. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998d): CCTV and Crime Reduction in Crawley: An Independent Evaluation of the Crawley CCTV System. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Tilley (1993a) Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime Prevention Unit Series Paper, No. 42, London, Home Office

Tilley (1993b): The Prevention of Crime Against Small Businesses: The Safer Cities Experience. Crime Prevention Unit. Paper 45, Home Office, London

Nr. 17

Coupe, Timothy & Kaur, Satverg (2005): The Role of Alarms and CCTV in Detecting Non-residential Burglary. In Security Journal 2005, 18 (2), p. 53-72.

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordirland.

Undersøgelsestidspunkt: 2000.

Formål: At undersøge betydningen af tyverialarmer og CCTV i opklaringen af indbrudstyverier i butikker, kontorer, fabrikker, hoteller, restauranter m.fl.

Undersøgelsen: Spørgeskemaundersøgelse blandt politibetjente, interview med ofre, oplysninger om gerningsstedet samt analyse af data fra politiet. Politidataene omfatter 1117 tyverier, der er begået i en mindre del af UK mellem april og september 2000. Spørgeskemaundersøgelsen blandt politibetjente inkluderer 1008 skemaer. Der blev tilfældigt udvalgt 299 sager, for hvilke der blev foretaget interview med ofre samt indsamlet oplysninger om gerningsstedet.

Resultater:

På baggrund af undersøgelsen konkluderes, at både tyverialarmer og CCTV bidrager til opklaring af indbrudstyverier. Aktivisering af tyverialarmer kan føre til, at øjenvidner bliver opmærksomme på, at en forbrydelse er i gang, hvilket vil øge sandsynligheden for, at de vil kunne give et signalement af gerningsmanden.

CCTV kan ligeledes være en hjælp til at se og få et signalement af gerningsmanden. Som følge heraf af mere end fordobledes andelen af opklarede sager, fra 5 til 13 pct..

Det estimeres, at installation af CCTV i tre fjerdele af alle ejendomme (eksklusiv beboelsesejendomme) ville kunne øge den samlede opklaringsprocent med 3,5 pct.. Dette svarer til en stigning på 50 pct., da den eksisterende opklaringsprocent er på 6,8 pct., for så vidt angår sager, der alene omfatter indbrud i forretning m.v. Den samlede opklaringsprocent er på godt 10 pct..

CCTV er mere omkostningskrævende end tyverialarmer, men i modsætning til tyverialarmer er effekten af CCTV ikke afhængig af en øjeblikkelig reaktion fra politiets side for at sikre arrestation af gerningsmanden.

Nr. 18

Gill, Martin & Spriggs, Angela (2005): Assessing the impact of CCTV. Home Office Research Study no. 292, 2005, London.

Undersøgelsessted: England og Wales.

Undersøgelsestidspunkt: 2000-2004.

Formål: At evaluere CCTV's effekt på kriminalitet samt på befolkningens frygt for kriminalitet. Undersøgelsen omfatter evalueringer af 13 forskellige CCTV-projekter, som alle er finansieret via et statsligt kriminalpræventivt tiltag, der blev påbegyndt i 1999 og som forvaltes af bl.a. det britiske Home Office. Undersøgelsen inkluderer projekter, hvor CCTV er implementeret i bycentre, parkeringsområder, hospitaler og boligområder.

Undersøgelsen: Undersøgelsen har et kvasi-eksperimentelt design. De 13 projekter, der indgår i denne undersøgelse, er udvalgt af Home Office ud fra kriterier om bl.a. forskellig lokalisering af CCTV, tilgængelighed af data til evalueringen, projektets omkostninger, områdets kriminalitetsniveau mv. Projekterne er derfor hverken tilfældigt udvalgt eller udvalgt af forfatterne bag undersøgelsen. Undersøgelsen af ændringer i kriminalitetsniveauet er baseret på politiets data vedrørende anmeldte forbrydelser, mens undersøgelsen af befolkningens frygt for kriminalitet er baseret på spørgekemaundersøgelser.

Kriminalitetsniveauet er undersøgt i en periode før og efter implementeringen af CCTV både i det område, hvor CCTV blev installeret, og i et kontrolområde. Kun i godt halvdelen af tilfældene lykkedes det at finde et egnet kontrolområde, og i de resterende tilfælde blev data fra hele den øvrige del af den pågældende politikreds benyttet som en type kontrolområde.

Opfølgningsperiode: Varierer fra 4 mdr. til 24 mdr. Korte opfølgningsperioder skyldes forsinkelser i implementeringen af CCTV.

Resultater:

Det konkluderes samlet, at CCTV har en ringe effekt på kriminalitetsniveauet i de undersøgte projekter. Med undtagelse af effekten af tv-overvågning af parkeringsområder er de observerede effekter således ikke statistisk og videnskabeligt sikre. Af de 13 evaluerede projekter viser de seks ganske vist en reduktion i kriminalitet, men reduktionen er kun statistisk signifikant i to tilfælde, og i et af disse tilfælde kan ændringen skyldes andre faktorer. I de øvrige syv projekter forøges kriminaliteten i den undersøgte periode. Dette forbindes dog ikke med CCTV, men forklares ud fra fx nationale initiativer og tendenser.

CCTV har størst effekt på planlagt versus impulsiv kriminalitet. Kriminalitet, der er relateret til biler, er den kriminalitetstype, der mindskes mest efter opsætning af CCTV. I forsøgsområderne er der, i lighed med de nationale tendenser, sket en stigning i andre kriminalitetstyper, såsom vold.

Med undtagelse af et projekt ser det i øvrigt ud til, at CCTV's effekt på opklaring af kriminalitet er begrænset.

Forklaringer og fortolkninger

I undersøgelsen peges der på, at antallet af kameraer og omfanget af deres dækningsområde synes at influere på CCTV's kriminalpræventive effekt. Det nævnes også, at CCTV har den største kriminalpræventive effekt, når det anvendes på afgrænsede områder såsom parkeringshuse, der har klare fysiske grænser og en kontrollerbar indgang, i modsætning til fx bycentre.

Kommunikation mellem personer, der overvåger optagelser fra CCTV, og politiet synes afgørende for CCTV's opklarende effekt.

Bemærkninger

I undersøgelsen peges på følgende faktorer, der influerer på effekten af CCTV:

- *Sted og formål.* Da CCTV's effekt varierer i forhold til sted og art af kriminalitet, er det ved opsætning af CCTV væsentligt at medtænke disse forhold og at have et specificeret formål med brug af CCTV og ikke bare at bruge det på må og få.
- *Administration.* Herunder bemærkes, at adgang til teknisk ekspertise og involvering af slutbrugere, fx politiet, er af betydning for effekten af CCTV.
- *Tæthed, dækningsområde og placering.* Såvel antallet af kameraer som tætheden mellem kameraerne, deres dækningsområde og placering influerer på effekten af CCTV.
- *Tekniske karakteristika.* Herunder nævnes fx kapacitet til at optage under forskellige former for belysning og kameraernes bevægelseskapacitet. I de tilfælde, hvor kameraernes bevægelse er programmeret og sker automatisk, nedsættes den afskrækkende virkning, og endvidere kan det medføre, at kun dele af de kriminelle hændelser optages.
- *Bemanding af kontrolrum.* I relation til at opdage kriminalitet er det af betydningen, at der er personale til at overvåge optagelser fra CCTV.

FINANSFORBUNDET

FINANSRÅDET

Til
TV-overvågningsudvalget

På baggrund af TV-overvågningsudvalgets henvendelse til den finansielle sektors repræsentant i udvalget har vi udarbejdet dette notat.

Notatet indeholder følgende hovedafsnit:

1. Røveriudviklingen i pengeinstitutsektoren i Danmark gennem de sidste 15 år.
2. Røveriudviklingen i europæiske pengeinstitutter gennem de sidste 6 år.
3. Oversigt over præventive foranstaltninger, som pengeinstitutterne i Danmark har etableret for at imødegå røverier i løbet af de sidste 25 år.
4. De menneskelige konsekvenser af røverier.

Finansrådet er ikke i stand til at redegøre præcist for anvendelsen af de i afsnit 3 omtalte præventive foranstaltninger, men det er Finansrådets opfattelse, at langt de fleste pengeinstitutter i Danmark i væsentlig udstrækning gør brug af de præventive foranstaltninger.

Finansrådet er ikke i stand til at redegøre for effekten af de forskellige præventive foranstaltninger, men det er vor opfattelse, at foranstaltningerne har en præventiv effekt i en vis udstrækning. Den største effekt af foranstaltningerne ligger i, at disse i meget stor udstrækning hjælper politiet i opklaringsarbejdet.

23. august 2005

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128914-v1

Med venlig hilsen

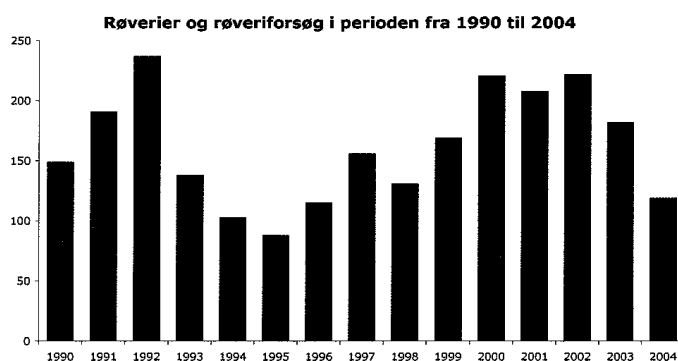
for Michael Budoffen
Finansforbundet

Peter Hansen

A.B. Lyngby
Finansrådet

1. Røveriudviklingen i pengeinstitutsektoren i Danmark gennem de sidste 15 år

Røveriudviklingen i pengeinstitutsektoren siden 1990 fremgår af nedenstående graf.

Udviklingen har været svingende gennem årene. Antallet af røvier kulminerede første gang i 1992, hvor sektoren var udsat for 237 røvier/røverforsøg. I årene derefter faldt antallet og nåede i 1995 ned på 88 røvier. Årsagen til dette fald skyldtes formentlig flere faktorer. For det første indførte sektoren sidst i 1992 røg- og farvepatronsystemet i et relativt begrænset antal filialer. Dette fortsatte i begrænset omfang i de følgende år. Der er imidlertid ingen tvivl om, at presseomtalen af de første par røvier, hvor røg- og farvepatroner udleveredes i forbindelse med røveri, har haft en vis indflydelse på røveriudviklingen de næste tre år. Imidlertid har også det faktum, at mange røvere blev anholdt, dømt og sendt til afsoning, haft sin virkning i perioden 1993-1996. I årene efter 1995 begyndte antallet af røvier igen at stige. Antallet nåede i årene 2000-2002 op over 200 røvier på årsbasis og kulminerede i 2002 med 222 røvier. Dette skete til trods for, at pengeinstitutterne i årene 1998-1999 investerede kraftigt i øgede sikringsforanstaltninger, herunder i andre tekniske foranstaltninger - specielt i hovedstadsområdet. Resultatet heraf sås i den efterfølgende årrække, hvor antallet af røvier faldt i hovedstadsområdet, mens antallet steg i provinserne. For at søge at knække røverikurven, begyndte de største pengeinstitutter i 2001/2002 at installere tidsforsinkelseslås på værdiopbevaringsenheder.

23. august 2005

Kontakt: Niels Crone Lyngkjær
Direkte 3370 1081
ncl@finansraadet.dk

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

der, ligesom man kraftigt signalerede til kassererne, at kassebeholdningerne generelt skulle holdes på et absolut minimum - hvilket også skulle gælde den umiddelbart tilgængelige kassebeholdning (ekspeditionsbeholdningen). Installation af tidsforsinkelseslåse på værdiopbevaringsenheder bredte sig i årene 2003/2004 til mange pengeinstitutter. Den frygt, som en del kassemedarbejdere nærede i forbindelse med installationen af tidsforsinkelseslåse, viste sig i det alt væsentlige ganske ubegrundet.

Side 2

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Resultatet af pengeinstitutternes investering viste sig allerede i 2003, hvor antallet af røverier faldt til 182. Denne trend fortsatte i 2004, hvor antallet af røverier faldt yderligere til 121 røverier.

Men der er også andre årsager til det faldende antal røverier i 2003/2004. Således er ca. 80 pengeinstitutfilialer ud af sektorens godt 2000 filialer blevet gjort kontantløse/kassefri, mens ca. 20 filialer i perioden har fået installeret de såkaldte cash in/cash out maskiner, hvor også selve ekspeditionsbeholdningen ligger under tidsforsinkelse. Det kan i den forbindelse oplyses, at antal pengeinstitutfilialer siden 1990 er faldet fra ca. 3.000 til ca. 2.000 blandt andet som følge af de store fusioner i 1990.

Og endelig må det tages i betragtning, at mange røvere - herunder bander af sådanne med et større antal røverier mod pengeinstitutter på samvittigheden - i disse år afsoner deres straffe som følge af godt politiarbejde, men også som følge af sektorens mange, store investeringer i forskellige sikringstiltag gennem en årrække.

Tv- og lydovervågning

Sektorens filialnet har gennem en lang årrække betjent sig af først fotoovervågning og siden hen videoovervågning. Hvor digital videoovervågning er opsat, finder der i mange tilfælde tillige optagelse af lyd sted, idet politiet og anklagemyndigheden anser lydoptagelse for en væsentlig fordel i bevisførelsesmæssig henseende. Den optagne lyd er sikret således, at adgang hertil kun haves af dertil særligt bemyndigede medarbejdere. Formålet med overvågning har dels været præventivt, dels af væsentlig opklaringsmæssig betydning for politiets arbejde med at fange røverne og få disse dømt. Ifølge lovgivningen er overvågning tilladt på egen grund, dersom der skiltes hermed. For ikke at kunne afsløres umiddelbart optræder de fleste røvere maskerede, når de begår røveri mod pengeinstitutter. Disse optagelser fører derfor oftest ikke til direkte anholdelse, men kan siden hen være til gavn for politiet i opklaringsarbejdet. Når pengeinstitutterne er interesserede i at få adgang til udendørs overvågning af facaderne og arealet i forbindelse hermed, skyldes dette, at mange røvere først ifører sig maskering uden for pengeinstituttet umiddelbart før de går ind, ligesom de umiddelbart efter røverier - når de kommer uden for - straks affører sig maskeringen for ikke at vække opsigt. Overvågning uden for pengeinstitutternes facader vurderes derfor også dels som havende en præventiv effekt, dels som værende af betydning for politiets opklaringsarbejde.

Karakteristiske træk ved røverier

De fleste røverier begås af én gerningsmand. Dette var tilfældet ved 76 røverier i 2004, mens der ved 35 røverier var to gerningsmænd involveret. Ved 3 røverier var der mere end to gerningsmænd involveret, mens der ved 7 røverier var tvivl om antallet af røvere.

Det gennemsnitlige udbytte i kontanter har i perioden siden 2001 været faldende fra ca. kr. 150.000 i 2001 til ca. kr. 70.000 i 2004. Årsagen hertil er blandt andet lave ekspeditionsbeholdninger og andre forhold nævnt ovenfor. Og i mange tilfælde ligger det på under kr. 40.000.

Som nævnt har der være en tendens til, at antallet af røverier er flyttet noget gennem årene fra hovedstadsområdet og større byområder til tyndt befolkede områder på landet. Pengeinstitutter i provinsen var i 2004 udsat for 82 røverier, mens hovedstadsområdet var udsat for 39 røverier.

En del røverier gennemføres umiddelbart efter åbningstid eller i timen op til lukketid. Som nævnt er røverne for det meste maskerede og bærer våben eller våbenlignende genstande. For det meste pistol/pumpgun/oversavet jagtgevær og i mindre omfang kniv eller anden form for våben.

Ved 19 røverier blev medarbejderne beordret ned på gulvet, ved 8 røverier blev en eller flere medarbejdere fysisk skadet, og ved 2 røverier blev der affyret skud. Ved 2 røverier blev medarbejderne spærret inde, mens røverne ved 45 røverier tog selv af pengebeholdningen. Det kan således konkluderes, at ved et antal røverier optrådte røverne mere eller mindre voldeligt.

I samråd med politiet har pengeinstitutterne vurderet, at sektoren - alt taget i betragtning - står sig ved at fastholde de åbne døres princip i ekspeditionstiden, og at der i et vist omfang er en begrænset kontantmængde til stede i kassen. Begrundelsen herfor er, at sektoren derved håber på at undgå meget voldsomme situationer med risiko for skyderi og lignende. Sektoren har gennem årene lagt stor vægt på, at medarbejdere såvel som tilstedeværende kunder ikke forulempes fysisk ved røverierne, hvilket erfaringerne også har vist gennem årene er tilfældet.

Sektorens største problem i forbindelse med røverier er de psykiske skader, som medarbejderne pådrager sig - jf. afsnittet "De menneskelige konsekvenser".

Antal medarbejdere og kunder udsat for røveri

Antallet af medarbejdere, som i 2004 overværede et røveri, kan i sektoren opgøres til mellem 600-650 personer. I de år, hvor røveriantallet lå over 200 pr. år androg antallet af røveriramte medarbejdere mere end 1000 personer på årsbasis.

I 2004 var der ved 100 røverier mellem 1-7 medarbejdere til stede, mens der ved 21 røverier var mere end 7 medarbejdere til stede. Disse udsattes alle for en traumatisk oplevelse i mindre eller større udstrækning. Alle røve-

Side 3

Journalnr. 115/12

Dok. nr. 128836-v1

riramte medarbejdere skal - af hensyn til eventuel arbejdsskadeerstatning - straks foretage anmeldelse af hændelsen til Arbejdsskadestyrelsen for det tilfælde, at de røveriramte efterfølgende får behov for behandling.

Side 4

Sektoren sørger hurtigst muligt efter røveri for psykologbistand for dermed at søge at afbøde virkningerne af røveri. Efterfølgende følges der op herpå - endvidere er det i sektorens overenskomst med Finansforbundet aftalt, at i de situationer, hvor der måtte vise sig behov for efterfølgende psykiatrisk behandling, da understøtter det røveriramte institut også her i nødvendigt omfang.

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Nok så væsentligt er det imidlertid, at sektoren ved instruktionsspotter søger at forberede filialmedarbejderne på, at de kan blive udsat for røveri, og dermed ikke står ganske uforberedte, når og hvis disse hændelser opstår.

Også kunder i pengeinstitutterne overværer røveri. Nogle røvere gennemfører røveri, når der alene er medarbejdere til stede i lokalet. Men ved 70 røverier i 2004 var der kunder til stede under røverierne. Ved 49 røverier var der mellem 1 og 3 kunder til stede, ved 17 røverier var der mellem 4 og 10 kunder til stede, og ved 4 røverier var der mere end 10 kunder til stede i lokalet. Skønsmæssigt anslår sektoren, at mere end 250 kunder ved besøg i deres pengeinstitut kom til - uforvarende - at overvære et røveri.

Præventiv effekt af videoovervågning

Sektoren er af den opfattelse, at det ikke skal være et ganske lille antal røvere, som skal bestemme sektorens måde at drive forretning på. Sektorens ekspeditionskoncept er udformet med henblik på, at kunderne kan føle sig veltilpas og har fri adgang til filialerne i åbningstiden. Sektoren ønsker ikke et sikringsniveau, som man betjener sig af i en lang række lande, idet sektoren ikke ønsker at medvirke til eskalering af røverisituationer.

Sektoren har som nævnt gennem årene foretaget store investeringer i sikringsforanstaltninger og har en bred vifte af disse. Nogle kan siges at have en kriminalpræventiv effekt, men også en effekt i opklaringsmæssig henseende, mens andre alene har til formål at give politiet så gode spor som muligt i opklaringsarbejdet.

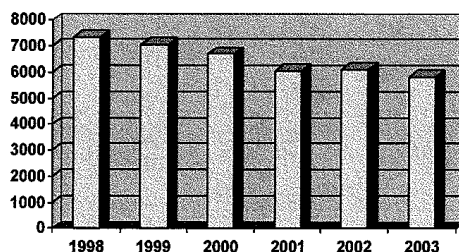
Finansforbundet og Finansrådet har derfor støttet et forskningsprojekt ved Københavns Universitets retsmedicinske institut. Projektet har til formål - på grundlag af videooptagelser - at identificere personer ud fra disses bevægelsesmønstre. Anklagemyndigheden benytter sig i stigende omfang i røverisager af forskernes mulighed for at sammenkæde formodede gerningsmænd med de personer, som optræder på de videooptagelser, som pengeinstitutternes videoovervågningskameraer har optaget, og som gemmes i en periode. Domstolene har efterhånden i en række sager mod bankrøvere blandt andet lagt forskernes vurderinger til grund for domfældelse - uanset at gerningsmændene ikke har tilstået. Meget tyder derfor på, at forskningsprojektet bærer frugt, hvilket sektoren naturligvis er meget tilfreds med.

I lyset af det oven for anførte og de på nuværende tidspunkt kendte tekniske muligheder, mener sektoren at kunne konstatere, at man i viften alene mangler adgang til udendørs videoovervågning af pengeinstitutternes facader samt gadearealet umiddelbart uden for facaden (populært benævnt røvernes omklædningsrum). En sådan adgang må antages i en vis udstrækning at have en præventiv effekt. Den største værdi vurderes imidlertid at ligge i det væsentlige bidrag til politiets opklaringsarbejde, som en adgang til udendørs videoovervågning vil give. For at imødegå kritikken af, at en sådan adgang vil bidrage til yderligere overvågning af det offentlige rum, har sektoren anvist en mulighed for, at adgangen til udendørs overvågningsoptagelser reserveres alene til det stedlige politi i tilfælde, hvor kriminalitet mod pengeinstituttet har fundet sted. Efter en vis periode slettes optagelserne automatisk. P.t. opbevares videooptagelser fra ekspeditionslokaler og eget udendørs område oftest i op til 30 dage. En længere opbevaringstid vil dog være ønskelig af hensyn til opklaring af kriminalitet.

2. Røveriudviklingen i europæiske pengeinstitutter gennem de sidste 6 år

Antallet af røverier mod pengeinstitutter i de europæiske lande har gennem alle årene stort set vist en faldende tendens - jf. nedenstående figur.

Antal røverier pr. år i Europa

Tallene referer sig til den af Den europæiske Bankforening udgivne rapport om bankrøverier, som udarbejdes årligt på grundlag af indberetninger fra medlemslandene dvs. samtlige lande i Europa, som er medlem af EU samt Island, Schweiz og Norge - dvs. 28 lande i alt.

Disse lande havde ultimo 2003 en befolkning på i alt 470 millioner indbyggere, som betjentes af 220.400 pengeinstitutfilialer.

På grundlag af de indberettede taloplysninger beregnes en såkaldt "risk rate" dels pr. land, dels for samtlige lande. Denne angiver forholdet mellem antal røverier og antal filialer. Den gennemsnitlige "risk rate" for samtlige lande kunne for 2003 beregnes til 1/37.

Der er store forskelle på "risk rate" fra land til land. For Danmark, som er det land i Europa, som har flest røverier pr. filial, kunne "risk rate" i 2003 opgøres til 1/11. For Italien, der er det land efter Danmark, som har flest røverier, kunne "risk rate" i 2003 opgøres til 1/12,5.

Side 6

"Risk rate" for landene fremgår af **vedlagte** tabel.

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Værdien af at beregne "risk rate" kan diskuteres. Mere væsentligt ville det være at sammenligne sikringsniveauet i de enkelte lande. Dette sker imidlertid ikke, idet det formentligt vil være meget vanskeligt at få noget brugbart etableret sammenligningsmæssigt. Blot det at forsøge at sammenligne sikringsniveauet mellem de nordiske lande er meget vanskeligt, idet mange forskellige forhold spiller ind.

Pengeinstitutterne i Norge og Sverige har adgang til udendørs videoovervågning, og har haft dette de senere år. Adgangen bygger på nærmere fastsatte retningslinier.

Kriminalitetsbilledet rundt i Europa er meget forskelligt. I Mellem- og Syd-europa er billedet oftest mere voldsomt og voldeligt end i Danmark. Men også i Sverige, Norge og Finland er røverierne - om end de er færre - oftest voldsommere.

3. Oversigt over præventive foranstaltninger som pengeinstitutterne i Danmark har etableret for at imødegå røverier i løbet af de sidste 25 år

1. Installation af fotoovervågning/videoovervågning
2. Installation af røg- og farvepatronsystemer
3. Installation af lydoptagelse i forbindelse med videoovervågning
4. Installation af tidsforsinkelseslåse
5. Installation af kuffertsystemer ved værditransport
6. Andre tekniske installationer
7. Installation af cash in/cash out maskiner
8. Etablering af kontantløse rådgivningsfilialer
9. Etablering af maksimum pr. udbetaling
10. Begrænsning af kassebeholdningen
11. Etablering af adgangskontrolsystem

Ad pkt. 1 og pkt. 3

Installation af fotoovervågning tog sin begyndelse sidst i 1970'erne. Fotoovervågning afløstes så småt i begyndelsen af 1990'erne af videoovervågning. Og siden sidst i 1990'erne er der en del steder opsat digital videoovervågning. Udskiftningen sker oftest, efterhånden som bestående udstyr forældes. Stort set alle pengeinstitutter har mulighed for at levere billeder i tilfælde af røveri. Fotoovervågning kræver, at kassereren under overfaldet har mulighed for at tage billeder ved at aktivere det installerede apparatur. Fordelen ved videoovervågning er, at dette kører kontinuerligt og ikke kræver medvirken fra kassererens side.

Siden midten af 1990'erne har det været muligt at kombinere videoovervågning med lydoptagelse. En række større pengeinstitutter benytter sig af lydoptagelse, men installation sker primært i forbindelse med udskiftning af bestående udstyr.

Ad pkt. 2

Installation af røg- og farvepatronsystemer tog sin begyndelse i 1992 som følge af, at der på dette tidspunkt fandt mange røverier sted mod sektoren. Nogle pengeinstitutter installerede de efterfølgende år røg- og farvepatronsystemer i 10-20 pct. af filialerne. Synspunktet var – og er fremdeles – at røverne ikke skal vide sig sikre, hvor de vil kunne risikere at få røg- og farvepatroner udleveret ved røveri.

Ad pkt. 4

Installation af tidsforsinkelseslås påbegyndtes i 2001 og har efterfølgende bredt sig til store dele af sektoren, idet der alt andet lige er tale om en investering af rimeligt økonomisk omfang.

Ad pkt. 5

Installation af kuffertsystemer til brug ved værditransport påbegyndtes i 1995 for at dæmme op mod overfald mod sektorens værditransporter – såvel under selve kørslen som under transporten mellem værditransportbil og pengeinstitutfilial. Pengeinstitutter, som transporterer penge i stort omfang, har investeret i sådanne kuffertsystemer. Mange mindre pengeinstitutter transporterer ikke selv kontanter, men har indgået aftale med de institutter, som transporterer penge til egne filialer, om at blive serviceret af disse mod betaling eller benytter sig af de på markedet værende værditransportselskaber.

Ad pkt. 6

Sektoren etablerede i 1998 – i samarbejde med Københavns Politi – i hovedstadsområdet en særlig teknisk løsning for at dæmme op mod de mange røverier, som i 1990'erne plagede hovedstadsområdet. Det var en betingelse, at pengeinstitutterne i hovedstadsområdet bakkede op om løsningen, hvilket skete. Løsningen etableredes også i kuffertsystemer til værditransport i området. Løsningen, som medførte, at mange røvere blev anholdt af politiet kort efter, at røveri var gennemført, udbredtes til Nordsjælland i 2001 og er i 2005 også etableret på en anden større ø. Systemet er beko-steligt i drift, men har givet politiet en lang række hurtige anholdelser. Som årene går, får mere hærdede kriminelle dog et vist kendskab til systemet og frasorterer dette under flugten efter gennemført røveri.

Ad pkt. 7

Nogle få pengeinstitutter har ønsket at eksperimentere med cash in/cash out maskiner. Disse maskiner indeholder kassererens seddelbeholdning, hvorfor der ikke er mulighed for at få kontanter, da beholdningen i maskinerne er beskyttet under tidsforsinkelseslås. Maskinerne er særdeles beko-stelige såvel i anskaffelse som i installation, hvorfor disse som hovedregel

kun opsættes, hvor instituttet fortsat ønsker at opretholde en filial, hvor kunderne kan blive betjent af instituttets medarbejdere.

Side 8

Ad pkt. 8

Nogle relativt få pengeinstitutter har valgt at omdanne røveriplagede filialer til rådgivningsfilialer, hvor medarbejderne ikke er i stand til at foretage forretninger, som medfører kontant ind- og udbetaling. Et par af institutterne har valgt at lade kunderne betjene sig, for så vidt angår udbetaling ved en udendørs opstillet pengeautomat. Et enkelt institut har ud over udendørs opstillet pengeautomat valgt også at opstille en pengeautomat i ekspediti-
onslokalet samt at modtage indbetalinger, som lægges i en pose, hvorefter denne placeres i en såkaldt "dropsafe" med tidsforsinkelseslås. Indholdet optælles efterfølgende centralt. I rådgivningsfilialer har medarbejderne således ikke adgang til kontanter. Servicering af opstillede pengeautomater sker fra centralt hold eller varetages af værditransportselskab.

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Ad pkt. 9

Nogle institutter har valgt at meddele deres kunder, at udbetaling på anfordring kun kan ske op til et vist beløb. Udbetaling derudover kan kun ske mod forud advisering.

Ad pkt. 10

Samtlige pengeinstitutter har søgt at minimere kassebeholdningerne mest muligt. Det gælder såvel den umiddelbart tilgængelige beholdning som den i den enkelte filial totalt værende beholdning. Befolkningen efterspørger – trods Dankortets succes – kontanter i stort omfang, hvorfor pengeinstitutterne er nødsaget til at holde den nødvendige beholdning i den enkelte filial. Ved den umiddelbart tilgængelige kassebeholdning forstås den del af ekspeditionsbeholdningen, som kassereren umiddelbart kan ekspedere fra i dagens løb. Størrelsen på denne beholdning varierer mellem kr. 10.000 – 50.000 i mange filialer. Størrelsen afhænger også af, hvornår i måneden man befinder sig.

Ad pkt. 11

Et par enkelte pengeinstitutter beliggende på landet har etableret adgangs-kontrol enten i form af, at kunderne for at komme ind skal føre deres Dan-kort/hævekort gennem en kortlæser eller i form af, at kunderne må ringe på, hvorefter de bliver set an, inden de lukkes ind.

4. De menneskelige konsekvenser af røverier

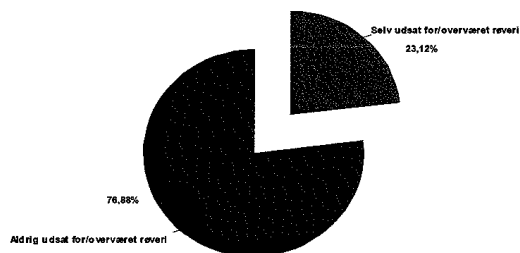
Tidligere i notatet er nævnt antallet af kunder og medarbejdere, der udsættes for røveri. I det følgende vil vi dels give en beskrivelse i forhold til gene-relle arbejdsskadeforhold og dels konkrete eksempler på typiske røverisager ud fra anonymiserede eksempler.

I 2003 gennemførte Finansforbundet en medlemsundersøgelse, hvor et af spørgsmålene var: har du i dit arbejde selv være udsat for røveri hhv. inden for det seneste år eller for mere end et år siden og spørgsmålet: har du i dit arbejde overværet et røveri.

Undersøgelsen viste, at 5 pct. inden for det seneste år havde været udsat for eller overværet et røveri, hvilket svarer til tilsvarende tal, der er fremkommet ved tidligere medlemsundersøgelser. Men mere overraskende var det, at 23 pct. svarede at de enten selv havde været udsat for eller havde overværet et røveri enten inden for det seneste år eller for mere end et år siden.

Det betyder, at omtrent en fjerdedel af Finansforbundets medlemmer har haft røveri tæt inde på livet i forbindelse med udførelse af deres arbejde i finanssektoren.

Svarpersoner der har været udsat for eller overværet et røveri

Røveri som arbejdsskade

Som udgangspunkt anbefales det, at alle ansatte får anmeldt enhver udsættelse for eller overværelse af røveri som en arbejdsskade. Det skyldes, at det på hændelsestidspunktet er umuligt at forudsige, om der vil komme behandlingskrævende eller andre efterspil for den pågældende. Der kan f.eks. være den situation, hvor en person "kommer sig" efter et røveri, men senere måske 1-2 år efter igen udsættes for røveri, hvorved angsten fra det første røveri reaktiveres.

Ikke alle anmeldelser når dog til Arbejdsskadestyrelsens register, idet anmeldelsen typisk sendes til virksomhedens forsikringsselskab, der ofte ikke sender anmeldelsen videre. Forsikringsselskabet har hjemmel til at vurdere, at en anmeldelse ikke vil kunne medføre anerkendelse som arbejdsskade, eksempelvis hvis der ikke har været længerevarende fravær i forbindelse med røveriet.

Fravær er sjældent i forbindelse med røverier, da alle medarbejdere opfordres til at komme på arbejde dagen efter røveriet for at være sammen med kolleger og i fællesskab få hold på røveriforløbet og få det bearbejdet i kollega-gruppen – typisk sideløbende med psykologsamtaler. Derfor er det et fåtal, der har længerevarende fravær i forbindelse med røveri. Såfremt Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om erstatning eller godtgørelse over et vist niveau, udløses en tillægserstatning til skadelidte gennem overenskomstens regler inden for finanssektoren.

Et andet karakteristisk træk ved røverirammede fra finanssektoren er, at de i udredninger fra psykiatere, psykologer eller kommuner før røveriusættelsen typisk beskrives som personer, der er gode til deres arbejde, glade for deres arbejde, godt uddannede, at de har stabile, velfungerende netværk, at de før skaden havde et stabilt og godt fysisk og psykisk helbred, og at det er aktive personer med udadvendte relationer og fritidsaktiviteter.

Personer, der udsættes for et eller to røverier med lang tid imellem, kan have mulighed for at "komme sig" i løbet af en forholdsvis lang tidsperiode, selvom hændelsen altid vil "sidde i dem". Hvorimod der tegner sig et mønster af, at de der udsættes for et voldsomt truende røveri eller for flere røverier typisk vil ændre personlighed og blive kraftigt arbejdsmæssigt, socialt og psykisk invaliderede af hændelserne.

I det følgende gives der 4 anonymiserede eksempler på sidstnævnte gruppe, der typisk illustrerer, at der er tale om langstrakte forløb, hvor personerne aldrig bliver "deres gamle jeg igen".

Det er svært at sætte antal på forholdet mellem de hårdt og de mindre hårdt ramte, da Finansforbundet og virksomhederne kun får kendskab til en lille del af sagerne, der typisk føres gennem det sociale og lægelige system.

A. Kvindelig kasserer – 3 røverier **Røverier – hændelsesforløb**

Røveri 1990	Ikke anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen pga. manglende viden herom.
Røveri 1999	Hændelsesforløb: "To maskerede mænd løber ind i banken og råber: "Det er et røveri" og beordrer alle ned på gulvet. Den forreste forsyner sig selv i kasseskuffen. Vender sig forat løbe ud og råber: "Den første, der rør sig, bliver skudt". Begge løber ud af banken. Skaden blev anmeldt.
Røveri 2001	Røveren kommer ind i afdelingen og siger det er et røveri. Han springer over kasseskranken og peger med pistolen mod en kollega. Han tager selv pengene fra skuffen og putter dem i en ISO plastikpose og går derefter over og peger på A, og tømmer hendes skuffe. Går videre til den tredje skuffe, der er låst og beder om, at denne bliver åbnet. Springer over en halvvæg og løber ud af afdelingen. Efter røveriet genoptog A arbejdet straks.

Erhvervsmæssig situation

Maj 2002 sygemeldes A efter at have oplevet chikane fra souschef i et halvt år.

A fritstilles i juli 2002. Psykolog udtaler, at A er udbrændt på grund af traumer efter røverierne, og A er stadig på nervemedicin i 2002.

Side 11

Formelt fratrådt sin stilling 1.februar 2003 pga. skaden, da A ikke turde arbejde ved kassen. Arbejdsløs fra 2003.

Journalnr. 115/12

Dok. nr. 128836-v1

Behandling og sygdomsreaktioner

Psykolog og psykiater behandlinger – herunder medicinsk behandling. Får eksempelvis angstanfald, hvis nogen går hurtigt efter hende, eller ved raslen fra plasticpose som følge af det sidste røveri, hvor røveren havde pistol i og putter penge i plastikpose under røveriet.

Afgørelser truffet af Arbejdsskadestyrelsen (ASK)

- I juli 2003 tilkendes A 15 pct. varigt mén ud fra følgende begrundelse: Efter røveriet i 1999 udviklede A angst og søvnbesvær, som svandt igen. Efter røveriet i november 2001 udviklede A moderat posttraumatisk belastningsreaktion med angst, undvigedfærd, vagtsomhed og søvnbesvær. Der udbetales en godtgørelse på kr. 66.000,-
- I december 2003 tilkendes A 20 pct. tab i erhvervsevnetab. Der lægges vægt på at A's erhvervsmæssige situation er uafklaret. Hun er arbejdsløs og til rådighed for arbejdsmarkedet, men kan kun tage arbejde med et vist skånelement. ASK vurderer, at hun kan udføre ufaglært arbejde, hvor der ikke er direkte kundekontakt. Tilkendes erstatning på kr. 324.000,-.

B. Mandlig kunderådgiver – 5 røverier

Røverier – hændelsesforløb

1 røveri 1975	Betragter dette røveri som bearbejdet.
2 røverier i februar og juni 1998	Ved røveriet i februar kommer en maskeret mand med en kniv ind og truer sig til penge. Røveriet i juni er voldsommere. Røveren med styrthjelm fægter foran B med en kokkekniv råber og truer ad personale og kunder, tømmer skuffer og kræver flere penge.
2 røverier i maj og juni 2000	Ved begge røverier kommer en hætteklædt mand med styrthjelm ind i banken og truer med en pistol. Da der ikke er nok penge i kassen dirigerer han kassereren hen for at samle flere penge sammen fra anden kasse. B følte sig i begge tilfælde akut truet på livet.

Erhvervsmæssig situation

- Kunderådgiver siden 1971 (i en periode filialbestyrer med betydeligt ansvar og arbejdsomfang). Efter røverierne i 2000 har B arbejdet med "tilbagetrukket" kunderådgivning.

- Afskediget i april 2002 pga. manglende salgsresultater og manglende deltagelse i kasseekspedition. Der havde ikke tidligere været påtale af manglende salgsresultater eller lign.
- August 2003-maj 2004 plejeorlov for døende hustru.
- Maj 2004 - sygemeldt og afventer stillingtagen til pension eller fleksjob.
- Er juni 2005 startet i en arbejdsprøvning med henblik på fleksjob i en kommune 2½ time daglig med postsortering m.v.

Side 12

Journalnr. 115/12

Dok. nr. 128836-v1

Behandling og sygdomsreaktioner

- B bliver karakteriseret som en rolig og psykisk stærk person før røverierne i 1998. Har altid været såvel psykisk som legemlig rask og velfungerende. B har god støtte i familie og netværk. Efter det andet røveri i 1998 havde B voldsom natlig uro, angst, grådanfald og var kortvarigt sygemeldt i forbindelse med dette røveri. B modtager psykologhjælp.
- Efter røverierne i 2000 er B længe efter meget angstpræget, uheldig, bange, har natlige mareridt og føler sig meget utryg. B fik psykologbehandling, men var ikke sygemeldt. Føler efterfølgende angst ved unge mænd med styrthjelm og kunder der er meget hurtige eller kommer færdende ind i afdelingen.
- Psykologisk udredning med angivelse af, at det er en helt klar arbejds-skade som følge af de 5 røverier 1975-2000. Der er tale om posttraumatisk belastningsreaktion med tiltagende, akkumulerende virkning gennem røverierne. Er psykisk skrøbelig. Symptomer er bl.a. dårlig søvn med mareridt, søvngænger med risiko for farlige situationer, konstant træthed, gråd, labil, svært ved at koncentrere sig og huske det fornødne. Hans afdøde kone var en stabiliserende kraft for B, så oveni sorgbehandling skal han oparbejde en struktur på sin hverdag med røverisymptomerne.
- Vil gerne i arbejde igen, men arbejdsopgaver skal være enkle og overskuelige, magter ikke at have hårdt fysisk arbejde, arbejde der har med penge at gøre, eller som kræver at B skal tage ansvar og være beslutningstager. Kan formentlig bestride et job få timer pr. dag.

Afgørelser truffet af Arbejdsskadestyrelsen (ASK)

- Mén samlet for 4 sager i 1998 og 2000 er sat til 15 pct. af Arbejdsskadestyrelsen (ASK). Mén's omfang alene vil medføre en varig nedsættelse af B's erhvervsevne.
- Erhvervsevnetab er afgjort og omgjort i flere omgange (fra 55 pct. til 15 pct. til 40 pct. og senest atter til 55 pct.) siden 2003, da virksomhedens forsikringsselskab ankede mod for høj fastsættelse. Erhvervsevnetabet er stadig ikke endeligt fastlagt. Den aktuelle fastsættelse af erhvervsevnetab er nu sat til 55 pct. B's erhvervsevne er nedsat i ethvert erhverv med direkte personlig kontakt inden for finanssektoren eller tilsvarende arbejde inden for handel og kontorområdet. ASK vurderer, at B vil være i stand til at tjene ca. kr. 200.000/årligt hvoraf der skal betales skat. B's løn ville i dag have været kr. 434.000/år, hvis han havde kunnet fortsætte i hidtidige job i finanssektoren ifølge ASK's beregninger. Er økonomisk trængt pga. flere års uafklarede forhold mht. fastsættelse af erhvervsevnetab.

C. Kvindelig bankrådgiver – 6 røverier
Røverier – hændelsesforløb

- Røveri i 1980'erne Fik ikke psykologhjælp eller lignende. Mareridt i flere år efter.
- Røveri 28/8 1992 Røveren hoppede op på skranken ½ meter fra C, hvor han peger direkte på hende med et oversavet jagtgevær, mens han råber og kommanderer personalet ned på gulvet. C iagttager røveren så intenst, at hun kan give så detaljeret en beskrivelse, at hun bliver indkaldt som vidne i en efterfølgende retssag, hvilket var en ubehagelig oplevelse.
- Røveri 19/8 1996 Røver maskeret med nylonstrømpe og bevæbnet med baseballkølle. Røveren klemmer sig ind mellem kasse og vindue og tager selv kassebeholdningen og forsvinder igen. C trykker på overfaldsalarmen.
- Røveri 23/4 2001 C har kunderådgivning ved sit skrivebord, bliver distraheret og ser gennem vinduet fra sin plads 2 røvere komme gående, mens de maskerer sig. I næste øjeblik står de med maskinpistol og peger rundt på kunder og personale, mens de råber højt, at alle skal lægge sig ned på gulvet, undtagen kassereren der kommanderes til at åbne kassen, hvilket volder problemer. C's kunde bryder helt sammen. C prøver at berolige hende, men bliver truet af røveren til at forholde sig i ro. C skælder røveren ud. Røverne forlader banken. C ringer til politiet og sikringsafdeling.
- Røveri 9/5 2003 C i gang med kundemøde, da en yngre mand med strømpe for ansigtet kommer ind og peger rundt på alle i lokalet, mens han spørger, om han har fået det hele. C og kolleger få observeret nummerplade og politiet fanger ham. Det beskrives som en god følelse.
- Røveri 29/7 2003 C har et par kunder til efter lukketid. To piger banker på vinduet. C lukker sine kunder ud, og pigerne ind. De fortæller, at der sidder 3 mænd med sorte masker omme bag ved skjult i buskadset og i en ventende bil. C takker for advarslen, skynder sig at låse døren, råber advarsel til kolleger, at de skal tjekke vinduer m.v. C løber ovenpå og lukker en åben altandør. Da der er totalt stille nedenunder, tror C at røverne alligevel er kommet ind, og bliver totalt bange/paralyseret. Det er grænseoverskridende ikke at kunne være tryk selvom døren er låst. C bryder sammen.

Journalnr. 115/12
 Dok. nr. 128836-v1

Erhvervsmæssig situation

C passede i alle årene op til 2001 sit arbejde som kunderådgiver i den samme filial. Efter det 6. røveri, rådes hun af psykolog til at få et andet arbejde. C må stoppe som bankrådgiver. Får først en midlertidig stilling, men har siden på ordinær vis ansøgt og fået en mindre kvalificeret stilling som kunderådgiver i en stabsfunktion, hvor der ikke er direkte kundebetjening. Er gået kr. 40.000,- ned i løn om året og bruger endvidere 3 timer til transport daglig.

Behandling og sygdomsreaktioner

Symptomer: gråd, angst, bange for at møde alene om morgenen, søvnløshed, mareridt, vågner og skrider samt vågner og tror der er nogen i soveværelset, tør ikke vende sig, skal tænde lys for at tjekke, angst for at være alene hjemme, angst for at færdes alene ude om aftenen, tør ikke gå ned i kælderen når det er mørkt. C får psykologhjælp lige efter røveriet i 1992, efter retssagen og igen efter et år, da C's mareridt tager til. Efter røveriet i 1996 vender alle symptomerne tilbage. Psykologhjælp fra dag et. Rædselsslagen efter at hun er blevet truet med maskingevær under 2001 røveriet. Alle symptomerne fra tidligere kommer igen og forstærkes, så C ikke kan være alene hjemme, ikke kan koncentrere sig og har nedsat ydeevne på jobbet.

Får igen psykologhjælp. Efter 3 uger bryder C sammen på jobbet og må sygemeldes i en periode. Efter det første af røverierne i 2003 reaktiveres alle symptomerne. Det bliver værre og værre og tager længere og længere tid bare at kunne gøre almindelige ting i dagligdagen. Efter det andet røveri i 2003 er symptomerne fra de foregående røverier ikke ophørt. C bliver flyttet op i erhvervsafdelingen, men bryder sammen dagen efter. Blev efter sin ferie sygemeldt i 3 måneder af psykolog. Ser sorte hætteklædte skygger alle steder, uden for sin udestue, tør ikke gå ud fra toilettet, tør ikke være alene, bliver angst over folk med hættebluser oppe om ørerne. C har ikke kunnet gå ind i en bank efterfølgende eller hæve penge ved hæveautomat.

Psykolog vurderer, at C ikke kan vende tilbage til sit job som bankrådgiver i en filial, og at hun af de seneste 18 år har brugt 13 år på at være røveri-råmt. C kommer i begyndelsen af 2005 til udredning hos psykiater med henblik på mén fastsættelse.

Afgørelser truffet af Arbejdsskadestyrelsen (ASK)

- Sag er anlagt ved ASK, men afventer udredning fra psykiater.

D. Kvindelig kundemedarbejder – 2 røverier og en voldsepisode**Røverier – hændelsesforløb**

Røveri 5/12 1995 Maskeret røver.

Røveri 20/12 1997	Pistolbevæbnet røveri, hvor D trodsede røverens ordre, rejser sig, trykker på alarmknappen med det resultat, at han på 2 meters afstand retter pistolen mod D.
Voldelig kunde 15/4 1999	Kendt voldelig kunde kom ind i banken og lavede ballade. D reagerede koldblodigt og lukkede hans konto.
Reaktivering af angst 17/4 1999	Elev kommer løbende bag fra og griber råbende fat i hende. D reagerer momentant med en voldsom angstreaktion, kaster sig ind under bordet og er svær at kontakte.

Side 15

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Erhvervsmæssig situation

D har arbejdet som kundemedarbejder siden 1985. Var i perioden med de to røverier "udlånt" til en lille filial.

Blev af arbejdsgiver og psykolog tvunget til at langtidssygemelde sig i maj 1999 efter røverierne og episoden med den voldelige kunde. D fik ansættelse i bankens hovedsæde, hvor der ikke var direkte kundedkontakt, og kunne gradvis øge sin arbejdstid til 5-6 timer/dag. I begyndelsen af 2001 var der som led i personaleundervisning afspilning af en videofilm med en røveriepisode, som vises som led i det røveriforebyggende arbejde i bankerne. Herefter får hun et alvorligt tilbagefald, med sammenbrud på arbejde. Hun bliver ringere fungerende, trækker sig ind i sig selv, er meget træt og undgår social kontakt. Kan ikke magte den hidtidige ansættelse, og fra maj 2004 bliver hun ansat i fleksjob i samme banks hovedkontor.

Behandling og sygdomsreaktioner

Var umiddelbart rystet efter de to røverier, men havde dengang ikke nogle længerevarende eftervirkninger efter episoderne. Fik psykologbehandling efter begge røverier. Havde i 1999 en konfrontation med voldelig kunde, hvor hendes problem var, at hun kendte ham og han hende fra nabolaget. Hendes reaktion kom den 8. april 1999, hvor en kollega kom løbende bag fra og greb råbende fat i hende. Hun stod med ryggen til og var uforberedt på, at det skete. Hendes første tanke var, "er det endnu et røveri?". Efter hændelsen var D meget sårbar og kom i behandling hos psykiater for post-traumatisk belastningsreaktion suppleret med medicinsk behandling. D var svært angstpræget, oplevede et "korset" omkring brystkassen, turde ikke køre bil, fordi hun rystede, sov 1 time ad gangen om natten og vågnede uden at vide, hvorfor hun vågnede, forlod nødt sit hjem. D stabiliseres så meget, at hun kan begynde nyt arbejde på nedsat tid, men hun har fortsat svært ved at nogen griber uventet fat i hende, at blive puffet til f.eks. i et tog. Hun reagerer med angst ved overraskende truende situationer, føler sig mere træt end før og har ikke energi til fritidsinteresser som tidligere. Efter tilbagefaldet i 2001 modtager D behandling fra psykolog, hypnotisør og psykiater samt medicinsk behandling. Psykiater vurderer i 2004, at den langvarige behandling ikke har medført nogen afgørende forbedring af D's tilstand,

at tilstanden er stationær, og at der ikke findes behandlingsmetoder, der kan bedre tilstanden.

Side 16

Afgørelser truffet af Arbejdsskadestyrelsen (ASK)

- ASK træffer i 2005 afgørelse om, at D har ret til godtgørelse for 15 pct. varigt mén, med afsæt i moderat posttraumatisk belastningsreaktion, og en forværring i forhold til tidligere. Denne afgørelse kommer efter en ankesag anlagt af Finansforbundet mod en afgørelse i 2001, hvor D blev tilkendt 10 pct. varigt mén.
- Sag om erhvervsevnetab er under vurdering i ASK.

Journalnr. 115/12
Dok. nr. 128836-v1

Table 1: Bank robberies- Changes over time (1998-2003) - Members and Associates

Country	Population 2003	Branches 2003	Number of inhabitants per branch	Number of robberies						Increase/ Decrease 2003 %	Risk rate 2003
				1998	1999	2000	2001	2002	2003		
Austria	8,000,000	5,297	1,510	30	24	31	31	28	51	82.14%	1/104
Belgium	10,263,414	10,197	1,007	207	178	165	132	85	91	7%	1/112
Cyprus	705,500	805	876	3	5	6	11	5	3	-40%	1/268
Czech Republic	10,211,455	1,670	6,114	47	50	90	30	14	49	250%	1/34
Denmark	5,397,640	2,014	2,680	131	169	221	208	222	182	-18%	1/11
Estonia	1,361,200	206	6,608	4	9	2	1	2	2	2%	1/103
Finland	5,220,000	1,564	3,338	21	11	10	8	14	10	-29%	1/196
France	59,600,000	27,896	2,137	677	740	973	937	759	600	-20.9%	1/46.5
Germany	82,537,000	49,710	1,660	1,300	1,296	1,064	925	855	903	5.6%	1/55
Greece	11,000,000	3,800	2,895	112	58	64	60	150	196	30.6%	1/19.4
Hungary	10,117,000	2,745	3,686	33	21	62	49	28	22	-21.5%	1/125
Iceland	290,570	182	1,597	0	0	0	0	0	7	100%	1/26
Ireland	5,400,000	1,250	4,320	68	51	66	73	80	72	-10%	1/17.3
Italy	56,995,744	30,387	1,876	3,144	3,108	2,658	2,432	2,674	2,633	-1.5%	1/12.5
Latvia	2,319,000	569	4,076	8	7	9	0	0	1	100%	1/569
Lithuania	3,500,000	575	6,087	12	10	10	24	5	3	-40%	1/192
Luxembourg	450,000	300	1,500	5	5	8	4	3	0	-100%	0
Malta	398,985	107	3,729	2	2	1	3	0	0	0%	0
Norway	4,600,000	1,348	3,412	20	32	25	15	16	8	-50%	1/168.5
Poland	38,300,000	13,000	2,946	40	46	91	66	88	77	-12.5%	1/168
Portugal	10,428,000	5,316	1,962	67	58	54	54	104	128	23%	1/42
Slovak Republic	5,300,000	1,057	5,014	2	24	2	11	5	4	-20%	1/264
Slovenia	2,000,000	1,192	1,678	5	8	10	20	15	1	-93.3%	1/1192
Spain	42,717,064	39,405	1,084	946	755	631	604	547	486	-11.2%	1/81
Sweden	8,975,670	1,948	4,608	25	25	29	32	50	40	-20%	1/49
Switzerland	7,320,000	2,650	2,762	30	24	21	29	14	14	0%	1/189
The Netherlands	17,000,000	3,711	4,581	165	119	83	77	80	93	16%	1/40
UK	60,000,000	11,500	5,217	256	246	311	232	280	154	-45%	1/75
Total	470,408,242	230,401	2,134	7,360	7,081	6,697	6,068	6,143	5,830	-5%	1/37

* in Iceland, in 2 robberies out of 7, the money was recovered by the Police 2 minutes after it was stolen

November, 2004

Tv-overvågning

Det Kriminalpræventive Råd

Udarbejdet af:

**Henriette Basse
Anette Roldskov**

Indhold

Behovsanalyse.....	3
Sammenfatning	4

Tabeller

Holdningen til tv-overvågning

Sp.1 krydset med standardkriterier	1
Sp.2 frekvens.....	5
Sp.2 krydset med standardkriterier og sp. 1.....	7
Sp.3 krydset med standardkriterier	70
Sp.4 krydset med standardkriterier	74

Loven vedrørende tv-overvågning

Sp.5 frekvens.....	78
Sp.5 krydset med standardkriterier og sp. 1.....	79
Sp.6 frekvens.....	85
Sp.6 krydset med standardkriterier og sp. 1.....	86

STANDARDKRITERIER:

Køn
Alder
Uddannelse
Region
Erhverv

Bilag A:	Om undersøgelsens metode og gennemførelse
Bilag B:	Spørgeskema
Bilag C:	Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter
Bilag D:	Sådan læses tabellerne

Behovsanalyse

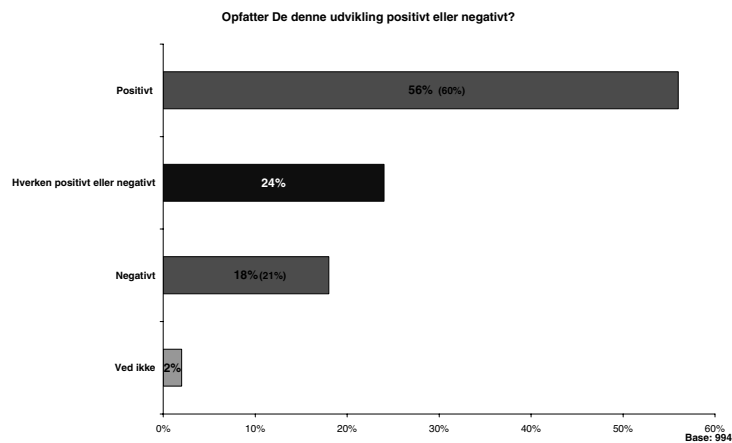
Formål	Formålet med nærværende rapport er at afdække den danske befolknings holdning til tv-overvågning og loven i forbindelse hermed. Et sekundært formål med undersøgelsen er at beskrive udviklingen i danskernes holdning til tv-overvågning, idet undersøgelsens resultater - i det omfang det er muligt - sammenholdes med resultaterne af en lignende undersøgelse gennemført af Gallup for Det Kriminalpræventive Råd i 1999. Resultaterne af denne undersøgelse er vist i parentes i de enkelte grafikker.
Målgruppe	Målgruppen for undersøgelsen er den danske befolkning i alderen 15 år og derover.
Metode	Undersøgelsen er gennemført som telefoniske interview på ACNielsen AIMs TeleBus i perioden 1.-8. november, 2004. For en nærmere beskrivelse af undersøgelsens metode og gennemførelse henvises til bilag A.

Sammenfatning

Flertallet ser positivt på udbredelsen af tv-overvågning

At tv-overvågning er blevet mere og mere udbredt, opfattes positivt af godt halvdelen af den danske befolkning. Der er tale om et mindre (ikke signifikant) fald i forhold til 1999, hvor 60% af befolkningen var positivt indstillet over for den øgede udbredelse af tv-overvågning.

Ligesom ved målingen i 1999 opfatter omkring en femtedel af befolkningen det øgede brug af tv-overvågning negativt.

En fjerdedel af befolkningen forholder sig hverken negativt eller positivt til udviklingen i udbredelsen af tv-overvågning.

Der er en tendens til at der er flere der er positive over for udviklingen inden for tv-overvågning blandt følgende grupper: Personer på 60 år eller derover, pensionister samt personer med en erhvervsfaglig uddannelse.

Færrest positive finder man i gruppen blandt personer med en videregående uddannelse med en længde på 5 år eller derover.

Holdningen til tv-overvågning forskellige steder

Flertallet af danskerne er positivt stemt overfor tv-overvågning i forbindelse med banker, posthuse, togstationer, diskoteker, butikker og offentlig transport.

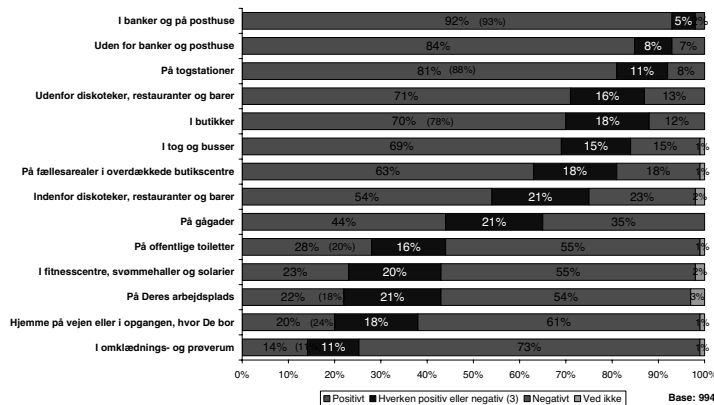
Andelen af danskere, der er positive overfor tv-overvågning i banker, er uændret i forhold til 1999, og der er således stadig godt ni ud af ti, der bifalder tv-overvågning i banker. Til gengæld ses et mindre fald i andelen af danskere, der er positive overfor tv-overvågning på togstationer og i butikker, om end der stadig er et stort flertal, der forholder sig positivt overfor tv-overvågning på de nævnte steder.

Der hvor flest er negativt stemt overfor tv-overvågning er steder, hvor man er "delvist afklædt" eller steder, hvor man er tæt på den private sfære – i nærheden af hjemmet eller på arbejdspladsen.

I forhold til 1999 er der tale om et mindre fald i andelen af personer, der er positive overfor tv-overvågning ved hjemmet, mens der er tale om en mindre stigning i andelen af personer, der er positive overfor tv-overvågning på arbejdspladsen og i omklædnings- og prøverum.

Flertallet af danskerne er stadig negative overfor tv-overvågning på offentlige toiletter, men andelen af positive er steget med 8 procentpoint fra 20% i 1999 til 28% i 2004.

I hvor høj grad er De positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på hvert enkelt sted?

I forbindelse med visse steder kan der spores en forskel i indstillingen til tv-overvågning afhængig af alder (der er typisk flere positive blandt den ældste aldersgruppe og færre blandt den yngste aldersgruppe). Ligesom der visse steder er en tendens til, at der er flere kvinder end mænd, der er positive. Eksempler herpå er i butikker, på offentlige toiletter samt i forbindelse med prøverum.

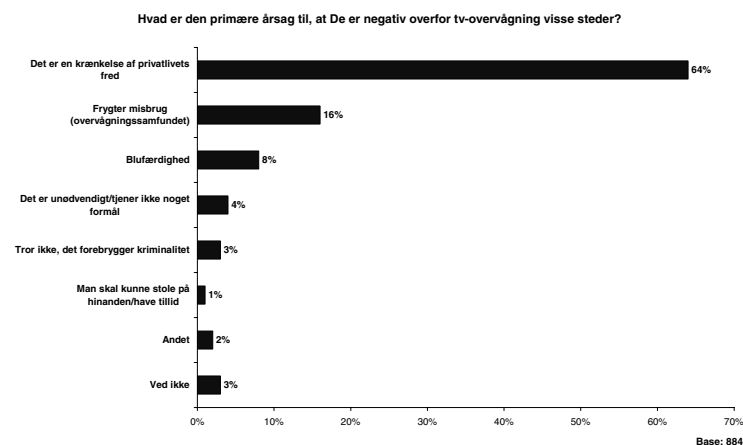
Holdningen til tv-overvågning Fortsat...

Ligeledes er der en tendens til, at der blandt den del af den danske befolkning, der har den længste videregående uddannelse er færre, der er positive og for tv-overvågning end i befolkningen generelt.

Blandt personer bosiddende i København og Frederiksberg kommuner er der ligeledes en tendens til at der færre, der er positive overfor tv-overvågning – bort set fra offentlig transport, togstationer og offentlige toiletter.

Årsager til at være negativ overfor tv-overvågning

Knap ni ud af ti forholder sig negativt overfor tv-overvågning et eller flere steder. Som tidligere nævnt er danskerne primært negative overfor tv-overvågning på steder, der nærmer sig den private sfære, og det er derfor ikke overraskende at "krænkelser af privatlivets fred", bliver nævnt af flest som værende den primære årsag til at være negativ overfor tv-overvågning.

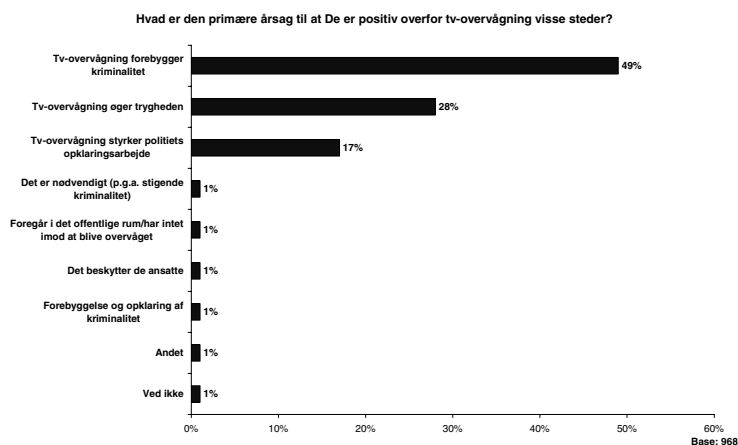

Der er en tendens til at den ældste del af befolkningen i højere grad end den yngste frygter misbrug, mens den yngste del af befolkningen i højere grad værner om privatlivets fred.

Ligeledes er der en tendens til at det er blandt erhvervsgruppen, ufraglærte arbejdere, man finder flest, der frygter misbrug i forbindelse med tv-overvågning.

Næsten samtlige danskere (97%) er positivt indstillet overfor tv-overvågning et eller flere steder.

Halvdelen er positive, fordi de mener, at tv-overvågning forebygger kriminalitet, mens 17% angiver at de er positive, fordi tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde.

At tv-overvågning øger trygheden er den primære årsag til at være positiv for godt en fjerdedel af befolkningen.

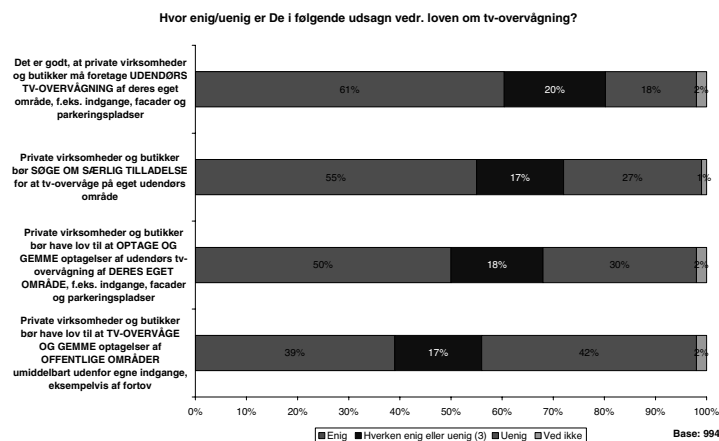
Der er en tendens til at der er flere blandt kvinderne, der nævner tryghed, som årsag til at være positiv.

Holdning til lovgivningen vedrørende tv-overvågning

Godt 60% af danskerne synes, det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, mens knap en femtedel af danskerne er uenige heri.

Godt halvdelen af befolkningen mener dog, at de private virksomheder og butikker burde søge om *særlig tilladelse* til at tv-overvåge eget område, hvilket repræsenterer en stramning af den nuværende lovgivning.

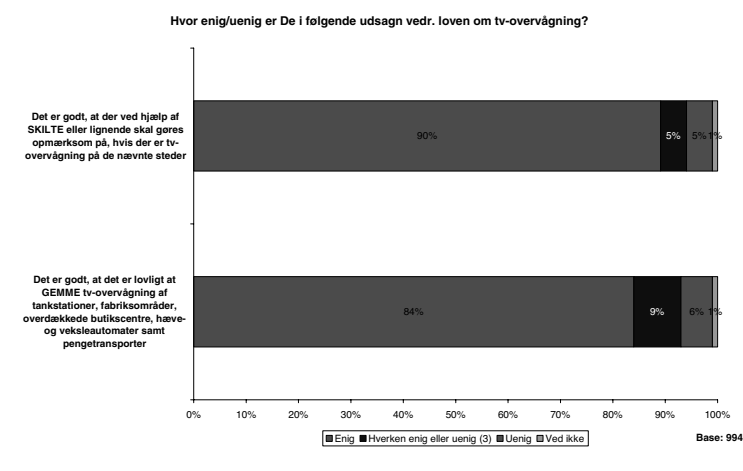
Halvdelen af befolkningen går dog ligeledes ind for en lempelse af loven, idet de mener, at virksomheder og butikker burde have lov til at *optage og gemme* tv-overvågningen af deres eget område. Knap en tredjedel af befolkning er dog modstandere af en sådan lempelse af loven.

Andelen af modstandere stiger til 42%, når det drejer sig om optagelser af *offentlige områder*. Men en tilsvarende andel (39%) går rent faktisk ind for, at private virksomheder og butikker skal have mulighed for at tv-overvåge og gemme optagelser af offentlige områder.

Holdning til de særlige regler for tankstationer, banker mv.

Et stort flertal af den danske befolkning (84%) synes, at det er godt, at det er lovligt at *gemme* optagelser af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter. Endnu flere (90%) er dog samtidig glade for, at der ved hjælp af skilte skal gøres opmærksom på tv-overvågning de nævnte steder.

Tabeller

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse

Udvalgets struktur	ACNielsen AIMS telefonbus (TeleBus) gennemføres på eget CATI-system (Computer Assisted Telephone Interviewing). Til brug for telefonbussen genereres telefonnumre ved hjælp af en tilfældighedsgenerator. Ved denne udvalgsprocedure har alle i Danmark præcis samme sandsynlighed for at blive udtrukket. Erhvervsnumre renses fra i interviewfasen. Færøerne og Grønland indgår ikke. Hver telefonbus består af et repræsentativt udsnit af danske husstande. Der gennemføres 143 interview pr. dag.
Univers	Telefonbussens univers er ca. 4,349 mio. personer på 15 år og derover. Der er i alt 2,43 mio. private husstande i Danmark (januar 2000).
Stratificering	Ved den simple tilfældige udvælgelse af telefonnumre er materialet automatisk repræsentativt, og en stratificering kommer ikke i anvendelse.
Person-udvælgelsen	For hver husstand, der ringes op, søges gennemført et interview. Svarpersonen er den i husstanden, som først har fødselsdag efter interviewtidspunktet, og som på interviewtidspunktet er 15 år og derover. Interviewarbejdet foregår mandag til fredag kl. 16.30-21.00 samt lørdag og søndag kl. 12.00-17.00. Genopkald til numre, der ikke svarer, sker hver anden time.
Kontrol	Udvælgelse, opkald og genopkald er EDB-styret, hvorved kontrol af de gennemførte interview er en integreret del af afviklingen.

Fortsættes næste side

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse,

Fortsat

Vejning

Ved databearbejdningen justeres der for non-response. Der vejes på køn, alder, husstandsstørrelse og geografi, således at de gennemførte interview svarer til den danske befolknings sammensætning på disse kriterier. Ved opregninger skal man således være opmærksom på universet og dets størrelse.

På næste side fremgår såvel det vejede som det uvejede materiale for denne undersøgelse.

Fortsættes næste side

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse,

Fortsat

Materialets sammensætning	Total	Antal interviews uvejet	Antal interviews vejet
		994	994
K.1. Køn			
	Mand	46.0%	49.0%
	Kvinde	54.0%	51.0%
K.2. Alder			
	15-17 år	6.2%	3.9%
	18-24 år	8.1%	9.8%
	25-29 år	10.4%	8.6%
	30-39 år	23.4%	18.7%
	40-49 år	17.1%	17.1%
	50-61 år	19.7%	19.9%
	62-66 år	5.7%	5.8%
	67 år ++	9.3%	16.0%
K.24. Antal personer i husstanden			
	1 person	21.8%	20.9%
	2 personer	33.7%	36.4%
	3 personer	16.6%	16.5%
	4 personer	18.1%	16.4%
	5 personer eller flere	9.8%	9.8%
K.46. Geografi			
	Hovedstad	24.2%	26.6%
	Øer i øvrigt	28.6%	27.7%
	Jylland	47.2%	45.7%

Fortsættes på næste side

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse, Fortsat

Statistisk usikkerhed

Repræsentative undersøgelser er behæftet med usikkerhed. Helt generelt vil man kunne finde afvigelser betinget af:

1. Kvaliteten af de svar analysepersonerne afgiver ("målefejl")
2. Skævheder som følge af at ikke alle træffes hjemme ("non-response")
3. Den statistiske udvælgelse af materialet ("statistisk usikkerhed")

Med hensyn til den statistiske usikkerhed gælder det, at den bliver større, jo mindre udsnittet er.

Fortsættes næste side

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse, Fortsat

95% sikkerheds- grænser

Ved hjælp af nedenstående tabel kan man beregne, hvor stor den statistiske usikkerhed er på en procent. Sikkerhedsgrænsen er beregnet ud fra følgende formel, som gælder under forudsætning af ren tilfældig udvælgelse.

$$\pm 1,96 \sqrt{\frac{p(100-p)}{N}}$$

I formelen betegner bogstavet "p" den procent, man er interesseret i at undersøge usikkerheden på, og "N" betegner udvalgets størrelse.

Tabellen bruges på følgende måde: Man ved fra en markedsanalyse baseret på 500 personer, at 35% har købt produkt A inden for den sidste måned. Man er nu interesseret i at vide, hvor stor en del af hele befolkningen, der med 95% sikkerhed kan siges at have købt produktet i den pågældende periode. Denne andel af befolkningen udtrykkes ved et interval omkring de 35% fra stikprøven. I tabellens forspalte vælger man den procent, der svarer til den andel, man har fundet i stikprøven, i dette tilfælde 35%. I denne vandrette linie aflæser man under 500 personer - som står i tabelhovedet - at intervallet hedder $\pm 4,2$. I eksemplet vil den andel af befolkningen, der har købt produkt A inden for den sidste måned altså med 95% sikkerhed ligge mellem 30,8 og 39,2 (35% $\pm 4,2$).

Stikprøvestørrelse Procent	100	200	300	400	500	600	700	1000	1500	2000	2500
5 eller 95%	4.3	3.0	2.5	2.1	1.9	1.7	1.6	1.4	1.1	1.0	0.9
10 eller 90%	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	1.9	1.5	1.3	1.2
15 eller 85%	7.0	4.9	4.0	3.5	3.1	2.9	2.7	2.2	1.8	1.6	1.4
20 eller 80%	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.5	2.0	1.8	1.6
25 eller 75%	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	2.7	2.2	1.9	1.7
30 eller 70%	8.9	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.2	2.8	2.3	2.0	1.8
35 eller 65%	9.3	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.0	2.4	2.1	1.9
40 eller 60%	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.0	2.5	2.2	1.9
45 eller 55%	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.1	2.5	2.2	2.0
50%	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.1	2.5	2.2	2.0

Fortsættes næste side

Bilag A: Om undersøgelsens metode og gennemførelse,

Fortsat

Mindste signifikante forskel

Ved hjælp af nedenstående tabel kan man afgøre, om forskellen mellem to procenter på basis af 2 forskellige udvalg er signifikant på 95%-niveau. Tabellen er konstrueret ud fra følgende formel:

$$\pm 1.96 \sqrt{\frac{p_1(100-p_1)}{N_1} + \frac{p_2(100-p_2)}{N_2}}$$

Hvor p_1 er procenten i det ene udvalg, og p_2 er procenten i det andet udvalg. N_1 og N_2 er antallet af personer i de to udvalg. Ved beregningen af tabellen er $p_1 = p_2$ og $N_1 = N_2$.

Dette giver en mindre unøjagtighed, men er en forudsætning for den overskuelige tabelleringsform nedenfor.

Tabellen anvendes på følgende måde: Man vælger den vandrette række, der bedst svarer til de to procenter, man ønsker at sammenligne. (Er det f.eks. 32% og 38%, vælges rækken "35 eller 65%"). I denne række aflæser man i den søjle, der svarer til udvalgenes størrelse, en procent. Er de to udvalg på henholdsvis ca. 400 og ca. 600 personer, vælges søjlen: 500 personer. Såfremt forskellen mellem de to procenter man sammenligner, er større end tallet i tabellen, er forskellen signifikant på 95%-niveau. (I eksemplet er tallet i tabellen 5,9%, forskellen mellem procenterne 6% - forskellen er altså signifikant med 95% sikkerhed):

Stikprøvestørrelse Procent	100	200	250	500	750	1000	1500	2000
1 eller 99%	2.8	2.0	1.7	1.2	1.0	0.9	0.7	0.6
5 eller 95%	6.0	4.3	3.8	2.7	2.2	1.9	1.6	1.4
10 eller 90%	8.3	5.9	5.3	3.7	3.0	2.6	2.2	1.9
15 eller 85%	9.9	7.0	6.3	4.4	3.6	3.1	2.6	2.2
20 eller 80%	11.1	7.8	7.0	5.0	4.1	3.5	2.9	2.5
25 eller 75%	12.0	8.5	7.6	5.4	4.4	3.8	3.1	2.7
30 eller 70%	12.7	9.0	8.0	5.7	4.6	4.0	3.3	2.8
35 eller 65%	13.2	9.3	8.4	5.9	4.8	4.2	3.4	3.0
40 eller 60%	13.6	9.6	8.6	6.1	5.0	4.3	3.5	3.0
45 eller 55%	13.8	9.8	8.7	6.2	5.0	4.4	3.6	3.1
50%	13.9	9.8	8.8	6.2	5.1	4.4	3.6	3.1

Bilag B: Spørgeskema

TV-overvågning (telebus) Jobnr. 23675

Vi skal nu tale lidt om TV-overvågning og loven i forbindelse hermed...

Sp. 1 Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at TV-overvågning bliver mere og mere udbredt. Opfatter du denne udvikling positivt eller negativt?

INTV.: Læs op

1. Meget negativt
2. Negativt
3. Hverken positivt eller negativt
4. Positivt
5. Meget positivt
6. Ved ikke

Sp. 2 Jeg nævner nu en række steder, hvor der kunne være tv-overvågning. Jeg vil bede dig fortælle, i hvor høj grad du er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på hvert enkelt sted. Du bedes besvare spørgsmålet ud fra følgende skala, hvor 1=Meget negativ, 2=Negativ, 3=Hverken positiv eller negativ, 4=Positiv og 5= Meget positiv

INTV.: Læs op (Stederne randomiseres – det vil sige læses op i tilfældig rækkefølge)

På togstationer
I tog og busser
I butikker
I banker og på posthuse
Uden for banker og posthuse
På gader
På fællesarealer i overdækkede butikscentre
På din arbejdsplads
Udenfor diskoteker, restauranter og barer
Indenfor diskoteker, restauranter og barer
I fitnesscentre, svømmehaller og solarier
I omklædnings- og prøverum
På offentlige toiletter
Hjemme på vejen eller i opgangen, hvor du bor

Betingelse: Sp. 3 stilles kun til personer, der har svaret "negativ" eller "meget negativ" til en eller flere af de 14 steder i sp. 2

Sp. 3 Hvad er den primære årsag til, at du er negativ overfor tv-overvågning visse steder?

(SP-spørgsmål – kun den allervigtigste årsag nævnes)

INTV.: Læs ikke op

1. Frygter misbrug (overvågningssamfundet)
2. Det er en krænkelse af privatlivets fred
3. Blufærdighed
4. Tror ikke, det forebygger kriminalitet
5. Andet, noter _____
6. Ved ikke

Betingelse: Sp. 4 stilles kun til personer, der har svaret "positiv" eller "meget positiv" til en eller flere af de 14 steder i sp. 2

Sp. 4 Hvad er den primære årsag til, at du er positiv overfor tv-overvågning visse steder?

(SP-spørgsmål – kun den allervigtigste årsag nævnes)

INTV.: Læs ikke op

1. TV-overvågning øger trygheden
2. TV-overvågning forebygger kriminalitet
3. TV-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde
4. Andet, noter _____
5. Ved ikke

Sp. 5 I loven om TV-overvågning fremgår det blandt andet, at det er lovligt for private virksomheder og butikker at foretage udendørs TV-overvågning af deres eget område, f.eks. egne indgange, facader og parkeringspladser. Denne TV-overvågning må hverken optages eller gemmes.

Jeg vil nu læse en række udsagn vedrørende disse regler op og beder dig fortælle i hvor høj grad, du er enig eller uenig heri. Du bedes benytte følgende skala, hvor 1= Meget uenig, 2=Uenig, 3=Hverken enig eller uenig, 4=Enig og 5=Meget enig

INTV.: Læs op. De ord, der står med STORE BOGSTAVER skal fremhæves, således at det bliver nemmere for svarpersonen at forstå og adskille udsagnene

EDB: Udsagnene randomiseres – det vil sige læses op i tilfældig rækkefølge

- Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs TV-overvågning af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser
- Private virksomheder og butikker bør have lov til at optage og gemme optagelser af udendørs TV-overvågning, af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser
- Private virksomheder og butikker bør søge om særlig tilladelse for at tv-overvåge på eget udendørs område
- Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-overvåge og gemme optagelser af offentlige områder umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortov.

Sp.6 I loven om TV-overvågning fremgår det, at der gælder nogle særlige regler for tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter. I modsætning til andre virksomheder og butikker må disse OPTAGE og GEMME udendørs optagelser af TV-overvågning, så længe der gøres opmærksom herpå, med skiltning eller lignende.

Jeg vil nu læse nogle udsagn vedrørende TV-overvågning på de nævnte steder op og beder dig igen fortælle i hvor høj grad, du er enig eller uenig disse udsagn.

INTV.: Læs skalaen op igen (1= Meget uenig, 2=Uenig, 3=Hverken enig eller uenig, 4=Enig og 5=Meget enig)

INTV.: Læs op. De ord, der står med STORE BOGSTAVER skal fremhæves, således at det bliver nemmere for svarpersonen at forstå og adskille udsagnene

- Det er godt, at det er lovligt at gemme tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter
- Det er godt, at der ved hjælp af skilte eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er TV-overvågning på de nævnte steder

Bilag C: Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter

Alle markedsforskningsprojekter udføres i overensstemmelse med bestemmelserne i ICC/E.S.O.M.A.R. International Kodeks for udøvelse af markeds- og samfundsforskning. Følgende dele af reglerne fra ICC/E.S.O.M.A.R. Kodeks er væsentlige:

Generelle regler

Markedsforskning skal altid udføres objektivt og i overensstemmelse med anerkendte videnskabelige principper.

Markedsforskning skal altid være i overensstemmelse med national og international lovgivning gældende for de lande, som indgår i et givet forskningsprojekt.

Respondenternes rettigheder

Respondenternes medvirken i et markedsforskningsprojekt er helt frivillig på alle projektets stadier. Respondenterne må ikke vildledes, når man opfordrer dem til at medvirke.

Respondenternes anonymitet skal opretholdes fuldt ud. Hvis en Respondent på Forskerens opfordring har givet tilladelse til, at han skal kunne identificeres personligt, gælder, at Respondenten på forhånd skal være underrettet om, til hvem denne information vil blive givet, og til hvilket formål den skal bruges, samt at Forskeren skal sikre sig, at denne information ikke bruges til noget ikke forskningsmæssigt formål, og at modtageren har forpligtet sig til at overholde reglerne i denne Kodeks.

Forskeren skal træffe alle rimelige foranstaltninger til sikring af, at Respondenterne på ingen måde lider skade eller udsættes for anden ulempe som følge af deres medvirken i et markedsforskningsprojekt.

Fortsættes næste side

Bilag C: Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter, Fortsat

Forskeren skal udvise særlig omhu ved interview med børn og unge. Forud for interview med børn skal forældres eller andre ansvarlige voksnes samtykke sikres, efter at de pågældende er oplyst om interviewets formål og karakter.

Respondenterne skal underrettes (normalt ved interviewets påbegyndelse), hvis der anvendes observationsteknik eller optageudstyr, dog ikke hvis observation eller optagelse sker på et offentligt sted. Hvis en Respondent ønsker det, skal optagelsen eller en relevant del af den destrueres eller slettes. Respondenternes anonymitet må ikke krænkes gennem brugen af de omtalte teknikker

Respondenterne skal være i stand til uden vanskelighed at kontrollere Forskerens identitet og hensigter.

Forskere må ikke bevidst eller uagtsomt optræde på en sådan måde, at det kan skade markedsforskningsprofessionens anseelse eller medføre tab af offentlighedens tillid.

Forskere må ikke fremsætte urigtige påstande om deres egne eller deres organisationers kvalifikationer og erfaring.
Forskere må ikke uberettiget kritisere eller tale nedsættende om andre Forskere.

Forskere skal til enhver tid tilstræbe at arbejdet planlægges på økonomisk og kvalitetsmæssigt fyldestgørende måde og udføres i overensstemmelse med de med Klienten aftalte specifikationer.
Forskere skal sikre, at alt materiale i deres varetægt opbevares og håndteres på betryggende måde.

Forskere må ikke bevidst tillade, at der på basis af et markedsforskningsprojekt udbredes konklusioner som ikke er tilstrækkelig underbygget af data. De skal altid være parat til at give den tekniske information, som er nødvendig for en bedømmelse af holdbarheden af offentliggjorte resultater.

Fortsættes næste side

Bilag C: Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter, Fortsat

Forskernes forpligtelser

I deres egenskab af Forskere må de pågældende ikke påtage sig aktiviteter, som ikke er Forskning, f.eks. databasemarketing og promotion-aktiviteter. Sådanne aktiviteter, som ikke er Forskning, skal altid i tilrettelæggelse og gennemførelse holdes klart adskilt fra markedsforskningsaktiviteter.

Forskeres og klienters indbyrdes rettigheder og pligter

De her omhandlede rettigheder og pligter vil normalt være undergivet en skriftlig aftale mellem Forsker og Klient. Parterne kan fravige bestemmelserne i Reglerne i det følgende, hvis de på forhånd har truffet skriftlig aftale herom; men de øvrige regler i denne Kodeks kan ikke ændres på tilsvarende måde. Yderligere gælder, at Markedsforskning altid skal gennemføres i henhold til principperne om redelig konkurrence, som disse er alment opfattet og anerkendt.

Forskeren skal informere Klienten, hvis arbejdet for den pågældende klient skal kombineres eller syndikeres i et fælles projekt også for andre Klienter; men han må ikke røbe disse andre Klienters identitet.

Forskeren skal snarest muligt informere Klienten på forhånd, hvis nogen del af arbejdet for den pågældende Klient skal udføres af underleverandører uden for Forskerens egen organisation (herunder også eksterne konsulenter). På forespørgsel har Klienten adgang til at få oplyst navnene på sådanne underleverandører.

Medmindre andet på forhånd er aftalt mellem parterne, har Klienten ikke eneret til brugen af forskerens eller hans organisations tjenester, helt eller delvis. I sit arbejde for forskellige Klienter skal Forskeren imidlertid undgå, at der opstår interessekonflikt mellem de tjenester, han udfører for de pågældende Klienter.

Nedennævnte Materiale forbliver Klientens ejendom og må ikke af Forskeren røbes over for tredjemand uden Klientens samtykke: (a) Markedsforskningsoplæg, specifikationer og anden information, som er tilvejebragt af Klienten, (b) Data og resultater fra et markedsforskningsprojekt (bortset fra tilfælde, hvor data fra et flerkundeprojekt eller syndikeret projekt er tilgængelige for mere end én klient).

Fortsættes næste side

Bilag C: Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter, Fortsat

Klienten har imidlertid ikke ret til at blive gjort bekendt med navne og adresser på Respondenter, medmindre Forskeren på forhånd har sikret sig udtrykkelig tilladelse fra disse (dette særlige krav kan ikke fraviges).

Medmindre det modsatte udtrykkelig er aftalt på forhånd forbliver følgende Materialer Forskerens ejendom:

- Undersøgelsesforslag og pristilbud (medmindre Klienten har betalt for disse). Klienten må ikke røbe sådanne forslag og tilbud for tredjemand bortset fra konsulenter, som arbejder for Klienten på det pågældende projekt (konsulenter, som også arbejder for en konkurrent til Forskeren, er dog ikke undtaget på denne måde). Især gælder, at sådanne forslag og tilbud ikke af Klienten må bruges i forsøg på at påvirke andre Forskeres undersøgelsesforslag eller pristilbud.
- Indholdet af en rapport, som er udarbejdet under et flerkundeprojekt eller syndikeret projekt, for hvilket det klart er forudsat, at de fremkomne rapporter er genstand for bredere salg eller abonnement. Uden tilladelse fra Forskeren må Klienten ikke røbe resultater fra en sådan undersøgelse for tredjemand (bortset fra egne konsulenter og rådgivere i forbindelse med egne aktiviteter).
- Alle andre Materialer fremstillet af Forskeren (for ikke-syndikerede projekter med undtagelse af rapporten til Klienten samt projektets plan og spørgeskema i det omfang udarbejdelsen af disse) er dækket af Klientens betaling.

Forskeren skal overholde alment anerkendt praksis med hensyn til opbevaring af Materialer i en passende tid efter projektets afslutning. Forskeren skal på Klientens anmodning forsyne denne med genparter af sådanne Materialer, forudsat at genparterne ikke er i strid med gældende anonymitets- og fortrolighedskrav, forudsat at anmodning er fremsat inden for den aftalte tidsgrænse for opbevaring af Materialet, og forudsat at Klienten betaler rimelige omkostninger forbundet med fremskaffelse af genparterne.

Fortsættes næste side

Bilag C: Regler for gennemførelse af markedsforskningsprojekter, Fortsat

Forskeren må ikke uden Klientens samtykke til nogen tredjepart røbe Klientens identitet (hvis der ikke foreligger nogen Lovbestemt forpligtelse hertil), eller nogen fortrolig information om Klientens aktiviteter.

Forskeren skal på forlangende give Klienten adgang til at foranstalte kontrol med interviewarbejdet og databearbejdelsen, forudsat at Klienten betaler de hermed forbundne omkostninger.

Forskeren skal forsyne Klienten med alle rimelige tekniske oplysninger om ethvert forskningsprojekt udført for den pågældende Klient.

I sin rapportering af resultater fra et markedsforskningsprojekt skal Forskeren klart skelne mellem de egentlige undersøgelsesresultater og Forskerens fortolkning og anbefalinger baseret på disse resultater.

Når resultater fra et forskningsprojekt offentliggøres af Klienten, har sidstnævnte ansvaret for, at de ikke er misvisende. Forskeren skal rådspørges og på forhånd godkende viderebringelsens form og indhold og skal aktivt tilstræbe at korrigere eventuelle misvisende udsagn om undersøgelsen og dens resultater.

Forskere må ikke tillade, at deres navne bruges i forbindelse med noget forskningsprojekt som garanti for, at projektet er gennemført i overensstemmelse med denne Kodeks, medmindre de har sikret sig, at projektet i enhver henseende opfylder kravene i Kodeks.

Forskere skal sikre sig, at deres Klienter er bekendt med eksistensen af denne Kodeks og nødvendigheden af at opfylde kravene i denne.

Copyright ACNielsen AIM A/S

Offentliggørelse eller mangfoldiggørelse af rapporten eller dele deraf udledte oplysninger og tendenser er ikke tilladt uden forudgående tilladelse og kun med opgivelse af ACNielsen AIM som kilde.

Bilag D: Sådan læses tabellerne

På næste side er vist et eksempel på en tabelside. Siden består af spørgsmål 1 (uhjulpet kendskab til forskellige mærker) sat overfor standardkriteriet Køn. På den måde kan man aflæse det uhjulpne kendskab blandt hhv. kvinder og mænd.

Ved de forskellige dele af tabelsiden er angivet et nummer. På de følgende sider findes en forklaring på hver del:

1. Selve tabelsiden
2. Spørgsmålsteksten
3. Total
4. Betingelser og betingelsestekst
5. Absolutte tal og procenttal i tabellen
6. Når der er mere end 100% i alt
7. Lodret og vandret procentberegning
8. Net
9. En tabelside med gennemsnit
10. Gennemsnit
11. Standardafvigelse

Generelt læses tabellerne fra oven, hvor man forestiller sig at lægge en lineal lodret på papiret på den gruppes svar, man vil se, og derefter går man ud i "forspalten" (teksten ude til venstre) og vælger en svarkategori. Der, hvor de 2 ønskede søjler mødes, aflæses resultatet. I dette tilfælde: **"Blandt kvinder kender 60% mærke A uhjulpet"**.

En tabel kan godt strække sig over flere sider, når der er mange svarmuligheder.

1. Selve tabelsiden

Har set..... ④

Side 1

Absolute tal/Lodret %-beregning ⑦

Uhjulpet mærkekendskab

Sp.1. Hvilke mærker kan De umiddelbart komme i tanke om?

	Total	K.1. Køn	
		Mand	Kvinde
Total	725	349	376
Kategori 1 (net)	514	247	267
	71%	71%	71%
Mærke A	431	206	225
	59%	59%	60%
Mærke B	83	41	42
	11%	12%	11%
Mærke C	40	18	22
	6%	5%	6%
Kategori 2 (net)	193	91	102
	27%	26%	27%
Mærke D	185	88	97
	26%	25%	26%
Mærke E	18	6	12
	2%	2%	3%
Andet	4	2	2
	1%	1%	1%
Ingen	3	2	1
	0	1%	0
Ved ikke	2	1	1
	0	0	0

Kundenavn
Kendskabs-undersøgelse
TeleBus*Plus
Jobnr.: 10000

③

⑤

⑥

ACNielsen AIM A/S

2. Spørgsmåls-teksten	Her kan man se spørgsmålet og det nummer, som spørgsmålet har i spørgeskemaet. Spørgsmålsteksten kan være forkortet af pladshensyn. Hvis man vil se præcist, hvordan spørgsmålet er formuleret, kan man se i det bilag, som indeholder spørgeskemaet.
3. Total	Totalerne indeholder normalt det samlede antal svarpersoner, som har svaret på det pågældende spørgsmål. Totalerne kan variere fra side til side i tabellen afhængigt af, om spørgsmålet er stillet til alle eller til en delmålgruppe.
4. Betingelser og betingelses-tekst	Hvis der står en tekst i øverste venstre hjørne af tabsiden, er det et udtryk for hvilke svarpersoner i undersøgelsen, som er med på tabsiden. Skal en virksomhed vurderes, er det oftest mest relevant kun at spørge personer, som kender virksomheden.
5. Absolutte tal og procenttal i tabellen	Når man kigger på selve tabellen, vil man se, at der kan være både et almindeligt (absolut) tal og et procenttal, som udtryk for et resultat. I den aktuelle søjle vil det absolutte tal vise, hvor mange svarpersoner, som har angivet svaret, og procenttallet vise hvor stor en andel disse, svarpersoner udgør af alle de svarpersoner, som er blevet stillet spørgsmålet. Alle totaler er angivet i absolutte tal
6. Når det er mere end 100% i alt	Dersom svarpersonerne har haft mulighed for at give flere svar på det samme spørgsmål, vil tallene i søjlen kunne summere til mere end 100%. F.eks. kan svarpersonen kende flere forskellige mærker. Derfor summerer eksempelvis totalsøjlen i eksemplet til 105%.
7. Lodret og vandret procentberegning	Den mest brugte procentberegning er den lodrette, hvor tallene i hver lodret søjle summerer til 100%. I tilfælde, hvor der er vandret procentberegning, er det tallene i hver linje, som summerer til 100%. Teksten i øverste højre hjørne fortæller, om procentberegningen er lodret eller vandret.

8. Net

Nettet i en tabel er en samlepost, hvor relevante svarmuligheder kan grupperes. Grupperingen kan f.eks. være en varekategori. I den forbindelse bruges nettet til at angive hvor mange svarpersoner, der har nævnt mærker i en bestemt kategori. Det, der fremgår af nettet, er altså antallet af svarpersoner, der har nævnt et mærke i kategorien, og ikke det antal gange et mærke er blevet nævnt. Denne skelnen er meget vigtig for fortolkningen af resultaterne. **“Kategori 1 (net)”** i tabelexemplet viser således, at 71% af svarpersonerne har nævnt et mærke i Kategori 1 mindst een gang. Det kan således aflæses, at **“71% uhjulpel har nævnt et mærke/mærker i Kategori 1”**. Hvis man vil se kendskab til mærke A, B og C - de tre mærker i Kategori 1 - kan det i nettet aflæses, at: **“Uhjulpel har 59% nævnt mærke A, 11% har nævnt mærke B og 6% mærke C”**.

Bemærk, at når man lægger enkeltposterne i et net sammen, kan summen godt blive større end nettet, da hver svarperson kan svare flere mærker, mens vedkommende kun kan indgå i selve nettet én gang.

9. En tabelside med gennemsnit

Side 2

Har set.....

Vurdering af mærkerne

Absolutte tal/Lodret %-beregning

Sp.2. Hvordan vurderer De?							10	11	
		Meget negativt (1)	Negativt (2)	Hverken positivt eller negativt (3)	Positivt (4)	Meget positivt (5)	Ved ikke	Gennemsnit	Standardafvigelse
Mærke A	725	95 13%	86 12%	143 20%	203 28%	186 26%	12 2%	3.4	1.34
Mærke B	725	122 17%	120 17%	164 23%	170 23%	113 16%	36 5%	3.0	1.34
Mærke C	725	116 16%	179 25%	153 21%	156 22%	94 13%	27 4%	2.9	1.29
Mærke D	725	78 11%	109 15%	139 19%	205 28%	170 23%	24 3%	3.4	1.31
Mærke E	725	152 21%	128 18%	89 12%	148 20%	202 28%	6 1%	3.2	1.53

11. Standardafvigelse

I forbindelse med gennemsnit kan det være relevant også at beregne standardafvigelsen. Standardafvigelsen fortæller noget om gennemsnittet. Standardafvigelsen viser, hvor forskellige de svar er, som ligger til grund for gennemsnittet. Er svarpersonerne meget enige f.eks. om at vurdere mærke B hverken positivt eller negativt, er standardafvigelsen mindre, end hvis f.eks. mange vurderer det meget positivt, og den anden halvdel vurderer meget negativt (mærke D). Principielt kan de to eksempler give det samme gennemsnit, men på standardafvigelsen kan man se, hvordan udsvingene mellem de angivne svar er. Det kan også ses overordnet af tallene, men med standardafvigelsen er udsvingene udtrykt i ét tal.

12. Statistisk usikkerhed på gennemsnit

Når man vil sammenligne flere forskellige tal for at se, om der er forskel, bør man ikke direkte sammenligne tallene, uden at tage højde for den statistiske usikkerhed. Usikkerheden beregnes ved hjælp af forskellige matematiske formler. På grund af den statistiske usikkerhed kan man sige, at hvis man har et resultat på en undersøgelse af 500 svarpersoner, vil et givet gennemsnit på 3,0 ikke med sikkerhed være 3,0. Men vi kan sige, at det med 95%’s sandsynlighed ligger mellem 2,88 og 3,12.

Så man skal egentlig ikke sammenligne tal, men sammenligne intervaller. Først når de to intervaller ikke overlapper hinanden, kan man sige, at de 2 resultater med 95%’s sandsynlighed er forskellige. Det kan også udtrykkes som, at de 2 resultater er signifikant forskellige. Derfor skal man være forsigtig med at tolke på resultaterne uden at tage højde for den statistiske usikkerhed.

Overordnet kan man sige, at:

- Hvis 50 personer indgår på en tabelside, svinger et snit med 0,40
- Hvis 100 personer indgår på en tabelside, svinger et snit med 0,28
- Hvis 200 personer indgår på en tabelside, svinger et snit med 0,20
- Hvis 500 personer indgår på en tabelside, svinger et snit med 0,12

13. Statistisk usikkerhed generelt

Se bilag om statistisk usikkerhed andet sted i rapporten.

Opfattes udviklingen positivt eller negativt

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Opfatter De denne udvikling positivt eller negativt?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativt (NET)	18%	19%	17%	21%	17%	20%
Meget negativt (1)	4%	4%	3%	4%	3%	3%
Negativt (2)	14%	14%	14%	17%	13%	16%
Hverken positivt eller negativt (3)	24%	25%	24%	25%	33%	25%
Positivt (NET)	56%	55%	57%	53%	50%	53%
Positivt (4)	42%	41%	42%	42%	39%	40%
Meget positivt (5)	15%	14%	15%	11%	11%	13%
Ved ikke	2%	1%	2%	1%	-	2%
Gennemsnit (1-5)	3.50	3.47	3.53	3.39	3.41	3.43
						3.77

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Opfattes udviklingen positivt eller negativt

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ eksamen/ HF, HHX, HHT el.lign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplættor De denne udvikling positivt eller negativt?										
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Negativt (NET)	18%	12%	24%	14%	16%	22%	27%	-	-	-
Meget negativt (1)	4%	2%	4%	4%	3%	4%	5%	-	-	-
Negativt (2)	14%	10%	20%	10%	13%	18%	22%	-	-	-
Hverken positivt eller negativt (3)	24%	28%	26%	21%	28%	23%	29%	22%	-	-
Positivt (NET)	56%	58%	49%	63%	55%	54%	41%	78%	100%	100%
Positivt (4)	42%	38%	41%	47%	38%	43%	30%	41%	100%	100%
Meget positivt (5)	15%	20%	8%	16%	18%	11%	11%	37%	-	-
Ved ikke	2%	2%	1%	2%	-	2%	3%	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.50	3.65	3.29	3.62	3.54	3.39	3.20	4.16	4.00	4.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Opfattes udviklingen positivt eller negativt

K.47. Region										
		Køben- havn/ Frede- riksberg kommune	Køben- havns forstæder	Sjælland excl. hoved- stads- området	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syd- jylland	Vest- jylland	Øst- jylland	Nord- jylland
Total		994	99	166	154	33	88	44	109	106
Negativt (NET)		18%	24%	13%	16%	28%	19%	17%	16%	23%
Meget negativt (1)		4%	2%	1%	3%	12%	6%	8%	3%	5%
Negativt (2)		14%	22%	12%	13%	16%	13%	8%	13%	18%
Hverken positivt eller negativt (3)		24%	29%	22%	21%	20%	31%	25%	21%	20%
Positivt (NET)		56%	47%	61%	61%	52%	49%	56%	61%	56%
Positivt (4)		42%	38%	40%	45%	31%	35%	41%	49%	45%
Meget positivt (5)		15%	9%	21%	16%	21%	14%	15%	13%	11%
Ved ikke		2%	-	3%	1%	-	1%	2%	2%	2%
Gennemsnit (1-5)		3.50	3.30	3.70	3.59	3.33	3.39	3.47	3.56	3.40

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Opfattes udviklingen positivt eller negativt

K.12. Eget erhverv

	Uflagt arbejder		Faglært arbejder		Lavere funktionær/ tjenestemand	Højere funktionær/ tjenestemand	Selvstændig (I andbrug, detailhandel/ håndværksm.)	Lærling/ elev/ studerende etc.	Ude af erhverv (pensionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Medhjælper/ ægtefælle	Arbejds- los	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
	Total	Uflagt arbejder	Faglært arbejder	tjenestemand	funktionær/ tjenestemand	højere funktionær/ tjenestemand	Selvstændig (I andbrug, detailhandel/ håndværksm.)	Lærling/ elev/ studerende etc.	Ude af erhverv (pensionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Medhjælper/ ægtefælle	Arbejds- los	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Opfatter De denne udvikling positivt eller negativt?														
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1	
Negativt (NET)	18%	20%	19%	20%	18%	16%	22%	13%	-	28%	10%	31%	-	
Meget negativt (1)	4%	3%	4%	3%	5%	6%	3%	4%	-	-	-	-	-	
Negativt (2)	14%	17%	15%	17%	13%	10%	19%	8%	-	28%	10%	31%	-	
Hverken positivt eller negativt (3)	24%	25%	31%	21%	32%	30%	29%	18%	48%	-	31%	24%	-	
Positivt (NET)	56%	55%	50%	58%	50%	50%	48%	66%	52%	72%	55%	45%	100%	
Positivt (4)	42%	39%	40%	43%	39%	45%	37%	44%	52%	72%	50%	38%	-	
Meget positivt (5)	15%	16%	10%	14%	11%	5%	11%	22%	-	-	5%	7%	100%	
Ved ikke	2%	-	1%	1%	-	4%	1%	3%	-	-	4%	-	-	
Gennemsnit (1-5)	3.50	3.48	3.38	3.49	3.37	3.36	3.35	3.75	3.52	3.44	3.52	3.21	5.00	

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på hvert enkelt sted?

	Total	Negativ (NET)	Meget negativ (1)	Negativ (2)	Hverken positiv eller negativ (3)	Positiv (NET)	Positiv (4)	Meget positiv (5)	Gennem- snit (1-5)
I banker og på posthuse	994	25 2%	10 1%	15 1%	53 5%	915 92%	302 30%	613 62%	1 0
Uden for banker og posthuse	994	68 7%	24 2%	44 4%	84 8%	838 84%	326 33%	512 51%	3 0
På togstationer	994	77 8%	25 3%	52 5%	108 11%	809 81%	374 38%	435 44%	- -
Udenfor diskoteker, restauranter og barer	994	129 13%	47 5%	83 8%	158 16%	702 71%	332 33%	370 37%	4 0
I butikker	994	115 12%	45 5%	70 7%	180 18%	686 70%	411 41%	285 29%	3 0
I tog og busser	994	154 15%	61 6%	92 9%	145 15%	690 69%	351 35%	339 34%	6 1%
På fællesarealer i overdækkede butikscentre	994	183 18%	75 8%	108 11%	180 18%	625 63%	362 36%	263 26%	6 1%

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på hvert enkelt sted?

	Total	Negativ (NET)	Meget negativ (1)	Negativ (2)	Hverken positiv eller negativ (3)	Positiv (NET)	Positiv (4)	Meget positiv (5)	Ved ikke	Gennem- snit (1-5)
Indenfor diskoteker, restauranter og barer	994	227	86	141	210	541	309	232	16	3.47
På gågader	994	23%	9%	14%	21%	54%	31%	23%	2%	
På offentlige toiletter	994	345	138	207	206	438	266	172	4	3.13
I fitnesscentre, svømmehaller og solarier	994	35%	14%	21%	21%	44%	27%	17%	0	
På Deres arbejdsplads	994	550	315	235	156	275	169	106	13	2.51
Hjemme på vejen eller i opgangen, hvor De bor	994	55%	32%	24%	16%	28%	17%	11%	1%	
I omklædnings- og prøverum	994	544	296	248	200	232	148	83	18	2.46
	994	55%	30%	25%	20%	23%	15%	8%	2%	
	994	538	336	202	211	220	128	91	25	2.42
	994	54%	34%	20%	21%	22%	13%	9%	3%	
	994	602	343	260	182	196	119	77	14	2.31
	994	61%	34%	26%	18%	20%	12%	8%	1%	
	994	729	457	272	113	143	91	52	9	1.99
	994	73%	46%	27%	11%	14%	9%	5%	1%	

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i banker og på posthuse?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	2%	3%	2%	1%	2%	3%
Meget negativ (1)	1%	1%	1%	1%	-	1%
Negativ (2)	1%	1%	2%	-	2%	1%
Hverken positiv eller negativ (3)	5%	5%	5%	4%	5%	5%
Positiv (NET)	92%	92%	92%	95%	93%	90%
Positiv (4)	30%	30%	31%	28%	25%	33%
Meget positiv (5)	62%	62%	61%	67%	68%	57%
Ved ikke	0	-	0	-	-	1%
Gennemsnit (1-5)	4.50	4.51	4.50	4.60	4.60	4.42
						4.46

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	7%	7%	7%	8%	5%	9%
Meget negativ (1)	2%	3%	2%	2%	1%	4%
Negativ (2)	4%	4%	5%	5%	3%	5%
Hverken positiv eller negativ (3)	8%	10%	7%	12%	7%	8%
Positiv (NET)	84%	82%	86%	81%	88%	83%
Positiv (4)	33%	33%	32%	29%	32%	36%
Meget positiv (5)	51%	49%	54%	52%	56%	47%
Ved ikke	0	1%	-	-	-	0
Gennemsnit (1-5)	4.27	4.22	4.32	4.23	4.39	4.17
						4.35

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på togstationer?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	8%	8%	7%	8%	4%	9%
Meget negativ (1)	3%	3%	2%	3%	1%	3%
Negativ (2)	5%	5%	5%	6%	3%	5%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	11%	11%	13%	15%	8%
Positiv (NET)	81%	81%	82%	79%	81%	83%
Positiv (4)	38%	40%	35%	39%	31%	41%
Meget positiv (5)	44%	41%	47%	39%	50%	43%
Ved ikke	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.15	4.10	4.19	4.07	4.25	4.14

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning udenfor diskoteker, restauranter og barer?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	13%	14%	12%	12%	14%	16%
Meget negativ (1)	5%	5%	4%	5%	4%	6%
Negativ (2)	8%	9%	7%	7%	10%	10%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	16%	16%	17%	14%	15%
Positiv (NET)	71%	70%	72%	72%	72%	69%
Positiv (4)	33%	34%	33%	38%	31%	30%
Meget positiv (5)	37%	36%	39%	34%	41%	38%
Ved ikke	0	-	1%	0	-	1%
Gennemsnit (1-5)	3.91	3.86	3.95	3.90	3.95	3.86

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i butikker?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	12%	14%	9%	7%	11%	16%
Meget negativ (1)	5%	5%	4%	2%	2%	8%
Negativ (2)	7%	9%	5%	5%	8%	8%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	21%	16%	18%	20%	19%
Positiv (NET)	70%	65%	75%	74%	69%	65%
Positiv (4)	41%	39%	43%	41%	37%	40%
Meget positiv (5)	29%	26%	31%	33%	32%	25%
Ved ikke	0	1%	-	-	-	0
Gennemsnit (1-5)	3.83	3.73	3.92	3.98	3.88	3.67
						3.87

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder		
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år
				40-59 år	60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i tog og busser?					
Total	994	487	507	222	186
Negativ (NET)	15%	16%	14%	14%	13%
Meget negativ (1)	6%	8%	5%	4%	4%
Negativ (2)	9%	9%	10%	10%	8%
Hverken positiv eller negativ (3)	15%	12%	17%	22%	16%
Positiv (NET)	69%	71%	68%	64%	71%
Positiv (4)	35%	36%	35%	38%	31%
Meget positiv (5)	34%	35%	33%	26%	40%
Ved ikke	1%	-	1%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.82	3.82	3.83	3.72	3.94
					3.82
					3.84

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på fællesarealer i overdækkede butiksentre?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	18%	22%	15%	13%	17%	24%
Meget negativ (1)	8%	9%	6%	5%	8%	11%
Negativ (2)	11%	13%	9%	9%	10%	12%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	18%	18%	22%	20%	18%
Positiv (NET)	63%	60%	65%	65%	63%	58%
Positiv (4)	36%	37%	36%	37%	38%	34%
Meget positiv (5)	26%	23%	30%	28%	25%	24%
Ved ikke	1%	0	1%	-	-	0
Gennemsnit (1-5)	3.64	3.53	3.74	3.75	3.63	3.48

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning indenfor diskoteker, restauranter og barer?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	23%	26%	20%	18%	21%	29%
Meget negativ (1)	9%	10%	7%	6%	7%	12%
Negativ (2)	14%	16%	12%	12%	14%	17%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	21%	21%	22%	22%	19%
Positiv (NET)	54%	52%	57%	60%	56%	51%
Positiv (4)	31%	30%	32%	38%	30%	28%
Meget positiv (5)	23%	22%	25%	22%	27%	23%
Ved ikke	2%	1%	2%	-	-	2%
Gennemsnit (1-5)	3.47	3.39	3.56	3.59	3.54	3.34
						3.48

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på gader?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	35%	35%	35%	34%	32%	39%
Meget negativ (1)	14%	15%	13%	10%	9%	19%
Negativ (2)	21%	20%	22%	24%	23%	20%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	21%	20%	27%	27%	17%
Positiv (NET)	44%	44%	44%	39%	41%	44%
Positiv (4)	27%	26%	27%	25%	22%	28%
Meget positiv (5)	17%	18%	17%	14%	19%	16%
Ved ikke	0	-	1%	-	-	1%
Gennemsnit (1-5)	3.13	3.12	3.13	3.09	3.19	3.03
						3.25

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på offentlige toiletter?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	55%	59%	52%	63%	50%	58%
Meget negativ (1)	32%	34%	29%	36%	30%	36%
Negativ (2)	24%	25%	23%	27%	21%	22%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	17%	15%	17%	21%	15%
Positiv (NET)	28%	23%	32%	20%	29%	26%
Positiv (4)	17%	15%	19%	15%	16%	15%
Meget positiv (5)	11%	8%	13%	5%	12%	11%
Ved ikke	1%	1%	1%	0	-	1%
Gennemsnit (1-5)	2.51	2.38	2.63	2.25	2.61	2.43
						2.78

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i fitnesscentre, svømmehaller og solanier?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	55%	60%	50%	59%	54%	62%
Meget negativ (1)	30%	34%	25%	29%	25%	35%
Negativ (2)	25%	26%	24%	29%	25%	27%
Hverken positiv eller negativ (3)	20%	19%	21%	21%	24%	17%
Positiv (NET)	23%	20%	26%	19%	21%	20%
Positiv (4)	15%	13%	17%	13%	14%	12%
Meget positiv (5)	8%	7%	9%	6%	7%	8%
Ved ikke	2%	1%	3%	1%	2%	1%
Gennemsnit (1-5)	2.46	2.32	2.59	2.37	2.43	2.30
						2.79

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder				
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år	60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på Deres arbejdsplads?							
Total	994	487	507	222	186	334	252
Negativ (NET)	54%	56%	52%	48%	53%	63%	47%
Meget negativ (1)	34%	36%	32%	25%	32%	43%	31%
Negativ (2)	20%	20%	20%	23%	21%	20%	17%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	20%	23%	27%	23%	15%	23%
Positiv (NET)	22%	22%	22%	24%	22%	21%	21%
Positiv (4)	13%	14%	12%	15%	12%	12%	13%
Meget positiv (5)	9%	8%	10%	9%	10%	10%	8%
Ved ikke	3%	2%	3%	-	2%	0	9%
Gennemsnit (1-5)	2.42	2.36	2.47	2.60	2.46	2.24	2.47

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning hjemme på vejen eller i opgangen, hvor De bor?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	61%	65%	57%	60%	57%	64%
Meget negativ (1)	34%	37%	32%	32%	32%	38%
Negativ (2)	26%	28%	25%	28%	26%	26%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	16%	20%	22%	22%	15%
Positiv (NET)	20%	18%	22%	17%	19%	20%
Positiv (4)	12%	10%	14%	10%	12%	13%
Meget positiv (5)	8%	8%	8%	7%	7%	7%
Ved ikke	1%	1%	2%	1%	2%	2%
Gennemsnit (1-5)	2.31	2.22	2.40	2.32	2.36	2.24
						2.37

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i omklædnings- og prøverum?						
Total	994	487	507	222	186	334
Negativ (NET)	73%	78%	69%	87%	81%	73%
Meget negativ (1)	46%	50%	42%	53%	53%	49%
Negativ (2)	27%	27%	27%	34%	27%	24%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	11%	12%	7%	10%	13%
Positiv (NET)	14%	10%	18%	6%	8%	14%
Positiv (4)	9%	7%	11%	4%	4%	9%
Meget positiv (5)	5%	3%	7%	2%	4%	5%
Ved ikke	1%	1%	1%	-	0	-
Gennemsnit (1-5)	1.99	1.85	2.13	1.69	1.78	1.97
						2.47

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ eksamen/ HF, HHX, HHT el.lign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i banker og på postnurse ?										
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Negativ (NET)	2%	4%	-	3%	3%	2%	3%	6%	-	-
Meget negativ (1)	1%	2%	-	1%	-	0	1%	-	-	-
Negativ (2)	1%	2%	-	2%	3%	1%	1%	6%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	5%	4%	5%	5%	4%	6%	7%	13%	-	-
Positiv (NET)	92%	92%	95%	92%	93%	92%	91%	80%	100%	100%
Positiv (4)	30%	32%	32%	28%	30%	31%	31%	43%	55%	100%
Meget positiv (5)	62%	60%	63%	64%	63%	61%	60%	37%	45%	-
Ved ikke	0	-	-	0	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.50	4.46	4.58	4.52	4.52	4.51	4.47	4.11	4.45	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i banker og på posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vill ikke svare
	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Total	7%	5%	7%	7%	8%	7%	10%	-	-	-
Negativ (NET)	2%	2%	0	3%	2%	3%	3%	-	-	-
Meget negativ (1)	4%	4%	6%	3%	6%	4%	7%	-	-	-
Negativ (2)	8%	7%	12%	7%	11%	8%	11%	9%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	84%	86%	82%	86%	81%	86%	79%	91%	100%	100%
Positiv (NET)	33%	38%	34%	32%	24%	28%	37%	68%	55%	100%
Positiv (4)	51%	48%	48%	54%	56%	58%	42%	22%	45%	-
Meget positiv (5)										
Ved ikke	0	2%	-	-	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.27	4.30	4.22	4.30	4.27	4.34	4.08	4.12	4.45	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ell. lign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på bogsstationer?										
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Negativ (NET)	8%	11%	8%	8%	2%	7%	10%	-	-	-
Meget negativ (1)	3%	3%	3%	3%	-	3%	2%	-	-	-
Negativ (2)	5%	8%	5%	5%	2%	4%	8%	-	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	12%	16%	11%	9%	8%	10%	9%	-	-
Positiv (NET)	81%	77%	76%	82%	90%	85%	80%	91%	100%	100%
Positiv (4)	38%	36%	44%	36%	35%	33%	40%	81%	55%	100%
Meget positiv (5)	44%	40%	31%	45%	54%	52%	40%	10%	45%	-
Ved ikke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.15	4.03	3.95	4.17	4.42	4.27	4.08	4.00	4.45	4.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HTH	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vill ikke svare
	Total								
Total	994	139	108	379	77	158	117	3	1
Negativ (NET)	13%	11%	14%	10%	14%	14%	22%	-	-
Meget negativ (1)	5%	3%	3%	5%	5%	6%	5%	-	-
Negativ (2)	8%	8%	11%	5%	9%	8%	17%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	19%	15%	13%	15%	18%	21%	-	-
Positiv (NET)	71%	71%	70%	76%	71%	68%	55%	100%	100%
Positiv (4)	33%	35%	43%	33%	34%	31%	26%	55%	100%
Meget positiv (5)	37%	36%	27%	43%	37%	37%	29%	45%	-
Ved ikke	0	-	-	0	-	0	2%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.91	3.93	3.79	4.04	3.87	3.86	3.58	4.45	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning udenfor diskoteker, restauranter og barer?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vili ikke svare
994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
12%	9%	14%	9%	7%	15%	19%	-	-	-
5%	4%	3%	4%	1%	7%	8%	-	-	-
7%	5%	11%	5%	6%	8%	12%	-	-	-
18%	17%	16%	16%	19%	19%	27%	27%	-	-
70%	73%	69%	75%	74%	66%	54%	73%	100%	100%
41%	46%	45%	42%	41%	36%	36%	44%	100%	100%
29%	27%	24%	33%	32%	30%	17%	29%	-	-
0	1%	-	1%	-	-	-	-	-	-
3.83	3.87	3.76	3.95	3.97	3.75	3.44	4.02	4.00	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i butikker?

Total	994
Negativ (NET)	12%
Meget negativ (1)	5%
Negativ (2)	7%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%
Positiv (NET)	70%
Positiv (4)	41%
Meget positiv (5)	29%
Ved ikke	0
Gennemsnit (1-5)	3.83

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HTH	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vill ikke svare
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Negativ (NET)	15%	22%	17%	15%	11%	12%	15%	20%	-	-
Meget negativ (1)	6%	9%	7%	6%	3%	5%	6%	-	-	-
Negativ (2)	9%	14%	10%	9%	8%	7%	10%	20%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	15%	10%	19%	12%	19%	17%	21%	5%	-	-
Positiv (NET)	69%	68%	64%	73%	68%	71%	62%	75%	100%	100%
Positiv (4)	35%	38%	40%	34%	33%	35%	31%	57%	55%	100%
Meget positiv (5)	34%	30%	24%	39%	35%	36%	31%	18%	45%	-
Ved ikke	1%	-	-	0	2%	1%	1%	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.82	3.67	3.63	3.91	3.91	3.91	3.74	3.73	4.45	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i tog og busser?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vili ikke svare
							Ingen	Andet	
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3
Negativ (NET)	18%	17%	15%	16%	11%	25%	30%	-	-
Meget negativ (1)	8%	9%	4%	6%	3%	12%	12%	-	-
Negativ (2)	11%	9%	11%	10%	8%	13%	18%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	17%	26%	15%	20%	21%	17%	18%	-
Positiv (NET)	63%	65%	60%	68%	69%	53%	53%	82%	100%
Positiv (4)	36%	35%	39%	38%	39%	30%	36%	48%	100%
Meget positiv (5)	26%	30%	20%	30%	31%	23%	18%	34%	-
Ved ikke	1%	1%	-	1%	-	1%	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.64	3.69	3.62	3.77	3.87	3.39	3.29	4.16	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på fællesarealer i overdækkede butikscentre?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vill ikke svare
								Ingen		
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning indenfor diskoteker, restauranter og barer?										
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Negativ (NET)	23%	18%	26%	19%	19%	28%	36%	6%	-	-
Meget negativ (1)	9%	9%	12%	7%	8%	9%	12%	-	-	-
Negativ (2)	14%	9%	14%	12%	11%	19%	24%	6%	-	-
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	24%	19%	19%	26%	20%	25%	-	45%	-
Positiv (NET)	54%	57%	56%	59%	53%	50%	38%	84%	55%	100%
Positiv (4)	31%	31%	39%	33%	27%	25%	26%	55%	55%	100%
Meget positiv (5)	23%	26%	17%	27%	25%	25%	12%	29%	-	-
Ved ikke	2%	1%	-	2%	2%	2%	1%	9%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.47	3.58	3.35	3.61	3.51	3.39	3.03	4.18	3.55	4.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

Total	Folke- skole	Stu- denter- HF, HHX, HHT eller lign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vil ikke svare
994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
35%	35%	34%	31%	32%	38%	47%	21%	-	-
14%	14%	13%	13%	11%	17%	19%	-	-	-
21%	21%	21%	18%	22%	21%	28%	21%	-	-
21%	23%	30%	19%	21%	23%	14%	23%	-	-
44%	41%	35%	50%	47%	39%	38%	56%	100%	100%
27%	26%	25%	28%	28%	23%	24%	43%	100%	100%
17%	15%	10%	22%	19%	16%	14%	13%	-	-
0	-	1%	1%	-	-	1%	-	-	-
3.13	3.07	2.98	3.28	3.22	3.00	2.87	3.48	4.00	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på gader?

Total	994
Negativ (NET)	35%
Meget negativ (1)	14%
Negativ (2)	21%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%
Positiv (NET)	44%
Positiv (4)	27%
Meget positiv (5)	17%
Ved ikke	0
Gennemsnit (1-5)	3.13

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vili ikke svare
								Ingen	Andet	
Total	994	139	108	379	77	158	117	3	11	1
Negativ (NET)	55%	66%	64%	51%	49%	52%	58%	55%	48%	100%
Meget negativ (1)	32%	39%	35%	29%	24%	32%	32%	55%	11%	-
Negativ (2)	24%	26%	29%	22%	25%	20%	26%	-	37%	100%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	11%	9%	16%	19%	18%	21%	45%	10%	-
Positiv (NET)	28%	22%	27%	31%	32%	28%	21%	-	42%	-
Positiv (4)	17%	14%	22%	19%	15%	16%	11%	-	34%	-
Meget positiv (5)	11%	7%	5%	12%	16%	13%	10%	-	9%	-
Ved ikke	1%	1%	-	2%	-	2%	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	2.51	2.23	2.33	2.62	2.74	2.57	2.39	1.91	2.91	2.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på offentlige toiletter?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

Total	Folke- skole	Stu- denter- HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vil ikke svare
							Ingen	Andet	
994	139	108	379	77	158	117	3	11	1
55%	58%	59%	50%	50%	58%	62%	55%	46%	100%
30%	32%	32%	27%	26%	34%	32%	55%	25%	-
25%	26%	27%	23%	25%	23%	30%	-	21%	100%
20%	18%	19%	20%	25%	20%	23%	-	-	-
23%	24%	21%	27%	22%	22%	12%	45%	54%	-
15%	17%	15%	17%	12%	12%	9%	45%	36%	-
8%	7%	6%	10%	10%	10%	4%	-	18%	-
2%	-	1%	3%	3%	-	2%	-	-	-
2.46	2.41	2.36	2.59	2.55	2.40	2.20	2.36	3.02	2.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i fitnesscentre, svømmehaller og solanier?

Total	994
Negativ (NET)	55%
Meget negativ (1)	30%
Negativ (2)	25%
Hverken positiv eller negativ (3)	20%
Positiv (NET)	23%
Positiv (4)	15%
Meget positiv (5)	8%
Ved ikke	2%
Gennemsnit (1-5)	2.46

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter- eksamen/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vill ikke svare
	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Total	54%	49%	48%	52%	50%	60%	68%	54%	55%	-
Negativ (NET)	34%	25%	25%	34%	33%	39%	45%	18%	55%	-
Meget negativ (1)	20%	24%	23%	18%	17%	21%	23%	35%	-	-
Negativ (2)	21%	21%	27%	19%	28%	21%	18%	23%	45%	-
Hverken positiv eller negativ (3)	22%	29%	25%	25%	21%	16%	10%	23%	-	100%
Positiv (NET)	13%	15%	17%	13%	18%	10%	5%	14%	-	100%
Positiv (4)	9%	14%	8%	12%	4%	6%	5%	10%	-	-
Meget positiv (5)	3%	1%	-	4%	1%	3%	4%	-	-	-
Ved ikke										
Gennemsnit (1-5)	2.42	2.69	2.59	2.48	2.41	2.21	1.99	2.61	1.91	4.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på Deres arbejdsplads?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ingen	Ved ikke/ vili ikke svare
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning hjemme på vejen eller i opgangen, hvor De bor?											
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1	
Negativ (NET)	61%	58%	63%	56%	53%	68%	69%	71%	-	100%	
Meget negativ (1)	34%	29%	35%	34%	30%	42%	39%	22%	-	-	
Negativ (2)	26%	30%	28%	23%	23%	27%	30%	50%	-	100%	
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	16%	20%	19%	24%	15%	18%	15%	55%	-	
Positiv (NET)	20%	26%	16%	23%	21%	14%	12%	14%	45%	-	
Positiv (4)	12%	12%	12%	14%	12%	10%	10%	14%	-	-	
Meget positiv (5)	8%	13%	5%	10%	10%	4%	2%	-	45%	-	
Ved ikke	1%	1%	-	2%	2%	2%	1%	-	-	-	
Gennemsnit (1-5)	2.31	2.52	2.22	2.42	2.47	2.06	2.05	2.21	3.91	2.00	

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.40. Højeste uddannelse

Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vili ikke svare
							Ingen	Andet	
994	139	108	379	77	158	117	3	11	1
73%	75%	84%	69%	66%	77%	80%	45%	58%	100%
46%	43%	50%	45%	40%	51%	50%	-	25%	100%
27%	32%	34%	24%	26%	26%	30%	45%	33%	-
11%	9%	11%	13%	13%	9%	13%	55%	5%	-
14%	17%	6%	18%	21%	11%	7%	-	37%	-
9%	12%	5%	11%	10%	6%	5%	-	37%	-
5%	5%	1%	7%	11%	6%	2%	-	-	-
1%	-	-	1%	-	3%	-	-	-	-
1.99	2.04	1.73	2.10	2.26	1.87	1.78	2.55	2.55	1.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i omklædnings- og prøverum?

Total	994
Negativ (NET)	73%
Meget negativ (1)	46%
Negativ (2)	27%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%
Positiv (NET)	14%
Positiv (4)	9%
Meget positiv (5)	5%
Ved ikke	1%
Gennemsnit (1-5)	1.99

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	København/ Frederiksberg kommune	København/ havs forstæder	Sjælland excl. hoved- stads- området	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syd- jylland	Vest- jylland	Øst- jylland	Nord- jylland	
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	2%	-	2%	3%	-	6%	-	2%	2%	7%
Meget negativ (1)	1%	-	1%	0	-	4%	-	1%	0	3%
Negativ (2)	1%	-	1%	2%	-	2%	-	2%	1%	4%
Hverken positiv eller negativ (3)	5%	8%	3%	6%	3%	9%	3%	3%	6%	4%
Positiv (NET)	92%	92%	95%	90%	97%	86%	97%	95%	92%	90%
Positiv (4)	30%	28%	25%	36%	27%	30%	30%	32%	28%	38%
Meget positiv (5)	62%	64%	70%	55%	69%	56%	67%	63%	64%	52%
Ved ikke	0	-	-	1%	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.50	4.57	4.63	4.43	4.66	4.31	4.63	4.55	4.54	4.32

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i banker og på posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	København		København		Sjælland		Lolland/Falster/Bornholm		Fyn	Syddanmark	Vestdanmark	Østdanmark	Nordjylland
	København	Frederiksberg	København	hovedstadsområdet	excl. hovedstadsområdet	Lolland/Falster/Bornholm	Fyn	Syddanmark	Vestdanmark	Østdanmark	Nordjylland		
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106			
Negativ (NET)	7%	9%	2%	9%	6%	10%	6%	3%	9%	8%			
Meget negativ (1)	2%	2%	0	2%	6%	6%	-	3%	2%	3%			
Negativ (2)	4%	7%	2%	7%	-	4%	6%	1%	6%	5%			
Hverken positiv eller negativ (3)	8%	15%	6%	9%	6%	11%	7%	7%	11%	3%			
Positiv (NET)	84%	75%	92%	83%	88%	79%	87%	88%	80%	89%			
Positiv (4)	33%	35%	31%	31%	35%	37%	37%	32%	28%	41%			
Meget positiv (5)	51%	41%	61%	52%	54%	43%	50%	55%	52%	48%			
Ved ikke	0	1%	-	-	-	-	-	2%	-	-			
Gennemsnit (1-5)	4,27	4,05	4,50	4,24	4,29	4,07	4,32	4,40	4,21	4,26			

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	København		København		Sjælland		Lolland/Falster/Bornholm		Fyn		Sydjylland		Vestjylland		Østjylland		Nordjylland	
	København	Frederiksberg	København	hovedstadsområdet	excl. hovedstadsområdet	Lolland/Falster/Bornholm												
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106								
Negativ (NET)	8%	6%	3%	7%	-	15%	17%	8%	10%	7%								
Meget negativ (1)	3%	1%	1%	3%	-	5%	-	1%	4%	5%								
Negativ (2)	5%	5%	2%	4%	-	10%	17%	7%	6%	2%								
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	9%	8%	7%	11%	8%	9%	15%	16%	14%								
Positiv (NET)	81%	86%	89%	87%	89%	78%	73%	77%	74%	79%								
Positiv (4)	38%	36%	32%	43%	31%	39%	51%	40%	35%	38%								
Meget positiv (5)	44%	49%	58%	43%	58%	39%	22%	37%	40%	41%								
Ved ikke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Gennemsnit (1-5)	4.15	4.29	4.44	4.20	4.46	3.97	3.78	4.04	4.00	4.07								

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på bogstationer?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i tog og busser?

Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	15%	13%	11%	11%	16%	21%	25%	14%	20%	17%
Meget negativ (1)	6%	4%	4%	5%	9%	3%	13%	4%	10%	7%
Negativ (2)	9%	8%	6%	6%	8%	18%	12%	10%	10%	10%
Hverken positiv eller negativ (3)	15%	12%	7%	12%	8%	15%	19%	19%	21%	14%
Positiv (NET)	69%	75%	80%	76%	75%	64%	56%	65%	59%	69%
Positiv (4)	35%	38%	35%	38%	24%	38%	31%	43%	29%	38%
Meget positiv (5)	34%	38%	46%	38%	51%	25%	25%	22%	30%	31%
Ved ikke	1%	-	2%	1%	-	-	-	1%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.82	3.96	4.13	4.00	4.02	3.65	3.43	3.71	3.60	3.76

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	K.4.7. Region							
	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syddanmark	Vestdanmark	Nordjylland
Total	994	99	166	154	33	88	44	109
Negativ (NET)	18%	31%	13%	16%	13%	23%	19%	20%
Meget negativ (1)	8%	11%	5%	8%	6%	11%	12%	7%
Negativ (2)	11%	20%	8%	7%	8%	12%	7%	12%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	19%	21%	15%	16%	15%	19%	20%
Positiv (NET)	63%	49%	64%	68%	70%	62%	63%	60%
Positiv (4)	36%	26%	33%	43%	39%	41%	40%	35%
Meget positiv (5)	26%	23%	31%	25%	31%	21%	23%	25%
Ved ikke	1%	1%	1%	1%	-	-	-	1%
Gennemsnit (1-5)	3.64	3.29	3.78	3.69	3.82	3.49	3.55	3.59
								3.67
								3.74

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på fællesarealer i overdækkede butiksentre?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syddanmark	Vestdanmark	Østdanmark	Nordjylland
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	106
Negativ (NET)	23%	29%	18%	23%	19%	20%	33%	15%	23%
Meget negativ (1)	9%	10%	4%	8%	8%	14%	15%	9%	8%
Negativ (2)	14%	19%	14%	15%	11%	7%	18%	6%	15%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	27%	25%	17%	10%	18%	19%	22%	20%
Positiv (NET)	54%	43%	54%	59%	71%	61%	48%	62%	56%
Positiv (4)	31%	27%	25%	36%	41%	33%	32%	40%	35%
Meget positiv (5)	23%	16%	29%	24%	30%	28%	16%	22%	21%
Ved ikke	2%	2%	3%	1%	-	-	-	1%	2%
Gennemsnit (1-5)	3.47	3.21	3.61	3.54	3.75	3.56	3.17	3.62	3.47

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning indenfor diskoteker, restauranter og barer?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på gader?

Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	35%	36%	30%	29%	33%	46%	29%	35%	39%	34%
Meget negativ (1)	14%	17%	11%	13%	17%	17%	8%	11%	18%	13%
Negativ (2)	21%	20%	20%	15%	16%	29%	22%	24%	21%	20%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	27%	20%	19%	19%	18%	21%	21%	21%	21%
Positiv (NET)	44%	36%	49%	52%	48%	36%	48%	44%	39%	44%
Positiv (4)	27%	17%	25%	34%	25%	22%	28%	32%	25%	30%
Meget positiv (5)	17%	19%	24%	18%	24%	13%	19%	12%	15%	14%
Ved ikke	0	-	1%	1%	-	-	2%	-	-	1%
Gennemsnit (1-5)	3.13	3.03	3.32	3.28	3.23	2.85	3.31	3.11	2.98	3.12

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syddanmark	Vestdanmark	Østdanmark	Nordjylland	
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	55%	49%	47%	50%	67%	57%	75%	56%	66%	49%
Meget negativ (1)	32%	23%	29%	28%	36%	30%	41%	32%	39%	31%
Negativ (2)	24%	25%	17%	23%	30%	28%	34%	23%	26%	19%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	14%	20%	17%	16%	16%	10%	16%	10%	22%
Positiv (NET)	28%	35%	32%	30%	13%	26%	15%	27%	25%	28%
Positiv (4)	17%	18%	17%	21%	6%	15%	7%	19%	17%	18%
Meget positiv (5)	11%	17%	15%	9%	7%	11%	7%	8%	8%	10%
Ved ikke	1%	2%	2%	3%	5%	-	-	2%	-	-
Gennemsnit (1-5)	2.51	2.80	2.71	2.60	2.12	2.51	2.06	2.46	2.28	2.58

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på offentlige toiletter?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region									
Total	994	99	København/ Frederiksberg kommune	166	Sjælland excl. hovedstadsområdet	154	33	Fyn	Nordjylland
Total	994	99	København/ Frederiksberg kommune	166	Sjælland excl. hovedstadsområdet	154	33	88	106
Negativ (NET)	55%	59%		45%	54%	74%	58%	51%	55%
Meget negativ (1)	30%	28%		26%	28%	41%	28%	43%	31%
Negativ (2)	25%	31%		19%	26%	33%	30%	28%	24%
Hverken positiv eller negativ (3)	20%	15%		26%	20%	8%	18%	15%	18%
Positiv (NET)	23%	25%		28%	24%	18%	22%	20%	27%
Positiv (4)	15%	18%		14%	17%	5%	16%	5%	19%
Meget positiv (5)	8%	7%		13%	7%	13%	6%	10%	8%
Ved ikke	2%	2%		2%	2%	-	2%	-	-
Gennemsnit (1-5)	2.46	2.43		2.70	2.48	2.15	2.40	2.11	2.48

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i fitnesscentre, svømmehaller og solaner?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på Deres arbejdsplads?

Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	54%	65%	48%	48%	40%	59%	59%	55%	62%	44%
Meget negativ (1)	34%	35%	30%	28%	31%	41%	34%	32%	42%	28%
Negativ (2)	20%	30%	18%	20%	9%	18%	25%	23%	20%	16%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	22%	24%	24%	21%	21%	18%	23%	17%	21%
Positiv (NET)	22%	9%	24%	26%	34%	15%	23%	21%	19%	34%
Positiv (4)	13%	7%	11%	17%	22%	8%	12%	13%	9%	23%
Meget positiv (5)	9%	2%	14%	9%	12%	7%	11%	8%	10%	10%
Ved ikke	3%	3%	4%	1%	5%	4%	-	2%	2%	2%
Gennemsnit (1-5)	2.42	2.08	2.57	2.57	2.74	2.18	2.42	2.41	2.23	2.72

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region									
Total	994	99	København/ Frederiksberg kommune	166	Sjælland excl. hovedstadsområdet	154	33	Fyn	Nordjylland
Total	994	99	København/ Frederiksberg kommune	166	Sjælland excl. hovedstadsområdet	154	33	88	106
Negativ (NET)	61%	69%		48%	54%	64%	64%	70%	59%
Meget negativ (1)	34%	42%		27%	28%	33%	33%	49%	30%
Negativ (2)	26%	27%		21%	26%	31%	21%	21%	30%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	16%		26%	20%	10%	15%	15%	14%
Positiv (NET)	20%	14%		24%	24%	24%	13%	22%	23%
Positiv (4)	12%	7%		11%	17%	18%	8%	13%	15%
Meget positiv (5)	8%	6%		14%	7%	6%	5%	9%	8%
Ved ikke	1%	1%		1%	2%	2%	2%	-	4%
Gennemsnit (1-5)	2.31	2.08		2.62	2.48	2.33	1.98	2.24	2.39

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning hjemme på vejen eller i opgangen, hvor De bor?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.4.7. Region

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning i omklædnings- og prøverum?

Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Negativ (NET)	73%	80%	61%	74%	72%	72%	82%	74%	81%	70%
Meget negativ (1)	46%	49%	38%	49%	54%	47%	57%	44%	51%	37%
Negativ (2)	27%	31%	23%	25%	19%	26%	25%	30%	29%	33%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	8%	21%	10%	14%	14%	3%	8%	7%	13%
Positiv (NET)	14%	12%	18%	13%	13%	14%	15%	17%	12%	16%
Positiv (4)	9%	8%	9%	11%	11%	8%	6%	12%	7%	10%
Meget positiv (5)	5%	4%	9%	2%	2%	6%	9%	4%	5%	5%
Ved ikke	1%	-	-	4%	-	-	-	1%	-	2%
Gennemsnit (1-5)	1.99	1.87	2.29	1.88	1.89	2.01	1.84	2.02	1.85	2.13

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.å.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Mød- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
994	76	150	225	96	56	129	255	4	45	13	1
2%	2%	2%	1%	3%	6%	1%	4%	28%	2%	7%	-
1%	-	1%	0	1%	4%	1%	1%	-	-	-	-
1%	2%	1%	1%	2%	1%	-	2%	28%	2%	7%	-
5%	5%	6%	4%	5%	5%	7%	5%	-	2%	9%	-
92%	93%	92%	95%	92%	89%	93%	90%	72%	96%	83%	100%
30%	26%	33%	27%	31%	33%	31%	31%	72%	34%	6%	-
62%	68%	59%	67%	61%	55%	61%	59%	-	61%	77%	100%
0	-	-	-	-	-	-	1%	-	-	-	-
4.50	4.59	4.48	4.60	4.50	4.34	4.52	4.45	3.44	4.54	4.53	5.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning i banker og på posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

	Total	Ufaglært arbd- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel/ hånd- værksm.)	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- p- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?													
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Negativ (NET)	7%	8%	6%	5%	6%	6%	12%	6%	-	-	6%	14%	-
Meget negativ (1)	2%	3%	2%	2%	1%	4%	3%	3%	-	-	4%	7%	-
Negativ (2)	4%	4%	4%	3%	5%	2%	10%	4%	-	-	2%	7%	-
Hverken positiv eller negativ (3)	8%	13%	7%	8%	7%	10%	12%	6%	-	28%	10%	-	-
Positiv (NET)	84%	79%	87%	87%	87%	84%	76%	86%	100%	72%	84%	86%	100%
Positiv (4)	33%	31%	36%	28%	40%	39%	31%	33%	-	72%	32%	23%	-
Meget positiv (5)	51%	48%	51%	59%	47%	45%	45%	53%	100%	-	52%	62%	100%
Ved ikke	0	-	-	-	-	-	-	1%	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.27	4.16	4.29	4.38	4.27	4.19	4.06	4.32	5.00	3.72	4.27	4.28	5.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.		Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
					Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Lærling/ elev/ stude- rende etc.						
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
8%	10%	6%	6%	6%	6%	10%	10%	-	28%	7%	9%	-
3%	1%	3%	2%	1%	-	5%	3%	-	28%	2%	9%	-
5%	8%	3%	4%	5%	6%	6%	7%	-	-	5%	-	-
11%	14%	13%	12%	7%	7%	13%	9%	-	-	16%	22%	-
81%	76%	81%	82%	87%	87%	77%	81%	100%	72%	77%	68%	100%
38%	28%	44%	32%	43%	45%	39%	37%	48%	72%	43%	31%	-
44%	48%	37%	51%	44%	42%	38%	44%	52%	-	33%	39%	100%
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.15	4.13	4.08	4.25	4.22	4.00	4.13	4.52	4.01	3.15	3.89	5.00	

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning på togstationer?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbei- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
13%	11%	11%	12%	15%	15%	20%	11%	-	54%	15%	6%	-
5%	4%	5%	4%	2%	5%	8%	4%	-	28%	7%	-	-
8%	7%	6%	8%	13%	10%	12%	7%	-	26%	8%	6%	-
16%	12%	13%	18%	14%	14%	18%	17%	-	-	17%	39%	-
71%	77%	76%	69%	70%	71%	62%	72%	100%	46%	67%	55%	100%
33%	33%	38%	28%	34%	37%	31%	36%	48%	46%	33%	7%	-
37%	44%	38%	41%	36%	34%	31%	36%	52%	-	34%	48%	100%
0	-	-	1%	1%	-	-	1%	-	-	-	-	-
3.91	4.05	3.98	3.95	3.89	3.85	3.65	3.93	4.52	2.63	3.80	3.96	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
12%	12%	10%	11%	14%	22%	9%	11%	-	28%	9%	-	-
5%	5%	3%	5%	3%	9%	3%	5%	-	28%	2%	-	-
7%	7%	7%	6%	10%	13%	6%	7%	-	-	6%	-	-
18%	22%	20%	20%	26%	20%	15%	13%	-	-	16%	30%	-
70%	67%	71%	69%	60%	58%	76%	74%	100%	72%	75%	70%	100%
41%	30%	42%	37%	41%	39%	45%	47%	48%	72%	46%	39%	-
29%	36%	29%	33%	19%	19%	30%	28%	52%	-	30%	32%	100%
0	-	-	-	-	-	-	1%	-	-	-	-	-
3.83	3.86	3.87	3.86	3.62	3.46	3.94	3.87	4.52	3.15	3.94	4.02	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
15%	20%	14%	12%	10%	15%	18%	19%	-	54%	18%	-	-
6%	7%	5%	4%	4%	6%	5%	10%	-	28%	7%	-	-
9%	12%	10%	7%	6%	9%	13%	9%	-	26%	10%	-	-
15%	22%	12%	18%	12%	19%	22%	8%	-	17%	10%	28%	-
69%	59%	74%	70%	78%	67%	60%	71%	100%	46%	65%	72%	100%
35%	30%	37%	32%	45%	32%	38%	35%	-	46%	33%	18%	-
34%	29%	37%	39%	33%	35%	22%	37%	100%	-	32%	54%	100%
1%	-	-	1%	-	-	-	2%	-	-	-	-	-
3.82	3.61	3.91	3.93	3.97	3.81	3.59	3.81	5.00	2.63	3.72	4.27	5.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning i tog og busser?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej-der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk-tionær/ tjeneste-mand	Højere funk-tionær/ tjeneste-mand	Selv-stændig (i andbrug, detail-handel/ hånd-værksm.)	Lærling/ elev/ stu-de-rende etc.	Ude af erhverv (pen-sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv-erhverv	Med-hjælpe-ende ægte-fælle	Arbejds-los	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
18%	16%	22%	17%	25%	23%	17%	16%	-	54%	11%	19%	-
8%	6%	8%	9%	8%	10%	8%	6%	-	28%	6%	16%	-
11%	10%	14%	7%	17%	12%	9%	10%	-	26%	4%	3%	-
18%	20%	14%	26%	15%	13%	23%	13%	-	-	29%	33%	-
63%	65%	64%	58%	60%	64%	60%	69%	100%	46%	60%	47%	100%
36%	32%	41%	30%	39%	41%	36%	38%	48%	46%	37%	21%	-
26%	33%	22%	27%	20%	23%	24%	30%	52%	-	23%	27%	100%
1%	-	-	-	-	-	-	2%	-	-	-	-	-
3.64	3.75	3.57	3.59	3.47	3.54	3.59	3.79	4.52	2.63	3.66	3.38	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

	Uflagt arbejde/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funktionær/ tjenestemand	Højere funktionær/ tjenestemand	Selvstændig (i andbrug, detailhandel/ håndværksm.)	Lærling/ elev/ studerende etc.	Ude af erhverv (pensionist o.å.)	Gift kvinde/ mand uden selv-erhverv	Mødrehjælpe- og ægtefælle	Arbejds- los	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
	Total arbejder											
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	4	45	13	1
Negativ (NET)	23%	24%	21%	21%	28%	28%	22%	22%	54%	25%	27%	-
Meget negativ (1)	9%	7%	7%	9%	8%	13%	10%	9%	28%	14%	14%	-
Negativ (2)	14%	17%	15%	12%	19%	16%	12%	14%	26%	11%	14%	-
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	19%	21%	24%	17%	20%	22%	21%	-	27%	31%	-
Positiv (NET)	54%	57%	57%	53%	55%	51%	57%	52%	46%	49%	42%	100%
Positiv (4)	31%	24%	34%	26%	35%	31%	36%	32%	46%	31%	14%	-
Meget positiv (5)	23%	33%	23%	28%	20%	20%	21%	20%	-	18%	28%	100%
Ved ikke	2%	-	1%	1%	-	-	-	5%	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.47	3.59	3.53	3.51	3.39	3.31	3.46	3.43	2.63	3.29	3.29	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andb., detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
35%	36%	33%	37%	34%	30%	40%	32%	-	54%	27%	47%	-
14%	19%	11%	15%	9%	11%	15%	15%	-	28%	6%	16%	-
21%	17%	22%	22%	25%	19%	25%	17%	-	26%	20%	31%	-
21%	23%	22%	21%	19%	19%	29%	16%	48%	-	28%	7%	-
44%	41%	45%	41%	47%	50%	31%	51%	52%	46%	43%	46%	100%
27%	25%	29%	22%	31%	34%	21%	30%	52%	46%	29%	17%	-
17%	17%	16%	20%	16%	16%	10%	21%	-	-	14%	29%	100%
0	-	-	1%	-	2%	-	1%	-	-	2%	-	-
3.13	3.03	3.16	3.09	3.19	3.26	2.86	3.25	3.52	2.63	3.24	3.12	5.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning på gader?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arb- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbøg, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
55%	64%	56%	58%	43%	52%	64%	50%	48%	100%	65%	85%	100%
32%	36%	31%	37%	25%	22%	39%	26%	48%	74%	35%	54%	100%
24%	27%	25%	21%	18%	30%	25%	24%	-	28%	30%	31%	-
16%	16%	20%	18%	20%	21%	14%	10%	-	20%	30%	10%	-
28%	21%	23%	24%	38%	27%	21%	36%	52%	-	15%	5%	-
17%	12%	17%	11%	27%	18%	16%	21%	52%	-	11%	-	-
11%	9%	6%	13%	10%	9%	5%	15%	-	4%	5%	-	-
1%	-	1%	1%	-	-	1%	4%	-	-	-	-	-
251	230	242	242	280	261	223	274	255	126	219	171	100

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning på offentlige toiletter?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funktio- ner/ tjeneste- mand	Højere funktio- ner/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbuds-, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Mød- hjælpe- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
994	76	150	225	96	56	129	255	4	45	13	1
55%	67%	60%	62%	49%	58%	59%	40%	100%	58%	71%	100%
30%	40%	32%	34%	25%	21%	34%	23%	74%	27%	35%	100%
25%	27%	29%	28%	25%	37%	25%	17%	26%	32%	36%	-
20%	20%	17%	19%	24%	21%	21%	22%	-	18%	29%	-
23%	12%	23%	19%	26%	21%	19%	33%	-	22%	-	-
15%	7%	19%	12%	21%	7%	10%	20%	-	20%	-	-
8%	5%	4%	7%	4%	13%	9%	13%	-	1%	-	-
2%	1%	-	1%	1%	-	1%	5%	-	2%	-	-
2.46	2.10	2.35	2.29	2.56	2.55	2.34	2.83	1.26	2.37	1.95	1.00
Gennemsnit (1-5)											

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning i fitnesscentre, svømmehaller
og solbaner?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
54%	57%	62%	60%	53%	59%	49%	45%	100%	74%	46%	68%	-
34%	34%	37%	42%	34%	39%	24%	27%	100%	74%	29%	36%	-
20%	22%	26%	18%	19%	20%	24%	18%	-	-	17%	32%	-
21%	19%	19%	16%	29%	18%	29%	22%	-	26%	23%	-	-
22%	24%	19%	23%	17%	23%	22%	24%	-	-	31%	28%	100%
13%	12%	13%	10%	13%	8%	15%	16%	-	-	21%	7%	-
9%	12%	6%	13%	5%	15%	7%	8%	-	10%	22%	100%	-
3%	-	-	1%	0	-	1%	9%	-	-	3%	-	-
242	245	226	233	235	240	257	256	100	152	267	244	500

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning på Deres arbejdsplads?

Total

Negativ (NET)

Meget negativ (1)

Negativ (2)

Hverken positiv eller negativ (3)

Positiv (NET)

Positiv (4)

Meget positiv (5)

Ved ikke

Gennemsnit (1-5)

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

	Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funktionær/ tjeneste- mand	Højere funktionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, handl- /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Mød- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
	994	76	150	225	96	56	129	255	4	45	13	1
Total	61%	63%	61%	61%	57%	58%	63%	61%	54%	54%	63%	-
Negativ (NET)	34%	37%	30%	40%	27%	31%	34%	36%	28%	31%	43%	-
Meget negativ (1)	26%	25%	32%	21%	31%	26%	25%	25%	26%	23%	20%	-
Negativ (2)	18%	13%	19%	20%	19%	18%	23%	15%	46%	20%	21%	-
Hverken positiv eller negativ (3)	20%	25%	17%	18%	23%	22%	13%	23%	-	24%	16%	100%
Positiv (NET)	12%	11%	13%	9%	18%	12%	10%	13%	-	8%	11%	-
Positiv (4)	8%	14%	4%	9%	6%	10%	3%	10%	-	15%	5%	100%
Meget positiv (5)	1%	-	3%	2%	-	2%	1%	1%	-	2%	-	-
Ved ikke												
Gennemsnit (1-5)	2.31	2.39	2.29	2.25	2.45	2.42	2.19	2.35	2.17	2.53	2.16	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

K.12. Eget erhverv

Total	Uflagt arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andnbug, detail- handel /hånd- stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare	
994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
73%	81%	75%	78%	74%	75%	84%	60%	100%	54%	82%	100%	100%
46%	53%	45%	55%	50%	40%	51%	33%	100%	28%	38%	64%	100%
27%	28%	30%	23%	24%	35%	33%	27%	-	26%	44%	36%	-
11%	9%	13%	9%	16%	14%	10%	11%	-	46%	12%	-	-
14%	9%	12%	13%	10%	10%	6%	25%	-	6%	-	-	-
9%	6%	8%	7%	8%	5%	4%	17%	-	6%	-	-	-
5%	3%	4%	6%	2%	6%	2%	9%	-	-	-	-	-
1%	1%	-	-	-	-	-	3%	-	-	-	-	-
1.99	1.78	1.96	1.86	1.87	2.01	1.74	2.39	1.00	2.17	1.85	1.36	1.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad,
De er positivt eller negativt stemt overfor
tv-overvågning i onklædnings- og prøverum?

Total
Negativ (NET)
Meget negativ (1)
Negativ (2)
Hverken positiv eller negativ (3)
Positiv (NET)
Positiv (4)
Meget positiv (5)
Ved ikke

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	2%	16%	8%	1%	1%	0	-
	1%	6%	3%	1%	0	0	-
	1%	10%	5%	0	1%	-	-
	5%	9%	16%	6%	2%	3%	7%
	92%	75%	77%	92%	97%	97%	93%
	30%	37%	40%	33%	31%	11%	51%
	62%	38%	37%	59%	66%	86%	42%
	0	-	-	1%	-	-	-
	4,50	3,91	4,04	4,50	4,61	4,82	4,35

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt sient overfor tv-overvågning i banker og på posthuse?

Total	
Negativ (NET)	
Meget negativ (1)	
Negativ (2)	
Hverken positiv eller negativ (3)	
Positiv (NET)	
Positiv (4)	
Meget positiv (5)	
Ved ikke	
Gennemsnit (1-5)	

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	7%	31%	19%	6%	4%	-	6%
	2%	22%	5%	1%	1%	-	-
	4%	9%	14%	5%	2%	-	6%
	8%	16%	20%	11%	5%	2%	7%
	84%	53%	61%	82%	91%	98%	87%
	33%	40%	34%	40%	33%	18%	37%
	51%	13%	26%	42%	59%	80%	50%
	0	-	1%	-	1%	-	-
	4,27	3,14	3,63	4,17	4,46	4,78	4,32

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning uden for banker og posthuse?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	7%	31%	19%	6%	4%	-	6%
Meget negativ (1)	2%	22%	5%	1%	1%	-	-
Negativ (2)	4%	9%	14%	5%	2%	-	6%
Hverken positiv eller negativ (3)	8%	16%	20%	11%	5%	2%	7%
Positiv (NET)	84%	53%	61%	82%	91%	98%	87%
Positiv (4)	33%	40%	34%	40%	33%	18%	37%
Meget positiv (5)	51%	13%	26%	42%	59%	80%	50%
Ved ikke	0	-	1%	-	1%	-	-
Gennemsnit (1-5)	4,27	3,14	3,63	4,17	4,46	4,78	4,32

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	8%	34%	20%	9%	3%	1%	4%
	3%	13%	7%	2%	2%	-	-
	5%	21%	14%	7%	1%	1%	4%
	11%	15%	22%	14%	8%	3%	7%
	81%	51%	58%	77%	89%	96%	89%
	38%	39%	40%	35%	43%	17%	41%
	44%	12%	18%	38%	46%	79%	49%
	-	-	-	-	-	-	-
	4,15	3,15	3,48	4,04	4,31	4,74	4,34

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning på togstationer?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	8%	34%	20%	9%	3%	1%	4%
Meget negativ (1)	3%	13%	7%	2%	2%	-	-
Negativ (2)	5%	21%	14%	7%	1%	1%	4%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	15%	22%	14%	8%	3%	7%
Positiv (NET)	81%	51%	58%	77%	89%	96%	89%
Positiv (4)	38%	39%	40%	35%	43%	17%	41%
Meget positiv (5)	44%	12%	18%	38%	46%	79%	49%
Ved ikke	-	-	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4,15	3,15	3,48	4,04	4,31	4,74	4,34

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	16
	13%	31%	33%	15%	7%	23%
	5%	23%	10%	5%	2%	10%
	8%	8%	23%	9%	5%	13%
	16%	30%	21%	21%	13%	12%
	71%	39%	45%	64%	89%	65%
	33%	31%	31%	32%	41%	41%
	37%	8%	14%	32%	39%	24%
	0	-	1%	1%	0	-
	3,91	2,92	3,16	3,77	4,09	3,56

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt sient overfor tv-overvågning udenfor diskoteker, restauranter og barer?

Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	13%	31%	33%	15%	7%	23%
Meget negativ (1)	5%	23%	10%	5%	2%	10%
Negativ (2)	8%	8%	23%	9%	5%	13%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	30%	21%	21%	13%	12%
Positiv (NET)	71%	39%	45%	64%	89%	65%
Positiv (4)	33%	31%	31%	32%	41%	41%
Meget positiv (5)	37%	8%	14%	32%	39%	24%
Ved ikke	0	-	1%	1%	0	-
Gennemsnit (1-5)	3,91	2,92	3,16	3,77	4,09	3,56

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	12%	44%	31%	12%	4%	4%	-
	5%	34%	11%	4%	1%	3%	-
	7%	10%	20%	9%	3%	1%	-
	18%	22%	30%	24%	13%	8%	41%
	70%	29%	38%	63%	83%	88%	59%
	41%	24%	30%	35%	53%	26%	40%
	29%	5%	8%	24%	29%	61%	20%
	0	6%	1%	-	-	-	-
	3.83	2.53	3.03	3.71	4.06	4.42	3.79

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt sient overfor tv-overvågning i butikker?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	12%	44%	31%	12%	4%	4%	-
Meget negativ (1)	5%	34%	11%	4%	1%	3%	-
Negativ (2)	7%	10%	20%	9%	3%	1%	-
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	22%	30%	24%	13%	8%	41%
Positiv (NET)	70%	29%	38%	63%	83%	88%	59%
Positiv (4)	41%	24%	30%	35%	53%	26%	40%
Meget positiv (5)	29%	5%	8%	24%	29%	61%	20%
Ved ikke	0	6%	1%	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.83	2.53	3.03	3.71	4.06	4.42	3.79

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	16
	15%	53%	31%	16%	9%	20%
	6%	32%	12%	6%	3%	13%
	9%	21%	19%	10%	7%	7%
	15%	15%	23%	18%	12%	25%
	69%	32%	45%	64%	78%	55%
	35%	25%	32%	38%	40%	46%
	34%	6%	13%	26%	37%	9%
	1%	-	1%	1%	0	-
Gennemsnit (1-5)	3.82	2.53	3.15	3.70	4.03	3.32

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning i tog og busser?

Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	15%	53%	31%	16%	9%	20%
Meget negativ (1)	6%	32%	12%	6%	3%	13%
Negativ (2)	9%	21%	19%	10%	7%	7%
Hverken positiv eller negativ (3)	15%	15%	23%	18%	12%	25%
Positiv (NET)	69%	32%	45%	64%	78%	55%
Positiv (4)	35%	25%	32%	38%	40%	46%
Meget positiv (5)	34%	6%	13%	26%	37%	9%
Ved ikke	1%	-	1%	1%	0	-
Gennemsnit (1-5)	3.82	2.53	3.15	3.70	4.03	3.32

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	16
	18%	71%	45%	22%	8%	24%
	8%	44%	20%	6%	3%	16%
	11%	27%	25%	17%	5%	8%
	18%	4%	20%	28%	16%	9%
	63%	25%	34%	49%	75%	68%
	36%	23%	26%	32%	47%	53%
	26%	2%	8%	17%	28%	14%
	1%	-	1%	1%	1%	-
Gennemsnit (1-5)	3.64	2.11	2.77	3.38	3.93	3.42

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning på fællesarealer i overdækkede bulkscentre?

Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	18%	71%	45%	22%	8%	24%
Meget negativ (1)	8%	44%	20%	6%	3%	16%
Negativ (2)	11%	27%	25%	17%	5%	8%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	4%	20%	28%	16%	9%
Positiv (NET)	63%	25%	34%	49%	75%	68%
Positiv (4)	36%	23%	26%	32%	47%	53%
Meget positiv (5)	26%	2%	8%	17%	28%	14%
Ved ikke	1%	-	1%	1%	1%	-

Gennemsnit (1-5)

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	23%	59%	43%	25%	16%	10%	26%
	9%	38%	19%	8%	5%	4%	12%
	14%	21%	24%	17%	11%	6%	15%
	21%	14%	20%	25%	22%	13%	36%
	54%	27%	36%	49%	60%	75%	37%
	31%	27%	26%	31%	36%	22%	37%
	23%	-	10%	17%	24%	53%	-
	2%	-	1%	2%	2%	2%	-
	3.47	2.30	2.84	3.34	3.65	4.17	3.00

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning indentor diskoteker, restauranter og barer?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	23%	59%	43%	25%	16%	10%	26%
Meget negativ (1)	9%	38%	19%	8%	5%	4%	12%
Negativ (2)	14%	21%	24%	17%	11%	6%	15%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	14%	20%	25%	22%	13%	36%
Positiv (NET)	54%	27%	36%	49%	60%	75%	37%
Positiv (4)	31%	27%	26%	31%	36%	22%	37%
Meget positiv (5)	23%	-	10%	17%	24%	53%	-
Ved ikke	2%	-	1%	2%	2%	2%	-
Gennemsnit (1-5)	3.47	2.30	2.84	3.34	3.65	4.17	3.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	35%	85%	69%	41%	24%	6%	49%
	14%	52%	31%	15%	8%	2%	30%
	21%	33%	38%	27%	17%	4%	19%
	21%	8%	15%	27%	22%	17%	15%
	44%	7%	15%	31%	54%	77%	30%
	27%	5%	12%	23%	37%	24%	30%
	17%	2%	3%	9%	17%	53%	-
	0	-	1%	1%	-	-	6%
	3.13	1.72	2.17	2.84	3.38	4.21	2.48

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt sient overfor tv-overvågning på gader?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	35%	85%	69%	41%	24%	6%	49%
Meget negativ (1)	14%	52%	31%	15%	8%	2%	30%
Negativ (2)	21%	33%	38%	27%	17%	4%	19%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	8%	15%	27%	22%	17%	15%
Positiv (NET)	44%	7%	15%	31%	54%	77%	30%
Positiv (4)	27%	5%	12%	23%	37%	24%	30%
Meget positiv (5)	17%	2%	3%	9%	17%	53%	-
Ved ikke	0	-	1%	1%	-	-	6%
Gennemsnit (1-5)	3.13	1.72	2.17	2.84	3.38	4.21	2.48

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	16
	55%	82%	72%	58%	51%	63%
	32%	64%	50%	32%	26%	49%
	24%	18%	22%	25%	26%	14%
	16%	5%	11%	18%	16%	18%
	28%	12%	15%	23%	31%	19%
	17%	12%	11%	16%	21%	19%
	11%	-	4%	8%	11%	-
	1%	-	2%	1%	1%	-
Gennemsnit (1-5)	2.51	1.66	1.95	2.41	2.65	2.08

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slem overfor tv-overvågning på offentlige toiletter?

Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	55%	82%	72%	58%	51%	63%
Meget negativ (1)	32%	64%	50%	32%	26%	49%
Negativ (2)	24%	18%	22%	25%	26%	14%
Hverken positiv eller negativ (3)	16%	5%	11%	18%	16%	18%
Positiv (NET)	28%	12%	15%	23%	31%	19%
Positiv (4)	17%	12%	11%	16%	21%	19%
Meget positiv (5)	11%	-	4%	8%	11%	-
Ved ikke	1%	-	2%	1%	1%	-
Gennemsnit (1-5)	2.51	1.66	1.95	2.41	2.65	2.08

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slæmt overfor tv-overvågning i fitnesscentre, svømmehaller og solatier?						
Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	55%	92%	76%	57%	48%	53%
Meget negativ (1)	30%	65%	44%	31%	25%	31%
Negativ (2)	25%	27%	32%	26%	23%	23%
Hverken positiv eller negativ (3)	20%	6%	14%	22%	22%	14%
Positiv (NET)	23%	3%	8%	19%	33%	32%
Positiv (4)	15%	3%	6%	13%	21%	13%
Meget positiv (5)	8%	-	2%	5%	8%	20%
Ved ikke	2%	-	1%	2%	1%	-
Gennemsnit (1-5)	2.46	1.47	1.89	2.34	2.63	2.68

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	145	16
	54%	95%	80%	59%	47%	33%	33%
	34%	84%	52%	38%	25%	23%	26%
	20%	10%	28%	21%	22%	10%	8%
	21%	-	11%	26%	25%	16%	43%
	22%	5%	8%	13%	25%	46%	23%
	13%	5%	7%	8%	17%	14%	23%
	9%	-	1%	4%	8%	32%	-
	3%	-	1%	2%	3%	5%	-
	2.42	1.27	1.76	2.18	2.61	3.23	2.65

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning på Deres arbejdsplads?

Total	994	37	138	243	415	145	16
Negativ (NET)	54%	95%	80%	59%	47%	33%	33%
Meget negativ (1)	34%	84%	52%	38%	25%	23%	26%
Negativ (2)	20%	10%	28%	21%	22%	10%	8%
Hverken positiv eller negativ (3)	21%	-	11%	26%	25%	16%	43%
Positiv (NET)	22%	5%	8%	13%	25%	46%	23%
Positiv (4)	13%	5%	7%	8%	17%	14%	23%
Meget positiv (5)	9%	-	1%	4%	8%	32%	-
Ved ikke	3%	-	1%	2%	3%	5%	-
Gennemsnit (1-5)	2.42	1.27	1.76	2.18	2.61	3.23	2.65

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativ	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	61%	88%	85%	72%	53%	57%
Meget negativ (1)	34%	75%	57%	38%	27%	37%
Negativ (2)	26%	14%	28%	35%	26%	19%
Hverken positiv eller negativ (3)	18%	2%	7%	17%	21%	15%
Positiv (NET)	20%	9%	7%	10%	24%	21%
Positiv (4)	12%	9%	6%	6%	17%	21%
Meget positiv (5)	8%	-	2%	3%	7%	-
Ved ikke	1%	-	-	1%	2%	8%
Gennemsnit (1-5)	2.31	1.46	1.66	2.03	2.50	2.21

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt stemt overfor tv-overvågning hjemme på vejen eller i opgangen, hvor De bor?

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplætt De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Meget positivt	Ved ikke
	994	37	138	243	415	16
	73%	92%	91%	76%	69%	68%
	46%	73%	66%	48%	40%	48%
	27%	19%	25%	28%	29%	20%
	11%	2%	2%	11%	15%	-
	14%	5%	7%	12%	23%	32%
	9%	5%	5%	8%	11%	13%
	5%	-	2%	4%	12%	20%
	1%	-	-	1%	2%	-
Gennemsnit (1-5)	1.99	1.40	1.53	1.90	2.10	2.36

Sp.2. Jeg vil bede Dem fortælle i hvor høj grad, De er positivt eller negativt slemt overfor tv-overvågning i omklædnings- og prøverum?

Total	994	37	138	243	415	16
Negativ (NET)	73%	92%	91%	76%	69%	68%
Meget negativ (1)	46%	73%	66%	48%	40%	48%
Negativ (2)	27%	19%	25%	28%	29%	20%
Hverken positiv eller negativ (3)	11%	2%	2%	11%	15%	-
Positiv (NET)	14%	5%	7%	12%	23%	32%
Positiv (4)	9%	5%	5%	8%	11%	13%
Meget positiv (5)	5%	-	2%	4%	12%	20%
Ved ikke	1%	-	-	1%	2%	-
Gennemsnit (1-5)	1.99	1.40	1.53	1.90	2.10	2.36

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Årsager til at være negativ overfor tv-overvågning

Er negativ/meget negativ overfor
tv-overvågning et eller flere steder

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-23 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.3. Hvad er den primære årsag til, at De er negativ overfor tv-overvågning visse steder?						
Total	884	437	446	211	164	302
Det er en krænkelse af privatlivets fred	64%	67%	61%	68%	71%	52%
Frygter misbrug (overvågningssamfundet)	16%	16%	15%	12%	12%	20%
Blufærdighed	8%	5%	10%	8%	10%	6%
Det er unødvendigt/jener ikke noget formål	4%	4%	4%	4%	2%	6%
Tror ikke, det forebygger kriminalitet	3%	3%	3%	2%	2%	4%
Man skal kunne stole på hinanden/have tillid	1%	0	1%	1%	1%	1%
Andet	2%	1%	2%	3%	0	1%
Ved ikke	3%	3%	4%	2%	1%	8%

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er negativ/meget negativ overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være negativ overfor tv-overvågning

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Su- den- er- eksamen/ HF, HHT, HTT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet		Ved ikke/ vill ikke svare
								Ingen		
Sp.3. Hvad er den primære årsag til, at De er negativ overfor tv-overvågning visse steder?										
Total	884	128	100	330	66	140	106	3	1	
Det er en krænkelse af privatlivets fred	64%	61%	63%	64%	65%	69%	66%	55%	-	
Frygt for misbrug (overvågningssamfundet)	16%	17%	21%	15%	11%	15%	16%	-	-	
Blufærdighed	8%	12%	5%	8%	9%	6%	4%	45%	100%	
Det er unødvendigt/tjener ikke noget formål	4%	3%	4%	3%	8%	5%	5%	-	-	
Tror ikke, det forebygger kriminalitet	3%	1%	2%	3%	5%	3%	4%	-	-	
Man skal kunne stole på hinanden/have tillid	1%	1%	1%	1%	-	1%	-	-	-	
Andet	2%	1%	3%	2%	1%	-	4%	-	-	
Ved ikke	3%	4%	1%	4%	-	2%	2%	32%	-	

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er negativ/meget negativ overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være negativ overfor tv-overvågning

K.47. Region									
Total	København/ Frederiksberg kommune	København/ havsforstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Sydjylland	Vestjylland	Østjylland	Nordjylland
Sp.3. Hvad er den primære årsag til, at De er negativ overfor tv-overvågning visse steder?									
Total	884	91	136	128	31	82	39	102	93
Det er en krænkelse af privatlivets fred	64%	68%	58%	65%	58%	65%	57%	68%	59%
Frygter misbrug (overvågningssamfundet)	16%	12%	20%	15%	20%	19%	24%	11%	13%
Blufærdighed	8%	4%	6%	11%	13%	6%	7%	7%	9%
Det er unødvendigt/tjener ikke noget formål	4%	5%	6%	3%	3%	3%	-	4%	8%
Tror ikke, det forebygger kriminalitet	3%	4%	2%	2%	-	3%	5%	2%	7%
Man skal kunne stole på hinanden/have tillid	1%	2%	1%	1%	-	-	2%	1%	1%
Andet	2%	1%	2%	1%	6%	2%	2%	3%	1%
Ved ikke	3%	3%	6%	3%	-	2%	3%	3%	3%

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er negativ/meget negativ overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være negativ overfor tv-overvågning

K.12. Egst erhverv

Total	Ufaglært arbejder	Faglært arbejder	Lavere funktionær/ tjenestemand	Højere funktionær/ tjenestemand	Selvstændig (i andbrug, detailhandel, håndværksm.)	Lærling/ elev/ studerende etc.	Ude af erhverv (pensionist o.l.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Medhjælpende arbejdsfælle	Arbejds- løst	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
884	72	140	204	82	47	122	210	2	4	40	13	1
64%	51%	67%	68%	73%	60%	68%	57%	100%	46%	73%	74%	-
16%	28%	17%	12%	13%	15%	12%	18%	-	28%	11%	14%	100%
8%	13%	5%	10%	7%	6%	8%	7%	-	-	10%	12%	-
4%	4%	3%	5%	4%	9%	4%	3%	-	26%	2%	-	-
3%	1%	2%	3%	2%	4%	4%	4%	-	-	2%	-	-
1%	-	3%	0	-	-	1%	1%	-	-	-	-	-
2%	1%	1%	1%	-	3%	4%	2%	-	-	-	-	-
3%	2%	4%	1%	1%	2%	1%	8%	-	-	2%	-	-

Sp.3. Hvad er den primære årsag til, at De er negativ overfor tv-overvågning visse steder?

Total	884	72	140	204	82	47	122	210	2	4	40	13	1
Det er en krænkelse af privatlivets fred	64%	51%	67%	68%	73%	60%	68%	57%	100%	46%	73%	74%	-
Frygter misbrug (overvågningssamtaler)	16%	28%	17%	12%	13%	15%	12%	18%	-	28%	11%	14%	100%
Blufærdighed	8%	13%	5%	10%	7%	6%	8%	7%	-	-	10%	12%	-
Det er unødvendigt/tjener ikke noget formål	4%	4%	3%	5%	4%	9%	4%	3%	-	26%	2%	-	-
Tror ikke, det forebygger kriminalitet	3%	1%	2%	3%	2%	4%	4%	4%	-	2%	-	-	-
Man skal kunne stole på hinanden/have tillid	1%	-	3%	0	-	-	1%	1%	-	-	-	-	-
Andet	2%	1%	1%	1%	-	3%	4%	2%	-	-	-	-	-
Ved ikke	3%	2%	4%	1%	1%	2%	1%	8%	-	2%	-	-	-

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er positiv/meget positiv overfor
tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være positiv overfor tv-overvågning

	K.1. Køn		K.2. Alder				60 år eller derover
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år	
Sp.4. Hvad er den primære årsag til, at De er positiv overfor tv-overvågning visse steder?							
Total	968	469	498	219	182	321	246
Tv-overvågning forebygger kriminalitet	49%	55%	42%	45%	51%	54%	43%
Tv-overvågning øger trygheden	28%	20%	36%	32%	28%	26%	28%
Tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde	17%	18%	17%	17%	17%	14%	21%
Det er nødvendigt (p.g.a. stigende kriminalitet)	1%	2%	1%	0	0	1%	3%
Foregår i det offentlige rum/har intet imod at blive overvåget	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Det beskytter de ansatte	1%	1%	1%	2%	-	1%	0
Forebyggelse og opklaring af kriminalitet	1%	1%	0	1%	1%	0	1%
Andet	1%	2%	1%	0	1%	2%	2%
Ved ikke	1%	1%	2%	2%	1%	1%	1%

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er positiv/meget positiv overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være positiv overfor tv-overvågning

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter- eksamen/ HF, HHX, HTT ellign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Ved ikke/ vil ikke svare	
								Ingen	Andet
Sp.4. Hvad er den primære årsag til, at De er positiv overfor tv-overvågning visse steder?									
Total	968	136	107	370	75	153	111	3	1
Tv-overvågning forebygger kriminalitet	49%	40%	56%	48%	48%	47%	57%	55%	100%
Tv-overvågning øger trygheden	28%	32%	19%	28%	28%	34%	29%	-	-
Tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde	17%	22%	20%	17%	19%	12%	12%	45%	-
Det er nødvendigt (p.g.a. stigende kriminalitet)	1%	2%	2%	1%	-	2%	1%	-	-
Foregår i det offentlige rum/har intet imod at blive overvåget	1%	-	1%	1%	1%	2%	-	-	-
Det beskytter de ansatte	1%	1%	1%	1%	-	1%	-	-	-
Forebyggelse og opklaring af kriminalitet	1%	1%	1%	1%	1%	1%	-	-	-
Andet	1%	2%	-	1%	1%	1%	1%	-	16%
Ved ikke	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	-	15%

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Er positiv/meget positiv overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være positiv overfor tv-overvågning

K.47. Region									
Total	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hoved- stads- området	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syd- jylland	Vest- jylland	Øst- jylland	Nord- jylland
968	99	161	149	32	82	44	107	191	103
49%	51%	45%	43%	44%	51%	52%	54%	51%	48%
28%	34%	34%	28%	21%	24%	25%	21%	29%	27%
17%	11%	17%	22%	23%	17%	14%	20%	14%	22%
1%	-	1%	2%	-	3%	-	1%	0	3%
1%	-	1%	1%	-	1%	2%	1%	1%	1%
1%	-	1%	1%	-	2%	-	1%	1%	-
1%	-	-	1%	-	-	3%	-	1%	-
1%	2%	-	1%	9%	-	5%	2%	1%	1%
1%	2%	1%	1%	3%	3%	-	-	2%	-

Sp.4. Hvad er den primære årsag til, at De er positiv overfor tv-overvågning visse steder?

Total
Tv-overvågning forebygger kriminalitet
Tv-overvågning øger trygheden
Tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde
Det er nødvendigt (p.g.a. stigende kriminalitet)
Foregår i det offentlige rum/har røvet imod at blive overvåget
Det beskytter de ansatte
Forebyggelse og opklaring af kriminalitet
Andet
Ved ikke

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

Er positiv/meget positiv overfor tv-overvågning et eller flere steder

Årsager til at være positiv overfor tv-overvågning

K.12. Eget erhverv

	Total	Ufaglært arbej- der/spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel/ hånd- værksm.)	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.å.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- p- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vill ikke svare
Sp.4. Hvad er den primære årsag til, at De er positiv overfor tv-overvågning visse steder?													
Total	968	74	143	223	93	53	128	249	2	3	43	13	1
Tv-overvågning forebygger kriminalitet	49%	47%	56%	50%	50%	61%	46%	42%	48%	64%	51%	46%	-
Tv-overvågning øger trygheden	28%	24%	24%	30%	31%	18%	29%	32%	-	-	29%	40%	100%
Tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde	17%	22%	17%	15%	12%	14%	19%	19%	52%	36%	17%	14%	-
Det er nødvendigt (b.g.a. stigende kriminalitet)	1%	1%	1%	0	4%	2%	-	2%	-	-	-	-	-
Foregår i det offentlige rum/har intet imod at blive overvåget	1%	2%	-	1%	-	1%	1%	1%	-	-	-	-	-
Det beskytter de ansatte	1%	-	1%	1%	-	1%	2%	0	-	-	4%	-	-
Forebyggelse og opklaring af kriminalitet	1%	2%	1%	0	-	-	-	1%	-	-	-	-	-
Andet	1%	3%	-	1%	1%	2%	1%	2%	-	-	-	-	-
Ved ikke	1%	-	2%	1%	1%	-	3%	1%	-	-	-	-	-

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?

	Total	Uenig (NET)	Meget uenig (1)	Uenig (2)	Hverken enig eller uenig (3)	Enig (NET)	Enig (4)	Meget enig (5)	Ved ikke	Gennem- snit (1-5)
Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage UDENDØRS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	994	178 18%	72 7%	106 11%	197 20%	603 61%	363 37%	240 24%	16 2%	3.61
Private virksomheder og butikker bør SØGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udendørs område	994	268 27%	110 11%	158 16%	165 17%	548 55%	293 29%	255 26%	14 1%	3.43
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGNET OMRÅDE, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	994	300 30%	132 13%	168 17%	181 18%	494 50%	290 29%	204 20%	19 2%	3.27
Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortove	994	422 42%	211 21%	211 21%	170 17%	384 39%	244 25%	140 14%	19 2%	2.89

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

	K.1. Køn		K.2. Alder				60 år eller derover
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år	
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?							
Total	994	487	507	222	186	334	252
Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage UDENDØRS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	18%	19%	16%	12%	13%	23%	20%
Uenig (NET)	7%	9%	5%	3%	4%	9%	10%
Meget uenig (1)	11%	10%	11%	9%	9%	13%	10%
Uenig (2)	20%	21%	19%	23%	26%	19%	13%
Hverken enig eller uenig (3)	61%	59%	63%	64%	61%	57%	63%
Eng (NET)	37%	36%	37%	38%	37%	33%	40%
Eng (4)	24%	23%	26%	26%	23%	24%	23%
Meget enig (5)	2%	1%	2%	0	-	1%	4%
Ved ikke							
Gennemsnit (1-5)	3.61	3.53	3.68	3.74	3.66	3.49	3.59
Private virksomheder og butikker bør SØGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udendørs område							
Uenig (NET)	27%	29%	25%	29%	32%	24%	26%
Meget uenig (1)	11%	12%	10%	11%	14%	9%	12%
Uenig (2)	16%	17%	15%	18%	17%	15%	14%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	17%	17%	20%	17%	16%	13%
Eng (NET)	55%	54%	56%	50%	51%	59%	57%
Eng (4)	29%	29%	30%	29%	28%	30%	30%
Meget enig (5)	26%	25%	26%	22%	23%	28%	27%
Ved ikke	1%	0	2%	0	-	1%	4%
Gennemsnit (1-5)	3.43	3.38	3.49	3.32	3.28	3.55	3.49

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

	K.1. Køn		K.2. Alder				60 år eller derover
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år	
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?							
Total	994	487	507	222	186	334	252
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGNE OMRÅDE f.eks. indgange, facader og parkeringspladser							
Uenig (NET)	30%	32%	28%	22%	24%	36%	33%
Meget uenig (1)	13%	15%	11%	8%	11%	15%	17%
Uenig (2)	17%	17%	17%	14%	13%	21%	16%
Hverken enig eller uenig (3)	18%	19%	17%	23%	23%	15%	15%
Eng (NET)	50%	47%	52%	55%	52%	47%	47%
Eng (4)	29%	28%	30%	31%	30%	30%	26%
Meget enig (5)	20%	19%	22%	23%	22%	17%	21%
Ved ikke	2%	1%	3%	0	1%	1%	5%
Gennemsnit (1-5)	3.27	3.19	3.35	3.47	3.40	3.14	3.18
Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortove							
Uenig (NET)	42%	44%	41%	38%	46%	47%	38%
Meget uenig (1)	21%	23%	19%	17%	26%	23%	24%
Uenig (2)	21%	21%	22%	21%	20%	24%	14%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	18%	17%	17%	21%	16%	15%
Eng (NET)	39%	37%	40%	44%	33%	35%	42%
Eng (4)	25%	24%	25%	32%	21%	21%	25%
Meget enig (5)	14%	12%	16%	12%	14%	14%	17%
Ved ikke	2%	2%	2%	0	1%	2%	4%
Gennemsnit (1-5)	2.89	2.82	2.96	3.01	2.79	2.79	2.98

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ eksamen/ HF, HHX, HHT el.lign.	Erhvervs- faglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Ved ikke/ vil ikke svare	
								Ingen	Andet
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?									
Total	994	139	108	379	77	158	117	3	1
Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage UDENDORS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser									
Uenig (NET)	18%	14%	19%	15%	20%	25%	22%	-	-
Meget uenig (1)	7%	9%	5%	7%	8%	10%	6%	-	-
Uenig (2)	11%	5%	14%	8%	12%	16%	16%	-	-
Hverken enig eller uenig (3)	20%	23%	20%	19%	17%	18%	26%	-	-
Enig (NET)	61%	59%	60%	66%	63%	54%	50%	100%	100%
Enig (4)	37%	35%	44%	37%	39%	31%	32%	55%	58%
Meget enig (5)	24%	25%	16%	29%	24%	23%	18%	17%	45%
Ved ikke	2%	4%	1%	1%	-	3%	1%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.61	3.65	3.51	3.73	3.60	3.44	3.41	4.45	4.00
Private virksomheder og butikker bør SOGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udendørs område									
Uenig (NET)	27%	21%	23%	29%	31%	23%	32%	-	100%
Meget uenig (1)	11%	9%	10%	13%	10%	6%	17%	-	-
Uenig (2)	16%	13%	12%	16%	22%	17%	15%	-	100%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	16%	20%	17%	8%	19%	15%	45%	-
Enig (NET)	55%	61%	56%	52%	59%	56%	52%	55%	-
Enig (4)	29%	36%	37%	26%	33%	22%	33%	50%	-
Meget enig (5)	26%	25%	20%	27%	25%	34%	19%	10%	-
Ved ikke	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	-	-
Gennemsnit (1-5)	3.43	3.58	3.43	3.37	3.44	3.63	3.23	3.55	2.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ eksamen/ HF, HHX, HHT el.lign.	Erhvervs- taglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Ved ikke/ vil ikke svare	
								Ingen	Andet
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?									
Total	994	139	108	379	77	158	117	3	1
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGET OMRÅDE, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser									
Uenig (NET)	30%	33%	27%	26%	25%	38%	37%	-	-
Meget uenig (1)	13%	19%	8%	13%	10%	16%	14%	-	-
Uenig (2)	17%	14%	19%	14%	15%	22%	24%	-	-
Hverken enig eller uenig (3)	18%	17%	23%	18%	16%	17%	17%	-	-
Enig (NET)	50%	48%	50%	54%	58%	42%	44%	45%	43%
Enig (4)	29%	30%	33%	30%	38%	22%	25%	55%	55%
Meget enig (5)	20%	18%	16%	24%	21%	20%	19%	55%	28%
Ved ikke	2%	2%	1%	2%	1%	3%	1%	-	8%
Gennemsnit (1-5)	3.27	3.15	3.31	3.40	3.45	3.09	3.12	3.55	3.22
									4.00
Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortove									
Uenig (NET)	42%	39%	40%	41%	38%	52%	46%	-	100%
Meget uenig (1)	21%	24%	16%	20%	19%	28%	22%	-	6%
Uenig (2)	21%	16%	24%	21%	20%	24%	24%	-	23%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	23%	19%	15%	22%	13%	17%	-	25%
Enig (NET)	39%	34%	41%	42%	39%	33%	36%	100%	36%
Enig (4)	25%	20%	33%	25%	26%	20%	24%	100%	28%
Meget enig (5)	14%	14%	8%	18%	13%	12%	12%	-	8%
Ved ikke	2%	3%	-	2%	-	2%	1%	-	9%
Gennemsnit (1-5)	2.89	2.85	2.93	3.00	2.95	2.64	2.80	4.00	3.08
									2.00

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K.47. Region

Sp.5. Hvor enig/ueinig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?

	Total	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hoved- stads- området	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Syd- jylland	Vest- jylland	Øst- jylland	Nord- jylland
	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage UDENDORS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser										
Uenig (NET)	18%	28%	14%	15%	20%	15%	16%	16%	19%	22%
Meget uenig (1)	7%	7%	5%	7%	14%	12%	5%	8%	6%	9%
Uenig (2)	11%	21%	9%	7%	6%	3%	11%	9%	13%	13%
Hverken enig eller uenig (3)	20%	22%	23%	21%	13%	21%	29%	19%	18%	14%
Enig (NET)	61%	49%	61%	64%	67%	62%	56%	62%	61%	63%
Enig (4)	37%	27%	32%	43%	33%	37%	35%	42%	35%	43%
Meget enig (5)	24%	22%	30%	21%	33%	25%	20%	20%	26%	20%
Ved ikke	2%	2%	2%	1%	-	2%	-	3%	2%	1%
Gennemsnit (1-5)	3.61	3.37	3.74	3.64	3.65	3.61	3.56	3.60	3.63	3.52
Private virksomheder og butikker bør SOGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udenbørs område										
Uenig (NET)	27%	20%	25%	26%	27%	29%	46%	31%	25%	28%
Meget uenig (1)	11%	12%	13%	9%	12%	10%	15%	12%	11%	10%
Uenig (2)	16%	8%	13%	17%	15%	19%	31%	20%	13%	18%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	16%	20%	17%	6%	15%	21%	14%	18%	12%
Enig (NET)	55%	62%	53%	55%	67%	55%	33%	52%	56%	60%
Enig (4)	29%	33%	27%	33%	39%	21%	25%	29%	31%	29%
Meget enig (5)	26%	29%	26%	22%	28%	33%	8%	23%	25%	31%
Ved ikke	1%	2%	2%	2%	-	1%	-	2%	1%	-
Gennemsnit (1-5)	3.43	3.60	3.43	3.44	3.56	3.49	2.81	3.33	3.46	3.52

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K.47. Region

	København/Frederiksberg		Københavns forstæder		Sjælland excl. hovedstadsområdet		Fyn	Sydjylland	Vestjylland	Østjylland	Nordjylland
	Total	kommune	kommune	forstæder	hovedstadsområdet	Lolland/Falster/Bornholm					
Sp.5. Hvor enig/ueinig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106	
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106	
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGET OMRÅDE, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	30%	39%	30%	31%	42%	27%	20%	20%	33%	31%	
Uenig (NET)	13%	12%	12%	14%	25%	15%	10%	10%	15%	12%	
Meget uenig (1)	17%	27%	17%	17%	17%	12%	10%	9%	18%	19%	
Uenig (2)	18%	15%	17%	15%	9%	25%	26%	25%	19%	14%	
Hverken enig eller uenig (3)	50%	43%	51%	52%	48%	45%	54%	55%	46%	53%	
Enig (NET)	29%	27%	26%	32%	28%	28%	33%	36%	23%	37%	
Enig (4)	20%	17%	25%	20%	22%	17%	21%	19%	23%	16%	
Meget enig (5)	2%	2%	2%	2%	-	4%	-	1%	2%	2%	
Ved ikke											
Gennemsnit (1-5)	3.27	3.09	3.36	3.27	3.04	3.21	3.46	3.45	3.22	3.27	
Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortove	42%	51%	42%	42%	46%	44%	39%	29%	47%	41%	
Uenig (NET)	21%	26%	21%	20%	23%	23%	19%	16%	24%	17%	
Meget uenig (1)	17%	13%	15%	18%	4%	20%	20%	13%	23%	24%	
Uenig (2)	39%	32%	40%	39%	4%	23%	24%	22%	16%	16%	
Hverken enig eller uenig (3)	25%	18%	22%	26%	35%	31%	37%	48%	35%	42%	
Enig (NET)	14%	13%	19%	13%	13%	8%	15%	35%	22%	26%	
Enig (4)	2%	4%	3%	1%	3%	2%	-	1%	2%	1%	
Meget enig (5)											
Ved ikke											
Gennemsnit (1-5)	2.89	2.67	2.96	2.90	2.92	2.72	2.93	3.16	2.77	2.99	

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K12. Eget erhverv

	Total	Ufaglært arbej- der/ spec. arbejder	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel /hånd- værksm.)	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- p- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage UDENDORS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	18%	18%	19%	19%	17%	15%	15%	19%	-	54%	14%	19%	-
Uenig (NET)	7%	3%	7%	9%	5%	8%	5%	8%	-	28%	4%	-	-
Meget uenig (1)	11%	15%	12%	10%	12%	7%	10%	10%	-	28%	10%	19%	-
Uenig (2)	20%	27%	23%	19%	25%	23%	26%	12%	-	-	14%	31%	-
Hverken enig eller uenig (3)	61%	55%	58%	61%	58%	63%	59%	65%	-	-	71%	50%	100%
Enig (NET)	37%	29%	36%	35%	42%	32%	34%	40%	100%	46%	43%	21%	-
Enig (4)	24%	26%	22%	26%	16%	31%	25%	24%	-	-	28%	28%	100%
Meget enig (5)	2%	-	1%	1%	-	-	-	5%	-	-	2%	-	-
Ved ikke													
Gennemsnit (1-5)	3.61	3.59	3.55	3.60	3.52	3.71	3.64	3.65	4.00	2.63	3.82	3.59	5.00
Private virksomheder og butikker bør SØGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udersørs område	27%	24%	28%	28%	30%	35%	27%	23%	52%	26%	31%	5%	-
Uenig (NET)	11%	13%	8%	14%	9%	24%	8%	10%	-	-	13%	5%	-
Meget uenig (1)	16%	11%	20%	13%	21%	11%	20%	14%	52%	26%	17%	-	-
Uenig (2)	17%	23%	18%	20%	15%	9%	20%	13%	-	-	14%	50%	-
Hverken enig eller uenig (3)	55%	53%	54%	52%	56%	57%	52%	60%	48%	74%	53%	45%	100%
Enig (NET)	29%	24%	29%	25%	31%	35%	31%	32%	-	74%	39%	7%	-
Enig (4)	26%	29%	25%	27%	24%	22%	21%	27%	48%	-	14%	38%	100%
Meget enig (5)	1%	1%	-	1%	-	-	1%	4%	-	-	2%	-	-
Ved ikke													
Gennemsnit (1-5)	3.43	3.46	3.42	3.38	3.41	3.20	3.38	3.56	3.45	3.48	3.23	3.74	5.00

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

K12. Eget erhverv

	Total	Udfaglært arbej- der/ spec.	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (i andbrug, detail- handel /hånd- værksm.)	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjæl- p- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGET OMRÅDE, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	30%	34%	29%	30%	27%	28%	23%	35%	-	54%	22%	42%	-
Uenig (NET)	13%	21%	12%	12%	8%	13%	8%	18%	-	28%	8%	16%	-
Meget uenig (1)	17%	13%	18%	18%	19%	15%	15%	17%	-	26%	15%	26%	-
Uenig (2)	18%	18%	19%	17%	25%	14%	24%	14%	-	-	22%	19%	-
Hverken enig eller uenig (3)	50%	48%	51%	52%	47%	54%	52%	46%	-	-	55%	40%	100%
Enig (NET)	29%	32%	33%	29%	27%	36%	29%	25%	100%	46%	39%	11%	-
Enig (4)	20%	16%	19%	23%	19%	18%	23%	21%	-	-	16%	28%	100%
Meget enig (5)	2%	-	-	1%	1%	4%	0	5%	-	-	-	-	-
Ved ikke													
Gennemsnit (1-5)	3.27	3.08	3.29	3.34	3.32	3.32	3.43	3.15	4.00	2.63	3.41	3.10	5.00

Private virksomheder og butikker bør have lov til at
umiddelbart udfør egne indgange, eksempelvis af forov

TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER	42%	45%	42%	43%	45%	42%	44%	39%	48%	54%	30%	36%	-
Uenig (NET)	21%	23%	20%	24%	16%	19%	18%	24%	-	28%	12%	16%	-
Meget uenig (1)	21%	22%	23%	19%	30%	23%	26%	16%	48%	26%	18%	20%	-
Uenig (2)	17%	19%	19%	22%	22%	25%	15%	16%	-	-	14%	25%	-
Hverken enig eller uenig (3)	39%	34%	38%	42%	31%	31%	41%	41%	52%	46%	56%	39%	100%
Enig (NET)	25%	20%	27%	25%	19%	17%	31%	24%	52%	46%	38%	27%	-
Enig (4)	14%	14%	11%	16%	12%	14%	10%	16%	-	-	18%	12%	100%
Meget enig (5)	2%	2%	1%	1%	1%	2%	-	4%	-	-	-	-	-
Ved ikke													
Gennemsnit (1-5)	2.89	2.79	2.87	2.91	2.82	2.82	2.89	2.94	3.04	2.63	3.32	2.98	5.00

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Opfatter De denne udvikling positivt eller negativt?

Sp. 5. Hvor enig/ueinig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
Total	994	37	138	243	415	145	16
Det er godt, at private virksomheder og butikker må forlange UDENDORS TV-OVERVÅGNING af deres eget område, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser	18%	63%	46%	16%	11%	6%	-
Uenig (NET)	7%	42%	15%	5%	4%	4%	-
Meget uenig (1)	11%	21%	31%	11%	7%	1%	-
Uenig (2)	20%	14%	21%	30%	17%	9%	54%
Hverken enig eller uenig (3)	61%	23%	31%	54%	71%	84%	23%
Eng (NET)	37%	16%	23%	34%	48%	28%	23%
Eng (4)	24%	7%	8%	20%	23%	56%	-
Meget enig (5)	2%	-	2%	0	2%	1%	23%
Ved ikke							
Gennemsnit (1-5)	3.61	2.24	2.79	3.52	3.81	4.32	3.30
Private virksomheder og butikker bør SØGE OM SÆRLIG TILLADELSE for at tv-overvåge på eget udenørs område	27%	12%	17%	21%	33%	36%	17%
Uenig (NET)	11%	2%	3%	11%	11%	23%	10%
Meget uenig (1)	16%	9%	14%	10%	22%	13%	7%
Uenig (2)	17%	19%	16%	16%	18%	11%	27%
Hverken enig eller uenig (3)	55%	69%	66%	62%	47%	52%	56%
Eng (NET)	29%	34%	37%	34%	27%	19%	24%
Eng (4)	26%	35%	29%	27%	20%	33%	32%
Meget enig (5)	1%	-	1%	1%	2%	1%	-
Ved ikke							
Gennemsnit (1-5)	3.43	3.90	3.76	3.59	3.24	3.27	3.60

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning

Sp. 1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Opfatter De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
Sp. 5. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved private virksomheder/butikker?						
Total	994	37	138	243	415	16
Private virksomheder og butikker bør have lov til at OPTAGE OG GEMME optagelser af udendørs tv-overvågning af DERES EGET OMRÅDE, f.eks. indgange, facader og parkeringspladser						
Uenig (NET)	30%	72%	55%	32%	22%	23%
Meget uenig (1)	13%	43%	26%	13%	9%	7%
Uenig (2)	17%	28%	29%	19%	13%	9%
Hverken enig eller uenig (3)	18%	12%	14%	24%	17%	23%
Enig (NET)	50%	16%	31%	43%	59%	24%
Enig (4)	29%	11%	20%	26%	40%	34%
Meget enig (5)	20%	5%	10%	17%	19%	18%
Ved ikke	2%	-	1%	1%	3%	-
Gennemsnit (1-5)	3.27	2.06	2.60	3.15	3.48	3.14

Private virksomheder og butikker bør have lov til at TV-OVERVÅGE OG GEMME optagelser af OFFENTLIGE OMRÅDER umiddelbart udenfor egne indgange, eksempelvis af fortove

Uenig (NET)	42%	73%	60%	49%	36%	23%
Meget uenig (1)	21%	49%	33%	24%	16%	-
Uenig (2)	21%	24%	27%	25%	21%	23%
Hverken enig eller uenig (3)	17%	7%	12%	18%	18%	21%
Enig (NET)	39%	20%	27%	32%	44%	24%
Enig (4)	25%	15%	19%	24%	31%	25%
Meget enig (5)	14%	5%	8%	8%	13%	-
Ved ikke	2%	-	1%	1%	3%	27%
Gennemsnit (1-5)	2.89	2.03	2.41	2.68	3.04	3.02

Det Kriminalpræventive Råd

TV-overvågning

Personer på 15 år og derover

TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004

Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?

	Total	Uenig (NET)	Meget uenig (1)	Uenig (2)	Hverken enig eller uenig (3)	Enig (NET)	Enig (4)	Meget enig (5)	Ved ikke	Gennem- snit (1-5)
Det er godt, at der ved hjælp af SKILTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	994	43 4%	19 2%	25 3%	45 5%	900 91%	322 32%	578 58%	5 1%	4.43
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter	994	60 6%	21 2%	39 4%	89 9%	836 84%	371 37%	485 47%	9 1%	4.24

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og vekleautomater mm.?						
Total	994	487	507	222	186	334
Det er godt, at der ved hjælp af SKILTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	4%	4%	5%	4%	5%	2%
Uenig (NET)	2%	2%	2%	0	2%	1%
Meget uenig (1)	3%	2%	3%	3%	3%	1%
Uenig (2)	5%	6%	3%	8%	5%	4%
Hverken enig eller uenig (3)	91%	90%	91%	88%	90%	88%
Enig (NET)	32%	32%	33%	28%	27%	35%
Enig (4)	58%	58%	59%	61%	64%	59%
Meget enig (5)	1%	-	1%	-	-	0
Ved ikke						2%
Gennemsnit (1-5)	4.43	4.41	4.45	4.45	4.47	4.50

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

	K.1. Køn		K.2. Alder			
	Total	Mand	Kvinde	15-29 år	30-39 år	40-59 år 60 år eller derover
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og vekseautomater mm.?						
Total	994	487	507	222	186	334
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikscentre, hæve- og vekseautomater samt pengetransporter	6%	8%	4%	5%	6%	6%
Uenig (NET)	2%	3%	2%	1%	1%	2%
Meget uenig (1)	4%	5%	3%	4%	5%	4%
Uenig (2)	9%	10%	8%	8%	9%	7%
Hverken enig eller uenig (3)	84%	82%	86%	87%	85%	84%
Enig (NET)	37%	38%	37%	36%	31%	41%
Enig (4)	47%	44%	50%	51%	53%	43%
Meget enig (5)	1%	0	2%	0	-	1%
Ved ikke						3%
Gennemsnit (1-5)	4.24	4.15	4.32	4.32	4.31	4.16

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.40. Højeste uddannelse

	Folke-		Stu- denter/ HF, HHX, HHT ell.ign.	Erhvervs- taglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vii ikke svare
	Total	skole								
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Det er godt, at der ved hjælp af SKILTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	4%	5%	2%	3%	5%	5%	8%	-	-	-
Uenig (NET)	2%	2%	-	2%	4%	2%	4%	-	-	-
Meget uenig (1)	3%	4%	2%	2%	1%	4%	4%	-	-	-
Uenig (2)	5%	3%	5%	5%	5%	3%	5%	-	-	-
Hverken enig eller uenig (3)	91%	91%	93%	91%	90%	90%	86%	100%	100%	100%
Enig (NET)	32%	37%	31%	33%	28%	31%	29%	58%	55%	100%
Enig (4)	58%	54%	62%	58%	62%	59%	57%	42%	45%	-
Meget enig (5)	1%	1%	-	0	-	1%	1%	-	-	-
Ved ikke	4.43	4.40	4.53	4.44	4.44	4.44	4.33	4.42	4.45	4.00
Gennemsnit (1-5)										

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.40. Højeste uddannelse

	Total	Folke- skole	Stu- denter/ HF, HHX, HHT ellign.	Erhvervs- taglig uddan- nelse	Videre- gående uddan- nelse (under 3 år)	Videre- gående uddan- nelse (3-4 år)	Videre- gående uddan- nelse (5 år+)	Andet	Ingen	Ved ikke/ vili ikke svare
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Total	994	139	108	379	77	158	117	11	3	1
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikscentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter	6%	9%	3%	5%	5%	6%	10%	6%	-	-
Uenig (NET)	2%	5%	1%	2%	3%	1%	1%	-	-	-
Meget uenig (1)	4%	5%	2%	3%	2%	5%	9%	6%	-	-
Uenig (2)	9%	6%	9%	9%	11%	12%	8%	-	-	-
Hverken enig eller uenig (3)	84%	83%	88%	85%	85%	81%	80%	94%	100%	100%
Enig (NET)	37%	34%	41%	36%	37%	39%	39%	46%	55%	100%
Enig (4)	47%	50%	46%	50%	47%	42%	41%	47%	45%	-
Meget enig (5)	1%	1%	-	1%	-	1%	2%	-	-	-
Ved ikke										
Gennemsnit (1-5)	4.24	4.20	4.30	4.29	4.24	4.17	4.14	4.34	4.45	4.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.47. Region									
	Total	København/ Frederiksberg kommune	København/ havns forstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/ Falster/ Bornholm	Fyn	Sydjylland	Vestjylland	Nordjylland
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	99	166	154	33	88	44	109	106
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	106
Det er godt, at der ved hjælp af SKILTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	4%	2%	7%	5%	2%	3%	2%	6%	4%
Uenig (NET)	2%	2%	1%	2%	2%	3%	-	1%	3%
Meget uenig (1)	3%	-	6%	3%	-	-	2%	4%	2%
Uenig (2)	5%	5%	6%	2%	2%	6%	-	6%	6%
Hverken enig eller uenig (3)	91%	93%	86%	92%	96%	90%	98%	89%	89%
Enig (NET)	32%	25%	28%	39%	23%	30%	50%	35%	38%
Enig (4)	58%	67%	58%	52%	73%	60%	48%	54%	51%
Meget enig (5)	1%	1%	1%	1%	-	-	-	-	-
Ved ikke									
Gennemsnit (1-5)	4.43	4.58	4.37	4.38	4.64	4.44	4.45	4.36	4.51

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.47. Region										
	Total	København/Frederiksberg kommune	Københavnshavns forstæder	Sjælland excl. hovedstadsområdet	Lolland/Falster/Bornholm	Fyn	Sydjylland	Vestjylland	Østjylland	Nordjylland
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Total	994	99	166	154	33	88	44	109	195	106
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikscentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter	6%	7%	4%	5%	2%	14%	5%	5%	6%	6%
Uenig (NET)	2%	1%	1%	2%	-	7%	5%	1%	1%	3%
Meget uenig (1)	4%	5%	2%	3%	2%	7%	-	5%	5%	4%
Uenig (2)	9%	14%	11%	9%	8%	8%	8%	7%	9%	5%
Hverken enig eller uenig (3)	84%	76%	84%	86%	90%	78%	87%	88%	84%	88%
Enig (NET)	37%	41%	38%	34%	23%	40%	46%	46%	30%	40%
Enig (4)	47%	34%	46%	51%	67%	37%	42%	42%	53%	49%
Meget enig (5)	1%	4%	1%	1%	-	-	-	-	1%	-
Ved ikke										
Gennemsnit (1-5)	4.24	4.06	4.27	4.32	4.55	3.95	4.20	4.23	4.31	4.28

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.12. Egnet erhverv

	Total	Udfaglært arbej- der/ spec. Total	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (I andbrug, detail- handel /hand- værksm.) rende etc.	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.a.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjælp- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm. ?	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Total	994	76	150	225	96	56	129	255	2	4	45	13	1
Det er godt, at der ved hjælp af SKLTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	4%	-	2%	3%	2%	14%	6%	7%	-	-	2%	-	-
Uenig (NET)	2%	-	1%	2%	1%	4%	1%	4%	-	-	-	-	-
Meget uenig (1)	3%	-	1%	1%	1%	11%	5%	3%	-	-	2%	-	-
Uenig (2)	5%	4%	4%	6%	3%	8%	7%	2%	-	-	4%	5%	-
Hverken enig eller uenig (3)	91%	96%	93%	91%	95%	78%	88%	89%	100%	100%	94%	95%	100%
Enig (NET)	32%	31%	32%	29%	34%	34%	29%	36%	52%	72%	30%	17%	-
Enig (4)	58%	65%	61%	62%	61%	44%	59%	53%	48%	28%	64%	78%	100%
Meget enig (5)	1%	-	1%	-	-	-	-	2%	-	-	-	-	-
Ved ikke	4.43	4.61	4.53	4.49	4.53	4.04	4.40	4.33	4.48	4.28	4.56	4.73	5.00
Gennemsnit (1-5)													

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

K.12. Eget erhverv

	Udfaglært arbej- der/ spec.	Faglært arbejder	Lavere funk- tionær/ tjeneste- mand	Højere funk- tionær/ tjeneste- mand	Selv- stændig (I detail- handel/ hand- værksm.)	Lærling/ elev/ stude- rende etc.	Ude af erhverv (pen- sionist o.å.)	Gift kvinde/ mand uden selv- erhverv	Med- hjælp- ende ægte- fælle	Arbejds- løs	Orlov	Ved ikke/ vil ikke svare
Total	994	76	150	225	56	129	255	2	4	45	13	1
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?												
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikscentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter												
Uenig (NET)	6%	10%	5%	5%	6%	3%	7%	-	-	7%	-	-
Meget uenig (1)	2%	2%	2%	2%	2%	1%	3%	-	-	2%	-	-
Uenig (2)	4%	7%	3%	3%	4%	2%	4%	-	-	5%	-	-
Hverken enig eller uenig (3)	9%	10%	9%	8%	14%	10%	7%	-	28%	9%	7%	-
Enig (NET)	84%	81%	84%	87%	80%	87%	83%	100%	72%	84%	93%	100%
Enig (4)	37%	25%	38%	37%	35%	34%	38%	52%	72%	31%	48%	-
Meget enig (5)	47%	55%	47%	49%	45%	53%	45%	48%	-	53%	45%	100%
Ved ikke	1%	-	1%	-	-	-	3%	-	-	-	-	-
Gennemsnit (1-5)	4.24	4.24	4.24	4.29	4.17	4.36	4.21	4.48	3.72	4.28	4.38	5.00

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

Sp.1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplysninger De denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	37	138	243	415	145	16
Total	994	37	138	243	415	145	16
Det er godt, at der ved hjælp af SKLTE eller lignende skal gøres opmærksom på, hvis der er tv-overvågning på de nævnte steder	4%	-	4%	5%	4%	4%	16%
Uenig (NET)	2%	-	3%	4%	0	1%	-
Meget uenig (1)	3%	-	1%	1%	4%	3%	16%
Uenig (2)	5%	4%	4%	7%	4%	3%	-
Hverken enig eller uenig (3)	91%	96%	92%	88%	91%	92%	74%
Enig (NET)	32%	40%	29%	31%	37%	18%	69%
Enig (4)	58%	57%	63%	57%	54%	74%	5%
Meget enig (5)	1%	-	1%	-	0	1%	10%
Ved ikke							
Gennemsnit (1-5)	4.43	4.53	4.48	4.35	4.42	4.62	3.70

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Holdning til loven vedrørende tv-overvågning
Særlige regler

Sp.1. Oplysninger fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at tv-overvågning bliver mere og mere udbredt. Oplysninger om denne udvikling positivt eller negativt?

	Total	Meget negativt	Negativt	Hverken positivt eller negativt	Positivt	Meget positivt	Ved ikke
Sp.6. Hvor enig/uenig er De i følgende udsagn vedr. tv-overvågning ved tankstationer/hæve- og veksleautomater mm.?	994	37	138	243	415	145	16
Total	994	37	138	243	415	145	16
Det er godt, at det er lovligt at GEMME tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikscentre, hæve- og veksleautomater samt pengetransporter	6%	19%	13%	8%	3%	-	11%
Uenig (NET)	2%	14%	5%	3%	1%	-	-
Meget uenig (1)	4%	5%	9%	5%	3%	-	11%
Uenig (2)	9%	11%	20%	11%	6%	4%	-
Hverken enig eller uenig (3)	84%	70%	66%	81%	90%	95%	79%
Enig (NET)	37%	50%	37%	42%	39%	19%	56%
Enig (4)	47%	21%	28%	38%	51%	77%	23%
Meget enig (5)	1%	-	1%	0	1%	1%	10%
Ved ikke							
Gennemsnit (1-5)	4.24	3.58	3.77	4.09	4.38	4.74	4.02

Det Kriminalpræventive Råd
TV-overvågning
Personer på 15 år og derover
TeleBus d. 1/11 - 8/11, 2004
Jobnr.: 23675

ACNielsen AIM A/S

Lovbekendtgørelse nr. 788 af 12. august 2005 om forbud mod tv-overvågning m.v., som ændret ved § 4 i lov nr. 542 af 8. juni 2006

§ 1. Private må ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Stk. 2. Ved tv-overvågning forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Lovens regler om tv-overvågning finder tilsvarende anvendelse på opsætning af sådant apparat med henblik på overvågning.

§ 2. Bestemmelsen i § 1 gælder ikke:

- 1) Tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området.
- 2) Tv-overvågning af automater, hvor penge kan hæves (pengeautomater) eller kan veksles til en anden valuta (vekselautomater), eller af køretøjer, der udelukkende anvendes til transport af penge (pengetransportbiler), såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet, og såfremt tv-overvågningen er indrettet således, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af automaten eller køretøjet.
- 3) Tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende.

§ 3. Private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke ved tv-overvågning af pengetransportbiler i medfør af § 2, nr. 2, og i de i § 2, nr. 3, nævnte tilfælde.

§ 3 a. Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen, eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

§ 4. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om skiltning m.v. efter § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1.

§ 4 a. Politimesteren (Politidirektøren) kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 4 b. Politimesteren (Politidirektøren) kan meddele offentlige myndigheder eller private, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film el.lign. samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser.

§ 5. Overtrædelse af § 1, § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2. Overtrædelse af pålæg meddelt i medfør af § 4 b straffes med bøde.

Stk. 3. I forskrifter udstedt i medfør af § 4 kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. juli 1982.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

**Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som
ændret ved § 7 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 6 i lov nr. 552 af 24.
juni 2005¹⁾**

Afsnit I

Indledende bestemmelser

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Loven gælder for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Stk. 2. Loven gælder tillige for anden ikke- elektronisk systematisk behandling, som udføres for private, og som omfatter oplysninger om personers private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Dette gælder dog ikke reglerne i lovens kapitel 8 og 9.

Stk. 3. Loven gælder endvidere for behandling af oplysninger om virksomheder m.v., jf. stk. 1 og 2, hvis denne behandling udføres for kreditoplysningsbureauer. Tilsvarende gælder for så vidt angår behandlinger, som er omfattet af § 50, stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Kapitel 5 gælder også for behandling af oplysninger om virksomheder m.v. , jf. stk. 1.

Stk. 5. Uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde kan justitsministeren bestemme, at lovens regler helt eller delvis skal finde anvendelse på behandling af oplysninger om virksomheder m.v., som udføres for private.

Stk. 6. Uden for de i stk. 4 nævnte tilfælde kan vedkommende minister bestemme, at lovens regler helt eller delvis skal finde anvendelse på behandling af oplysninger om virksomheder m.v., som udføres for den offentlige forvaltning.

§ 2. Regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i denne lov.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse, hvis det vil være i strid med informations- og ytringsfriheden, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Stk. 3. Loven gælder ikke for behandlinger, som en fysisk person foretager med henblik på udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Stk. 4. Bestemmelserne i lovens kapitel 8 og 9 og §§ 35-37 og § 39 finder ikke anvendelse på behandlinger, der foretages for domstolene inden for det strafferetlige område. Bestemmelserne i lovens kapitel 8 og §§ 35-37 og § 39 finder heller ikke anvendelse på behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse på behandling af oplysninger, der foretages for Folketinget og institutioner med tilknytning dertil.

Stk. 6. Loven finder ikke anvendelse på behandlinger, der er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser.

Stk. 7. Loven finder ikke anvendelse på informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte periodiske skrifter eller lyd- og billedprogrammer, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen. Dog gælder bestemmelserne i lovens §§ 41, 42 og 69.

Stk. 8. Loven gælder endvidere ikke for informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjorte tekster, billeder og lydprogrammer, der omfattes af medieansvarslovens § 1, nr. 3, eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen. Dog gælder bestemmelserne i lovens §§ 41, 42 og 69.

Stk. 9. Loven finder ikke anvendelse på manuelle arkiver over udklip fra offentliggjorte, trykte artikler, som udelukkende behandles i journalistisk øjemed. Dog gælder bestemmelserne i lovens §§ 41, 42 og 69.

Stk. 10. For behandling af oplysninger, som i øvrigt udelukkende finder sted i journalistisk øjemed, gælder alene bestemmelserne i lovens §§ 41, 42 og 69. Det samme gælder for behandling af oplysninger, som udelukkende sker med henblik på kunstnerisk eller litterær virksomhed.

Stk. 11. Loven gælder ikke for behandlinger, der udføres for politiets og forsvarrets efterretningstjenester.

Kapitel 2

Definitioner

§ 3. I denne lov forstås ved:

1) Personoplysninger:

Enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede).

2) Behandling:

Enhver operation eller række af operationer med eller uden brug af elektronisk databehandling, som oplysninger gøres til genstand for.

3) Register med personoplysninger (register):

Enhver struktureret samling af personoplysninger, der er tilgængelige efter bestemte kriterier, hvad enten denne samling er placeret centralt, decentralt eller er fordelt på et funktionsbestemt eller geografisk grundlag.

4) Den dataansvarlige:

Den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af oplysninger.

5) Databehandleren:

Den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der behandler oplysninger på den dataansvarliges vegne.

6) Tredjemand:

Enhver anden fysisk eller juridisk person, offentlig myndighed, institution eller ethvert andet organ end den registrerede, den dataansvarlige, databehandleren og de personer under den dataansvarliges eller databehandlerens direkte myndighed, der er beføjet til at behandle oplysninger.

7) Modtager:

Den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, hvortil oplysningerne meddeles, uanset om der er tale om en tredjemand. Myndigheder, som vil kunne få meddelt oplysninger som led i en isoleret forespørgsel, betragtes ikke som modtagere.

8) Den registreredes samtykke:

Enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede indvilger i, at oplysninger, der vedrører den pågældende selv, gøres til genstand for behandling.

9) Tredjeland:

En stat, som ikke indgår i Det Europæiske Fællesskab, og som ikke har gennemført aftaler, der er indgået med Det Europæiske Fællesskab, og som indeholder regler svarende til direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Kapitel 3

Lovens geografiske område

§ 4. Loven gælder for behandling af oplysninger, som udføres for en dataansvarlig, der er etableret i Danmark, hvis aktiviteterne finder sted inden for Det Europæiske Fællesskabs område.

Stk. 2. Loven gælder endvidere for den behandling, som udføres for danske diplomatiske repræsentationer.

Stk. 3. Loven gælder også for en dataansvarlig, som er etableret i et tredjeland, hvis

1) behandlingen af oplysninger sker under benyttelse af hjælpemidler, der befinder sig i Danmark, medmindre hjælpemidlerne kun benyttes med henblik på forsendelse af oplysninger gennem Det Europæiske Fællesskabs område eller

2) indsamling af oplysninger i Danmark sker med henblik på behandling i et tredjeland.

Stk. 4. Dataansvarlige, som i henhold til stk. 3, nr. 1, er omfattet af denne lov, skal udpege en repræsentant, som er etableret i Danmark. Den registreredes mulighed for at foretage retslige skridt mod vedkommende dataansvarlige berøres ikke heraf.

Stk. 5. Den dataansvarlige skal skriftligt underrette Datatilsynet om, hvem der er udpeget som repræsentant, jf. stk. 4.

Stk. 6. Loven gælder, hvis der for en dataansvarlig, der er etableret i et andet medlemsland, behandles oplysninger i Danmark og behandlingen ikke er omfattet af direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. Loven gælder også, hvis der for en dataansvarlig, der er etableret i en stat, som har gennemført en aftale med Det Europæiske Fællesskab, der indeholder regler svarende til det i 1. pkt. nævnte direktiv, behandles oplysninger i Danmark og behandlingen ikke er omfattet af de nævnte regler.

Afsnit II

Behandlingsregler

Kapitel 4

Behandling af oplysninger

§ 5. Oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik.

Stk. 2. Indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Senere behandling af oplysninger, der alene sker i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed, anses ikke for uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet.

Stk. 3. Oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Stk. 4. Behandling af oplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne. Der skal endvidere foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller berigtiges.

Stk. 5. Indsamlede oplysninger må ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

§ 6. Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil,
- 2) behandlingen er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelsen af en sådan aftale,
- 3) behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige,
- 4) behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser,
- 5) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse,
- 6) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, eller

7) behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

Stk. 2. En virksomhed må ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Stk. 3. Videregivelse og anvendelse som nævnt i stk. 2 kan dog ske uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis betingelserne i stk. 1, nr. 7, er opfyldt.

Stk. 4. Der kan efter stk. 3 ikke videregives eller anvendes oplysninger som nævnt i §§ 7 og 8. Justitsministeren kan fastsætte yderligere begrænsninger i adgangen til at videregive eller anvende bestemte typer af oplysninger efter stk. 3.

§ 7. Der må ikke behandles oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling,
- 2) behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke,
- 3) behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede, eller
- 4) behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Stk. 3. Behandling af oplysninger om fagforeningsmæssige tilhørsforhold kan endvidere ske, hvis behandlingen er nødvendig for overholdelsen af den dataansvarliges arbejdsretlige forpligtelser eller specifikke rettigheder.

Stk. 4. En stiftelse, en forening eller en anden almennyttig organisation, hvis sigte er af politisk, filosofisk, religiøs eller faglig art, kan inden for rammerne af sin virksomhed foretage behandling af de i stk. 1 nævnte oplysninger om organisationens medlemmer eller personer, der på grund af organisationens formål er i regelmæssig kontakt med denne. Videregivelse af sådanne oplysninger kan dog kun finde sted, hvis den registrerede har meddelt sit udtrykkelige samtykke hertil eller behandlingen er omfattet af stk. 2, nr. 2-4, eller stk. 3.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis behandlingen af oplysninger er nødvendig med henblik på forebyggende sygdomsbekæmpelse, medicinsk diagnose, sygepleje eller patientbehandling, eller forvaltning af læge- og sundhedstjenester, og behandlingen af oplysningerne foretages af en person inden for sundhedssektoren, der efter lovgivningen er undergivet tavshedspligt.

Stk. 6. Behandling af de i stk. 1 anførte oplysninger kan ske, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område.

Stk. 7. Undtagelse fra bestemmelsen i stk. 1 kan endvidere gøres, hvis behandlingen af oplysninger sker af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser. Tilsynsmyndigheden giver tilladelse hertil. Der kan fastsættes nærmere vilkår for behandlingen. Hvor tilladelse meddeles, giver tilsynsmyndigheden underretning herom til Europa-Kommissionen.

Stk. 8. For den offentlige forvaltning må der ikke føres edb-registre med oplysninger om politiske forhold, som ikke er offentligt tilgængelige.

§ 8. For den offentlige forvaltning må der ikke behandles oplysninger om straffbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte oplysninger må ikke videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen,
- 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår,
- 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller
- 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

Stk. 3. Forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, må kun videregive de i stk. 1 nævnte oplysninger og de oplysninger, der er nævnt i § 7, stk. 1, hvis betingelserne i stk. 2, nr. 1 eller 2, er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 4. Private må behandle oplysninger om straffbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Herudover kan behandling ske, hvis det er nødvendigt til varetagelse af en berettiget interesse og denne interesse klart overstiger hensynet til den registrerede.

Stk. 5. De i stk. 4 nævnte oplysninger må ikke videregives uden den registreredes udtrykkelige samtykke. Videregivelse kan dog ske uden samtykke, når det sker til varetagelse af offentlige eller private interesser, herunder hensynet til den pågældende selv, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse.

Stk. 6. Behandling af oplysninger i de tilfælde, der er reguleret i stk. 1, 2, 4 og 5, kan i øvrigt finde sted, hvis betingelserne i § 7 er opfyldt.

Stk. 7. Et fuldstændigt register over straffedomme må kun føres for en offentlig myndighed.

§ 9. Oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, eller § 8 må behandles, hvis dette alene sker med henblik på at føre retsinformationssystemer af væsentlig samfundsmæssig betydning, og hvis behandlingen er nødvendig for førelsen af systemerne.

Stk. 2. De af stk. 1 omfattede oplysninger må ikke senere behandles i andet øjemed. Det samme gælder behandling af andre oplysninger, som alene foretages med henblik på at føre retsinformationssystemer, jf. § 6.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan meddele nærmere vilkår for de i stk. 1 nævnte behandlinger. Tilsvarende gælder for de i § 6 nævnte oplysninger, som alene behandles i forbindelse med førelsen af retsinformationssystemer.

§ 10. Oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, eller § 8 må behandles, hvis dette alene sker med henblik på at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning, og hvis behandlingen er nødvendig for udførelsen af undersøgelserne.

Stk. 2. De af stk. 1 omfattede oplysninger må ikke senere behandles i andet end statistisk eller videnskabeligt øjemed. Det samme gælder behandling af andre oplysninger, som alene foretages i statistisk eller videnskabeligt øjemed, jf. § 6.

Stk. 3. De af stk. 1 og 2 omfattede oplysninger må kun videregives til tredjemand efter forudgående tilladelse fra tilsynsmyndigheden. Tilsynsmyndigheden kan stille nærmere vilkår for videregivelsen.

§ 11. Offentlige myndigheder kan behandle oplysninger om personnummer med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer.

Stk. 2. Private må behandle oplysninger om personnummer, når

- 1) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov,
- 2) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil eller
- 3) behandlingen alene finder sted til videnskabelige eller statistiske formål, eller hvis der er tale om videregivelse af oplysninger om personnummer, når videregivelsen er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m.v. af den pågældende art, og når videregivelsen er af afgørende betydning for at sikre en entydig identifikation af den registrerede eller videregivelsen kræves af en offentlig myndighed.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 2, nr. 3, må der ikke ske offentliggørelse af personnummer uden udtrykkeligt samtykke.

§ 12. Dataansvarlige, der med henblik på markedsføring sælger fortegnelser over grupper af personer, eller som for tredjemand foretager adressering eller udsendelse af meddelelser til sådanne grupper, må kun behandle

- 1) oplysninger om navn, adresse, stilling, erhverv, e-postadresse, telefon- og telefaxnummer,
- 2) oplysninger, der indgår i erhvervsregistre, som i henhold til lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov er beregnet til at informere offentligheden, samt
- 3) andre oplysninger, hvis den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke dertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med markedsføringslovens § 6 a.

Stk. 2. Oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, eller § 8, må dog ikke behandles. Justitsministeren kan fastsætte yderligere begrænsninger i adgangen til at behandle bestemte typer af oplysninger.

§ 13. Offentlige myndigheder og private virksomheder m.v. må ikke foretage automatisk registrering af, hvilke telefonnumre der er foretaget opkald til fra deres telefoner. Registrering må dog ske efter forudgående tilladelse fra tilsynsmyndigheden i tilfælde, hvor afgørende hensyn til private eller offentlige interesser taler herfor. Tilsynsmyndigheden kan fastsætte nærmere vilkår for registreringen.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis andet følger af lov, eller for så vidt angår udbydere af telenet og teletjenesters registrering af, til hvilke telefonnumre der er foretaget opkald, enten til eget brug eller til brug ved teknisk kontrol.

§ 14. Oplysninger, der er omfattet af denne lov, kan overføres til opbevaring i arkiv efter reglerne i arkivlovgivningen.

Kapitel 5

Videregivelse til kreditoplysningsbureauer af oplysninger om gæld til det offentlige

§ 15. Oplysninger om gæld til det offentlige kan efter bestemmelserne i dette kapitel videregives til kreditoplysningsbureauer.

Stk. 2. Oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1, må ikke videregives.

Stk. 3. Fortrolige oplysninger videregivet efter reglerne i dette kapitel anses ikke af den grund for offentligt tilgængelige i øvrigt.

§ 16. Oplysninger om gæld til det offentlige kan videregives til et kreditoplysningsbureau, hvis

- 1) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov eller
- 2) den samlede gæld er forfalden og overstiger 7.500 kr., idet der dog ikke heri må indgå gældsposter, der er omfattet af en overholdt aftale om henstand eller afdragsvis betaling.

Stk. 2. Det er en betingelse, at den samlede gæld, jf. stk. 1, nr. 2, administreres af samme inddrivelsesmyndighed.

Stk. 3. Det er endvidere en betingelse for videregivelse efter stk. 1, nr. 2, at

- 1) gælden kan inddrives ved udpantning og der er fremsendt 2 rykkere til skyldneren,
- 2) der er foretaget eller forsøgt foretaget udlæg for kravet,
- 3) kravet er fastslået ved endelig dom eller
- 4) det offentlige har erhvervet skyldnerens skriftlige erkendelse af den forfaldne gæld.

§ 17. Myndigheden skal give skyldneren skriftlig meddelelse herom, forinden videregivelse finder sted. Videregivelse må tidligst ske 4 uger efter, at denne meddelelse er givet.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte meddelelse skal indeholde oplysninger om,

- 1) hvilke oplysninger der vil blive videregivet,
- 2) til hvilket kreditoplysningsbureau videregivelsen vil ske,
- 3) hvornår videregivelse vil finde sted, og
- 4) at videregivelse ikke vil ske, hvis betaling af gælden sker inden videregivelsen eller der indrømmes henstand eller indgås og overholdes en aftale om afdragsvis betaling.

§ 18. Vedkommende minister kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved videregivelse til kreditoplysningsbureauer af oplysninger om gæld til det offentlige. Det kan i den forbindelse bestemmes, at oplysninger om visse former for gæld til det offentlige ikke må videregives eller kun må videregives, hvis yderligere betingelser end de i § 16 nævnte er opfyldt.

Kapitel 6

Kreditoplysningsbureauer

§ 19. Den, som ønsker at drive virksomhed med behandling af oplysninger til bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed med henblik på videregivelse (kreditoplysningsbureau), skal indhente tilladelse hertil fra Datatilsynet, inden behandlingen påbegyndes, jf. § 50, stk. 1, nr. 3.

§ 20. Kreditoplysningsbureauer må kun behandle oplysninger, som efter deres art er af betydning for bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed.

Stk. 2. Oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4, må ikke behandles.

Stk. 3. Oplysninger om forhold, der taler imod kreditværdighed, og som er mere end 5 år gamle, må ikke behandles, medmindre det i det enkelte tilfælde er åbenbart, at forholdet er af afgørende betydning for bedømmelsen af den pågældendes økonomiske soliditet og kreditværdighed.

§ 21. Kreditoplysningsbureauer skal i overensstemmelse med § 28, stk. 1, eller § 29, stk. 1, meddele de oplysninger, der er nævnt i disse bestemmelser, til den, der behandles oplysninger om.

§ 22. Kreditoplysningsbureauer skal til enhver tid på begæring af den registrerede inden 4 uger på en let forståelig måde meddele denne indholdet af de oplysninger og bedømmelser, som bureauet har videregivet om den pågældende inden for de sidste 6 måneder, samt af de øvrige oplysninger, som bureauet på tidspunktet for begæringens fremsættelse opbevarer om den pågældende i bearbejdet form eller på digitalt medium, herunder foreliggende bedømmelser.

Stk. 2. Er bureauet i besiddelse af yderligere materiale om den registrerede, skal dette samtidig meddeles den pågældende med oplysning om materialets art samt om, at den registrerede kan få adgang til at gennemgå det ved personlig henvendelse til bureauet.

Stk. 3. Bureauet skal endvidere give oplysning om kategorien af modtagere af oplysningerne samt tilgængelig information om, hvorfra de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger stammer.

Stk. 4. Den registrerede kan forlange, at bureauet giver meddelelse som nævnt i stk. 1-3 skriftligt. Justitsministeren fastsætter regler om betaling for skriftlige meddelelser.

§ 23. Oplysninger om økonomisk soliditet og kreditværdighed må kun meddeles skriftligt, jf. dog § 22, stk. 1-3. Bureauet kan dog til abonnenter meddele summariske oplysninger mundtligt eller på lignende måde, såfremt spørgerens navn og adresse noteres og opbevares i mindst 6 måneder.

Stk. 2. Kreditoplysningsbureauers publikationer må kun indeholde oplysninger i summarisk form og kun udsendes til personer eller virksomheder, der abonnerer på meddelelser fra bureauet. Publikationerne må ikke indeholde oplysninger om de registreredes personnummer.

Stk. 3. Summariske oplysninger om skyldforhold må kun videregives, hvis oplysningerne hidrører fra Statstidende, er indberettet af en offentlig myndighed efter reglerne i kapitel 5, eller hvis oplysningerne vedrører skyldforhold til samme kreditor på mere end 1.000 kr. og kreditor enten har erhvervet den registreredes skriftlige erkendelse af en forfalden gæld, eller hvis der er foretaget retslige skridt mod den pågældende. Oplysninger om endeligt godkendt gældssanering må dog ikke videregives. De i 1. og 2. pkt. nævnte regler gælder tillige for videregivelse af summariske oplysninger om skyldforhold i forbindelse med udarbejdelse af bredere kreditbedømmelser.

Stk. 4. Videregivelse af summariske oplysninger om enkeltpersoners skyldforhold må kun ske på en sådan måde, at oplysningerne ikke kan danne grundlag for vurderingen af økonomisk soliditet og kreditværdighed for andre end de pågældende enkeltpersoner.

§ 24. Oplysninger eller bedømmelser, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller berigtiges.

§ 25. Er en oplysning eller bedømmelse, der viser sig urigtig eller vildledende, forinden blevet videregivet, skal bureauet straks give skriftlig underretning om berigtigelsen til den registrerede og til alle, der har modtaget oplysningen eller bedømmelsen inden for de sidste 6 måneder, før bureauet er blevet bekendt med forholdet. Den registrerede skal tillige have meddelelse om, hvem der har modtaget underretning efter 1. pkt., og hvorfra oplysningen eller bedømmelsen stammer.

§ 26. Henvendelser fra en registreret om sletning, berigtigelse eller blokering af oplysninger eller bedømmelser, der angives at være urigtige eller vildledende, eller om sletning af oplysninger, der ikke må behandles, jf. § 37, stk. 1, skal snarest og inden 4 uger efter modtagelsen besvares skriftligt af bureauet.

Stk. 2. Nægter bureauet at foretage den begærede sletning, berigtigelse eller blokering, kan den registrerede inden 4 uger efter modtagelsen af bureauets svar eller efter udløbet af den i stk. 1 nævnte svarfrist indbringe spørgsmålet for Datatilsynet, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal foretages sletning, berigtigelse eller blokering. Bestemmelsen i § 25 gælder tilsvarende.

Stk. 3. Bureauets svar skal i de i stk. 2 nævnte tilfælde indeholde oplysning om adgangen til at indbringe spørgsmålet for Datatilsynet og om fristen herfor.

Kapitel 7

Overførsel af oplysninger til tredjelande

§ 27. Der må kun overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt dette land sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Vurderingen af, om beskyttelsesniveauet i et tredjeland er tilstrækkeligt, sker på grundlag af samtlige de forhold, der har indflydelse på en overførsel, herunder navnlig oplysningernes art, behandlingens formål og varighed, oprindelseslandet og det endelige bestemmelsesland, samt de retsregler, regler for god forretningsskik og sikkerhedsforanstaltninger, som gælder i tredjelandet.

Stk. 3. Ud over de i stk. 1 nævnte tilfælde kan der overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt

- 1) den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke,
- 2) overførsel er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale mellem den registrerede og den dataansvarlige eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelse af en sådan aftale,
- 3) overførsel er nødvendig af hensyn til indgåelsen eller udførelsen af en aftale, der i den registreredes interesse er indgået mellem den dataansvarlige og tredjemand,
- 4) overførsel er nødvendig eller følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov for at beskytte en vigtig samfundsmæssig interesse eller for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares,
- 5) overførsel er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser,
- 6) overførsel finder sted fra et register, der ifølge lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov er tilgængeligt for offentligheden eller for personer, der kan godtgøre at have en berettiget interesse heri, i det omfang de i lovgivningen fastsatte betingelser for offentlig tilgængelighed er opfyldt i det specifikke tilfælde,

7) overførsel er nødvendig af hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af strafbare forhold samt straffuldbyrkelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig forfølgning eller

8) overførsel er nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, rigets forsvar eller statens sikkerhed.

Stk. 4. Uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde kan tilsynsmyndigheden give tilladelse til, at der overføres oplysninger til tredjelande, som ikke opfylder stk. 1, såfremt den dataansvarlige yder tilstrækkelige garantier for beskyttelse af de registreredes rettigheder. Der kan fastsættes nærmere vilkår for overførslen. Tilsynsmyndigheden underretter Europa-Kommissionen og de øvrige medlemsstater om tilladelser meddelt i henhold til denne bestemmelse.

Stk. 5. Reglerne i denne lov finder i øvrigt anvendelse ved overførsel af oplysninger til tredjelande efter stk. 1, 3 og 4.

Afsnit III

Registreredes rettigheder

Kapitel 8

Oplysningspligt over for den registrerede

§ 28. Ved indsamling af oplysninger hos den registrerede skal den dataansvarlige eller dennes repræsentant give den registrerede meddelelse om følgende:

- 1) Den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet.
- 2) Formålene med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.
- 3) Alle yderligere oplysninger, der under hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder oplysningerne er indsamlet, er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, som f.eks.:
 - a) Kategorierne af modtagere.
 - b) Om det er obligatorisk eller frivilligt at besvare stillede spørgsmål samt mulige følger af ikke at svare.
 - c) Om reglerne om indsigt i og om berigtigelse af de oplysninger, der vedrører den registrerede.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis den registrerede allerede er bekendt med de i nr. 1-3 nævnte oplysninger.

§ 29. Hvor oplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede, påhviler det den dataansvarlige eller dennes repræsentant ved registreringen, eller hvor de indsamlede oplysninger er bestemt til videregivelse til tredjemand, senest når videregivelsen af oplysningerne finder sted, at give den registrerede meddelelse om følgende:

- 1) Den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet.
- 2) Formålene med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.
- 3) Alle yderligere oplysninger, der under hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder oplysningerne er indsamlet, er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, som f.eks.:
 - a) Hvilken type oplysninger det drejer sig om.
 - b) Kategorierne af modtagere.
 - c) Om reglerne om indsigt i og om berigtigelse af de oplysninger, der vedrører den registrerede.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis den registrerede allerede er bekendt med de i nr. 1-3 nævnte oplysninger, eller hvis registreringen eller videregivelsen udtrykkeligt er fastsat ved lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 gælder heller ikke, hvis underretning af den registrerede viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig.

§ 30. Bestemmelserne i § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1, gælder ikke, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den pågældende selv.

Stk. 2. Undtagelse fra bestemmelserne i § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1, kan tillige gøres, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser, herunder navnlig til

- 1) statens sikkerhed,
- 2) forsvaret,
- 3) den offentlige sikkerhed,
- 4) forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager eller i forbindelse med brud på etiske regler for lovregulerede erhverv,
- 5) væsentlige økonomiske eller finansielle interesser hos en medlemsstat eller Den Europæiske Union, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, og

6) kontrol-, tilsyns- eller reguleringsopgaver, herunder opgaver af midlertidig karakter, der er et led i den offentlige myndighedsudøvelse på de i nr. 3-5 nævnte områder.

Kapitel 9

Den registreredes indsigt

§ 31. Fremsætter en person begæring herom, skal den dataansvarlige give den pågældende meddelelse om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende. Behandles sådanne oplysninger, skal der på en let forståelig måde gives den registrerede meddelelse om,

- 1) hvilke oplysninger der behandles,
- 2) behandlingens formål,
- 3) kategorierne af modtagere af oplysningerne og
- 4) tilgængelig information om, hvorfra disse oplysninger stammer.

Stk. 2. Den dataansvarlige skal snarest besvare begæringer som nævnt i stk. 1. Er begæringen ikke besvaret inden 4 uger efter modtagelsen, skal den dataansvarlige underrette den pågældende om grunden hertil, samt om, hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

§ 32. Bestemmelserne i § 30 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Oplysninger, der behandles for den offentlige forvaltning som led i administrativ sagsbehandling, kan undtages fra indsigt retten i samme omfang som efter reglerne i offentlighedslovens § 2 samt §§ 7-11 og 14.

Stk. 3. Der er ikke ret til indsigt i oplysninger, der behandles for domstolene, hvis oplysningerne indgår i tekst, som ikke foreligger i endelig form. Dette gælder dog ikke, hvis oplysningerne er videregivet til en tredjemand. Der er ikke ret til indsigt i voteringsprotokoller og andre referater af domstolenes rådslagning samt materiale udarbejdet af domstolene til brug for rådslagningen.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 31, stk. 1, finder ikke anvendelse, hvis oplysningerne udelukkende behandles i videnskabeligt øjemed, eller hvor oplysningerne kun opbevares i form af personoplysninger i det tidsrum, som kræves for at udarbejde statistikker.

Stk. 5. For behandling af oplysninger på det strafferetlige område, der foretages for den offentlige forvaltning, kan justitsministeren fastsætte undtagelser fra retten til at få oplysninger efter § 31, stk. 1, for så vidt bestemmelsen i § 32, stk. 1, jf. herved § 30, må antages at medføre, at begæringer om ret til indsigt i almindelighed må afslås.

§ 33. En registreret person, der har fået meddelelse efter § 31, stk. 1, har ikke krav på ny meddelelse før 6 måneder efter sidste meddelelse, medmindre der godtgøres en særlig interesse heri.

§ 34. Meddelelser i henhold til § 31, stk. 1, skal på begæring gives skriftligt. I tilfælde, hvor hensynet til den registrerede taler derfor, kan meddelelse dog gives i form af en mundtlig underretning om indholdet af oplysningerne.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for meddelelser, som gives skriftligt af private virksomheder m.v.

Kapitel 10

Øvrige rettigheder

§ 35. Den registrerede kan til enhver tid over for den dataansvarlige gøre indsigelse mod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for behandling.

Stk. 2. Hvis indsigelsen efter stk. 1 er berettiget, må behandlingen ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.

§ 36. Fremsætter en forbruger indsigelse herimod, må en virksomhed ikke videregive oplysninger om den pågældende til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed.

Stk. 2. Inden virksomheden videregiver oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvender oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, skal den undersøge i CPR, om forbrugeren har frabedt sig henvendelser i markedsføringsøjemed. Inden oplysninger om en forbruger, der ikke i CPR har frabedt sig sådanne henvendelser, videregives eller anvendes som nævnt i 1. pkt., skal virksomheden tydeligt og på en forståelig måde oplyse om retten til at gøre indsigelse efter stk. 1. Forbrugeren skal samtidig gives adgang til på en nem måde inden for to uger at gøre sådan indsigelse. Oplysningerne må ikke videregives, inden fristen til at gøre indsigelse er udløbet.

Stk. 3. Henvendelse til forbrugeren efter stk. 2 skal i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a og regler udstedt i medfør af markedsføringslovens § 6 a, stk. 6.

Stk. 4. Virksomheden kan ikke kræve betaling for behandlingen af en indsigelse.

§ 37. Den dataansvarlige skal berigtige, slette eller blokere oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lov eller bestemmelser udstedt i medfør af lov, hvis en registreret person fremsætter anmodning herom.

Stk. 2. Den dataansvarlige skal underrette den tredjemand, hvortil oplysningerne er videregivet, om, at de videregivne oplysninger er berigtiget, slettet eller blokeret i henhold til stk. 1, hvis en registreret person fremsætter anmodning herom. Dette gælder dog ikke, hvis underretningen viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig.

§ 38. Den registrerede kan tilbagekalde et samtykke.

§ 39. Fremsætter en registreret person indsigelse herimod, kan den dataansvarlige ikke foranstalte, at den registrerede undergives afgørelser, der har retsvirkninger for eller i øvrigt berører den pågældende i væsentlig grad, og som alene er truffet på grundlag af elektronisk databehandling af oplysninger, der er bestemt til at vurdere bestemte personlige forhold.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) den pågældende afgørelse træffes som led i indgåelsen eller opfyldelsen af en aftale, såfremt den registreredes anmodning om indgåelse eller opfyldelse af aftalen er blevet efterkommet eller der findes passende foranstaltninger til at beskytte den registreredes berettigede interesser eller
- 2) den pågældende afgørelse er hjemlet i en lov, der indeholder bestemmelser til beskyttelse af den registreredes berettigede interesser.

Stk. 3. Den registrerede har ret til hos den dataansvarlige snarest muligt og uden ugrundet ophold at få at vide, hvilke beslutningsregler der ligger bag en afgørelse som nævnt i stk. 1. § 30 finder tilsvarende anvendelse.

§ 40. Den registrerede kan klage til vedkommende tilsynsmyndighed over behandling af oplysninger vedrørende den pågældende.

Afsnit IV

Sikkerhed

Kapitel 11

Behandlingssikkerhed

§ 41. Personer, virksomheder m.v., der udfører arbejde under den dataansvarlige eller databehandleren, og som får adgang til oplysninger, må kun behandle disse efter instruks fra den dataansvarlige, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte instruks må ikke begrænse den journalistiske frihed eller være til hinder for tilvejebringelsen af et kunstnerisk eller litterært produkt.

Stk. 3. Den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Tilsvarende gælder for databehandlere.

Stk. 4. For oplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, og som er af særlig interesse for fremmede magter, skal der træffes foranstaltninger, der muliggør bortskaffelse eller tilintetgørelse i tilfælde af krig eller lignende forhold.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 3 anførte sikkerhedsforanstaltninger.

§ 42. Når en dataansvarlig overlader en behandling af oplysninger til en databehandler, skal den dataansvarlige sikre sig, at databehandleren kan træffe de i § 41, stk. 3-5, nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, og påse, at dette sker.

Stk. 2. Gennemførelse af en behandling ved en databehandler skal ske i henhold til en skriftlig aftale parterne imellem. Af aftalen skal det fremgå, at databehandleren alene handler efter instruks fra den dataansvarlige, og at reglerne i § 41, stk. 3-5, ligeledes gælder for behandlingen ved databehandleren. Hvis databehandleren er etableret i en anden medlemsstat, skal det fremgå af aftalen, at de bestemmelser om sikkerhedsforanstaltninger, som er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, hvor databehandleren er etableret, gælder for denne.

Afsnit V

Anmeldelse

Kapitel 12

Anmeldelse af behandlinger, der foretages for den offentlige forvaltning

§ 43. Forinden iværksættelse af en behandling af oplysninger, som foretages for den offentlige forvaltning, skal der af den dataansvarlige eller dennes repræsentant foretages anmeldelse til Datatilsynet, jf. dog § 44. Den dataansvarlige kan bemyndige andre myndigheder eller private til at foretage anmeldelse på dennes vegne.

Stk. 2. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om følgende:

- 1) Navn og adresse på den dataansvarlige, dennes eventuelle repræsentant og på en eventuel databehandler.
- 2) Behandlingens betegnelse og formål.
- 3) En generel beskrivelse af behandlingen.
- 4) En beskrivelse af kategorierne af registrerede og af de typer af oplysninger, der vedrører dem.
- 5) Modtagere eller kategorier af modtagere, som oplysningerne kan overføres til.
- 6) Påtænkte overførsler af oplysninger til tredjelande.
- 7) En generel beskrivelse af de foranstaltninger, der iværksættes af hensyn til behandlingssikkerheden.
- 8) Tidspunktet for påbegyndelsen af behandlingen.
- 9) Tidspunktet for sletning af oplysningerne.

§ 44. Behandling, som ikke omfatter oplysninger af fortrolig karakter, er undtaget fra reglerne i § 43, jf. dog stk. 2. En sådan behandling kan uden anmeldelse endvidere omfatte identifikationsoplysninger, herunder personnummer, og oplysninger om betaling til og fra en offentlig myndighed, medmindre der er tale om en behandling som nævnt i § 45, stk. 1.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de i stk. 1 nævnte behandlinger.

Stk. 3. Behandlinger, hvis eneste formål er at føre et register, der i henhold til lov eller regler udstedt i medfør af lov er beregnet til at informere offentligheden, og som er tilgængeligt for offentligheden, er ligeledes undtaget fra reglerne i § 43.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at bestemte typer af behandlinger af oplysninger undtages fra bestemmelsen i § 43. Det gælder dog ikke behandlinger som nævnt i § 45, stk. 1.

§ 45. Forinden behandling, som er omfattet af anmeldelsespligten i § 43, iværksættes, skal Datatilsynets udtalelse indhentes, når

- 1) behandlingen omfatter oplysninger, der er omfattet af § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1,
- 2) behandlingen udelukkende finder sted med henblik på at føre retsinformationssystemer,
- 3) behandlingen udelukkende finder sted i videnskabeligt eller statistisk øjemed eller
- 4) behandlingen omfatter sammenstilling eller samkøring af oplysninger i kontroløjemed.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at tilsynets udtalelse skal indhentes inden iværksættelsen af andre end de i stk. 1 nævnte behandlinger.

§ 46. Ændringer i de i § 43, stk. 2, nævnte oplysninger skal forud for iværksættelsen anmeldes til tilsynet. Ændringer af mindre væsentlig betydning kan anmeldes efterfølgende, dog senest 4 uger efter iværksættelsen.

Stk. 2. Forinden iværksættelse af ændringer i de i § 43, stk. 2, nævnte oplysninger i anmeldelser af behandlinger, som er omfattet af § 45, stk. 1 eller 2, skal tilsynets udtalelse indhentes. Ændringer af mindre væsentlig betydning skal alene anmeldes. Anmeldelse kan ske efterfølgende, dog senest 4 uger efter iværksættelsen.

§ 47. I tilfælde, hvor dataansvaret er henlagt til en underordnet myndighed og tilsynet ikke kan tiltræde udførelsen af en behandling, forelægges sagen for vedkommende minister, der træffer afgørelse i sagen.

Stk. 2. Kan tilsynet ikke tiltræde udførelsen af en behandling, som foretages for en regional eller kommunal myndighed, forelægges sagen for indenrigs- og sundhedsministeren, der træffer afgørelse i sagen.

Kapitel 13

Anmeldelse af behandlinger, der foretages for en privat dataansvarlig

§ 48. Forinden iværksættelse af en behandling af oplysninger, som foretages for en privat dataansvarlig, skal der af den dataansvarlige eller dennes repræsentant foretages anmeldelse til Datatilsynet, jf. dog § 49.

Stk. 2. Anmeldelsen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af § 43, stk. 2.

§ 49. Behandling af oplysninger er, bortset fra de i § 50, stk. 2, angivne tilfælde, undtaget fra reglerne i § 48, når

- 1) behandlingen omfatter oplysninger om ansatte, i det omfang behandlingen ikke omfatter oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4,
- 2) behandlingen omfatter oplysninger om ansattes helbredsforhold, i det omfang behandlingen af helbredsoplysningerne er nødvendig til opfyldelse af bestemmelser i lov eller forskrifter fastsat i henhold til lov,
- 3) behandlingen omfatter oplysninger om ansatte, hvis registrering er nødvendig som følge af kollektiv overenskomst eller kollektiv aftale på arbejdsmarkedet,
- 4) behandlingen omfatter oplysninger om kunder, leverandører eller andre forretningsforbindelser, i det omfang behandlingen ikke omfatter oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4, eller i det omfang der ikke er tale om behandlinger som omtalt i § 50, stk. 1, nr. 4,
- 5) behandlingen foretages med henblik på udførelsen af markedsundersøgelser, i det omfang behandlingen ikke omfatter oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4,
- 6) behandlingen foretages af en forening eller lignende, i det omfang der alene behandles oplysninger om foreningens medlemmer,
- 7) behandlingen foretages af advokater eller revisorer som led i deres virksomhed, i det omfang der alene behandles oplysninger vedrørende klientforhold,
- 8) behandlingen foretages af læger, sygeplejersker, tandlæger, kliniske tandteknikere, apotekere, terapiassistenter, kiropraktorer og lignende personer med autorisation til at udøve virksomhed inden for sundheds- og sygeplejen, i det omfang oplysningerne alene anvendes til brug ved denne virksomhed og behandlingen af oplysningerne ikke sker for et privat sygehus, eller
- 9) behandlingen foretages til brug ved en bedriftssundhedstjeneste.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de i stk. 1 nævnte behandlinger.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at andre typer af behandlinger undtages fra bestemmelsen i § 48. Det gælder dog ikke behandlinger, der er omfattet af § 50, stk. 1, medmindre behandlingerne undtages efter § 50, stk. 3.

§ 50. Forinden iværksættelse af en behandling, som er omfattet af anmeldelsespligten i § 48, skal Datatilsynets tilladelse indhentes, når

- 1) behandlingen omfatter oplysninger som nævnt i § 7, stk. 1, og § 8, stk. 4,
- 2) behandlingen af oplysningerne sker med henblik på at advare andre mod forretningsforbindelser med eller ansættelsesforhold til en registreret,
- 3) behandlingen sker med henblik på erhvervsmæssig videregivelse af oplysninger til bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed,
- 4) behandlingen sker med henblik på erhvervsmæssig bistand ved stillingsbesættelse eller
- 5) behandlingen udelukkende finder sted med henblik på at føre retsinformationssystemer.

Stk. 2. Ved overførsel af oplysninger som nævnt i stk. 1 til tredjelande i medfør af § 27, stk. 1, og stk. 3, nr. 2-4, skal Datatilsynets tilladelse indhentes til overførslen, uanset at behandlingen i øvrigt er undtaget fra anmeldelse i medfør af § 49, stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte undtagelser fra bestemmelserne i stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at der forinden iværksættelse af andre anmeldelsespligtige behandlinger end de i stk. 1 eller 2 nævnte skal indhentes tilladelse fra tilsynet.

Stk. 5. Tilsynet kan i forbindelse med meddelelse af tilladelse efter stk. 1, 2 eller 4 fastsætte nærmere vilkår for udførelsen af behandlingerne til beskyttelse af de registreredes privatliv.

§ 51. Ændringer i de i § 48, stk. 2, jf. § 43, stk. 2, nævnte oplysninger skal forud for iværksættelsen anmeldes til tilsynet. Ændringer af mindre væsentlig betydning kan anmeldes efterfølgende, dog senest 4 uger efter iværksættelsen.

Stk. 2. Forinden iværksættelse af ændringer i de i § 48, stk. 2, jf. § 43, stk. 2, nævnte oplysninger i anmeldelser af behandlinger, som er omfattet af § 50, stk. 1, 2 eller 4, skal Datatilsynets tilladelse indhentes. Ændringer af mindre væsentlig betydning skal alene anmeldes. Anmeldelse kan ske efterfølgende, dog senest 4 uger efter iværksættelsen.

Kapitel 14

Anmeldelse af behandlinger, der foretages for domstolene

§ 52. Reglerne i §§ 43-46 gælder for anmeldelse til Domstolsstyrelsen af behandling af oplysninger, der foretages for domstolene.

Kapitel 15

Øvrige bestemmelser

§ 53. Databehandlere, der er etableret i Danmark, og som udøver edb-servicevirksomhed, skal forinden påbegyndelsen af behandlingen foretage anmeldelse til Datatilsynet.

§ 54. Tilsynsmyndigheden skal føre en fortegnelse over de behandlinger, der er anmeldt efter §§ 43, 48 og 52. Fortegnelsen, som mindst skal indeholde de oplysninger, som er anført i § 43, stk. 2, skal være tilgængelig for offentligheden.

Stk. 2. En dataansvarlig skal stille de i § 43, stk. 2, nr. 1, 2 og 4-6, nævnte oplysninger om alle de behandlinger, som udføres for vedkommende, til rådighed for enhver, som anmoder derom.

Stk. 3. Offentlighedens adgang til indsigt i den fortegnelse, der er nævnt i stk. 1, og de oplysninger, der er nævnt i stk. 2, kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser eller afgørende hensyn til private interesser gør det påkrævet.

Afsnit VI

Tilsyn og afsluttende bestemmelser

Kapitel 16

Datatilsynet

§ 55. Datatilsynet, der består af et råd og et sekretariat, fører tilsyn med enhver behandling, der omfattes af loven, jf. dog kapitel 17.

Stk. 2. Tilsynets daglige forretninger varetages af sekretariatet, der ledes af en direktør.

Stk. 3. Rådet, der nedsættes af justitsministeren, består af en formand, der er dommer, og af 6 andre medlemmer. Der kan udnævnes stedfortrædere for medlemmerne. Medlemmerne og stedfortræderne for disse udnævnes for 4 år.

Stk. 4. Rådet fastsætter sin forretningsorden og de nærmere regler om arbejdets fordeling mellem råd og sekretariat.

§ 56. Datatilsynet udøver sine funktioner i fuld uafhængighed.

§ 57. Ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

§ 58. Datatilsynet påser af egen drift eller efter klage fra en registreret, at behandlingen finder sted i overensstemmelse med loven og regler udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Tilsynet kan til enhver tid tilbagekalde en afgørelse truffet i henhold til § 27, stk. 4, eller § 50, stk. 2, jf. § 27, stk. 1, eller stk. 3, nr. 2-4, såfremt Europa-Kommissionen træffer afgørelse om, at der ikke må ske overførsel af oplysninger til bestemte tredjelande, eller om, at der lovligt kan ske en sådan overførsel. Dette gælder dog kun, såfremt tilbagekaldelsen er nødvendig for at efterleve Kommissionens afgørelse.

§ 59. Datatilsynet kan påbyde en privat dataansvarlig at ophøre med en behandling, der ikke må finde sted efter denne lov, og at berigtige, slette eller blokere bestemte oplysninger, som er omfattet af en sådan behandling.

Stk. 2. Tilsynet kan forbyde en privat dataansvarlig at anvende en nærmere angiven fremgangsmåde i forbindelse med behandlingen af oplysninger, hvis tilsynet finder, at den pågældende fremgangsmåde medfører en væsentlig risiko for, at der behandles oplysninger i strid med loven.

Stk. 3. Tilsynet kan påbyde en privat dataansvarlig at træffe bestemte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at der behandles oplysninger, som ikke må behandles, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Stk. 4. Tilsynet kan i særlige tilfælde meddele databehandlere påbud eller forbud, jf. stk. 1-3.

§ 60. Datatilsynet træffer over for vedkommende myndighed afgørelse i sager vedrørende § 7, stk. 7, § 9, stk. 3, § 10, stk. 3, § 13, stk. 1, § 27, stk. 4, §§ 28-31, § 32, stk. 1, 2 og 4, §§ 33-37, § 39 samt § 58, stk. 2.

Stk. 2. I andre tilfælde afgiver tilsynet udtalelser over for den dataansvarlige myndighed.

§ 61. Datatilsynets afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 62. Datatilsynet kan kræve enhver oplysning, der er af betydning for dets virksomhed, herunder til afgørelse af, om et forhold falder ind under lovens bestemmelser.

Stk. 2. Tilsynets medlemmer og personale har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle lokaler, hvorfra en behandling, som foretages for den offentlige forvaltning, administreres, eller hvorfra der er adgang til de oplysninger, som behandles, samt til lokaler, hvor oplysningerne eller tekniske hjælpemidler opbevares eller anvendes.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 gælder tilsvarende for behandlinger, som foretages for private dataansvarlige, i det omfang behandlingen er omfattet af § 50.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 2 gælder også, for så vidt angår den behandling, der udføres af databehandlere som nævnt i § 53.

§ 63. Datatilsynet kan bestemme, at anmeldelser og ansøgninger om tilladelse efter denne lov og ændringer heri kan eller skal indgives på nærmere angiven måde.

Stk. 2. For indgivelse af følgende anmeldelser og ansøgninger om tilladelser i henhold til denne lov betales 1.000 kr.:

- 1) Anmeldelse i henhold til § 48.
- 2) Tilladelse i henhold til § 50.
- 3) Anmeldelse i henhold til § 53.

Stk. 3. En anmeldelse som nævnt i stk. 2, nr. 1 og 3, anses først for indgivet, når betaling er sket. Datatilsynet kan bestemme, at en tilladelse som nævnt i stk. 2, nr. 2, ikke meddeles, før betaling er sket.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 og 2, gælder ikke for behandlinger, der udelukkende finder sted i videnskabeligt eller statistisk øjemed.

Stk. 5. Såfremt en behandling både skal anmeldes efter § 48 og tillades efter § 50, betales kun ét gebyr.

§ 64. Datatilsynet kan af egen drift eller efter anmodning fra en anden medlemsstat påse, at en behandling af oplysninger, som finder sted i Danmark, er lovlig, uanset at den pågældende behandling er undergivet en anden medlemsstats lovgivning. Bestemmelserne i §§ 59 og 62 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Datatilsynet kan videregive oplysninger til tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater i det omfang, det er nødvendigt for at påse overholdelsen af bestemmelserne i denne lov eller af den pågældende medlemsstats databeskyttelseslovgivning.

§ 65. Datatilsynet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til Folketinget. Beretningen offentliggøres. Tilsynet kan i øvrigt offentliggøre sine udtalelser. Bestemmelsen i § 30 finder tilsvarende anvendelse.

§ 66. Datatilsynet og Domstolsstyrelsen samarbejder, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde deres pligter, navnlig ved at udveksle alle relevante oplysninger.

Kapitel 17

Tilsyn med domstolene

§ 67. Domstolsstyrelsen fører tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene.

Stk. 2. Tilsynet omfatter behandling af oplysninger med hensyn til domstolenes administrative forhold.

Stk. 3. For anden behandling af oplysninger træffes afgørelse af vedkommende ret. Afgørelsen kan kæres til højere ret. For særlige domstole, hvis afgørelser ikke kan indbringes for højere ret, kan den i 1. pkt. nævnte afgørelse kæres til den landsret, i hvis kreds retten er beliggende. Kærefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 68. For Domstolsstyrelsens udøvelse af tilsyn i henhold til § 67 gælder bestemmelserne i §§ 56 og 58, § 62, stk. 1, 2 og 4, § 63, stk. 1, og § 66. Domstolsstyrelsens afgørelser er endelige.

Stk. 2. Ved udarbejdelse af bekendtgørelser eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene, skal der indhentes en udtalelse fra Domstolsstyrelsen.

Stk. 3. Domstolsstyrelsen offentliggør en årlig beretning om dens virksomhed.

Kapitel 18

Erstatnings- og strafansvar

§ 69. Den dataansvarlige skal erstatte skade, der er forvoldt ved behandling i strid med bestemmelserne i denne lov, medmindre det godtgøres, at skaden ikke kunne have været afværget ved den agtpågivenhed og omhu, der må kræves i forbindelse med behandling af oplysninger.

§ 70. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der i forbindelse med en behandling, som udføres for private,

1) overtræder § 4, stk. 5, § 5, stk. 2-5, § 6, § 7, stk. 1, § 8, stk. 4, 5 og 7, § 9, stk. 2, § 10, stk. 2 og 3, 1. pkt., § 11, stk. 2 og 3, § 12, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 13, stk. 1, 1. pkt., §§ 20-25, § 26, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3, § 27, stk. 1, § 28, stk. 1, § 29, stk. 1, § 31, §§ 33 og 34, § 35, stk. 2, §§ 36 og 37, § 39, stk. 1 og 3, § 41, stk. 1 og 3, § 42, § 48, § 50, stk. 1 og 2, § 51, § 53 eller § 54, stk. 2,

2) undlader at efterkomme Datatilsynets afgørelse efter § 5, stk. 1, § 7, stk. 7, § 13, stk. 1, 2. pkt., § 26, stk. 2, 1. pkt., § 27, stk. 4, §§ 28 og 29, § 30, stk. 1, § 31, § 32, stk. 1 og 4, §§ 33-37, § 39, § 50, stk. 2, eller § 58, stk. 2,

3) undlader at efterkomme Datatilsynets krav efter § 62, stk. 1,

4) hindrer Datatilsynet i at få adgang efter § 62, stk. 3 og 4,

5) tilsidesætter vilkår som nævnt i § 7, stk. 7, § 9, stk. 3, § 10, stk. 3, § 13, stk. 1, § 27, stk. 4, § 50, stk. 5, eller en betingelse eller et vilkår for en tilladelse i henhold til regler udstedt i medfør af loven eller

6) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er meddelt i henhold til § 59 eller i henhold til regler udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der i forbindelse med en behandling, som udføres for offentlige myndigheder, overtræder § 41, stk. 3, eller § 53 eller tilsidesætter vilkår som nævnt i § 7, stk. 7, § 9, stk. 3, § 10, stk. 3, § 13, stk. 1, § 27, stk. 4, eller en betingelse eller et vilkår for en tilladelse i henhold til regler udstedt i medfør af loven.

Stk. 3. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der i forbindelse med en behandling, som er undergivet en anden medlemsstats lovgivning, undlader at efterkomme Datatilsynets afgørelser efter § 59 eller at opfylde Datatilsynets krav efter § 62, stk. 1, eller hindrer Datatilsynet i at få adgang efter § 62, stk. 3 og 4.

Stk. 4. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 5. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 71. Den, der driver eller er beskæftiget med virksomhed som nævnt i § 50, stk. 1, nr. 2-5, eller § 53, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten hertil, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug. I øvrigt finder straffelovens § 79, stk. 3 og 4, anvendelse.

Kapitel 19

Afsluttende bestemmelser, herunder ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 72. Vedkommende minister kan i særlige tilfælde fastsætte nærmere regler for behandlinger, som udføres for den offentlige forvaltning.

§ 73. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for bestemte typer af behandlinger, som udføres for private dataansvarlige, herunder at bestemte typer oplysninger ikke må behandles.

§ 74. Brancheforeninger eller andre organer, som repræsenterer andre kategorier af private dataansvarlige, kan i samarbejde med Datatilsynet udarbejde adfærdskodekser, der skal bidrage til en korrekt anvendelse af reglerne i denne lov.

§ 75. Justitsministeren kan fastsætte regler, som er nødvendige for at gennemføre de af Det Europæiske Fællesskab udstedte beslutninger, som træffes med henblik på gennemførelse af direktivet om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, eller regler, som er nødvendige for at anvende de af Fællesskabet udstedte retsakter på direktivets område.

§ 76. Loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Stk. 2. Lov om offentlige myndigheders registre, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 20. september 1991, og lov om private registre m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 622 af 2. oktober 1987, ophæves.

Stk. 3. Registerrådets medlemmer indtræder som medlemmer af Datarådet, indtil justitsministeren har udnævnt Datarådets medlemmer.

Stk. 4. Bekendtgørelse nr. 160 af 20. april 1979 om forretningsorden for registerrådet m.v. gælder for Datatilsynets virksomhed, indtil den ophæves eller erstattes af regler udstedt i medfør af denne lov.

Stk. 5. Anordning nr. 73 af 5. marts 1979 om, at forskrifter for registre m.v., der udfærdiges i medfør af loven om offentlige myndigheders registre, ikke indføres i Lovtidende, ophæves.

Stk. 6. Klage- eller tilsynssager, der er oprettet før den 24. oktober 1998, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Datatilsynet udøver den kompetence, som efter disse regler tilkommer Registertilsynet.

Stk. 7. Datatilsynet udfører i øvrigt de opgaver, som efter lovgivningen udføres af Registertilsynet.

§ 77. For behandlinger, der foretages for private, og som er iværksat før den 24. oktober 1998, skal reglerne i kapitel 13 være opfyldt senest den 1. oktober 2000.

Stk. 2. For behandlinger, der foretages for offentlige myndigheder, og som er iværksat før den 24. oktober 1998, skal reglerne i kapitel 12 og 14 være opfyldt senest den 1. april 2001.

Stk. 3. Behandlinger, der er iværksat før den 24. oktober 1998, kan fortsætte uden tilladelse i 16 uger efter lovens ikrafttræden, hvis der skal indhentes tilladelse hertil efter reglerne i lovens afsnit II eller bestemmelsen i stk. 7.

Stk. 4. Behandlinger, der er iværksat den 24. oktober 1998 eller senere, men inden lovens ikrafttræden, kan fortsætte uden forudgående anmeldelse, udtalelse eller tilladelse i 16 uger efter lovens ikrafttræden.

Stk. 5. Der skal senest 16 uger efter lovens ikrafttræden foretages anmeldelse efter bestemmelsen i § 53.

Stk. 6. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at den i stk. 1 og 2 nævnte frist forlænges.

Stk. 7. Tilsynsmyndigheden kan i ganske særlige tilfælde efter ansøgning bestemme, at behandlinger, der er iværksat før lovens ikrafttræden, kan fortsætte uanset behandlingsreglerne i afsnit II.

§ 78. Behandlinger, som før lovens ikrafttræden er anmeldt efter § 2, stk. 3, 2. pkt., i lov om private registre m.v., kan fortsætte efter de hidtil gældende regler indtil den 1. oktober 2001. Datatilsynet udøver den kompetence, som efter disse regler tilkommer Registertilsynet.

Stk. 2. Behandlinger som nævnt i stk. 1 skal overholde lovens § 5 og §§ 41 og 42. For disse behandlinger kan den registrerede kræve berigtigelse, sletning eller blokering af oplysninger, der er urigtige eller vildledende, eller som opbevares på en måde, der er uforenelig med de legitime formål, som den dataansvarlige forfølger. Datatilsynet fører tilsyn efter reglerne i lovens kapitel 16.

§ 79. Et samtykke, som er givet i overensstemmelse med de hidtil gældende regler, gælder for behandlinger, der foretages efter lovens ikrafttræden, såfremt samtykket opfylder kravene i denne lovs § 3, nr. 8, sammenholdt med § 6, nr. 1, § 7, stk. 2, nr. 1, § 8, stk. 2-5, § 11, stk. 2, nr. 2, eller stk. 3, eller § 27, stk. 3, nr. 1.

§ 80. I lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen, som senest ændret ved lov nr. 276 af 13. maj 1998, foretages følgende ændring:

1. § 5, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte regler om offentlighedens adgang til at blive gjort bekendt med fortegnelser som nævnt i stk. 2, der ikke er omfattet af lov om behandling af personoplysninger. Der kan herunder fastsættes regler om betaling.«

§ 81. I lov nr. 430 af 1. juni 1994 om massemediers informationsdatabaser foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1 og 3, og § 6, stk. 1, ændres »Registertilsynet« til: »Datatilsynet«.

2. Som ny § 11 a indsættes følgende bestemmelse:

»§ 11 a. Der skal træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger mod, at informationer i offentligt tilgængelige informationsdatabaser ændres af uvedkommende.«

3. § 16, stk. 1, nr. 1, affattes på følgende måde:

»1) overtræder § 4, § 5, § 7, § 8, stk. 1, § 9, nr. 2 og 3, § 11, stk. 1 og 3, eller § 11 a.«

4. § 17 affattes således:

»§ 17. Et massemedie skal erstatte skade, der er forvoldt ved behandling i strid med bestemmelserne i denne lov, medmindre det godtgøres, at skaden ikke kunne have været afværget ved den agtpågivenhed og omhu, der må kræves i forbindelse med behandling af oplysninger. Lovgivningens almindelige erstatningsregler finder i øvrigt anvendelse.

Stk. 2. Lovgivningens almindelige regler om straf finder anvendelse på sager omfattet af denne lov.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

§ 82. I tinglysningsloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 622 af 15. september 1986, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1019 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 50 d, stk. 1, indsættes i stedet for »Registertilsynet«: »Domstolsstyrelsen«.

2. § 50 d, stk. 2 og 3, affattes således:

»Stk. 2. Domstolsstyrelsen fører tilsyn med tinglysningsregistrene. Domstolsstyrelsens afgørelser er endelige.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om dette tilsyn efter forhandling med Domstolsstyrelsen.«

§ 83. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven gælder heller ikke for Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

¹⁾ Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EF-Tidende 1995 L 281, side 31 ff.).

